

עֲזְרִי מֵעַם הַשָּׁם עוֹשֶׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר

הַזֵּהָר

הַשָּׁלֹם וְהַמְּנוּקָד
עַל חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה

מִהַתְנָא הָאֱלֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִיע"א

פְּרָשַׁת שְׁמוֹת

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֵּהָר הָעוֹלָמִי"
בַּעִיָּה "ק בֵּית שְׁמֹשׁ תוֹבֵב" א
חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר בָּאֵב תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל
טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
CIO CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin
Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8
Ramat Beth Shemesh 99093, Israel
Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300
hazohar.com@gmail.com

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי
בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

כל הזכויות שמורות

ואין למכור או לסחור או לקבל רווח עבור הטקסט או חלקו
מותר ומצוה ללמוד ולזכות את הרבים בחינם בלבד

ניתן ל"מפעל הזוהר העולמי"

על ידי הרב הצדיק המקובל **הרב בניהו שמואלי** שליט"א
ראש ישיבת "נהר שלום" (רח' שילה 6 ירושלים)
לעילוי נשמת מורינו ורבינו הצדיק הקדוש
רבי **מרדכי** בן מרים **שרעב"י** זיע"א

פרשת שמות

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה אֶת
 יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ (שמות א'), וְהַמְשָׁכִילִים
 יִזְהִירוּ בְּזֹהַר הָרָקִיעַ וּמִצְדִּיקֵי הָרָבִים כְּכּוֹכְבִּים
 לְעוֹלָם וָעֶד (דניאל י"ב). וְהַמְשָׁכִילִים: אֵלֶּין אֵינוֹן
 דְּמִסְתַּכְּלֵי בְּרֹזָא דְּחֻכְמָתָא. (נ"א יִזְהִירוּ וְנִצְצִין בְּרֹזָא דְּחֻכְמָתָא)
 יִזְהִירוּ: נְהַרִין, וְנִצְצִין בְּזִיּוּא דְּחֻכְמָתָא עֲלָאָה.
 בְּזֹהַר: נְהִירוּ וְנִצְצִיּוֹ דְּנִהָרָא דְּנָפִיק מֵעֶדֶן. וְדָא
 אִיהוּ רֹזָא סְתִימָא, דְּאֶקְרִי רָקִיעַ. בֵּיה קִיּוּמִין
 כּוֹכְבֵּיָא וּמִזְלֵי שְׁמַשָּׁא וְסִיּוּרָא, וְכָל אֵינוֹן בּוֹצִינִין
 דְּנִהוּרָא.

זֹהַר דְּהַאי רָקִיעַ נְהִיר בְּנְהִירוֹ עַל גְּנֶתָא. וְאֵילָנָא
 דְּחַיִּי קִיָּים בְּמַצִּיעוֹת גְּנֶתָא. דְּעֲנַפּוֹי חַפִּיִּין (ד"א
 עֲלִיָּה) (נ"א עַל) כָּל אֵינוֹן דִּיּוֹקְנִין וְאֵילָנִין וּבּוֹסְמִין
 דְּבִגְנֶתָא, בְּמֵאנִין דְּכַשְׂרֹן. וּמַטְלֵלִין תַּחֲוֹתֶיהָ כָּל

לשון הקודש

אור וְהַתְנוּצָצוֹת שְׁמַאִיר שְׁיֹצֵא מֵעֶדֶן.
 וְזֶה סוּד נִסְתָּר שֶׁנִּקְרָא הָרָקִיעַ, בּוֹ
 עוֹמְדִים כּוֹכְבִּים וּמִזְלוֹת, שֶׁמֶשׁ וּלְבָנָה,
 וְכָל אוֹתָם מְאֻרוֹת שֶׁל אור.

זֹהַר הָרָקִיעַ הֵזֶה מְאִיר בְּאֹר עַל הַגֶּן. וְעַן
 הַחַיִּים עוֹמֵד בְּאֶמְצַע הַגֶּן, שֶׁעֲנַפּוֹי מְכַסִּים
 (עֲלִיָּה) (עַל) כָּל אוֹתָם דִּיּוֹקְנָאוֹת וְעֲצִים
 וּבְשָׂמִים שֶׁבִּגְן בְּכֻלָּם בְּשָׂרִים.

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
 מִצְרִימָה אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ (שמות
 א') וְהַמְשָׁכִילִים יִזְהִירוּ בְּזֹהַר הָרָקִיעַ
 וּמִצְדִּיקֵי הָרָבִים כְּכּוֹכְבִּים לְעוֹלָם וָעֶד
 (דניאל י"ב). וְהַמְשָׁכִילִים – אֵלֶּין הֵם
 שְׁמִסְתַּכְּלִים בְּסוּד הַחֻכְמָה וְנִיָּא יִזְהִירוּ,
 שְׁנוֹצְצִים בְּסוּד הַחֻכְמָה. יִזְהִירוּ – מְאִירִים
 וְנִצְצִים בְּזִיּוֹ הַחֻכְמָה הָעֲלִיוֹנָה. בְּזֹהַר –

חַיֵּית בָּרָא. וְכָל צִפְרֵי שָׁמַיָא יְדוּרוֹן תַּחֲתֵי אֵינוֹן
עֲנַבִּין.

זֶהר אֵיבָא דְאִילָנָא, יְהִיב חַיִּין לְכָלָא. קִיּוּמִיָּה
לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלָמִין סְטָרָא אַחְרָא לֹא
שְׂרִיָא בֵּיה, אֶלָּא סְטָרָא דְקְדוּשָׁה. וּפָאָה חוּלְקִיָּהוֹן
אֵינוֹן דְּטַעֲמִין מִנִּיה, אֵינוֹן קִיּוּמִין לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי
עֲלָמִין. אֵלִין אֶקְרוּן מִשְׁכִּילִים, וְזָכָאן חַיִּין בְּהָא
עֲלָמָא, וְחַיִּין בְּעֲלָמָא דְאֵתִי.

זֶהר אִילָנָא דָּא, וְזָכָא לְעִילָא לְעִילָא. חֲמִשׁ מָאָה
פְּרָסִי הִלּוּכִיָּה, שְׁתֵּין רַבּוּא אִיהוּ,
בְּפִשְׁטוּתִיָּה. בְּהָא אִילָנָא, קִיּוּמָא חַד זֶהרָא, כָּל
גְּוֹנִין קִיּוּמִין בֵּיה אֵינוֹן גְּוֹנִין סְלָקִין וְנַחֲתִין, לֹא
מִתִּישְׁבִּי בְּדוּכְתָּא אַחְרָא בַּר בְּהָהוּא אִילָנָא.

לשון הקודש

הַזֶּה, וְחַיִּים לְעוֹלָם הַבָּא.
זֶהר הָעֵץ הַזֶּה זָכוּף לְמַעְלָה לְמַעְלָה.
חֲמִשׁ מֵאוֹת פְּרָסָאוֹת הִלּוּכוֹ, הוּא שְׁשִׁים
רַבּוּא בְּהִתְפַּשְּׁטוּתוֹ. בְּעֵץ הַזֶּה קִיָּם זֶהר
אַחֵר שֶׁכָּל הַגְּוִנִים קִיָּמִים בּוֹ הֵם גְּוִנִים
שְׁעוּלִים וְיוֹרְדִים, לֹא מִתִּישְׁבִּים בְּמָקוֹם
אַחֵר פֶּרַט לְאוֹתוֹ הָאֵילָן.

וּמִסְתַּוְּפָפִים תַּחֲתָיו כָּל חַיֵּית הַשָּׂדֶה, וְכָל
צִפְרֵי הַשָּׁמַיִם דְּרִים תַּחַת אוֹתָם הָעֲנַבִּים.
זֶהר פְּרִי הָאֵילָן נוֹתֵן חַיִּים לְכָל, קִיּוּמוֹ
לְעוֹלָם וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים. הַצֵּד הָאֶחָד אֵינוֹ
שְׂרוּי בּוֹ, אֶלָּא רַק צֵד הַקֶּדְשָׁה. אֲשֶׁרִי
חֲלָקָם שֶׁל אֱלֹהִים שְׁטוּעָמִים מִמֶּנּוּ, הֵם
עוֹמְדִים לְעוֹלָם וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים. אֱלֹהִים
נִקְרָאִים מִשְׁכִּילִים וְצוֹדִיקִים וְזוֹכִים בְּעוֹלָם

כֹּדֶם נִפְקִי מִיָּה לְאַתְחִזָּא בְּגוֹ זֶהר דְּלֹא נִתְרָא,
 מִתִּישְׁבֹּן וְלֹא מִתִּישְׁבֹּן, קִימָן וְלֹא קִימָן, בְּגִין
 דְּלֹא מִתִּישְׁבֹּן בְּאַתֵּר אַחֲרָא. מְאִילָנָא דָּא נִפְקִי
 תְּרִיסר שְׁבָטִין. דְּמִתְחַמֵּן בֵּיתָא, וְאִינוּן נִתְנוּ בְּהֵא
 זֶהר דְּלֹא נִתְרָא, לְגוֹ גְּלוּתָא דְּמִצְרַיִם, בְּכַמָּה
 מִשְׁרִיין עֲלָאין, הָדָא הוּא דְּכָתִיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְגו'.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח, (יחזקאל א') הָיָה הָיָה דְּבַר ה', הָיָה
 הָיָה תִּירִי (דף ב' ע"ב) וּמִנִּי אֲמַאי. וְתוֹ אֵת
 לְשֹׁאֲלָה, אִי יִחְזַקֵּאל נְבִיאָה מְהִימָנָא הָהּ, אֲמַאי
 גִּלִּי כָּל מַה דְּחִמָּא, מָאן דְּמִלְבָּא אָעִיל לִיה
 בְּהִיכְלִיה אֵת לִיה לְגַלְאָה רִזִּין דְּחִמִּי. אֵלֶּא וְדָאִי
 יִחְזַקֵּאל נְבִיאָה מְהִימָנָא הָהּ, וְכָל מַה דְּחִמָּא
 בְּמְהִימָנוּתָא אִיהוּ, וּבְרִשׁוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 גִּלִּי כָּל מַה דְּגִלִּי, וְכָלֹא אֲצַטְרִיךְ.

לשון הקודש

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח, (יחזקאל א') הָיָה הָיָה דְּבַר
 ה'. הָיָה הָיָה פְּעָמִים לְשֵׁם מַה? וְעוֹד יֵשׁ
 לְשֹׁאֲלֵי, אִם יִחְזַקֵּאל הִנְבִּיא נֶאֱמָן הָיָה,
 לְמַה גָּלָה כָּל מַה שְּׂרָאָה? מִי שְׁחַמְלִיךְ
 מְכַנִּים אוֹתוֹ לְהִיכְלוֹ, יֵשׁ לוֹ לְגִלּוֹת סוּדוֹת
 שְׂרָאָה? אֵלֶּא וְדָאִי שְׁיִחְזַקֵּאל הָיָה נְבִיא
 נֶאֱמָן, וְכָל מַה שְּׂרָאָה הוּא רָאָה בְּאִמּוֹנָה,
 וּבְרִשׁוּתוֹ שֶׁל הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא גָּלָה

בְּשִׁינְצָאִים מִמֶּנּוּ לְהִרְאוֹת בְּתוֹךְ זֶהר
 שְׁלֹא מְאִיר, מִתִּישְׁבִּים וְלֹא מִתִּישְׁבִּים,
 עוֹמְדִים וְלֹא עוֹמְדִים, מִשּׁוֹם שְׁלֹא
 מִתִּישְׁבִּים בְּמָקוֹם אַחֵר. מַעֲיָן זֶה יוֹצֵאִים
 שְׁנֵים עָשָׂר שְׁבָטִים שְׁמִתְחַמִּים בּוֹ, וְהֵם
 יוֹרְדִים בְּזֶהר הָהּ שְׁלֹא מְאִיר לְתוֹךְ גְּלוּת
 מִצְרַיִם בְּכַמָּה מַחֲנוֹת עֲלִיוֹנִים. זֶהוּ
 שְׁכֵתוֹב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאֵן דְּרָגִיל לְמַסְבֵּל צַעְרָא אָף
עַל גַּב דְּאָתִי לְפֻם שְׁעָתָא צַעְרָא, סְבִיל
מִטְלָנוּי, וְלֹא חַיִּישׁ, אָבֵל מֵאֵן דְּלֹא רָגִיל בְּצַעְרָא,
וְהָוָה כָּל יוֹמוֹי בְּתַפְנוּקִין וְעִידוּנִין, וְאָתִי לִיה צַעְרָא,
דָּא אִיהוּ צַעְרָא שְׁלִים, וְעַל דָּא אֶצְטְרִיךְ לְמַבְכִּי.
כִּךְ יִשְׂרָאֵל, כִּד נִחְתּוּ לְמַצְרִים, רָגִילִין בְּצַעְרָא הָווּ,
דִּהָא כָּל יוֹמוֹי דִּהְהוּא זַפָּאָה אַבוּהוֹן בְּצַעְרָא
הָוָה, וְעַל דָּא סָבְלוּ גְלוּתָא כְּדָקָא יָאוּת. אָבֵל
גְלוּתָא דְבִבֵּל הֵהוּא הָוָה צַעְרָא שְׁלִים, הֵהוּא הָוָה
צַעְרָא דְעֶלְאִין וְתַתְּאִין בְּכָאן עָלִיהּ.

עֶלְאִין: דְּכְתִיב, (ישעיה ל"ג) הֵן אֶרְאֶלֶם צַעְקוּ חוּצָה
וְגו'. תַּתְּאִין: דְּכְתִיב, (תהלים קל"ז) עַל גְּהֵרוֹת
בָּבֶל שָׁם יִשְׁכְּנוּ וְגו' בְּלַחוֹן בָּבוּ עַל גְּלוּתָא דְבִבֵּל.
מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דִּהוּוּ בְּתַפְנוּקִין מִלְכִּין דְּכְתִיב, (איכה
ד') בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים וְגו'.

לשון הקודש

בצער, שְׁחָרִי כָּל יְמֵי אוֹתוֹ אֲבִיחָם
הַצְדִּיק הָיוּ בְּצַעַר, וְלָבֵן סָבְלוּ אֶת הַגְּלוּת
כְּרָאוּי. אָבֵל גְּלוּת בָּבֶל הֵחִיא הִיָּתָה צַעַר
שְׁלֵם, אוֹתוֹ הַצַּעַר שְׁעֵלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים
כָּבוּ עָלָיו.

עֲלִיוֹנִים, שְׁכָתוֹב (ישעיה לג) הֵן אֶרְאֶלֶם
צַעְקוּ חֲצָה וְגו'. תַּחְתּוֹנִים, שְׁכָתוֹב (תהלים
קלז) עַל גְּהֵרוֹת בָּבֶל שָׁם יִשְׁכְּנוּ וְגו', וְכָלֶם

כָּל מַה שְׁגָלָה, וְהַכֵּל הַצָּרָף.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִי שְׁרָגִיל לְסַבֵּל צַעַר,
אָף עַל גַּב שְׂבָא לְפִי שְׁעָה צַעַר, סוּבֵל
מִשְׁאֹו וְלֹא חוּשֵׁשׁ. אָבֵל מִי שְׁלֹא רָגִיל
בְּצַעַר, וְכָל יְמָיו הָיָה בְּתַפְנוּקִים וְעִדוּנִים,
וּבָא לוֹ צַעַר – זֶהוּ צַעַר שְׁלֵם, וְעַל זֶה
צְרִיךְ לִבְכוּת.

כִּךְ יִשְׂרָאֵל, כִּשְׁיָרְדוּ לְמַצְרִים הָיוּ רָגִילִים

(אד"ג דתנן אמר רבי יצחק, מאי דכתיב, (ירמיה ט') על ההרים אשׁא בכי ונחיי. אלא, אליו אינו טורא רמא דעלמין. ומאן אינו טורא רמא, אינו, בני ציון

הַיְקָרִים הַמְּסֻלָּאִים בָּפוּ) וְהַשְׁתָּא הֵווּ נַחְתִּין בְּגָלוּתָא, בְּרִיחִיא
עַל קַדְלִיהוֹן וַיִּדְיָהוֹן מְהֵדְקָן לְאַחֲרָא. וְכַד (הֵווּ עָאֵלוּ)
בְּגָלוּתָא בְּבָבֶל, חָשִׁיבוּ דְהָא לִית לְהוּ קִיּוּמָא
לְעַלְמִין, דְּהָא קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא שָׂבִיב לִזְנוּ, וְלֹא
יִשְׁגַּח בְּהוֹן לְעַלְמִין.

וְתַנִּינָן, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּהֵיא שַׁעְתָּא קָרָא
קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכָל פְּמִלְיָא דִּילִיָּה,
וְכָל רְתִיבִין קַדִּישִׁין, וְכָל חִילִיָּה וּמִשְׁרִייתִיה,
וְרַבְרַבְנִין, וְכָל חִילָא דְשִׁמְיָא, וְאָמַר לִזְנוּ, מָה אָתוֹן
עֲבָדִין הָבָא, וּמָה בְּנֵי רַחֲמֵי בְּגָלוּתָא דְבָבֶל,
וְאָתוֹן הָבָא, קוּמוּ חֲתוּ בְּלָכוֹן לְבָבֶל, וְאַנָּה עֲמֻכוֹן.
הָדָא הוּא דְכָתִיב, (ישעיה מ"ג) כֹּה אָמַר ה' לְמַעַנְכֶם

לשון הקודש

לְגָלוּת בְּבָבֶל, חָשִׁיבוּ שְׂאִין לָהֶם קִיּוּם
לְעוֹלָמִים, שְׁהֵרִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹב
אוֹתָם, וְלֹא יִשְׁגִּיחַ בָּהֶם לְעוֹלָמִים.

וְשַׁנִּינָנוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּאוֹתָהּ שַׁעָה
קָרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכָל הַפְּמִלְיָא
שָׁלוֹ, וְכָל הַמְּרַכְּבוֹת הַקְדוּשׁוֹת, וְכָל
חִילוֹתָיו וּמַחְנוֹתָיו וּגְדוּלָּיו וְכָל חֵיל
הַשְּׁמַיִם, וְאָמַר לָהֶם: מָה אַתֶּם עוֹשִׂים
כָּאֵן? וּמָה בְּנֵי אַהוּבֵי בְּגָלוּת בְּבָבֶל, וְאַתֶּם
כָּאֵן? קוּמוּ רְדוּ בְּלָכֶם לְבָבֶל, וְאַנִּי עִמָּכֶם.

בָּכוּ עַל גָּלוּת בְּבָבֶל. מָה הַטַּעַם? כִּי הָיוּ
בְּתַפְנוּקֵי מַלְכִּים, שְׁכַתוּב (איכה ד) בְּנֵי צִיּוֹן
הַיְקָרִים וְגו'.

(שַׁנִּינָנוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מָהוּ שְׁכַתוּב
(ירמיה ט) עַל הַהָרִים אֲשָׁא בְּכִי וְנַחֲהִי? אֵלֹא
אַלֶּה הֵם הָרִים רַמִּים שֶׁל הָעוֹלָמִים. וּמִי
הֵם אוֹתָם הָרִים רַמִּים? אֵלֹו בְּנֵי צִיּוֹן
הַיְקָרִים הַמְּסֻלָּאִים בָּפוּ) וְעַכְשָׁו הָיוּ
יּוֹרְדִים לְגָלוּת עִם רַחֲמִים עַל צְוֹאֲרֵם,
וַיִּדְיָהֶם מְהֵדְקוֹת לְאַחֲרָא. וְכֹאֲשֶׁר (נִכְבְּסוּ)

שְׁלַחְתִּי בְּבִלָּה וְגו'. לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלָּה, דָּא
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהוֹרְדְתִּי בְּרִיחִים כּוּלָם, אֱלִין כָּל
רְתִיבִין וּמִשְׁרִיין עֲלֵאִין.

כִּד נִחְתּוּ לְבָבָל, אֶתְפַּתְחוּ שְׁמִיָּא, וְשָׂרֵאת רוּחַ
נְבוּאָה קְדִישָׁא עַל יְחֻזְקָאֵל, וְחָמָא כָּל מַה
דְּחָמָא, וְאָמַר לֹזֶן לְיִשְׂרָאֵל, הָא מְאִירִכּוֹן חָבָא, וְכָל
חִילֵי שְׁמִיָּא וְרְתִיבִין, דָּאֲתוּ לְמִידָר בִּינִיכּוֹן. לָא
הִימְנוּהוּ, עַד דְּאֶצְטְרִיךְ לְגַלְגָּלָה כָּל מַה דְּחָמָא,
וְאָרָא כָךְ, וְאָרָא כָךְ. וְאִי גַלִּי יִתִּיר, מַה דְּגַלִּי כֹלָא
אֶצְטְרִיךְ. בִּינּוֹן דְּחָמוּ יִשְׂרָאֵל כָךְ, חֲדוּ. וְכִד שְׁמָעוּ
מִלִּין מִפּוּמִּיָּה דִּיחֻזְקָאֵל, לָא חִישּׁוּ עַל גְּלוּתָהוֹן
כָּלָל, דִּהָא יָדְעוּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא שְׁבִיק לֹזֶן.
וְכָל מַה דְּגַלִּי בְּרִשּׁוּתָא גַּלִּי.

לשון הקודש

וּמִרְכָּבוֹתָיו שָׁבָאוּ לְדוֹר בִּינִיכֶם. לָא
הֶאֱמִינוּ לוֹ, עַד שֶׁהֶצְטַרְךְ לְגַלוּת כָּל מַה
שָׂרָאָה, וְאָרָא כָךְ, וְאָרָא כָךְ. וְאִם גָּלָה
יֹתֵר – כָּל מַה שֶׁגָּלָה הֶצְרָךְ. בִּינּוֹן שָׂרָאוּ
כָךְ יִשְׂרָאֵל, שְׁמָחוּ. וּכְשֶׁשָּׁמְעוּ דְּבָרִים
מִפִּי יְחֻזְקָאֵל, לָא חִשְׁשׁוּ עַל גְּלוּתָם כָּלָל,
שֶׁהֲרִי יָדְעוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָא עֹב
אוֹתָם, וְכָל מַה שֶׁגָּלָה – גָּלָה בְּרִשּׁוּת.

וְהוּא שְׁכֵנֹתוֹב (ישעיה מג) כֹּה אָמַר ה' לְמַעַנְכֶם
שְׁלַחְתִּי בְּבִלָּה וְגו'. לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי
בְּבִלָּה – זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהוֹרְדְתִּי
בְּרִיחִים כָּלָם – אֵלָּה כָּל הַמִּרְכָּבוֹת
וְהַמַּחֲנוֹת הָעֲלִיּוֹנִים.

כְּשִׁינְדָדוּ לְבָבָל, נִפְתָּחוּ הַשָּׁמַיִם, וְשָׂרָתָה
נְבוּאָה קְדוּשָׁה עַל יְחֻזְקָאֵל, וְרָאָה כָּל מַה
שָׂרָאָה, וְאָמַר לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל: הֲרִי
אֲדוֹנְכֶם כָּאֵן, וְכָל חִילוֹת הַשָּׁמַיִם

וַתִּנֶּנְךָ בְּכָל אֶתֶר יִשְׂרָאֵל גָּלוּ, תִּמְן שְׂכִינָתָא
גָּלְתָה עִמָּהוֹן, וְהָכָא בְּגָלוּתָא דְּמִצְרִים מַה
כְּתִיב, וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. בֵּינון דְּכְתִיב
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מַהוּ אֵת יַעֲקֹב, הַבָּאִים אֶתוּ אֲצִטְרִיד
לְמִימָר. אֵלֶּה, אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵינוֹן רְתִיבִין
וּמִשְׁרִיין עֲלָאִין, דְּנִחְתּוּ עִם יַעֲקֹב, בְּהָרֵי שְׂכִינָתָא,
בְּגָלוּתָא דְּמִצְרִים

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה אֵת
יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ. (שְׁמוֹת א') רַבִּי חֲזִיא
פְּתַח (שִׁיר הַשִּׁירִים ד') אֶתִּי מְלָבְנוֹן כְּלָה אֶתִּי מְלָבְנוֹן
תְּבוּאֵי תְּשׁוּרֵי מֶרֶאשׁ אֲמָנָה מֶרֶאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן
מִמְעֻנֹת אֲרִיּוֹת מִהֲרָרֵי נְמָרִים. הָאִי קָרָא עַל כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל אֶתְמַר, בְּשַׁעְתָּא דְּנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם,
וּקְרִיבוּ לְטוֹרָא דְּסִינֵי לְקַבְּלָא אוֹרֵייתָא, אָמַר לָהּ

לשון הקודש

וַשְׁנִינֵהוּ, בְּכָל מְקוֹם שְׁגָלוּ יִשְׂרָאֵל, שָׁם
הִשְׁכִּינָה גָּלְתָה עִמָּהֶם. וְכָאן בְּגָלוּת
מִצְרַיִם מַה כְּתוּב? וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְגו'. בֵּינון שְׂכִינָתוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מַה
זֶה אֵת יַעֲקֹב? הַבָּאִים אֶתוּ הַצְטְרִיד לומר!
אֵלֶּה, אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הֵם אוֹתָם
מְרַבּוֹת וּמִחֲנוֹת עֲלִיוֹנִים שִׁירְדוּ עִם
יַעֲקֹב עִם הִשְׁכִּינָה לְגָלוּת מִצְרַיִם.

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
מִצְרִימָה אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ. רַבִּי
חֲזִיא פְּתַח, (שִׁיר ד') אֶתִּי מְלָבְנוֹן כְּלָה אֶתִּי
מְלָבְנוֹן תְּבוּאֵי תְּשׁוּרֵי מֶרֶאשׁ אֲמָנָה
מֶרֶאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן מִמְעֻנֹת אֲרִיּוֹת
מִהֲרָרֵי נְמָרִים. פֶּסוּק זֶה נֶאֱמַר עַל כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל. בְּשַׁעְתָּא שִׁינְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם
וּקְרִיבוּ לְהַר סִינֵי לְקַבְּלָא תוֹרָה, אָמַר לָהּ

קָדָשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, אֶתִּי מְלַבֵּנוֹן: מִן הַהוּא עָדוֹנָא
עֲלָאָה קָא אַתָּאָת. בִּלְהָ: שְׁלִימָתָא, בְּהֵאִי סִיחָרָא
דְּאַשְׁתְּלִימַת מִן שְׁמִשָּׁא בְּכָל נְהוּרָא וְנִצִּיצוּ, (ד' ג' ע"א)
אֶתִּי מְלַבֵּנוֹן תְּבוּאִי, בְּגִין לְקַבְּלָא בְּנִידָּהּ אֲוִרִייתָא.

תְּשׁוּרִי מֵרָאשׁ אֲמָנָה, תְּשׁוּרִי: בְּמָה דְאַתָּ אָמַר
(שמואל א', ט) וְתִשׁוּרָה אֵין לְהֵבִיא. תְּקַבִּיל (נ"א)
תְּקַבִּילִי) תְּקַרְבָּתָא עַל בְּנִידָּהּ. מֵרָאשׁ אֲמָנָה:
מֵרָאשִׁיתָא דְעָאלוּ בְּמַחִימְנוּתָא עֲלָאָה, וְאַמְרוּ (שמות)
כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע, וַהּוּוּ בְּמַתְקָלָא
חָדָא בְּמִלָּאכִין עֲלָאִין, דְּהִכִּי כְּתִיב בְּהוּ, (תהלים ק"ג)
בָּרְכוּ ה' מִלְּאֲכָיו גְּבוּרֵי כֹחַ עוֹשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמוּעַ
בְּקוֹל דְּבָרוֹ. בְּדִין קַבִּילַת בְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל תִּשׁוּרָה.

מֵרָאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן: דָּא טוּרָא דְסִינִי, דְּקָרִיבוּ
לְגַבִּיָּהּ, וְאַתְעֵתְדוּ תַּחוּתֶיהָ. דְּכְתִיב, (שמות)

לשון הקודש

– מִהֲרָאשִׁית, בְּשִׁנְכְּסוּ לְאִמּוֹנָה
הָעֲלִיזָנָה וְאַמְרוּ (שמות כד) כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה'
נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע, וַהּוּוּ בְּמַשְׁקָל אֶחָד
בְּמִלָּאכִים עֲלִיזָנִים, שְׂכָךְ כְּתוּב בְּהֵם,
(תהלים ק"ג) בָּרְכוּ ה' מִלְּאֲכָיו גְּבוּרֵי כֹחַ עוֹשֵׂי
דְבָרוֹ לְשִׁמְעַע בְּקוֹל דְּבָרוֹ. אֲזִי קַבְּלָה בְּנִסְתָּ
יִשְׂרָאֵל תִּשׁוּרָה.

מֵרָאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן – זֶה הַר סִינִי,

הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֶתִּי מְלַבֵּנוֹן – מֵאוֹתוֹ
עָדוֹן הָעֲלִיזוֹן בָּאָה. בִּלְהָ – שְׁלֵמָה, כְּמוֹ
הַלְבָּנָה כְּשֶׁמִּשְׁתַּלְמַת מִהַשְּׁמֶשׁ בְּכָל אוֹר
וְהַתְנוּצָצוֹת. אֶתִּי מְלַבֵּנוֹן תְּבוּאִי – בְּדִי
שִׁיקְבְּלוּ בְּנִידָּהּ תוֹרָה.

תְּשׁוּרִי מֵרָאשׁ אֲמָנָה. תְּשׁוּרִי – כְּמוֹ
שְׁנֵאמַר (שמואל א' ט) וְתִשׁוּרָה אֵין לְהֵבִיא.
תְּקַבִּילִי תְּקַרְבָּתָא עַל בְּנִידָּהּ. מֵרָאשׁ אֲמָנָה

וַיִּתְּצֻבוּ בְּתַחֲתֵית הָהָר. מִמַּעֲוֹנוֹת אַרְיֹות: אֱלִין
 בְּנֵי שַׁעִיר דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמִין לֹון בְּאוֹרֵייתָא,
 וְלֹא בָּעוּ לְקַבְּלָהּ, מִהֲרָרֵי נִמְרִים: אֱלִין בְּנֵי
 יִשְׁמַעְאֵל. דְּכַתִּיב, (דְּבָרִים ל"ג) ה' מִסִּינֵי בָּא וְזָרַח
 מִשְׁעִיר לָמוֹ הוֹפִיעַ מִהָר פֶּאֶרְן וְאַתָּא מִרְבָּבוֹת
 קֹדֶשׁ.

מֵאִי וְאַתָּא מִרְבָּבוֹת קֹדֶשׁ. דְּתַנִּינן, כִּד בָּעָא
 קֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִיחָב אוֹרֵייתָא
 לְיִשְׂרָאֵל, אָתוּ מִשְׁרַיִן דְּמִלְּאָכִין עֲלֵאִין, פְּתַחוּ
 וְאָמְרוּ, (תְּהִלִּים ח') ה' אֲדוֹנֵינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּנָּה הוֹדֶךָ עַל הַשָּׁמַיִם, בָּעָאן דִּיתִיחֵיב
 לֹון אוֹרֵייתָא.

אָמַר לֹון קֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכִי אֵית בְּכוּן מוֹתָא,
 דְּכַתִּיב, (בְּמִדְבָר י"ט) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאַהֲלָא. (דְּבָרִים

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

מָה זֶה וְאַתָּה מִרְבַּבֵּת קֹדֶשׁ? שְׁשִׁנְנוּ,
 בְּשַׁרְצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַת תּוֹרָה
 לְיִשְׂרָאֵל, בָּאוּ מַחֲנוֹת שֶׁל מִלְּאָכִים
 עֲלִיוָנִים. פְּתַחוּ וְאָמְרוּ, (תְּהִלִּים ח') אֲדוֹנֵנוּ
 מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּנָּה
 הוֹדֶךָ עַל הַשָּׁמַיִם, וְרָצוּ שֶׁתּוֹרָה תִּנָּתֵן
 לָהֶם.

אָמַר לָהֶם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִי יֵשׁ

שְׁקָרְבוּ אֵלָיו וְהִתְיַצְבוּ תַּחֲתָיו, שְׁכָתוֹב
 (שְׁמוֹת יט) וַיִּתְּצֻבוּ בְּתַחֲתֵית הָהָר. מִמַּעֲנוֹת
 אַרְיֹות - אֵלּוּ בְּנֵי שַׁעִיר שֶׁהוֹמִינִם
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַבֵּל תּוֹרָה וְלֹא רָצוּ
 לְקַבְּלָהּ. מִהֲרָרֵי נִמְרִים - אֵלּוּ בְּנֵי
 יִשְׁמַעְאֵל, שְׁכָתוֹב (דְּבָרִים לג) ה' מִסִּינֵי בָּא
 וְזָרַח מִשְׁעִיר לָמוֹ הוֹפִיעַ מִהָר פֶּאֶרְן
 וְאַתָּה מִרְבַּבֵּת קֹדֶשׁ.

כ"א) וְכִי יִהְיֶה בְּאִישׁ חֲטָא מְשַׁפֵּט מוֹת וְהוֹמַת. חֲטָא אֵת בִּינְיָכּוֹ, וְכִי אֶתוֹן בְּעָאן לְדִינָן. אֵת בִּינְיָכּוֹ גִּזַּל. אוֹ גִּנְבָּה, דְּכְתִיב, (שמות כ') לֹא תִגְנוֹב. אֵת בִּינְיָכּוֹ נָשִׁין דְּכְתִיב, (שמות כ') לֹא תִנָּאֵף. אֵת בִּינְיָכּוֹ שְׁקָרָא, דְּכְתִיב, (שמות כ') לֹא תַעֲנֶה בְּרַעְךָ עַד שָׁקֶר. אֵת בִּינְיָכּוֹ חֲמֻדָּה, דְּכְתִיב, (שמות כ') לֹא תַחֲמוֹד. מַה אֶתוֹן בְּעָאן אוֹרִייתָא. מִיד פִּתְחוּ וְאָמְרוּ, ה' אֲדוֹנֵינוּ מַה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ. וְאֵלּוּ אֲשֶׁר תִּנֵּה הוֹדְךָ עַל הַשָּׁמַיִם לֹא כְּתִיב. וְעַל דָּא וְאֵתָא מִרְבָּבוֹת קֹדֶשׁ, בְּדִין מִימֵינוּ אֵשׁ דָּת לָמוּ.

רַבִּי יוֹסִי אוֹקִים לְהָאִי קָרָא, כִּד נַחְתָּא שְׂכִינְתָּא בְּגִלּוֹתָא דְּמַצְרִים. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הָאִי קָרָא, עַל רְזָא דִּיחֻדָּא דְּמַהִימְנוּתָא אֶתְמַר, אֶתִּי מְלַבְּנוֹן כְּלָה, קוֹל אָמַר לְדַבּוּר אֶתִּי, בְּגִין דְּהָא קוֹל

לשון הקודש

מִיד פִּתְחוּ וְאָמְרוּ, (תהלים ח) ה' אֲדוֹנֵנוּ מַה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ. וְאֵלּוּ אֲשֶׁר תִּנֵּה הוֹדְךָ עַל הַשָּׁמַיִם לֹא כְּתוּב. וְעַל כֵּךְ וְאֵתָא מִרְבָּבַת קֹדֶשׁ, אוֹ מִימֵינוּ אֵשׁ דָּת לָמוּ.

רַבִּי יוֹסִי בְּאֵר פִּסּוּק זֶה כְּשִׁירְדָּה שְׂכִינָה לְגִלּוֹת מַצְרִים, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, פִּסּוּק זֶה עַל סוּר יְחוּד הָאֱמוּנָה נֶאֱמַר. אֶתִּי מְלַבְּנוֹן כְּלָה, הַקּוֹל אָמַר לְדַבּוּר אֶתִּי,

בְּכֶם מוֹת? שְׁכָתוּב (במדבר יט) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֵהָל. (דברים כא) וְכִי יִהְיֶה בְּאִישׁ חֲטָא מְשַׁפֵּט מוֹת וְהוֹמַת. יֵשׁ בִּינְיָכֶם חֲטָא? וְכִי אַתֶּם צְרִיכִים דִּינִים? יֵשׁ בִּינְיָהֶם גִּזַּל אוֹ גִּנְבָּה? שְׁכָתוּב (שמות כ) לֹא תִגְנוֹב. יֵשׁ בִּינְיָכֶם נָשִׁים? שְׁכָתוּב לֹא תִנָּאֵף. יֵשׁ בִּינְיָכֶם שְׁקָר? שְׁכָתוּב לֹא תַעֲנֶה בְּרַעְךָ עַד שָׁקֶר. יֵשׁ בִּינְיָכֶם חֲמֻדָּה? שְׁכָתוּב לֹא תַחֲמוֹד. אוֹ לְשֵׁם מַה אַתֶּם רוֹצִים תוֹרָה?

אֶתִּי לְדַבּוֹר, וּמִדְּבַר לָהּ בְּהִדְיָהּ, לְמַהְיִי בְּחֶדָּא בְּלֹא
 פְּרוּדָּא בְּלָל. בְּגִין דְּקוּל אִיהוּ בְּלָל, דְּבּוֹר אִיהוּ
 פְּרִט. וְעַל דָּא בְּלָל אֶצְטְרִיךְ לְפָרִט, וּפְרִט אֶצְטְרִיךְ
 לְבְּלָל. דִּהָא לִית קוּל בְּלֹא דְבּוֹר, וְלִית דְּבּוֹר בְּלֹא
 קוּל. וְעַל דָּא אֶתִּי מְלַבֵּנוֹן פְּלָה וְגו', דְּעַקְרָא
 דְּתִרְוּיָהּ מְלַבֵּנוֹן קָא אֶתִּין.

תְּשׁוּרִי מֵרֹאשׁ אֲמָנָה: דָּא אִיהוּ גְרוֹן, דְּמִתְמָן
 נִפְקָא רוּחָא לְאַשְׁלָמָא בְּלֹא, (נ"א בְּלָה)
 מֵרֹזָא דְּלִבְנוֹן סְתִים וְגִיזוּ. מֵרֹאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן: דָּא
 אִיהִי לִישָׁנָא רִישָׁא וְאַמְצָעִיתָא, דְּמִחְתָּכָא לְדְּבּוֹר.
 מִמְּעֻנּוֹת אֲרִיּוֹת: אֵלִין אֵינּוֹן שְׁנִינִים. מִתְּרִירִי נְמִרִים:
 אֵלִין אֵינּוֹן שְׁפֹוֹן, שְׁלִימוֹ דְּאַשְׁתָּלִים בְּהוּ דְּבּוֹר.

וְאַלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. רַבִּי חֲזִיא פְּתַח, (משלי כ"ג)
 אֵל תִּלְחֶם אֶת לָחֶם רַע עֵין וְאַל תִּתְּאוּ

לשון הקודש

יוצאת רוח להשלים לכל, (בְּלָה) מסוד
 הַלְבָנוֹן הַנִּסְתָּר וְהַגָּנוּז. מֵרֹאשׁ שְׁנִיר
 וְחֶרְמוֹן – זוֹהִי לְשׁוֹן רֹאשׁ וְאַמְצַע,
 שְׁחוֹתְכָת אֶת הַדְּבּוֹר. מִמְּעֻנּוֹת אֲרִיּוֹת –
 אֵלֶּה הֵם שְׁנֵי. מִתְּרִירִי נְמִרִים – אֵלֶּה הֵם
 שְׁפָתִים, הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁבָּהֶם נִשְׁלָם הַדְּבּוֹר.
 וְאַלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. רַבִּי חֲזִיא
 פְּתַח, (משלי כג) אֵל תִּלְחֶם אֶת לָחֶם רַע עֵין

משום שְׁחִירֵי קוּל בָּא לְדְּבּוֹר, וּמִנְהִיגוּ
 עִמּוֹ לְהִיּוֹת בְּאַחַד בְּלֵי פְרוּד בְּלָל, מִשׁוּם
 שְׁקוּל הוּא בְּלָל, דְּבּוֹר הוּא פְּרִט, וְלִבְנוֹ
 בְּלָל הֶצְטְרִיךְ לְפָרִט, וּפְרִט הֶצְטְרִיךְ לְבְּלָל,
 שְׁחִירֵי אֵין קוּל בְּלֵי דְּבּוֹר, וְאֵין דְּבּוֹר בְּלֵי
 קוּל. וְעַל זֶה אֶתִּי מְלַבֵּנוֹן פְּלָה וְגו', שְׁעַקְרָא
 שְׁנִינִיהֶם בָּאִים מְלַבֵּנוֹן.

תְּשׁוּרִי מֵרֹאשׁ אֲמָנָה – זֶהוּ גְרוֹן שְׁמִשָּׁם

לְמַטְעַמְתָּיו. אֵל תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם רַע עֵין, בְּגִין
 דְּנִהָמָא אוּ הִנָּאָה דְּהָהוּא בַר נָשׁ דְּהָי רַע עֵין, לֹא
 אִיהוּ בְּדָאי לְמִיכָל וְלֹא תִהְיִי מִנִּיה. דָּאי בַר נִחְתוּ
 יִשְׂרָאֵל לְמַצְרִים, לֹא יִטְעֲמוּן נִהָמָא דְּמַצְרָאי, לֹא
 אֲשַׁתְּבִּקוּ בְּגָלוּתָא, וְלֹא יַעֲיֻקוּן לֹון מַצְרָאי.

אָמַר לִיה רַבִּי יִצְחָק, וְהָא גִזְרָא אֲתִגְזֹר. אָמַר לִיה,
 בְּלֹא אִיהוּ בְּדָקָא יָאוּת, דְּהָא לֹא אֲתִגְזֹר
 בְּמַצְרִים דְּזוּקָא, דְּהָא לֹא כְּתִיב (בראשית ט"ו) כִּי גֵר
 יִהְיֶה זֶרַעְךָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֶלָּא בְּאֶרֶץ לֹא לֶחֶם,
 וְאֶפִּילוּ בְּאֶרְעָא אַחֲרָא.

אָמַר ר' יִצְחָק, מָאן דְּאִיהוּ בַּעַל נַפְשׁ, (ס"א לֹא יִכּוּל
 עִם בַּר נֶשׁ) דְּמִיכָלִּיהּ יִתִּיר מִשְׁאָר בְּנֵי נָשָׂא, אוּ
 מָאן דְּהוּא אָזִיל בְּתַר מַעוּי, אִי אֶעְרַע בְּהָהוּא רַע
 עֵין, יְכוּם גְּרָמִיהּ וְלֹא יִכּוּל מִנִּהָמָא דִּילִיהּ, דְּלִית

לשון הקודש

אָמַר לוּ, הַבֵּל הוּא כְּרָאוּי, שְׁהָרִי לֹא גִזְרָא
 דְּזוּקָא בְּמַצְרִים, שְׁהָרִי לֹא כְּתוּב כִּי גֵר
 יִהְיֶה זֶרַעְךָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֶלָּא (בראשית טו)
 בְּאֶרֶץ לֹא לֶחֶם, וְאֶפִּילוּ בְּאֶרֶץ אַחֲרָת.
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִי שְׁהוּא בַּעַל נַפְשׁ, (לֹא
 יִכּוּל עִם אָדָם) שְׁמַאכְלוּ יוֹתֵר מִאֲשֶׁר שְׁאָר
 בְּנֵי אָדָם, אוּ מִי שְׁהוּלֵךְ אַחֵר מַעוּי, אִם
 יִפְגֹּשׁ בְּאוֹתוֹ רַע עֵין, יִשְׁחַט עַצְמוֹ וְלֹא

וְאֵל תִּתְּאוּ לְמַטְעַמְתָּיו. אֵל תִּלְחֶם אֶת
 לֶחֶם רַע עֵין – מִשּׁוּם שְׁלֶחֶם אוּ הִנָּאָה
 מֵאוֹתוֹ אִישׁ שְׁהוּא רַע עֵין, אֵינּוּ בְּדָאי
 לֶאֱכֹל וְלִהְנוֹת מִמֶּנּוּ. שְׁאֵלוּ בְּשִׁירְדוֹ
 יִשְׂרָאֵל לְמַצְרִים לֹא טְעֲמוּ לֶחֶם שֶׁל
 הַמִּצְרַיִם, לֹא הָיוּ גִשְׁאָרִים בְּגָלוּת, וְלֹא
 הָיוּ מַצִּיקִים לֶחֶם הַמִּצְרַיִם.

אָמַר לוּ רַבִּי יִצְחָק, וְהָרִי גִזְרָה גִזְרָה?

נִהְיָא בִישָׁא בְּעֶלְמָא, בַּר מִהֵהוּא לָחֶם רַע עֵין, מַה
 כְּתִיב (בראשית מ"ג) כִּי לֹא יוֹכְלוֹן הַמִּצָּרִים לֶאֱכֹל אֶת
 הָעֶבְרִים לָחֶם כִּי תוֹעֵבָה הִיא לַמִּצָּרִים, הָא לָךְ
 לָחֶם רַע עֵין.

תִּלְתָּא אֵינוֹן דְּדַחֲיִין שְׂכִינְתָּא מִעֶלְמָא, וְגַרְמִין,
 דְּדִיּוּרִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לָא הָיִי
 בְּעֶלְמָא, וּבְנֵי נֶשָׂא צְוֹחִין וְלֹא אֲשַׁתְּמַע קְלִיהוֹן.
 וְאֵלִין אֵינוֹן: מָאן (דף ג' ע"ב) דְּשָׁכִיב בְּנִדָּה, בְּגִין דְּלִית
 מִסְּאָבוּ תְקִיף בְּעֶלְמָא בַּר מִסְּאָבוּ דְנִדָּה. מִסְּאָבוּ
 דְנִדָּה קִשְׁיָא מִכָּל מִסְּאָבוּ דְעֶלְמָא, אִסְתָּאב אִיהוּ,
 וְכָל דְּמִתְקַרְבִּין בְּהִדְיָה יִסְתָּאבוֹן עֲמִיה, בְּכָל אַתָּר
 דְּאֵזְלִין אֶתְדַּחֲיָא שְׂכִינְתָּא מִן קַמֵּיהוּ.

וְלֹא עוֹד, אֵלָּא דְגָרִים מְרַעִין בִּישִׁין עַל גְּרַמִּיה,
 וְעַל הַהוּא זֶרְעָא דִּיּוֹלִיד, דְּכִיּוֹן דִּיקָרֵב בַּר

לשון הקודש

נִשְׁמַע קוֹלָם, וְאֵלָּה הֵם: מִי שֶׁשׁוֹכֵב עִם
 נִדָּה, מִשּׁוּם שְׂאִין טְמֵאָה חֲזָקָה בְּעוֹלָם
 חוּץ מִטְּמֵאת הַנִּדָּה, וְטְמֵאת הַנִּדָּה קִשְׁיָה
 מִכָּל טְמֵאָה בְּעוֹלָם. הוּא נְטֵמָא, וְכָל
 הַמִּתְקַרְבִּים אֵלָיו נְטֵמָאִים עִמּוֹ. בְּכָל
 מְקוֹם שֶׁהוֹלְכִים, נִדְחִית שְׂכִינָה
 מִלְּפָנֵיהֶם.

וְלֹא עוֹד, אֵלָּא שְׁגוּרִם צְרוּת רְעוּת עַל

יֹאכֵל מִלְחָמוֹ, שְׂאִין לָחֶם רַע בְּעוֹלָם חוּץ
 מֵאוּתוֹ לָחֶם שֶׁל בַּעַל עֵין הָרַע. מַה
 כְּתוּב? כִּי לֹא יוֹכְלוֹן הַמִּצָּרִים לֶאֱכֹל אֶת
 הָעֶבְרִים לָחֶם כִּי תוֹעֵבָה הִיא לַמִּצָּרִים.
 הֲרִי לָךְ לָחֶם שֶׁל רַע עֵין.

שְׁלֹשָׁה הֵם שְׂדוּחִים שְׂכִינָה מִן הָעוֹלָם
 וְגַרְמִים שְׂדִירוֹ שֶׁל הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לֹא יִהְיֶה בְּעוֹלָם וּבְנֵי אָדָם צוֹחִים וְלֹא

נָשׁ לְגַבִּי נָדָה, הֵהוּא מִסָּאבוּ דְלִיג עָלָיו, וַיִּשְׁתָּאֲר
בְּכָל שְׁיִיפִין דִּילִיָּה, זָרְעָא דִּיזְלִיד בְּהֵהוּא שְׁעָתָא,
(ס"א מִסָּאבוּ) מוֹשְׁכִין עָלָיו רוּחַ מִסָּאבוּ. וְכָל יוֹמוֹי יֵהָא
בְּמִסָּאבוּ, דִּהָא בְּנִינָא וַיִּסּוּדָא דִּילִיָּה אִיהוּ בְּמִסָּאבוּ
רַב וְתַקִּיף מִכָּל מִסָּאבָא דְעָלְמָא, דְּמִיד דְּקָרִיב פֶּר
נָשׁ לְגַבִּי נָדָה, הֵהוּא מִסָּאבוּ דְלִיג עָלָיו, דְּכַתִּיב,
(ויקרא ט"ו) וַתְּהִי נִדְתָּה עָלָיו.

מָאן דְּשָׁכִיב בְּבֵת אֵל נֶכֶר, דְּאָעִיל פְּרִית קוּדְשׁ
וְאֵת קִיּוּמָא בְּרִשׁוֹ אַחֲרָא, דְּכַתִּיב, (מלאכי ב')
וּבָעַל בֵּית אֵל נֶכֶר. וַתִּנָּנֶן, לִית קִנְאָה קָמִי קֳדָשׁ
בְּרִידָא הוּא, פֶּר קִנְאָה דְּבְרִית קֳדִישָׁא, דְּאִיהוּ קִיּוּמָא
דְּשָׁמָא קֳדִישָׁא, וְרָזָא דְּמַהִימְנוּתָא. מָה כְּתִיב (במדבר
כ"ה) וַיַּחֲלֵה הָעָם לִזְנוֹת אֶל בָּנוֹת מוֹאָב מִיַּד וַיַּחֲרֵ אָף
ה' בִּישְׂרָאֵל.

לשון הקודש

עָלָיו.

מִי שְׁשׁוֹכֵב עִם בֵּת אֵל נֶכֶר, שְׁמִכְנִים
בְּרִית קֳדָשׁ וְאוֹת הַבְּרִית לְרִשּׁוֹת אַחֲרָת,
שְׁכָתוֹב וּבָעַל בֵּת אֵל נֶכֶר, וְשִׁנְיָנוּ שְׁאִין
קִנְאָה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ פְּרוּדָא הוּא חוּץ
מִקִּנְאָה שֶׁל בְּרִית קֳדָשׁ, שְׁהִיא בְּרִית שֶׁל
הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ וְסוּד הָאֱמוּנָה. מָה פְּתוּב?
(במדבר כה) וַיַּחֲלֵה הָעָם לִזְנוֹת אֶל בָּנוֹת מוֹאָב.
מִיד – וַיַּחֲרֵ אָף ה' בִּישְׂרָאֵל.

עֲצֻמוּ וְעַל אוֹתוֹ זָרַע שְׁיִזְלִיד. שְׁפִינִן
שְׁיִקְרַב אָדָם לְנָדָה, אוֹתָהּ טְמֵאָה קוֹפְצָת
עָלָיו וְנִשְׁאָרֶת בְּכָל אִיבְרִיו, אוֹתוֹ זָרַע
שְׁיִזְלִיד בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, (טמאים) מוֹשְׁכִים
עָלָיו רוּחַ טְמֵאָה, וְכָל יָמָיו יִהְיֶה בְּטְמֵאָה,
שְׁהִי הַבְּנִין וְהַיִּסּוּד שֶׁלוֹ הוּא בְּטְמֵאָה
רַבָּה וְתַקִּיפָה מִכָּל טְמֵאָה שְׁפָעוּלָם,
שְׁמִיד שְׁקֶרֶב אָדָם לְנָדָה, אוֹתָהּ טְמֵאָה
קוֹפְצָת עָלָיו, שְׁכָתוֹב (ויקרא ט) וַתְּהִי נִדְתָּה

רִאשֵׁי עַמָּא יִדְעוּ וְלֹא מָחוּ בִידֵייהוּ, אֶתְעַנְשׁוּ
בְּקִדְמִיתָא, דְּכַתִּיב, (במדבר כ"ה) קַח אֶת כָּל
רִאשֵׁי הָעָם וְהוֹקַע אוֹתָם לַה' נֶגֶד הַשָּׁמַשׁ. רַבִּי
אָבָא אָמַר, מָאי נֶגֶד הַשָּׁמַשׁ. נֶגֶד הַבְּרִית דְּאִקְרִי
שָׁמַשׁ, וְעָלִיָּה אֶתְבָּר (תהלים פ"ד) כִּי שָׁמַשׁ וּמִגֵּן ה'
אֱלֹהִים. שָׁמַשׁ וּמִגֵּן דָּא בְּרִית קִדְיִשָּׁא. מַה שָׁמַשׁ
זָרַח וְאֶנְהִיר עַל עֲלָמָא, אוֹף הָכִי בְּרִית קִדְיִשָּׁא זָרַח
וְאֶנְהִיר גּוּפָא דְּבַר נָשׁ. מִגֵּן: מַה מִּגֵּן אִיתְּהוּ לְאַגָּנָא
עָלִיָּה דְּבַר נָשׁ, אוֹף הָכִי בְּרִית קִדְיִשָּׁא מִגֵּן עָלִיָּה
דְּבַר נָשׁ, וּמֵאֵן דְּנָטִיר לִיָּה, לִית נִזְקָא בְּעֲלָמָא,
דִּיכִיל לְמִקְרַב בְּתַדִּיָּה וְדָא הוּא נֶגֶד הַשָּׁמַשׁ.

רִאשֵׁי עַמָּא, יִתְפָּסוּן בְּכָל דָּרָא וְדָרָא בְּחוּבָא דָּא,
אִי יִדְעִין וְלֹא מְקַנְאִין לִיָּה. בְּגִין דְּחוּבָא דָּא
עָלִיָּהוּ, לְקַנְאָה לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהֵאֵי

לשון הקודש

קִדְשׁ זִוְרַח וּמֵאִיר אֶת גּוּף הָאָדָם. מִגֵּן –
מַה מִּגֵּן הוּא כְּדִי לְהִגֵּן עַל הָאָדָם, אַף כִּד
בְּרִית קִדְשׁ מְנַגֵּה עַל הָאָדָם, וּמִי שְׁשׁוּמֵר
אוֹתָהּ, אֵין נִזְק בְּעוֹלָם שְׂיוּכָל לְקַרֵּב
אֵלָיו, וְזֵהוּ נֶגֶד הַשָּׁמַשׁ.

רִאשֵׁי הָעָם יִתְפָּסוּ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר בְּחֻטָּא
זֶה, אִם יוֹדְעִים וְלֹא מְקַנְאִים לוֹ, מְשׁוּם
שְׁחוּבָה זֶה עָלֵיהֶם לְקַנְאָה לְקוּדְשׁ בְּרוּךְ

רִאשֵׁי הָעָם שְׂיוֹדְעִים וְלֹא מוֹחִים
בִּידֵיהֶם, נִעְנָשִׁים בְּתַחֲלָה, שְׁכַתּוּב קַח
אֶת כָּל רִאשֵׁי הָעָם וְהוֹקַע אוֹתָם לַה' נֶגֶד
הַשָּׁמַשׁ. רַבִּי אָבָא אָמַר, מַה זֶה נֶגֶד
הַשָּׁמַשׁ? נֶגֶד הַבְּרִית שְׁנִקְרָאת שָׁמַשׁ,
וְעָלִיָּה נֶאֱמַר (תהלים פד) כִּי שָׁמַשׁ וּמִגֵּן ה'
אֱלֹהִים. שָׁמַשׁ וּמִגֵּן – זֶה בְּרִית קִדְשׁ. מַה
שָׁמַשׁ זִוְרַח וּמֵאִיר לְעוֹלָם, אַף כִּד בְּרִית

בְּרִית, מָאן דְּאָעִיל קְדוּשָׁה דָּא בְּרִשׁוּתָּא אַחְרָא,
עָלִיָּה בְּתִיב (שמות כ') לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל
פָּנַי. לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם כִּי אֲנֹכִי ה'
אֱלֹהֶיךָ אֵל קָנָא וְכֹלָא קִנְיָאָה חָדָא. וְעַל דָּא
אַתְדַּחֲיָא שְׂכִינְתָּא מְקַמִּיה. מָאן דְּמַשְׁקֵר בְּבְרִית
קְדִישָׁא דְּחָתִיב בְּבִשְׁרִיה דְּבֵר נָשׁ, בְּאִילוּ מַשְׁקֵר
בְּשִׁמָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, מָאן דְּמַשְׁקֵר חוּתָּמָא
דְּמִלְכָּא, מַשְׁקֵר בִּיה בְּמִלְכָּא, לִית לִיה חוּלְקָא
בְּאַלְהָא דִּישְׂרָאֵל, אִי לָא בְּחִילָא דְּתִיּוּבְתָא תְּדִיר.
(ס"א יתיר)

רַבִּי יוֹסִי פֶתַח וְאָמַר, (שמואל א', י"ב) וַיִּשְׁכְּחוּ אֶת ה'
אֱלֹהֵיהֶם וְגו', וַיַּעֲזְבוּ אֶת ה'. מָאִי וַיִּשְׁכְּחוּ
וַיַּעֲזְבוּ. דִּדְחוּ מִנִּיָּהוּ בְּרִית קִיָּמָא קְדִישָׁא, הוּוּ
גִזְרִין וְלֹא פְרַעֲיִן, עַד דְּאַתַּת דְּבוּרָה וְנִדְיַבַת בְּהָאִי
לְכָל יִשְׂרָאֵל בְּמָה דְּכְתִיב, (שופטים ה') בְּפְרוּעַ פְּרַעוֹת

לשון הקודש

שְׁמַשְׁקֵר בְּחוּתָם הַמִּלָּה, מַשְׁקֵר בְּמִלָּה,
וְאִין לֹא חִלְק בְּאַלְהֵי יִשְׂרָאֵל אִם לֹא בְכַח
תְּשׁוּבָה מִתְמַדָּת (יתרה).

רַבִּי יוֹסִי פֶתַח וְאָמַר, (שמואל-א יב) וַיִּשְׁכְּחוּ
אֶת ה' אֱלֹהֵיהֶם וְגו'. וַיַּעֲזְבוּ אֶת ה'. מָה זֶה
וַיִּשְׁכְּחוּ וַיַּעֲזְבוּ? שָׁדְחוּ מֵהֶם בְּרִית קְדֵשׁ,
שָׁמְלוּ וְלֹא פְרַעוּ, עַד שְׁבָאָה דְּבוּרָה
וְנִדְבָה בָּזָה אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁכָתוּב

הוא בְּבְרִית הַזֹּאת, מִי שְׁמַכְנִים קְדֵשָׁה זוּ
לְרִשׁוּת אַחְרָת, עָלָיו כְּתוּב (שמות ב) לֹא
יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פָּנַי. לֹא
תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם כִּי אֲנֹכִי ה'
אֱלֹהֶיךָ אֵל קָנָא. וְהַכֹּל קִנְיָאָה אַחַת. וְלִכְן
נִדְחִית שְׂכִינָה מִלְּפָנָיו. מִי שְׁמַשְׁקֵר
בְּבְרִית קְדֵשׁ שְׁחַתְמוּמָה בְּבִשְׁרֵי הָאָדָם,
בְּאִילוּ מַשְׁקֵר בְּשֵׁם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. מִי

בְּיִשְׂרָאֵל בְּהִתְנַדֵּב עִם בְּרָכוֹ ה'.

מָאן דְּקָטִיל בְּנוֹי, הֵהוּא עוֹפְרָא דְּמִתְעַבְרָא
אֶתְתִּיה, וְגָרִים לְקַטְלָא לִיה בְּמַעָהא,
דְּסִתִּיר בְּנִינָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא וְאוּמְנוּתָא
דִּילִיה. אִית מָאן דְּקָטִיל בַּר נָשׁ, וְהָאִי קָטִיל בְּנוֹי.

תִּלְתָּא בִישׁוּן עָבִיד דְּכָל עֲלָמָא לָא יָכִיל לְמַסְבֵּל,
וְעַל דָּא עֲלָמָא מִתְמוּנָא זְעִיר זְעִיר, וְלֹא
יִדְע, וְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא אֶסְתָּלַק מִעֲלָמָא, וְחֶרְבָא
וּכְפָנָא וּמוֹתָנָא אֶתִּין עַל עֲלָמָא. וְאַלִין אִינוּן:
קָטִיל בְּנוֹי, סִתִּיר בְּנִינָא דְּמִלְפָא, דְּחִיא שְׂכִינְתָא,
דְּאִזְלָא וּמִשְׁטָטָא בְּעֲלָמָא, וְלֹא אֲשַׁכַּחַת נִיחָא. וְעַל
(דָּא) אִלִין, רוּחָא (ס"א רוּחִין) דְּקוּדְשָׁא (עָבִיד) בְּכִיתָא,
וְעֲלָמָא אֶתְדֵן בְּכָל הַנִּי דִּינִין. וְוִי לְהֵהוּא בַר נָשׁ,
וְוִי לִיה, טַב לִיה דְּלֹא יִתְבָּרִי בְּעֲלָמָא.

לשון הקודש

מִסְתָּלַק מִהָעוֹלָם, וְחֶרֶב וְרָעָב וּמוֹת בָּאִים
עַל הָעוֹלָם, וְאַלֶּה הֵם: הוֹרֵג בְּנוֹ, סוֹתֵר
בְּנִין הַמֶּלֶךְ. וְדוּחָה אֶת הַשְּׂכִינָה,
שְׁהוֹלֶכֶת וּמְשׁוֹטְטֶת בְּעוֹלָם וְלֹא מוֹצֵאת
מְנוּחָה, וְעַל (עו) אֱלוֹי רוּחַ (רוּחִית) הַקֹּדֶשׁ
(עוֹשֶׂה) בּוֹכָה, וְהָעוֹלָם גָּדוֹן בְּכָל הַדִּינִים
הַלָּלוּ. אוֹי לְאוֹתוֹ הָאִישׁ, אוֹי לוֹ! טוֹב לוֹ
שֶׁלֹא נִבְרָא בְּעוֹלָם!

(שופטים ה) בַּפֶּרַע פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהִתְנַדֵּב
עִם בְּרָכוֹ ה'.

מִי שְׁהוֹרֵג בְּנוֹ, אוֹתוֹ עֹבֵר שְׂאִשְׁתּוֹ
הַתְּעַבְרָה, וְגוֹרֵם לְהֶרְגוֹ בְּמַעֲיָה, שְׁפוֹתֵר
בְּנִינּוֹ שֶׁל הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאַמְנוֹת
שְׁלוֹ. יֵשׁ מִי שְׁהוֹרֵג אָדָם, וְזֶה הוֹרֵג בְּנוֹ.
שְׁלֹשׁ רָעוֹת עוֹשֶׂה שֶׁכָּל הָעוֹלָם לֹא יָכוֹל
לְסַבֵּל, וְעַל זֶה הָעוֹלָם מִתְמוּנָג לְאִט לְאִט,
וְלֹא יָדוּעַ לָמָּה, וְהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא

וְכָאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּאַף עַל גַּב דִּהּוּי בְּגִלוּתָא
דְּמַצְרִים, אֶסְתְּמְרוּ מִכָּל הַיָּי תִּלְתָּא, מִנְדָּה,
וּמִבֵּת אֵל נִכְר, וּמִקְטוּל זֶרַע, וְאַשְׁתַּדְּלוּ בְּפִרְהָסִיא
בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה. דְּאַף עַל גַּב דְּגִזְרָה אֶתְגִּזְרַת (שמות א')
כָּל הַבֵּן הַיְּלֹוד הִיאֹרָה תִּשְׁלִיכֶהוּ, לָא אֶשְׁתַּבַּח
בִּיגִיחֹן מָאן דְּקִטִּיל עוּבְרָא בְּמַעְהָא דְּאַתָּתָא, כָּל
שְׁכֵן לְבִתָּר. וּבִזְכוּתָא דָּא נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִן גִּלוּתָא.

מִנְדָּה: דִּתְנִי רַבִּי חֵיָא מָאִי (דף ד' ע"א) **דְּכְתִיב, (שמות**
ל"ח) וַיַּעַשׂ אֶת הַכִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְאֶת כִּנּוֹר
נְחֹשֶׁת בְּמִרְאֹת הַצּוּבָאוֹת. מִפְּנֵי מַה זָכוּ נָשִׁין
לְהָאִי, בְּגִין דְּאַסְתְּמְרוּ גְרַמִּיָּהוּ בְּגִלוּתָא דְּמַצְרִים,
דְּלְבִתָּר דְּאַתְדַּכִּיין הוּוּ אֶתְיִין מִתְקַשְׁטֵן וּמִסְתַּכְּלָן
בְּמִרְאָה בְּבַעֲלִיחֹן, וּמַעֲזִירָן לֹזֶן בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה.

מִבֵּת אֵל נִכְר, דְּכְתִיב, (שמות י"ב) יֵצְאוּ כָּל צְבָאוֹת

לשון הקודש

מִנְדָּה – שְׁשֻׁנָּה רַבִּי חֵיָא, מַה שְׁכֵּתוּב
 (שמות לח) וַיַּעַשׂ אֶת הַכִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְאֶת כִּנּוֹר
 נְחֹשֶׁת בְּמִרְאֹת הַצּוּבָאוֹת. מִפְּנֵי מַה זָכוּ
 נָשִׁים לָזֶה? מִשּׁוּם שְׁשֻׁמְרוּ עֲצֻמֵּן בְּגִלוּת
 מַצְרִים, שְׁלֹאֲחֵר שְׁנִטְהָרוּ הָיוּ בָּאוֹת
 מִקְשָׁטוֹת, וּמִסְתַּכְּלוֹת בְּמִרְאָה בְּבַעֲלִיחֹן,
 וּמַעֲזִירוֹת אוֹתָם לְפִרְיָה וּרְבִיָּה.

מִבֵּת אֵל נִכְר – שְׁכֵּתוּב יֵצְאוּ כָּל
 צְבָאוֹת ה' וְגו', וְכְתוּב (תהלים קכב) שְׁבִטִי יְה

אֲשֵׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל, שְׁאָף עַל גַּב שְׁהָיוּ
בְּגִלוּת מַצְרִים, נִשְׁמְרוּ מִכָּל שְׁלִשֶׁת אֱלֹהִי
– מִנְדָּה, מִבֵּת אֵל נִכְר, וּמַהֲרַג שֶׁל זֶרַעַם,
וְהִשְׁתַּדְּלוּ בְּפִרְהָסִיא בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה.
שְׁאָף עַל גַּב שְׁנִגְזְרָה הַגִּזְרָה כָּל הַבֵּן
הַיְּלֹוד הִיאֹרָה תִּשְׁלִיכֶהוּ, לָא נִמְצָא
בִּיגִיחֹם מִי שְׁהוֹרַג עֶבֶר בְּמַעֲי אִשָּׁה, כָּל
שְׁכֵן אַחֵר כֶּה. וּבִזְכוּת זֶה יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל
מִהַגְלוּת.

ה' וגו'. וּבְתִיב (תהלים קכ"ב) שְׁבִטִי יְהִי עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל.
עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל וּדְאִי. וְאַלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
שְׁבִטִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְאִי תִימָא וְהָא כְּתִיב וְהוּא בֶן אִישׁ מִצְרִי. הָא
וּדְאִי חַד הָוָה, וּפְרָסְמוּ קָרָא, דְּכְתִיב, (ויקרא כ"ד)
וְהוּא בֶן אִישׁ מִצְרִי וגו' וְשֵׁם אָמֹו שְׁלֹמִית בֵּת דְּבָרִי
לְמִטָּה דָן. פְּרִיָּה וּרְבִיָּה דְּכְתִיב, (שמות א') וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וגו'. וּמִכָּל חֲנִי אֶסְתַּמְרוּ יִשְׂרָאֵל.
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עָאֵלוּ, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִפְקוּ, חָדָא הוּא
דְּכְתִיב וְאַלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וגו'.

וְאַלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי
הָווּ אֶזְלִי בְּאוֹרְחָא, עַד דִּהְיוּ אֶזְלִי, אָמַר
רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי יוֹסִי, אֶפְתַּח פּוֹמָךְ, וַיִּנְהַרְוֹן מִלָּךְ
אָמַר לִיה נִיחָא קָמִיָּה דְּמַר, דְּאַשְׁאֵל מַלְּהָ חָדָא

לשון הקודש

יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וגו'. וּמִכָּל אֶלֶה
נִשְׁמְרוּ יִשְׂרָאֵל. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִכְנָסוּ – בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל יִצְאוּ. וְהוּא שְׁכָתוּב וְאַלֶּה שְׁמוֹת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וגו'.

וְאַלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. רַבִּי אֶלְעָזָר
וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. עַד שֶׁהָיוּ
הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי יוֹסִי,
פִּתַּח פִּיךָ וַיֵּאִירוּ דְּבָרֶיךָ. אָמַר לוֹ, נֹחַ

עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל. עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל וּדְאִי.
וְאַלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. שְׁבִטִי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל. דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְאִם תֹּאמַר, וְהָרִי כְּתוּב וְהוּא בֶן אִישׁ
מִצְרִי? הָרִי וּדְאִי אֶחָד הָיָה, וּפְרָסְמוּ
הַכְּתוּב, שְׁכָתוּב (ויקרא כד) וְהוּא בֶן אִישׁ
מִצְרִי וגו', וְשֵׁם אָמֹו שְׁלֹמִית בֵּת דְּבָרִי
לְמִטָּה דָן. פְּרִיָּה וּרְבִיָּה – שְׁכָתוּב וּבְנֵי

דְּקָשִׁיא לִי, הָא שְׁמַעְנָא מְבוּצִינָא קְדִישָׁא, דְּהוּה
אָמַר, וְאַלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סָבָא. כָּל
אֵינוֹן חִילִין וּמִשְׁרִיין דְּהוּוּ נִחְתִּין לְגָלוּתָא בְּחֲדֵי
יַעֲקֹב, דְּכְתִיב, אֵת יַעֲקֹב. מַהוּ דְּכְתִיב אִישׁ וּבֵיתוֹ
בָּאוּ. אָמַר לִיה, וְדָאֵי הָכִי הוּא. אָלָא הָא תַּנִּינוּ,
כָּל דְּמִקְבֵּל מֵאַחֲרָא, אִיהוּ בֵּיתָא מִתְּהוּא דִּיחִיב,
וְעַל דָּא אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (מלכים א', ט') וַיְהִי כְּכֹלֹת
שְׁלֹמֹה לְבָנוֹת אֶת בֵּית ה' וְאֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ
וְגו'. וְכִי כִיּוֹן דְּאָמַר אֶת בֵּית ה', מַהוּ וְאֶת בֵּית
הַמֶּלֶךְ, אִי בְּגִין שְׁלֹמֹה אֶתְמַר, לָאוּ הָכִי, אָלָא אֶת
בֵּית ה' דָּא בֵּית הַמֶּקְדֶּשׁ, וְאֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ דָּא קֹדֶשׁ
הַקִּדְּשִׁים.

לשון הקודש

שְׁנַתִּין, וְעַל זֶה אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ.
פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (מלכים א' ט) וַיְהִי
כְּכֹלֹת שְׁלֹמֹה לְבָנוֹת אֶת בֵּית ה' וְאֶת
בֵּית הַמֶּלֶךְ וְגו'. וְכִי כִיּוֹן שְׁאָמַר אֶת בֵּית
ה', מַה זֶה וְאֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ? אִם בְּשִׁבִּיל
שְׁלֹמֹה זֶה נֶאֱמַר – לֹא כֵן! אָלָא בֵּית ה'
זֶה בֵּית הַמֶּקְדֶּשׁ, וְאֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ זֶה
קֹדֶשׁ הַקִּדְּשִׁים.

לְפָנֵי מַר שְׁאִשְׁאֵל דְּבַר אַחַד שְׁקָשָׁה לִי?
הָרִי שְׁמַעְתִּי מִהַמְּנוּדָה הַקְּדוּשָׁה שְׁהִיהָ
אוֹמַר, וְאַלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל – יִשְׂרָאֵל
סָבָא, כָּל אוֹתָם חִילוֹת וּמִחְנוֹת שְׁהִיוּ
יוֹרְדִים לְגָלוּת עִם יַעֲקֹב, שְׁכָתוֹב אֶת
יַעֲקֹב. מַה זֶה שְׁכָתוֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ?
אָמַר לוֹ, וְדָאֵי זֶה כֵּן, אָלָא הָרִי שְׁנִינוּ,
כָּל הַמִּקְבֵּל מֵאַחֲרָא, הוּא בֵּית לְאוֹתוֹ

בֵּית ה' דְּאִיהוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ כְּגוֹן: עֲזָרוֹת וּלְשָׁכוֹת
 וּבֵית הָאוֹלָם וְהַדְּבִיר, דָּא בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְדָא
 אֶקְרִי בֵּית ה'. בֵּית הַמֶּלֶךְ: דָּא קֹדֶשׁ הַקִּדְּשִׁים,
 דְּאִיהוּ פְּנִימָא דְּכָלָא, הַמֶּלֶךְ סִתָּם. מֶלֶךְ דָּא, אַף
 עַל גַּב דְּאִיהוּ מֶלֶךְ עֲלָא, אִיהוּ נוֹקְבָא לְגַבִּי נְקוּדָה
 עֲלָא, סְתִימָא דְּכָלָא. וְאַף עַל גַּב דְּאִיהוּ נוֹקְבָא,
 אִיהוּ דְּכוּרָא לְגַבִּי מֶלֶךְ דְּלִתְתָּא, וּבְגִין כֶּךָ כָּלָא
 כְּגוּוּנָא דָּא וְעַל דָּא, תַּתָּאִי, בְּרִזָּא דָּא כְּתִיב בְּהוּ,
 אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ.

וְאַלְהָ שְׁמוֹת, רַבִּי (אֶלְעָזָר) יוֹסִי פִּתַּח וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים
 ד') גֵּן נָעוּל אַחֲתִי כֻלָּה גַל נָעוּל מַעֲיֵן חָתוּם.
 גֵּן נָעוּל: דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שְׁחִיא גֵן נָעוּל. דְּאָמַר
 רַבִּי אֶלְעָזָר, מַה הֵגֵן הָיָה צָרִיךְ לְשִׁמּוֹר, לַעֲדוּר,
 וּלְהַשְׁקוֹת, וּלְזִמּוֹר. כֶּךָ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, צְרִיכָה
 לַעֲדוּר, וּלְשִׁמּוֹר, וּלְהַשְׁקוֹת, וּלְזִמּוֹר, וְנִקְרְאָת גֵּן.

לשון הקודש

הכל כמו זה ועל זה, תחתונים, בסוד זה
 כתוב בהם איש וביתו באו.

וְאַלְהָ שְׁמוֹת. רַבִּי וְאֶלְעָזָר יוֹסִי פִּתַּח
 וְאָמַר (שִׁיר ד') גֵּן נָעוּל אַחֲתִי כֻלָּה גַל נָעוּל
 מַעֲיֵן חָתוּם. גֵּן נָעוּל – זוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,
 שְׁחִיא גֵן נָעוּל. שְׁאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַה
 הֵגֵן הָיָה צָרִיךְ לְשִׁמּוֹר, לַעֲדוּר וּלְהַשְׁקוֹת
 וּלְזִמּוֹר – כֶּךָ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל צְרִיכָה לַעֲדוּר

בֵּית ה' שֶׁהוּא בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כְּמוֹ עֲזָרוֹת
 וּלְשָׁכוֹת וּבֵית הָאוֹלָם וְהַדְּבִיר, זֶה בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ, וְדָא נִקְרָא בֵּית ה'. בֵּית הַמֶּלֶךְ
 – זֶה קֹדֶשׁ הַקִּדְּשִׁים, שֶׁהוּא הַפְּנִימִי שֶׁל
 הַכֹּל, הַמֶּלֶךְ סִתָּם. מֶלֶךְ זֶה, אַף עַל גַּב
 שֶׁהוּא מֶלֶךְ עֲלִיוֹן, הוּא נִקְבָּה אֵל נִקְדָּה
 הָעֲלִיוֹנָה, נִסְתָּרֶת הַכֹּל. וְאַף עַל גַּב שֶׁהוּא
 נִקְבָּה, הוּא זָכָר לְמֶלֶךְ שְׁלֵמָה, וְלָכֵן

וְנִקְרְאָת כָּרֶם, מֵהַ הַכָּרֶם הַזֶּה צָרִיךְ לַעֲדוֹר
וְלַהֲשִׁקוֹת וְלִזְמוֹר וְלַחֲפּוֹר, כִּדְּ יִשְׂרָאֵל, הִדָּא הוּא
דְּכִתִּיב, (ישעיה ה') כִּי כָרֶם ה' צִבְאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל
וְכִתִּיב, (ישעיה ה') וַיַּעֲזְקֵהוּ וַיִּסְקְלֵהוּ וְגו'.

תוספתא

מִתְנִיתִין: אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲנִי פִתְחִין עֵינָא
חֲמָאן, גִּלְגְּלִי רְתִיכְתָּא קַדִּישְׁתָּא נְטִלִין
בְּמִטְלָנִי, וְקַל שִׁירְתָּא בְּסִימָא לְאוֹדְנִין, יָאֵה לְלִבָּא,
סְלָקָא וְנִחְתָּא, אִזְלָא וְלֹא נְטִלָא, מְוַדְעֵזְעִין אֶלְפִּי
אֶלְפִּין, וְרַבּוּא רַבְבֵּן וּפְתִיחִין שִׁירְתָּא מְלָרַע לְעִילָא.
לְקַל נְעִימוֹתָא הַהוּא, קִיִּימִין מָאן דְּקִיִּימִין,
וּמִתְכַּנְּסִין בְּכַנּוּפֵיָא לְסִטְרָא דִּימִינָא, אַרְבַּע
מָאֵה וְחֲמִשִּׁין אֶלְפִּין מָאֲרִי דְעֵינִין. חֲמָאן וְלֹא
חֲמָאן, קִיִּימִין בְּקִיּוּמֵיהוֹן. תִּרִין סְטֵרִין אַחֲרֵנִין

לשון הקודש

וְלִשְׁמֹר וְלַהֲשִׁקוֹת וְלִזְמוֹר, וְנִקְרְאָת גֶּן,
וְנִקְרְאָת כָּרֶם. מֵהַ הַכָּרֶם הַזֶּה צָרִיךְ לַעֲדוֹר
וְלַהֲשִׁקוֹת וְלִזְמוֹר וְלַחֲפּוֹר – כִּדְּ יִשְׂרָאֵל.
זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (ישעיה ה') כִּי כָרֶם ה' צִבְאוֹת
בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְכִתוֹב וַיַּעֲזְקֵהוּ וַיִּסְקְלֵהוּ
וְגו'.

תוספתא

מִשְׁנָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲנִי פּוֹקְחִים
עֵינֵינוּ רוּאִים, גִּלְגְּלִי מְרַבְּבָה הַקְדוּשָׁה

נוֹסְעִים בְּמַסְעוֹתֵיהֶם, וְקוֹל שִׁירָה
מְבַשְּׁמֵת לְאוֹנִים, יָפָה לִלְב, עוֹלָה
וַיּוֹרְדָת, הוֹלֶכֶת וְלֹא נוֹסַעַת, מְוַדְעֵזְעִים
אֶלְפִּי אֶלְפִּים וְרַבּוּא רַבְבּוֹת, וּפּוֹתְחִים
בְּשִׁירָה מְלַמְּטָה לְמַעְלָה.

לְקַל הַנְּעִימוֹת הַזֶּה עוֹמְדִים מִי שְׁעוֹמְדִים,
וּמִתְכַּנְּסִים בְּהַתְכַּנְּסוֹת לְצַד הַיָּמִין,
אַרְבַּע מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים אֶלְפִּי בְּעֵלֵי עֵינִים.
רוּאִים וְלֹא רוּאִים. עוֹמְדִים בְּקִיּוּמָם. שְׁנֵי

אֶת־חֲוֹרוֹ (ס"א אֶת־חֲוֹרוֹ) בְּגִינִיחוֹן. וְלִסְטָרָא דְשִׁמְאֵלָא
מֵאתָן וְחֲמִשִּׁין אֲלָפִין.

אֵינֹן מְאֲרִיחוֹן דִּיבָבָא, מִיבְבִּין וּמִלְלִין מֵאֲתֵר
בֵּית מוֹתְבִיחוֹן, פִּתְחִין בְּדִינָא וּמִסִּימִין
בְּדִינָא. מִיבְבִּין תְּנִינֹת, וְדִינָא יָתִיב, וְסַפְרִין פִּתְיָחוֹ.
בֵּיה שַׁעְתָּא, סָלִיק מְאֲרִיָּה דְדִינָא, דְקָאִים עֲלִיחוֹן,
וְיָתִיב בְּכוֹרְסִיָּא דְדִינָא, וְשִׁירְתָּא אֲשֶׁתְּכֶד, עַד לָא
תִּסְתֵּיִם דִּינָא סַחֲרֹן מְאֲרִי דְעֵינִין דְלִסְטָרָא יְמִינָא,
וְעִמְחוֹן (דף ד' ע"ב) תְּמַנִּסֵּר אֲלָפִין אַחֲרָנִין תְּקַעִין, וְלָא
מִיבְבִּין וְלָא מִלְלִין (ס"א לָא מִלְלִין וְלָא מִיבְבִּין) פִּתְחִין
שִׁירְתָּא, מְזַדְעָזְעֵן מֵאתָן וְחֲמִשִּׁין אֲלָפִין מְאֲרִי
דִּיבָבָא.

תְּקַע תְּנִינֹת וְלָא מִיבְבִּין (ס"א וְלָא מִיבְבִּין וְלָא מִלְלִין) נְטִיל
פֶּטְרוֹנָא, מִתְּהוּא בְּרִסִּיָּא וְיָתִיב בְּכוֹרְסִיָּא
דְּוֹתְרָנוֹתָא. בֵּיה זְמָנָא הָהּ (נ"א הוּא) מְדַבֵּר שְׁמָא

לשון הקודש

סוֹבְבִים בְּעָלֵי הַעֲנִינִים שְׂלֹצֵד יָמִין, וְעַמֵּם
שְׁמוֹנָה עָשָׂר אֲלֶף תּוֹקְעִים, וְלָא מִיבְבִּים
וְלָא מִלְלִים (ס"א לָא מִלְלִין וְלָא מִיבְבִּין) וּפּוֹתְחִים
בְּשִׁירָה. מְזַדְעָזְעִים מֵאתִים וְחֲמִשִּׁים אֲלֶף
בְּעָלֵי יָבְבָה.

תּוֹקְעַ שְׁנִית וְלָא מִיבְבִּים (וְלָא מִיבְבִּים וְלָא
מִלְלִים). נוֹסַע הַפֶּטְרוֹן מֵאוֹתוֹ כִּסָּא וְיוֹשֵׁב
בְּכִסָּא הַוֹתְרָנוֹת. בְּאוֹתוֹ זְמַן הָיָה (הוּא)

עֲדָדִים אֲחֵרִים מִתְּלַבְנִים (מִתְּהַפְּכִים) בְּשִׁבְלֵם,
וְלֹצֵד שְׁמָאל מֵאתִים וְחֲמִשִּׁים אֲלֶף.

אוֹתָם בְּעָלֵי יָבְבָה מִיבְבִּים וּמִלְלִים
מִמְקוֹם בֵּית מוֹשָׁבָם, פּוֹתְחִים בְּדִין
וּמִסִּימִים בְּדִין. מִיבְבִּים שְׁנִית, וְדִין יוֹשֵׁב,
וּסְפָרִים נִפְתָּחִים. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה עוֹלָה בְּעַל
הַדִּין שְׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם, וְיוֹשֵׁב עַל כִּסָּא דִּין,
וְשִׁירָה שׁוֹכֶכֶת עַד שְׁלֹא יִסְתַּיֵּם הַדִּין.

קִדְיֵשָׁא עֲלָאָה רַבָּא, דְּבִתְהוּא שְׁמָא חַיִּים לְכָלֵּא.

פִּתְחָא וְאָמַר זְמַנָּא חָדָא יו"ד ה"א וי"ו ה"א (ס"א יו"ד

ה"א וְא"ו ה"א) כְּמָה דַּאֲתָּ אָמַר (שְׁמוֹת ל"ד) וַיִּקְרָא

בְּשֵׁם יְהוָה. פִּתְחִין כְּקִדְמִיתָא מֵאֲרִי גִלְגְּלִי קִדְיֵשִׁין.

וְאֶלֶף אֶלְפִין, וְרַבּוּא רַבָּבִין, וְאִמְרִי שִׁירְתָּא, מְשַׁבְּחִין

וְאִמְרִין, בְּרִיד יִקְרָא דַּה' מֵאֲתַר בֵּית שְׁכִינְתִּיהָ.

אֲתִיָּא הֵהוּא גִנְתָּא, דְּהָת (נ"א דַּאֲתִיָּא) טְמִירָא בְּמֵאֲתָן

וְחֻמְשִׁין עֲלָמִין, הוּא שְׁכִינְתָּא יִקְרָא בְּזִיּוּהָ,

דְּנָפִיק מְזִיּוּא לְזִיּוּא, וְזִיּוּהָ נָגִיד מְנִיָּה, לְאַרְבַּע

סְטֵרִין רִישִׁין, לְקִדְמָאִי (ס"א לְקִיּוּמָא), מִתְּהוּא זִיּוּא נָפִק

(ס"א אֲתִמְשָׁד) לְכָלְהוּ דַּאֲיֻנּוֹן לְתַתָּא, וְהֵהִיא אִקְרִי גִנְתָּא

דַּעֲדוֹן.

פִּתְחָא תְּנִינִיּוֹת הֵהוּא סָבָא, פְּטְרוֹנָא דְּכָלֵּא וּמְדַבֵּר

שְׁמִיָּה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, וְכָלְהוּ פִּתְחֵי

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

כָּא אוֹתוֹ הֶגֶן, שְׁהִיָּתָה (שְׁהִיא) שְׁמוּרָה
בְּמֵאֲתָנִים וְחֻמְשִׁים עוֹלָמוֹת, הִיא שְׁכִינָה
נִכְבְּדָה בְּזִיּוּהָ, שְׁיוּצָאֵת מְזִיּוּ לְזִיּוּ, וְזִיּוּהָ
שׁוֹפַע מִמֶּנָּה לְאַרְבַּעַה צְדָדִים רְאשֵׁי
לְרֵאשׁוֹנִים (לְקִיּוּם). מֵאוֹתוֹ זִיּוּ יוּצָא (נִמְשָׁד)
לְכָל אוֹתָם לְמִטָּה, וְהִיא נִקְרָאת גִּן עֲדוֹן.
פִּתְחָא שְׁנִית אוֹתוֹ זֶקֶן, הַפְּטְרוֹן שֶׁל הַכֹּל,
וּמְזַבֵּר שְׁמוֹ יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, וְכָלֵּם

מְזַבֵּר שֵׁם קְדוֹשׁ עֲלִיּוֹן וְגָדוֹל, שְׁבָאוֹתוֹ
שֵׁם יֵשׁ חַיִּים לְכָל.

פִּתְחָא וְאָמַר פַּעַם אַחַת יו"ד ה"א וי"ו ה"א
(יו"ד ה"א וְא"ו ה"א), כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (שְׁמוֹת ל"ד) וַיִּקְרָא
בְּשֵׁם ה'. פּוֹתְחִים כְּבִתְחִלָּה בְּעֲלֵי גִלְגְּלִים
קְדוּשִׁים, וְאֶלֶף אֶלְפִים וְרַבּוּא רַבָּבוֹת,
וְאוֹמְרִים שִׁירָה, מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים,
בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹם בֵּית שְׁכִינְתּוֹ.

בְּתֵלִיסָר מְבִילָן דְּרַחֲמֵי. מָאן חָמִי כָּל אֱלִין תְּקִיפִין,
 רֵאמִין דְּרֵאמִין, תְּקִיפִין דְּתְקִיפִין, רְתִיבִין קְדִישִׁין,
 וְשָׁמַיָא, וְכָל חֵילָהוֹן, מְזַדְעָזְעִין וּמִתְחַלְחֵלָן בְּאִימָתָא
 סְגִיָא, מְשַׁבְּחָן שְׁמָא קְדִישָׁא, וְאִמְרִין שִׁירְתָּא. וְכֵּן
 אֵינֻן נִשְׁמָתָהוֹן דְּצַדִּיקָיָא, דְּאֵינֻן בְּחָהוּא עֲדוּנָא,
 וַיִּדְעִין דָּא, עַל הָאֵי אִיתְּמַר ^(ירמיה י') מִי לֹא יִירָאֵךְ
 מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לֹךְ יֵאָתֶה וְגו'.

(ע"כ תוספתא)

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בַּד נַחֲתַת שְׁכִינָתָא לְמִצְרַיִם,
 נַחֲתַת חָיָה חָדָא, דְּשָׁמַיָא יִשְׂרָאֵל, בְּדִיוֹקְנָא
 דְּחָהוּא סָבָא, וְאַרְבַּעִין וְתַרְיֵן שְׁמַשִּׁין קְדִישִׁין עֲמִיָּה,
 וְכָל חַד וְחַד אֶת קְדִישָׁא עֲמִיָּה, מְשַׁמָּא קְדִישָׁא,
 וְכִלְהוּ נַחֲתָן עִם יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, חָדָא חוּא דְכְּתִיב,
 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרָיִמָה אֶת
 יַעֲקֹב. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִפּוֹשְׁמַע דְּקֹאמַר בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל, וְאַחַר כֵּן אֶת יַעֲקֹב, וְלֹא נֶאמַר אֹתוֹ.

לשון הקודש

לֹא יִירָאֵךְ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לֹךְ יֵאָתֶה וְגו'.
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּשִׁירְדָה שְׁכִינָה
 לְמִצְרַיִם, יָרְדָה חָיָה אַחַת שְׁשָׁמָה יִשְׂרָאֵל
 בְּדִיוֹקָן אוֹתוֹ הַזֶּקֶן, וְאַרְבַּעִים וּשְׁנַיִם
 שְׁמַשִּׁים קְדוּשִׁים עִמּוֹ, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד
 אוֹת קְדוּשָׁה עִמּוֹ מִהֶשֶׁם הַקְּדוּשׁ, וְכָלֵם
 יָרְדוּ עִם יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב
 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרָיִמָה

פּוֹתְחִים בְּשִׁלְשׁ עֶשְׂרֵה מֵדוֹת הָרַחֲמִים.
 מִי רָאָה כָּל הַתְּקִיפִים הָלֵל, רָמִים שֶׁל
 רָמִים, תְּקִיפִים שֶׁל תְּקִיפִים, מְרַבּוֹת
 קְדוּשִׁים, וְשָׁמִים וְכָל חֵילֵיהֶם, מְזַדְעָזְעִים
 וּמִתְחַלְחֵלִים בְּאִימָה רַבָּה, מְשַׁבְּחִים אֶת
 הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ וְאוֹמְרִים שִׁירָה. אֲשֶׁרֵיהֶם
 נִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים שֶׁהֵם בְּאוֹתוֹ הָעֲדוּן
 וַיִּוֹדְעִים אֶת זֶה, עַל זֶה נֶאמַר ^(ירמיה י') מִי

שָׁאֵל רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, (אָמַר לִיה) בֵּינוֹן דְּשִׁמְעַת מֵאֲבוּךָ, פְּרֻשַׁת וְאַלְהָ שְׁמוֹת בְּרֻזָּא עֲלָאָה, מָאִי קָאָמַר אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ. אָמַר לִיה, הֵהוּא מֶלֶךְ דְּהָוָה אָמַר אָבָא, אֵינוֹן חָוִי מְלָאכִין עֲלָאִין, וְאֵינוֹן לְעִילָא עַל תַּתָּאִי מְנַהוֹן, הֵינֵנו דְּכַתִּיב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ, וְהָכִי אָמַר אָבָא, כָּל אֵינוֹן מְלָאכִין דְּבִדְרָגָא עֲלָאָה, אֶקְרוּן גּוֹבְרִין דְּיוֹבְרִין, וְאֵינוֹן דְּבִדְרָגָא תַּתָּאָה מְנַהוֹן, אֶתְקְרוּן (נוֹקְבֵתָא) בֵּית, דְּאֶתְתָּא נּוֹקְבָא דְּמִקְבְּלָא מִן דְּבוֹרָא. רַבִּי יִצְחָק הָוָה קָאִים קָמִיָּה דְּרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לִיה שְׂכִינְתָּא נַחְתָּת לְמַצְרִים עִם יַעֲקֹב. אָמַר לִיה וְלֹא, וְהָא כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית מ"ו) אֲנֹכִי אֵרֵד עִמָּךְ. אָמַר לִיה תָּא חֲזִי, שְׂכִינְתָּא נַחְתָּת לְמַצְרִים אֵת יַעֲקֹב וְשִׁית מָאָה אֲלֵפִין רְתִיכִין

לשון הקודש

כָּל אוֹתָם מְלָאכִים שְׂבִדְרָגָה עֲלִיוְנָה, נְקָרָאִים גְּבָרִים וְזָכָרִים, וְאוֹתָם שְׂבִדְרָגָה תַּחְתּוֹנָה מְהֵם, נְקָרָאִים (נְקֻבוֹת) בֵּית,

שְׂאִשָּׁה נְקֻבָּה שְׂמִקְבֵּלָת מִן הַזָּכָר.

רַבִּי יִצְחָק הָוָה עוֹמֵד לִפְנֵי רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ, שְׂכִינָה יֵרֵדָה עִם יַעֲקֹב לְמַצְרִים? אָמַר לוֹ, וְלֹא? וְהָרִי כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית מו) אֲנֹכִי אֵרֵד עִמָּךְ. אָמַר לוֹ, בָּא תִרְאֶה, שְׂכִינָה יֵרֵדָה לְמַצְרִים אֵת יַעֲקֹב, וְשֵׁשׁ מֵאוֹת אֲלָף מְרַבְבוֹת קְדוּשׁוֹת

אֵת יַעֲקֹב. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִמִּשְׁמַע שְׂאִמַר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאַחֵר כֵּךְ אֵת יַעֲקֹב, וְלֹא נֶאֱמַר אֵתוֹ.

שָׁאֵל רַבִּי יְהוּדָה אֵת רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאָמַר לוֹ בֵּינוֹן שְׁשִׁמְעַת מֵאֲבִיד אֵת פְּרֻשַׁת וְאַלְהָ שְׁמוֹת בְּסוּד עֲלִיוֹן, מַה זֶה שְׂאִמַר אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ? אָמַר לוֹ, אוֹתָהּ מֶלֶךְ שְׁהִיא אוֹמַר אָבָא, אֵלּוּ הֵם מְלָאכִים עֲלִיוֹנִים, שְׁהֵם מַעַל הַתַּחְתּוֹנִים מְהֵם. וְהוּא שְׂכֵתוֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ. וְכֵךְ אָמַר אָבָא,

קְדִישִׁין (אֲחֵרִיין) עָמָה, וְהֵינּוּ דְכְּתִיב כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת
 אֶלֶף רַגְלֵי, תַּנִּינָן שִׁית מֵאָה אֲלֵפִין רְתִיכִין קְדִישִׁין
 נִחְתּוּ עִם יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, וּבָלְהוּ סְלִיקוּ מִתַּמָּן, בְּד
 נָפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת י"ב)
 וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִרַעְמֶסֶם סְבוֹתָה כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת
 אֶלֶף רַגְלֵי וְגו'. שֵׁשׁ מֵאוֹת לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא כְּשֵׁשׁ
 מֵאוֹת, כְּגִוּוֹנָא דְנָפְקוּ אֵלֵין, בְּד נָפְקוּ אֵלֵין.

וְתֵא חֲזִי רוּזָא דְמִלָּה, בְּעֵדְנָא דְנָפְקוּ אֵלֵין רְתִיכִין
 קְדִישִׁין, מִשִּׁירֵיתָא קְדִישָׁתָא, חָמוּ יִשְׂרָאֵל
 וַיִּדְעוּ, דִּהְיוּ מִתַּעֲבָבִין בְּגִינִיחוֹן, וּבָלְהוּ בְּהִילוֹ
 דְּעָבְדוּ יִשְׂרָאֵל, בְּגִינִיחוֹן הָזֶה, וְהֵינּוּ דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת
 י"ב) וְלֹא יָכֻלוּ לְהִתְמַהֲמַה, הָזֶה לִיָּה לְמִימַר וְלֹא רָצוּ
 לְהִתְמַהֲמַה אֲבָל לֹא כְּתִיב אֶלָּא וְלֹא יָכֻלוּ.
 וְאַתִּיידְעוּ (ס"י וְאִיתְגַּדַּע) מִמָּשׁ, דְּכָלְהוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הָיוּ

לשון הקודש

וּבֵא רְאָה סוּד הַדְּבָר, בְּזִמָּן שִׁינְעָאוּ
 הַמִּרְכָּבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הִלְלוּ וְהִמְחִינּוּ
 הַקְּדוּשִׁים, רָאוּ יִשְׂרָאֵל וַיִּדְעוּ שֶׁהֵם
 מִתַּעֲבָבִים בְּשִׁבְלֵם, וְכָל הַחֲפִזוֹן שֶׁעָשׂוּ
 יִשְׂרָאֵל הָיָה בְּגִלְלָם, וְהֵינּוּ שְׁכָנוֹב וְלֹא
 יָכֻלוּ לְהִתְמַהֲמַה, הָיָה לוֹ לִזְמַר וְלֹא רָצוּ
 לְהִתְמַהֲמַה, אֲבָל לֹא כְּתוּב אֶלָּא וְלֹא
 יָכֻלוּ. וְנִדְעוּ (אָז נִדְעָה) מִמָּשׁ, שֶׁכָּל בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל הָיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁל הַרְקִיעַ, וְהֵינּוּ

[אֲחֵרוֹת] עָמָה, וְהֵינּוּ מֵה שְׁכָנוֹב כְּשֵׁשׁ
 מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלֵי. שְׁנִינּוּ, שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף
 מִרְכָּבוֹת קְדוּשׁוֹת יָרְדוּ עִם יַעֲקֹב
 לְמִצְרַיִם, וּבָלְהוּ עָלוּ מִשָּׁם כְּשִׁינְעָאוּ
 יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. זֶהוּ שְׁכָנוֹב (שְׁמוֹת י"ב)
 וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִרַעְמֶסֶם סְבוֹתָה כְּשֵׁשׁ
 מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלֵי וְגו'. שֵׁשׁ מֵאוֹת לֹא
 נֶאֱמַר, אֶלָּא כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת. כְּמוֹ שִׁינְעָאוּ
 אֱלֹהִים, כְּד יִצְאוּ אֱלֹהִים.

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּרַקִּיעָא, וְהֵיִינוּ דְכְּתִיב, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הַבָּאִים מִצְרִימָה אֶת יַעֲקֹב, וְעַל דָּא לֹא נֶאֱמַר
וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה אֶתוֹ,
אֶלָּא וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה אֶת
יַעֲקֹב, הַבָּאִים מִצְרִימָה בְּקִדְמִיתָא וְעַם מִי, אֶת
יַעֲקֹב.

אָמַר רַבִּי יְחֻדָּה, (נ"א רַבִּי יִצְחָק נ"א רַבִּי יוֹסִי) קַל וְחֹמֶר,
וּמָה בְּד אֲשֶׁתַּיִזֵּב יַעֲקֹב מִלְכָּן, בְּתִיב, (בראשית
ל"ב) וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדֶרֶכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מְלָאכֵי אֱלֹהִים.
בְּד נִחַת בְּגִלּוֹתָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אָמַר, אֲנָכִי
אֵרֶד עִמָּךְ מִצְרִימָה, (דף ה' ע"א) לֹא דִינָא, הוֹאִיל
וּפְטָרוֹנָא נִחְתָּא דִּי־יִחְתָּון שְׁמִשׁוּי עֲמִיָּה, הֵיִינוּ
דְכְּתִיב הַבָּאִים מִצְרִימָה אֶת יַעֲקֹב. רַבִּי יַעֲקֹב
דְּכִפֵּר חֲנָן אָמַר מִשְׁמִיָּה דְרַבִּי אַבָּא, מָאן אֵינּוֹן בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל דְּהִכָּא. אֵינּוֹן דְּאֶתְקִרּוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִפּוֹשׁ.

לשון הקודש

כתוב (בראשית לב) וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדֶרֶכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ
בּוֹ מְלָאכֵי אֱלֹהִים – בְּשִׁירְד לְגִלּוֹת
וְהַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר אֲנָכִי אֵרֶד עִמָּךְ
מִצְרִימָה, אֵינּוֹ דִּין שְׁהוֹאִיל וְהַפְטָרוֹן
יִוְרֵד, שְׁיִרְדּוּ גַם שְׁמִשׁוּי עֲמֻזָּה? הֵיִינוּ
שְׁכֶתוֹב הַבָּאִים מִצְרִימָה אֶת יַעֲקֹב. רַבִּי
יַעֲקֹב מְכַפֵּר חֲנָן אָמַר מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי
אַבָּא, מִי הֵם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁל כָּאן? אוֹתָם

מִה שְׁכֶתוֹב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה
אֶת יַעֲקֹב, וְעַל זֶה לֹא נֶאֱמַר וְאֵלֶּה שְׁמוֹת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה אֶתוֹ, אֶלָּא
וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה
אֶת יַעֲקֹב. הַבָּאִים מִצְרִימָה בְּרִאשׁוֹנָה,
וְעַם מִי? אֶת יַעֲקֹב.

אָמַר רַבִּי יְחֻדָּה, וְנ"א רַבִּי יִצְחָק וְנ"א רַבִּי
יוֹסִי קַל וְחֹמֶר, וּמָה בְּשִׁנְצֵל יַעֲקֹב מִלְכָּן

רַבִּי אָבָא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים מ"ו) לְבוּ חֲזוּ מַפְעָלוֹת
 יי' אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ. אֵל תִּקְרִי שְׁמוֹת.
 אֵלֹא שְׁמוֹת. וְאֵלֹא הָא בְּהָא דְאָמַר רַבִּי חֲזִיא,
 בְּגִוּוֹנָא דְרַקִּיעָא, עֶבֶד קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא בְּאֶרְעָא
 בְּרַקִּיעַ אֵית שְׁמֶהּ קַדִּישִׁין, בְּאֶרְעָא אֵית שְׁמֶהּ
 קַדִּישִׁין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה (נ"א רַבִּי יוֹסִי) בְּהֵוֹא יוֹמָא דְנִחַת
 יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, נָחְתוּ עֲמִיה שְׁתֵּין רַבּוּא
 דְּמִלְאֵבֵי עֲלָאִי. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (שיר השירים ג') הִנֵּה
 מִפְּתוֹ שְׁלֹשְׁמָה שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב וְגו' קוּזְמִיטִין
 דְּגִלְפִּין בְּקִלְדִּיטָא, סַחֲרֵן בְּדוּכְתִּיה קוּזְמִיטִין
 בְּשִׁבְעָא, גִּלְפִּין בְּשִׁתִּיתָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
 שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ.

הִנֵּה מִפְּתוֹ: דָּא אִיהִי (בראשית רכ"ה) שְׁכִינְתָּא.

לשון הקודש

שְׁנַקְרָאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ.
 רַבִּי אָבָא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים מז) לְבוּ חֲזוּ
 מַפְעָלוֹת יי' אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ, אֵל
 תִּקְרִי שְׁמוֹת אֵלֹא שְׁמוֹת. וְהוֹלֵךְ זֶה כְּזֶה,
 שְׁאָמַר רַבִּי חֲזִיא, כְּמוֹ בְּרַקִּיעַ עֲשֵׂה
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאֶרֶץ. בְּרַקִּיעַ יֵשׁ
 שְׁמוֹת קְדוּשִׁים, וּבְאֶרֶץ יֵשׁ שְׁמוֹת
 קְדוּשִׁים.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה וְנֵא רַבִּי יוֹסִי, בְּאוֹתוֹ יוֹם
 שִׁירָד יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, יָרְדוּ עַמּוֹ שְׁשִׁים
 רַבּוּא מִלְּאָכִים עֲלִיוֹנִים. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח,
 הִנֵּה מִפְּתוֹ שְׁלֹשְׁמָה שְׁשִׁים גְּבוּרִים
 סָבִיב וְגו', שְׁלֹמֹנִים שְׁחֻקִּים בְּמִפְּתַח,
 סוּבָבִים בְּמִקְוֵמוֹ הַשְׁלֹמֹנִים בְּשִׁבְעִי,
 וְחֻקִּים בְּשִׁשִּׁי. זֶהוּ שְׁכִנְתּוֹ שְׁשִׁים
 גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ.
 הִנֵּה מִפְּתוֹ – זוֹהִי שְׁכִינָה. שְׁלֹשְׁמָה –
 הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ. שְׁשִׁים גְּבוּרִים

שֶׁלִּשְׁלֹמֹה: מִלֶּכָּא דְשִׁלְמָא דִּילִיָּה. שְׁשִׁים גְּבוּרִים
 סָבִיב לָהּ: אֵלִין אֵינֹון שְׁתִּין רְבוּא דְמִלְאַכִּי עֲלָאִי,
 דְּאֵינֹון מִחִילָא דְשְׁכִינְתָּא, דְנִחַתְתָּ עִם יַעֲקֹב
 לְמִצְרַיִם. מִגְּבוּרֵי יִשְׂרָאֵל: יִשְׂרָאֵל דְלַעִילָא, הָדָא
 הוּא דְכָתִיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו', אִישׁ
 וּבֵיתוֹ בָּאוּ: אֵינֹון וְנִימוּסִיהוֹן.

רַבִּי חֲזִיא הָהּ אָזִיל מֵאוּשָׁא לָלוּד, וַהֲוֵה רָכִיב עַל
 חֲמָרָא, וַהֲוֵה ר' יוֹסִי עֲמִיָּה, נָחִית ר' חֲזִיא,
 וְשִׁקְלִיָּה בִידּוּי ל' יוֹסִי, אָמַר לִיָּה, אִי בְנֵי עֲלָמָא
 יִדְעִין יְקָרָא סְנִיָּאָה דִיעֲקֹב, בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר לִיָּה
 קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אָנְכִי אֲרֻד עִמָּךְ מִצְרִימָה, הוּוּ
 מִלַּחְכֵּי עֲפָרָא, תִּלְת פְּרָסִי קָרִיב לְקַבְרִיָּה, דְהָכִי
 מִפְּרָשֵׁי מָרְנָא רַבְרָבִי עֲלָמָא, מְאִירִיהוֹן דְּמִתְנִיתָא,
 בְּתִיב (שְׁמוֹת י"ח) וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לְקִרְאֵת חוֹתָנּוּ, אֶהְרֹן חָמָא
 לְמֹשֶׁה דְנֶפֶק, וְנֶפֶק עֲמִיָּה, וְאֶלְעָזָר וְנִשְׂיָאִי וְסָבִי

לשון הקודש

רבי חזיא חזיא ותפס ידי רבי יוסי. אמר לו,
 אם בני העולם היו יודעים כבודו הרב
 של יעקב בשעה שאמר לו הקדוש ברוך
 הוא אנכי ארד עמך מצרימה, היו
 מלחכים את העפר שלש פרסאות קרוב
 לקברו, שפך מפרשים מורינו גדולי
 עולם בעלי המשנה, כתוב (שמות ח) וַיֵּצֵא
 מֹשֶׁה לְקִרְאֵת חוֹתָנּוּ, אֶהְרֹן רָאָה שְׁמֹשֶׁה

סביב לה - אלו הם ששים רבוא
 מלאכים עליונים, שהם מחיל השכינה
 שירדה עם יעקב למצרים. מגבורי
 ישראל - ישראל שלמעלה. והו שכתוב
 ואלה שמות בני ישראל וגו', איש וביתו
 באו - הם ומנהגיהם.

רבי חזיא היה הולך מאושא ללוד, והיה
 רוכב על חמור, והיה רבי יוסי עמו. ירד

נִפְקוּ עִמֶּיהָ, רָאשֵׁי אֲבָהָן, וּמַעֲרֵעֵי כְּנִשְׁתָּא, וְכָל
יִשְׂרָאֵל נִפְקוּ עִמָּהוֹן, אֲשֶׁת־כָּחוּ דְּכָל יִשְׂרָאֵל בְּלָהוּ,
נִפְקוּ לְקַבְּלֶיהָ דִּיתְרוֹ, מָאן חָמָא לְמֹשֶׁה דְּנִפִּיק וְלֹא
יְפוּק, לְאַהֲרֹן וּלְרַבְרָבֵי דְנִפְקִי, וְלֹא יְפוּק. אֲשֶׁת־כָּח,
דְּבִגִּין מֹשֶׁה נִפְקוּ כּוּלְהוֹן. וּמָה, אִי בִגִּין מֹשֶׁה כֵּךְ,
בִּגִּין קֹדֶשׁא בְּרִידָהּ הוּא, כִּד אָמַר אֲנָכִי אֲרֵד עִמָּךְ
מִצְרִימָה, עַל אַחַת בְּמָה וּבְמָה.

עַד דִּהְיוּ אֲזִילִי, פָּגַע בָּהּ ר' אַבָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
הָא שְׂכִינְתָּא הָכָא, דְּחָד מִמְּאִרִיָּהוֹן דְּמִתְנִיתִין
עִמָּנָא. אָמַר ר' אַבָּא, בְּמָאי עֲסָקִיתוּ. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, בְּהָאִי קָרָא, דְּכִתְיִב אֲנָכִי אֲרֵד עִמָּךְ מִצְרִימָה
וְגו'. כִּד נָחַת יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, דְּכִתְיִב, וְאֵלֶּה שְׁמוֹת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה, אֶת אֲזִילָהּ, דְּכָלְהוּ
נָחַתוּ עִם יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם.

לשון הקודש

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלָכִים, פָּגַשׁ בָּהֶם רַבִּי אַבָּא.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָרִי שְׂכִינָה כָּאן, שְׁאֲחָד
מִבְּעַלֵּי הַמִּשְׁנָה עִמָּנוּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא,
בְּמָה עֲסָקְתֶּם? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּפִסּוּק
הַזֶּה שֶׁכְּתוּב אֲנָכִי אֲרֵד עִמָּךְ מִצְרִימָה
וְגו'. כִּשְׁפִירָד יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, שֶׁכְּתוּב
וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
מִצְרִימָה, אֶתָּה לְמַד שֶׁכָּלֶם יֵרְדוּ עִם
יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם.

יֹצֵא, וְיֹצֵא עִמּוֹ, וְאֵלְעֵזֶר וּנְשִׂאִים וְזִקְנִים
יֹצֵאוּ עִמּוֹ, רָאשֵׁי אֲבוֹת וּקְרוֹאֵי הָעֵדָה,
וְכָל יִשְׂרָאֵל יֹצֵאוּ עִמָּם. נִמְצָא שְׁכָל
יִשְׂרָאֵל כָּלֶם יֹצֵאוּ לְקִרְאָת יִתְרוֹ. מִי רָאָה
אֶת מֹשֶׁה יֹצֵא וְלֹא יֹצֵא? אֶת אַהֲרֹן
וְהַגִּדּוּלִים שִׁיּוּצֵאִים וְהוּא לֹא יֹצֵא? נִמְצָא
שֶׁבְּגִלָּל מֹשֶׁה יֹצֵאוּ כָּלֶם. וּמָה אִם בְּשִׁבִּיל
מֹשֶׁה כֵּךְ – בְּשִׁבִּיל הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
כִּשְׁאֹמֶר אֲנָכִי אֲרֵד עִמָּךְ מִצְרִימָה עַל
אַחַת בְּמָה וּבְמָה.

אָמַר לִיה ר' אָבָא, וְדָא לְחוּד הֵנָּה. פִּתַּח וְאָמַר
 (יחזקאל א') הִיָּה הִיָּה דְּבֵר יִי' אֶל יְחֻזְקָאֵל בֶּן
 בּוּזִי הַכֹּהֵן בְּאֶרֶץ כַּשְׁדִּים עַל נְהַר כְּבָר. תִּלַּת
 פְּלוּגָתָן הָכָא. חָדָא, דִּתְגִּינָן, אֵין שְׂכִינָה שׁוּרָה
 בְּחוּצָה לְאֶרֶץ. וַחֲדָא, דִּלָּא הֵנָּה מְחִימָן בְּמִשְׁחָה,
 דְּכִתִּיב בֵּיה, (במדבר י"ב) בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא, וְהוּא,
 גְּלִי וּפְרָסָם כָּל גְּנֻזֵּיָא דְּמִלְכָּא. וַחֲדָא, דְּאִתְחַזִּי
 כַּמָּאן דִּלָּא שְׁלִים בְּדַעְתִּיהָ.

אֵלָא הָכִי אַסִּיקְנָא בְּמִתְנִיתָא דִּילָן, חַס וְשָׁלוֹם
 דְּהָא יְחֻזְקָאֵל נְבִיאָה שְׁלִימָא הֵנָּה,
 וּבִרְשׁוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְּלִי כָּל מַה דְּגְלִי.
 וְכִלְהוּ אַצְטְרִיךְ דִּיגְלִי וּפְרָסָם, עַל חַד תִּרִּין מִמַּה
 דְּגְלִי, דִּהָכִי תֵּנּוּ, מָאן דְּרָגִיל לְמַסְבֵּל צַעְרָא וְכו'.

וְכִלָּא אַצְטְרִיךְ, וּמַעְלָמִין לָא שְׂבִיק קֻדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא לְיִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, עַד דְּהֵנָּה אֲתִי לְמִידֵּר

לשון הקודש

שְׁנֵי נִרְאִים כְּמִי שְׁלֵם בְּדַעְתּוֹ.
אֵלָא כִּדְּהַסְקָנוּ בְּמִשְׁנַתְנוּ, חַס וְחִלְלָה,
 שְׁהֵרִי יְחֻזְקָאֵל הִיָּה נְבִיא שְׁלֵם, וּבִרְשׁוּתוֹ
 שֶׁל הַקֻּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גִלָּה כָּל מַה שְׁגִלָּה,
 וְהַכֵּל הוּא הַצְטְרִיךְ לְגִלוּת וּלְפְרָסָם, עַל
 כָּל אֶחָד פִּי שְׁנֵים מִמַּה שְׁגִלָּה. שְׂבִיב
 שְׁנֵינּוּ, מִי שְׂרָגִיל לְסַבֵּל צַעַר וְכו', וְהַכֵּל
 הַצְטְרִיךְ, וּמַעְלָמִים לֹא עֹזֵב הַקֻּדְשׁ בְּרוּךְ

אָמַר לוֹ רַבִּי אָבָא, וְזֶה הִיָּה לְחוּד? פִּתַּח
 וְאָמַר, (יחזקאל א) הִיָּה הִיָּה דְּבֵר ה' אֶל
 יְחֻזְקָאֵל בֶּן בּוּזִי הַכֹּהֵן בְּאֶרֶץ כַּשְׁדִּים עַל
 נְהַר כְּבָר. שְׁלֹשׁ קְשִׁיּוֹת כָּאן, אֶחָד –
 שְׁשִׁינּוּ שְׂאִין שְׂכִינָה שׁוּרָה בְּחוּץ לְאֶרֶץ,
 וְאֶחָת – שְׁלֹא הִיָּה נֶאֱמָן בְּמִשְׁחָה, שְׂכֵתוֹב
 בּוֹ (במדבר יב) בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא, וְהוּא
 גִלָּה וּפְרָסָם אֶת כָּל גְּנֻזֵּי הַמֶּלֶךְ, וְאֶחָת –

דְּיִזְרִיָּה עֲמָהוֹן, כָּל שָׁכֵן בְּיַעֲקֹב, דְּהוּזָה נָחִית
בְּגִלוּתָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵּיהּ, וְקוּדְשִׁין
עֲלָאִין, (וּמִתְאַיִין) וְרִתִּיכִין, דְּנָחֲתוּ כְּלָהוּ עִם יַעֲקֹב, הָדָא
הוּא דְכֶתִיב הַבָּאִים מִצְרִימָה אֶת יַעֲקֹב.

דְּכָר אַחֵר ר' אַבָּא פָּתַח וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד') אֲתִי
מִלְבָּנוֹן פִּלָּה אֲתִי מִלְבָּנוֹן תְּבוּאִי. תָּא חַוִּי,
וְוִי לֹון בְּנֵי נָשָׂא דְלָא יֵדְעִין, וְלָא מִשְׁגִּיחִין
בְּפוֹלְחָנָא דְמֶאֱרִיחֹן, דְּתַנְיָא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּכָל
יּוֹמָא וְיוֹמָא בֵּת קוֹל נִפְקַת מִטּוּרָא דְחוּרְבַּ, וְאָמְרָה,
וְוִי לֹון לְבָנֵי נָשָׂא מִפוֹלְחָנָא דְמֶאֱרִיחֹן, וְוִי לֹון לְבָנֵי
נָשָׂא מִעֲלִבּוֹנָה (דף ה' ע"ב) דְּאוּרִייתָא. דְּאָמַר ר' יְהוּדָה,
כָּל מָאן דְּאֶשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִייתָא בְּהָאֵי עֲלֵמָא, וּמִסְגֵּל
עוֹבְדִין טָבִין יָרִית עֲלֵמָא שְׁלִימָא. וְכָל מָאן דְּלָא
אֶשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִייתָא בְּהָאֵי עֲלֵמָא, וְלָא עָבִיד עוֹבְדִין

לשון הקודש

יודעים ולא משגיחים בכבוד אדונם,
שְׁלֹמְדֵנוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּכָל יוֹם וְיוֹם
יוֹצֵאת בֵּת קוֹל מִדֶּהר חוּרְבַּ וְאוֹמְרַת: אוֹי
לָהֶם לְבָרִיּוֹת מִעֲבֹדַת רַבּוֹנָם! אוֹי לָהֶם
לְבָרִיּוֹת מִעֲלִבּוֹנָה שֶׁל תּוֹרָה! שְׁאָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, כָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה בְּעוֹלָם
הַזֶּה וּמִסְגֵּל מַעֲשִׂים טוֹבִים, יוֹרֵשׁ עוֹלָם
שְׁלָם. וְכָל מִי שֶׁלֹא מִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה
בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא עוֹשֶׂה מַעֲשִׂים טוֹבִים,

הוא את ישראל בגלות, עד שהיה בא
לדור במדורו עמָהם, כָּל שָׁכֵן בְּיַעֲקֹב
שָׁהִיָּה יוֹרֵד לְגָלוּת, וְהַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְשְׂכִינְתּוֹ וְקוּדְשִׁים עֲלִיוֹנִים וּמִתְחַתּוֹנִים
וּמִרְכָּבוֹת, שְׁכָלָם יָרְדוּ עִם יַעֲקֹב. וְהוּ
שְׁכָתוֹב הַבָּאִים מִצְרִימָה אֶת יַעֲקֹב.

דְּכָר אַחֵר, רַבִּי אַבָּא פָּתַח וְאָמַר, (שִׁיר ד')
אֲתִי מִלְבָּנוֹן פִּלָּה אֲתִי מִלְבָּנוֹן תְּבוּאִי.
בֹּא וּרְאֵה, אוֹי לָהֶם לְבָנֵי אָדָם שֶׁלֹא

טָבִין, לָא יָרִית לָא הָאִי וְלֹא הָאִי. וְהָא תַנּוּ, אִית
מָאן דִּירִית עֲלֵמִיָּה כְּפּוּם אֲתֵרִיָּה, וּכְפּוּם מַה דְּחָזִי
לֵיהּ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לָא תַנּוּ, אֱלָא מָאן דִּלִּית
לֵיהּ עוֹבְדִין טָבִין כָּלִל.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֱלִמְלָא הוּוּ יִדְעִין בְּנֵי נָשָׂא,
רְחִימוּתָא דִּרְחִים קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְיִשְׂרָאֵל, הוּוּ שְׂאֲגִין בְּכַפִּירָא לְמִרְדּוֹף אֲבִתֵּרִיָּה.
דִּתְנִיָּא, בְּשַׁעֲתָא דְנִחַת יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, קָרָא קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְפָמְלִיא דִּילֵיהּ אָמַר לְהוֹן, כְּלָכּוֹן חוּתּוֹ
לְמִצְרַיִם, וְאַנָּא אֵיחוּת עִמָּכּוֹן. אָמְרָה שְׂכִינְתָּא
רְבוּנָא דְעֲלָמָא, אִית צְבָאוֹת בְּלֹא מַלְכָּא, אָמַר לָהּ,
אֵתִי מְלָכְנּוֹן כְּלָהּ, מְלָכְנּוֹן: מַאתְרָא דְעֵדֶן, דְּמִלּוּכָן
בְּכָל עוֹבְדֵי. כְּלָהּ: דָּא שְׂכִינְתָּא, דִּהִיא כְּלָה
בְּחוּפָה. וְאַזְלָא הָא כְּהָא דִּתְנִיָּא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
מָאִי דְכִתִּיב, (במדבר ז') וַיְהִי בַיּוֹם כָּלֹת מִשֶּׁה, כָּלֹת

לשון הקודש

שְׂיִירָד יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, קָרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְפָמְלִיָּה שְׁלֹו וְאָמַר לָהֶם: כְּלָכֶם רְדוּ
לְמִצְרַיִם, וְאַנִּי אֵרֵד עִמָּכֶם. אָמְרָה
שְׂכִינְתָּה: רְבוּן הָעוֹלָם, יֵשׁ צְבָאוֹת בְּלִי
מֶלֶךְ? אָמַר לָהּ: אֵתִי מְלָכְנּוֹן כְּלָהּ.
מְלָכְנּוֹן – מִמָּקוֹם הָעֵדֶן, שְׁמִלְכָן בְּכָל
מַעֲשִׂיו. כְּלָה – זוֹ שְׂכִינְתָּה, שְׁהִיא כְּמוֹ כְּלָה
בְּחָפָה. וְהוֹלֵךְ זֶה כְּמוֹ זֶה, שְׁשִׁנְיָה, אָמַר

לֹא יוֹרֵשׁ לֹא זֶה וְלֹא זֶה. וְהָרִי שְׁנִינּוּ, יֵשׁ
מִי שְׂיִירֵשׁ עוֹלָמוֹ כְּפִי מָקוֹמוֹ וּכְפִי מַה
שְׂרָאוּי לוֹ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לֹא שְׁנִינּוּ
אֱלָא בְּמִי שְׂאִין לוֹ מַעֲשִׂים טוֹבִים כָּלִל.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֱלִמְלָא הִיוּ יוֹדְעִים
בְּנֵי אָדָם אֵת הָאֱהָבָה שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא אוֹהֵב אֵת יִשְׂרָאֵל, הִיוּ שׂוֹאֲגִים כְּמוֹ
כְּפִיר לְרֹדֵף אַחֲרָיו. שְׁשִׁנְיָה, בְּשַׁעֲה

בְּתִיב, בְּיוֹמָא דְּעֵאלָת כַּלָּה לַחֻפָּה, וְשְׂכִינְתָּא דָא
הִיא כַּלָּה.

אֲתִי מְלָבָנוֹן תְּבוֹאִי, מֵאַתָּר בֵּי מִקְדָּשָׁא דְלֵעִילָא.
תְּשׁוּרִי מֵרֹאשׁ אֲמָנָה, מֵרִישָׁא דְמֵאן.
מֵרֹאשִׁיהוֹן דְּבָנִי מְהִימְנוּתָא. וּמֵאן נִינְהוּ. יַעֲקֹב
וּבָנָיו. מֵרֹאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן, דְּאֵינוֹן עֲתִידִין לְקַבְּלָא
אוֹרֵייתָא דִּילִי, מִטּוֹרָא דְחֶרְמוֹן, וּלְאַגָּנָא עַל־יְהוּ
בְּגֻלוֹתֵהוֹן. מִמַּעֲנוֹת אֲרִיּוֹת: אֵלִין אֵינוֹן עֲמִין עוֹבְדֵי
עֲבוֹדַת בּוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת, (נ"א בְּנֵי נִשָּׂא דְמְהִימְנוּתָא) דְּדַמְיִין
לְאַרְיִוּתָא וְנִמְרִין, דְּמַעֲנִין לְחוּן בְּכָל פּוֹלְחָנָא
דְּקִשְׁיוֹ.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, אֲתִי מְלָבָנוֹן כַּלָּה וְגו'. וְכִי מְלָבָנוֹן
אֲתַת, וְהִלָּא לְלָבָנוֹן עוֹלָה. אָלָא אָמַר רַבִּי
אַבָּא, בְּשַׁעֲתָא דְנִחְתַּת שְׂכִינְתָּא לְמַצְרִים, נִחְתָּו

לשון הקודש

הַתּוֹרָה שְׁלִי מֵהַר חֶרְמוֹן, וּלְהֵגֶן עֲלֵיהֶם
בְּגֻלוֹתָם. מִמַּעֲנוֹת אֲרִיּוֹת – אֵלֹוּ הֵם עַמִּים
עוֹבְדֵי עוֹבְדֵי בּוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת, וְנִי"א בְּנֵי אָדָם
שֶׁל אֲמוּנָה שְׂדוּמִים לְאַרְיִוֹת וְנִמְרִים,
שְׁמַעְנִים אוֹתָם בְּכָל עֲבוֹדָה קָשָׁה.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, אֲתִי מְלָבָנוֹן כַּלָּה וְגו',
וְכִי מְלָבָנוֹן בָּאָה, וְהִלָּא לְלָבָנוֹן עוֹלָה?
אָלָא, אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּשַׁעֲה שִׁירְדָּה

רַבִּי יְהוּדָה, מַה זֶה שְׂכֵתוֹב (במדבר י) וְיְהִי
בְיוֹם כַּלַּת מֹשֶׁה? כְּתוּב כַּלַּת, בְּיוֹם
שְׁנִכְנֶסָה כַּלָּה לַחֻפָּה, וְשְׂכִינָה זֹו הַכַּלָּה.
אֲתִי מְלָבָנוֹן כַּלָּה – מִמָּקוֹם בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ שְׁלַמְעֵלָה. תְּשׁוּרִי מֵרֹאשׁ אֲמָנָה
– מֵרֹאשׁ שֶׁל מִי? מֵרֹאשִׁיהֶם שֶׁל בְּנֵי
הָאֲמוּנָה, וּמִי הֵם? יַעֲקֹב וּבָנָיו. מֵרֹאשׁ
שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן – שֶׁהֵם עֲתִידִים לְקַבֵּל אֶת

בְּהִדָּה שְׁתֵּין רַבּוֹא שֶׁל מְלָאכֵי הַשָּׁרֵת, וְקוֹדֶשָׁא
בְּרִידָה הוּא בְּקִדְמִיתָא הָדָא הוּא דְכָתִיב, (מִכָּה ב')

וַיַּעֲבֹר מִלְכָּם לִפְנֵיהֶם וְה' בְּרָאשָׁם.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אֲתִי מְלָבֵנוֹן כְּלָה, דָּא אִיהִי
שְׂכִינְתָּא. אֲתִי מְלָבֵנוֹן תְּבֹאִי, מֵאַתָּר בִּי
מִקְדָּשָׁא דְלַעִילָא. תְּשׁוּרִי מִרָאשׁ אֲמָנָה, מֵאַתָּר בִּי
מִקְדָּשָׁא דְלַעִילָא, וּמֵאַתָּר בִּי מִקְדָּשָׁא דְלִתְתָּא
דְּאָמַר ר' יְהוּדָה, מֵעוֹלָם לֹא זָזָה שְׂכִינְתָּא מִכּוֹתֵלָא
דְּמַעֲרֵבָא, דְּבִי מִקְדָּשָׁא, דְּכָתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב') הִנֵּה זֶה
עוֹמֵד אַחֵר כְּתִלָּנוּ. וְהוּא רָאשׁ אֲמָנָה לְכָל עָלְמָא.
מִרָאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן מֵאַתָּרָא דְּאוּרִייתָא נִפְקַת
לְעָלְמָא, וְלָמָּה. לְאַגָּנָא עַל יִשְׂרָאֵל, מִמַּעֲנוֹת
אַרְיֹת: אֵלִין עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת.
ר' יוֹדֵן אוֹמַר, מִמַּעֲנוֹת אַרְיֹת: אֵלִין אֵינוֹן תַּלְמִידֵי

לשון הקודש

שְׂכִינָה לְמַעְרִים, יֵרְדוּ עִמָּה שְׁשִׁים רַבּוֹא
שֶׁל מְלָאכֵי הַשָּׁרֵת, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּרָאשׁוֹנָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַיַּעֲבֹר מִלְכָּם
לִפְנֵיהֶם וְה' בְּרָאשָׁם.
רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אֲתִי מְלָבֵנוֹן כְּלָה –
זֹהִי שְׂכִינָה. אֲתִי מְלָבֵנוֹן תְּבֹאִי –
מִמָּקוֹם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁלְמַעְלָה. תְּשׁוּרִי
מִרָאשׁ אֲמָנָה – מִמָּקוֹם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
שֶׁלְמַעְלָה וּמִמָּקוֹם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁלְמַטָּה.

שְׂכִינָה לְמַעְרִים, יֵרְדוּ עִמָּה שְׁשִׁים רַבּוֹא
שֶׁל מְלָאכֵי הַשָּׁרֵת, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּרָאשׁוֹנָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַיַּעֲבֹר מִלְכָּם
לִפְנֵיהֶם וְה' בְּרָאשָׁם.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אֲתִי מְלָבֵנוֹן כְּלָה –
זֹהִי שְׂכִינָה. אֲתִי מְלָבֵנוֹן תְּבֹאִי –
מִמָּקוֹם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁלְמַעְלָה. תְּשׁוּרִי
מִרָאשׁ אֲמָנָה – מִמָּקוֹם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
שֶׁלְמַעְלָה וּמִמָּקוֹם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁלְמַטָּה.

חֲכָמִים, דְּעֶסְקִי בְּאוֹרֵייתָא בְּמַעֲוֹנוֹת הַמְדַּרְשׁוֹת,
וּבִבְתִּי כְּנִסְיוֹת, דְּאֵינוֹן אֲרִינוֹן וְנִמְרִים בְּאוֹרֵייתָא.

רַבִּי חֲזִיא הָוָה יְתִיב קָמִיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר
לֵיהּ, מַה חֲכָמַת אוֹרֵייתָא לְמַמְנֵי בְּנוֹי דְּיַעֲקֹב,
דְּאֵינוֹן תַּרְיֶסֶר בְּקַדְמִיתָא, וּלְבִתָּר כֹּן שְׁבַעִים
דְּכַתִּיב, (בראשית מ"ו) כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הִבָּאָה
מִצְרִימָה שְׁבַעִים. וּמֵאֵי טַעְמָא שְׁבַעִים וְלֹא יִתִּיר.
אָמַר לֵיהּ, לְקַבִּיל ע' אוֹמִין, דְּאֵינוֹן בְּעֶלְמָא, וְאֵינוֹן
חֲוֹ אוֹמָה יַחֲדָאָה לְקַבֵּל בְּלַחֲוֹן.

וְתוֹ אָמַר לֵיהּ, תָּא חֲזִי, קַלְדַּיִטִּין דְּנִגְהִרִין (גוֹבְרִין)
עֲנַפִּין יִתְבִּין בְּמַטְלֵיחֲוֹן, (נ"א בְּמַטְלֵחֲוֹן) מְמַנֵּן עַל
שְׁבַעִין עַמּוּמִין, נִפְקִין מִתַּרְיֶסֶר גְּלִיפִין קְטוּרִין
דְּאַסְתַּחֲרֵן בְּמַטְלֵיחֲוֹן, לְמַתְקֵלָן לְאַרְבַּע רוּחֵי
עֶלְמָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (דברים ל"ב) יֵצֵב גְּבוּלוֹת

לשון הקודש

שְׁבַעִים אֲמוֹת שָׁהֶם בְּעוֹלָם, וְהֵם הָיוּ
אֲמָה יַחֲדָה בְּנִגְדָּא בְּלָם.

וְעוֹד אָמַר לוֹ, בֵּא רְאֵה, מַפְתָּחוֹת
שְׁמַאֲרִים (שָׂרִים) עֲנַפִּים יוֹשְׁבִים
בְּמַסְעֵיהֶם (בְּצֵלָם), מְמַנִּים עַל שְׁבַעִים
עַמִּים, יוֹצְאִים מִתַּרְיֶסֶר חֲקִיקוֹת וְקִשּׁוּרִים
שְׁמַסְתּוֹכְבִּים בְּמַסְעוֹתֵיהֶם בְּמַשְׁקַל
לְאַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם. וְהוּא שְׁכָתוֹב (דברים

בַּתּוֹרָה בְּמַעֲוֹנוֹת הַמְדַּרְשׁוֹת וּבִבְתִּי
כְּנִסְיוֹת, שָׁהֶם אֲרִיּוֹת וְנִמְרִים בַּתּוֹרָה.

רַבִּי חֲזִיא הָוָה יוֹשֵׁב לְפָנַי רַבִּי שְׁמַעוֹן,
אָמַר לוֹ, מַה רְאֵתָה הַתּוֹרָה לְמִנּוֹת אֵת
בְּנֵי יַעֲקֹב, שָׁהֶם שְׁנַיִם עָשָׂר בַּתַּחֲלָה,
וְאַחֵר כֹּךְ שְׁבַעִים, שְׁכָתוֹב כָּל הַנֶּפֶשׁ
לְבֵית יַעֲקֹב הִבָּאָה מִצְרִימָה שְׁבַעִים. וְמַה
הַטַּעַם שְׁבַעִים וְלֹא יוֹתֵר? אָמַר לוֹ, בְּנִגְדָּא

עַמִּים לְמִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְהֵינּוּ דְכָתִיב, (זכריה ב') כִּי
בְּאַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם פִּרְשְׁתִּי אֶתְכֶם, לְאַחְזָא
דְּאֵינוּן קַיִמִין בְּגִין יִשְׂרָאֵל. בְּאַרְבַּע לָא נֶאמַר,
אַלָּא בְּאַרְבַּע. כְּמָה דְּאִי אֶפְשָׁר לְעֵלְמָא בְּלֹא אַרְבַּע
רוּחוֹת כִּדְ אִי אֶפְשָׁר לְעֵלְמָא בְּלֹא יִשְׂרָאֵל.

וַיָּקָם מֶלֶךְ חֲדָשׁ. (שמות א') ר' אבא פָּתַח (ישעיה ל"ב)
אֲשֶׁרִיכֶם זֹרְעֵי עַל כָּל מַיִם מִשְׁלַחֵי רֶגֶל
הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר, וְכַאֲיִן אֵינוּן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד
הוּא אֶתְרַעֵי בְּהוּ מִכָּל שְׂאֵר עַמִּין, וְקָרִיב לוֹן
לְגַבִּיּה, דְּכָתִיב, (דברים י"ד) וּבָךְ בָּחַר יְיָ לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם
סְגוּלָּה וְגו', וְכָתִיב (דברים ל"ב) כִּי חֵלֶק יְיָ עִמּוֹ יַעֲקֹב
חָבֵל נִחְלָתוֹ, יִשְׂרָאֵל מִתְּדַבְּקִין בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיד
הוּא, דְּכָתִיב, (דברים ד') וְאַתֶּם הִדְבַּקִּים בְּיְיָ אֱלֹהֵיכֶם
חַיִּים בְּלָכֶם (דף ר' ע"א) חַיִּים.

לשון הקודש

א) יָצַב וְגַבִּיּוֹת עַמִּים לְמִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְהֵינּוּ שְׁכָתוּב (זכריה ב') כִּי בְּאַרְבַּע רוּחוֹת
הַשָּׁמַיִם פִּרְשְׁתִּי אֶתְכֶם, לְהִרְאוֹת שְׁהֶם
עוֹמְדִים בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל. בְּאַרְבַּע לָא
נֶאמַר, אֱלֹא בְּאַרְבַּע. כְּמָה שְׂאִי אֶפְשָׁר
לְעוֹלָם בְּלִי אַרְבַּע רוּחוֹת, כִּדְ אִי אֶפְשָׁר
לְעוֹלָם בְּלִי יִשְׂרָאֵל.
וַיָּקָם מֶלֶךְ חֲדָשׁ. רַבִּי אַבָּא פָּתַח, (ישעיה לב)
אֲשֶׁרִיכֶם זֹרְעֵי עַל כָּל מַיִם מִשְׁלַחֵי רֶגֶל

הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר. אֲשֶׁרִיכֶם יִשְׂרָאֵל
שֶׁהַקּוֹדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְרַצָּה בְּהֶם מִכָּל
שְׂאֵר הָעַמִּים וְקָרַב אוֹתָם אֵלָיו, שְׁכָתוּב
(דברים יד) וּבָךְ בָּחַר ה' לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סְגוּלָּה
וְגו', וְכָתוּב כִּי חֵלֶק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חָבֵל
נִחְלָתוֹ. יִשְׂרָאֵל נִדְבָקִים בְּקוּדְשׁ – בְּרוּךְ –
הוּא, שְׁכָתוּב וְאַתֶּם הִדְבַּקִּים בְּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים בְּלָכֶם חַיִּים.

וְעַל דָּא זַכָּאִין אֵינוֹן קָמִיָּה, בְּגִין דְּאֵינוֹן זִרְעִין עַל
כָּל מַיִם. מָאִי עַל כָּל מַיִם. דְּזִרְעִין לְצִדְקָה.
וּמֵאֵן דְּזִרְע לְצִדְקָה, כְּתִיב בֵּיה (תהלים נ"ז) (הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
כִּי גָדוֹל עַד שָׁמַיִם עַל כָּל מַיִם הָדָא הוּא דְכְּתִיב,) (תהלים ק"ח) כִּי גָדוֹל מֵעַל
שָׁמַיִם חֲסֻדָּךְ, מֵעַל שָׁמַיִם עַל כָּל מַיִם אִיהוּ חַיִּי,
וּמֵאֵן אִיהוּ מֵעַל שָׁמַיִם. דָּא עֲלָמָא דְאַתִּי. וַיִּשְׂרָאֵל
זִרְעֵי זִרְעָא עַל כָּל מַיִם.

בְּסִפְרָא דְרַב יִיבָא סָבָא הָכִי אָמַר, כְּתִיב (דניאל ד')
בְּגִזְרַת עִירִין פְּתִגְמָא וּמֵאֵמַר קְדִישִׁין
שְׁאַלְתָּא, כָּל דִּינִין דְּהָאִי עֲלָמָא, וְכָל גְּזָרִין, וְכָל
שְׁאַלְתִּין, בְּלָחוּ קִיָּימִי בְּחַד הִיכְלָא, דְּתַמָּן תִּרִין
וְשִׁבְעִין סְנֵהֲדָרִין מְעֵינִין בְּדִינִין דְּעֲלָמָא. וְהָהוּא
הִיכְלָא אֶקְרִי הִיכְל זְכוּתָא, בְּגִין, דְּכַד דִּינִין דִּינָא,
מִהֲפָכִין בְּזְכוּתָא דְּכַר נָשׁ בְּקִדְמִיתָא.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

כְּתוּב (דניאל ד) בְּגִזְרַת מְלָאכִים דְּכַר,
וּמֵאֵמַר קְדוּשִׁים שְׁאַלְהָ. כָּל דִּינֵי הָעוֹלָם
הַזֶּה וְכָל הַגְּזָרוֹת וְכָל הַפְּקֻשׁוֹת, כָּלֵם
עוֹמְדִים בְּהִיכָל אֶחָד שְׁשָׁם שְׁבָעִים וּשְׁנַיִם
סְנֵהֲדָרִין מְעֵינִים בְּדִינֵי הָעוֹלָם, וְאוֹתוֹ
הִיכָל נִקְרָא הִיכָל הַזְכוּת, מִשּׁוֹם
שְׁפִשְׁדָּנִים דִּין, מִהֲפָכִים בְּזְכוּת הָאָדָם
בְּרָאשׁוֹנָה.

וְלָכֵן זַכָּאִים הֵם לְפָנָיו, מִשּׁוֹם שְׁהֵם
זוֹרְעִים עַל כָּל מַיִם. מַה זֶה עַל כָּל מַיִם?
שְׁזוֹרְעִים לְצִדְקָה, וּמִי שְׁזוֹרְע לְצִדְקָה,
כְּתוּב בּו (תהלים נז) וְזֶהוּ שְׁכֻתוֹב כִּי גָדֹל עַד שָׁמַיִם. עַל כָּל
מַיִם, וְזֶהוּ שְׁכֻתוֹב (שם קח) כִּי גָדֹל מֵעַל שָׁמַיִם
חֲסֻדָּךְ. מֵעַל שָׁמַיִם, עַל כָּל מַיִם הוּא הָיָה,
וּמִי הוּא מֵעַל שָׁמַיִם? זֶה עוֹלָם הַבָּא,
וַיִּשְׂרָאֵל זוֹרְעִים עַל כָּל מַיִם.

בְּסִפְרֵי שֶׁל רַב יִיבָא סָבָא כִּךְ אָמַר,

מִה דִּלְאוּ הָכִי, בְּדִרְגָּא דִּהְיָהּ סִטְרָא אַחְרָא,
 דִּתְפִּין אִיהוּ אֶתְר דְּאַקְרִי חוּב"ה, בְּגִין דְּכָל
 עוֹבְדֵי דִּהְיָהּ אֶתְר, דִּנְחָשׁ אֶשֶׁת זְנוּנִים, לֹא אִיהוּ
 אֱלֹא לְמַהֲפָכָא בְּחוּבָה דְּכַר נָשׁ, וְלְמַלְשָׁן עֲבָדָא
 לְמֵאֲרִיָּה.

אֵינֻן דִּהִיכְלָא דְזִכּוּתָא, אֶקְרוּן מִיָּם מְתוּקִים, מִיָּם
 צְלוּלִין. אֵינֻן דִּהִיכְלָא דְחוּבָה, אֶקְרוּן מִיָּין
 מְרִירִין, (במדבר ה') מִי הַמָּרִים הַמְּאָרְרִים. בְּהִיָּהּ
 הִיכְלָא דְזִכּוּתָא, לֹא קִיָּמִי אֵלִין תִּלְתָּ: בְּגִי, חַיִּי,
 וּמְזוּנִי. וְלֹא בְּהִיָּהּ אֶתְר דְּחוּבָה, לֹא בְּמִיָּם מְתִיקָן
 וְצְלוּלִין, וְלֹא בְּמִיָּם מְרִירִין מְלֻטְטִין.

וְעַל דָּא, יִשְׂרָאֵל זֶרְעֵי עַל כָּל מִיָּם, זֶרְעָא קַדִּישָׁא
 דְּאוּלִּידוּ עַל כָּל מִיָּם, אִיהוּ, דִּהָא לֹא נִכּוֹן
 זֶרְעָא דִּילְהוֹן אֱלֹא לְעִילָא. וְעַל דָּא אוּקְמוּהּ מֵאֲרִי

לשון הקודש

הַמָּרִים הַמְּאָרְרִים. בְּאוֹתוֹ הִיכַל הַזִּכּוּת
 לֹא עוֹמְדִים שְׁלֹשֶׁת אֱלֹהִים: בְּגִי, חַיִּי
 וּמְזוּנִי. וְלֹא בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל חוּבָה,
 וְלֹא בְּמִיָּם מְתוּקִים וְצְלוּלִים, וְלֹא בְּמִיָּם
 מְרִירִים מְאָרְרִים.

וְעַל זֶה יִשְׂרָאֵל זֶרְעִים עַל כָּל מִיָּם, זֶרַע
 קָדוֹשׁ שֶׁהוּלִידוּ עַל כָּל מִיָּם הוּא, שְׁהִירֵי
 לֹא נִכּוֹן זֶרַע שֶׁלָּהֶם אֱלֹא לְמַעַלָּה. וְלִכּוֹן

מִה שֶׁאֵין כֵּן בְּדִרְגָּת אוֹתוֹ הַצֵּד הָאֲחֵר,
 שֶׁשֵּׁם הוּא מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא חוּב"ה, מְשׁוּם
 שֶׁכָּל מַעֲשֵׂי אוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁל נְחָשׁ אֶשֶׁת
 זְנוּנִים אֵינוֹ אֱלֹא לְהַפִּךְ בְּהִטָּאוֹ שֶׁל
 הָאָדָם, וְלְהַלְשִׁין עֲבָד לְאֲדוֹנוֹ.

אוֹתָם שֶׁל הִיכַל הַזִּכּוּת נִקְרָאִים מִיָּם
 מְתוּקִים, מִיָּם צְלוּלִים. אוֹתָם שֶׁל הִיכַל
 הַחוּבָה נִקְרָאִים מִיָּם מְרִירִים, (במדבר ה) מִי

מִתְנִיתִין, בְּנֵי חַיִּי וּמִזִּנִּי, לֹא בִזְכוּתָא תִּלְיָא מִלְתָּא,
אֵלָא בְּמִזְלָא קִדִּישָׁא תִּלְיָא מִלְתָּא, וְאַתָּר דָּא עַל
כָּל מִיָּא אִיהוּ.

מִשְׁלַחֵי רֶגֶל הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר, דִּלָּא אִית לֹון
בְּהֵחֳא סְטָרָא בִישָׁא כָלוּם, וּמִשְׁדָּרָן
מִנִּיָּהוּ כָּל חוֹלְקִין בִּישִׁין, וּמִתְדַבְּקִין בְּהֵחֳא סְטָרָא
טָבָא, דְּכָל קְדוּשִׁין עֲלָאִין, שׁוֹר וְחֲמוֹר כִּד מוֹדִינוֹן
בְּחֵדָא, תִּרִין פִּגְעִין בִּישִׁין אִינוֹן לְעֵלְמָא. שׁוֹר:
סְטָרָא דְדִינָא קִשְׂיָא אִיהוּ, וְאַתְדַבְּקוּתָא דְסְטָר
קִדִּישָׁא אִיהוּ. חֲמוֹר: כִּד אֲזִידוּג בְּחֵרִיָּה, דְּאִיהוּ
מִסְטָרָא אַחֲרָא, תִּרִין פִּגְעִין בִּישִׁין אִינוֹן לְעֵלְמָא.

וְעַל דָּא, שְׁמַעוֹן תִּקְפָּא דְדִינָא קִשְׂיָא הָוָה בֵּיתָה,
וְכִד מוֹדִינוֹן בְּלִוֵּי בְּחֵדָא, לָא יָכִיל עֵלְמָא
לְמַסְבֵּל, וּבְגִין כֵּךְ, (דְּבָרִים כ"ב) לֹא תִחַרְוֹשׁ בְּשׁוֹר

לשון הקודש

וְחֲמוֹר כַּאֲשֶׁר הֵם מוֹדִינוֹם כַּאֲחֵד, הֵם
שְׁנֵי פִגְעִים רְעִים לְעוֹלָם. שׁוֹר הוּא צִד
הַדִּין הַקָּשָׁה, וְהוּא נִדְבֵק בְּצִד הַקֶּדְשָׁה.
הַחֲמוֹר, כְּשִׁמְזוּג עִמוֹ, שֶׁהוּא מִצִּד
הָאֲחֵר, הֵם שְׁנֵי פִגְעִים רְעִים לְעוֹלָם.

וְעַל זֶה שְׁמַעוֹן הָיָה תִקְפָּא הַדִּין הַקָּשָׁה,
וּכְשִׁמְזוּג עִם לִוֵּי כַּאֲחֵד, לֹא יָכֹול הָעוֹלָם
לְסַבֵּל, וּמִשּׁוֹם כֵּךְ (דְּבָרִים כב) לֹא תִחַרְוֹשׁ

פֶּרֶשֶׁת בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, בְּנִים חַיִּים
וּמִזִּנּוֹת אֵין הַדָּבָר תִּלְוֵי בִזְכוּת, אֵלָא
הַדָּבָר תִּלְוֵי בְּמִזְלֵי הַקְדוּשָׁה, וּמִקוֹם זֶה הוּא
עַל כָּל מַיִם.

מִשְׁלַחֵי רֶגֶל הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר, שְׁאִין לָהֶם
בְּאוֹתוֹ צִד הָרַע כָּלוּם, וְשׁוֹלְחִים מֵהֶם כָּל
הַחֲלָקִים הָרְעִים, וְנִדְבָקִים בְּאוֹתוֹ הַצִּד
הַטּוֹב שֶׁל כָּל הַקֶּדְשׁוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת. שׁוֹר

וּבַחֲמֹר יַחֲדוּ. וְעַל דָּא, שְׁדַר יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ מַלְאָה דָּא,
 דְּכַתִּיב, (בראשית ל"ב) וַיְהִי לִי שׂוֹר וַחֲמוֹר. וְאִי לָאוּ
 דְּמֵאִיד יַעֲקֹב גְּרָמִיָּה, דְּחִילוֹ סָגֵיא נָפַל בֵּיהּ בְּעֵשׂוֹ.
 וַיָּקָם מִלֶּךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם. בְּסִפְרָא דְרַב הַמְנוּנָא
 סָבָא הָכִי אַתְּמַר, מָאִי דְכַתִּיב וַיָּקָם מִלֶּךְ
 חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם, תָּא חַוִּי, כָּל עַמּוּיִן דְּעֵלְמָא, וְכָל
 מַלְכִין דְּעֵלְמָא, לָא אַתְתָּקְפוּ בְּשׁוֹלְמַנִּיהוֹן, אֱלָא
 בְּגִינִיָּהוּ דִּישְׂרָאֵל, מִצְרַיִם לָא הָווּ שְׁלֵטִין עַל כָּל
 עֵלְמָא, עַד דְּאַתּוּ יִשְׂרָאֵל, וְעָאֵלוּ תַּמָּן בְּגָלוּתָא,
 בְּדִין אַתְתָּקְפוּ עַל שְׂאָר עַמּוּיִן דְּעֵלְמָא. בְּכָל לָא
 אַתְתָּקְפוּ עַל כָּל עַמּוּיִן דְּעֵלְמָא, אֱלָא בְּגִין דִּישְׂרָאֵל
 דְּלַהֲוִיין בְּגָלוּתָהוֹן. אֲדוּם לָא אַתְתָּקְפוּ עַל כָּל עַמּוּיִן
 דְּעֵלְמָא אֱלָא בְּגִינִיָּהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דְּלַהֲוִיין בְּגָלוּתָהוֹן.
 דְּהָא עַמּוּיִן אֵלִין בְּשִׁפְלוּתָא הָווּ בְּשְׂאָר עַמּוּיִן,
 וּמֵאִיכִין הָווּ מַכְלָהוּ, וּבְגִין יִשְׂרָאֵל אַתְתָּקְפוּ.

לשון הקודש

הַתְּחִזְקוּ בְּשִׁלְטוֹנָם אֱלָא בְּשִׁבִּיל יִשְׂרָאֵל.
 מִצְרַיִם לָא הָיוּ שׁוֹלְטִים עַל הָעוֹלָם עַד
 שֶׁבָּאוּ יִשְׂרָאֵל וְנִכְנְסוּ שָׁם לְגָלוּת, אִזּוּ
 הַתְּחִזְקוּ עַל שְׂאָר עַמֵּי הָעוֹלָם. בְּכָל לָא
 הַתְּחִזְקוּ עַל כָּל עַמֵּי הָעוֹלָם אֱלָא בְּשִׁבִּיל
 שִׁישְׂרָאֵל יְהִיוּ בְּגָלוּת שְׁלָהֶם. אֲדוּם לָא
 הַתְּחִזְקוּ עַל כָּל עַמֵּי הָעוֹלָם אֱלָא מִשּׁוּם
 שִׁישְׂרָאֵל יְהִיוּ בְּגָלוּת שְׁלָהֶם. שְׁהָרֵי עַמִּים

בְּשׂוֹר וּבַחֲמֹר יַחֲדוּ. וְעַל זֶה שְׁלַח יַעֲקֹב
 לַעֲשׂוֹ דְּבָר זֶה, שְׁכַתוּב (בראשית לב) וַיְהִי לִי
 שׂוֹר וַחֲמוֹר. וְאִם יַעֲקֹב לָא הִנְמִיד עַצְמוֹ,
 פַּחַד רַב הָיָה נֹפֵל עַל עֵשׂוֹ.

וַיָּקָם מִלֶּךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם. בְּסִפְרוֹ שֶׁל
 רַב הַמְנוּנָא סָבָא כִּךְ נֶאֱמַר, מֵהוּ שְׁכַתוּב
 וַיָּקָם מִלֶּךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם? בָּא וּרְאֵה,
 כָּל עַמֵּי הָעוֹלָם וְכָל מַלְכֵי הָעוֹלָם לָא

מִצְרִים: דְּכָתִיב, (שמות כ') מִבֵּית עֲבָדִים. עֲבָדִים
אֶקְרוֹן מִמֶּשׁ, דִּהּא מִצְרִים בְּשִׁפְלוּתָא
דְּשָׂאָר עַמּוּן הָווּ. בְּבָל: דְּכָתִיב, (ישעיה כ"ג) הֵן אֶרֶץ
בְּשָׂדִים זֶה הָעָם לֹא הָיָה. אֲדוּם: דְּכָתִיב, (עבדיה א')
הִנֵּה קָטָן נִתְתִּיד בַּגּוֹיִם בְּזוּי אֶתָּה מְאֹד.

וְכִלְהוּ לָא נָטְלוּ תוּקְפָא אֱלָא בְּגִינִיחוֹן דְּיִשְׂרָאֵל.
דְּכִד יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתְהוֹן מִיַּד מִתְתַּקְפִּי עַל
כָּל שָׂאָר עַמּוּן דְּעֵלְמָא. מָאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּיִשְׂרָאֵל
אֵינּוּן בְּלַחוּד־יִיְהוּ, לְקַבֵּל כָּל (ט"ז א') עַמּוּן דְּעֵלְמָא.
כִּד עָאֵלוּ יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא דְּמִצְרַיִם, מִיַּד הָוָה קִימָה
לְמִצְרַיִם, וְאֶתְתַּקַּף שׁוֹלְטָנוּתָא דְּלַחוֹן לְעִילָא עַל כָּל
שָׂאָר עַמּוּן, דְּכָתִיב וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם,
וַיָּקָם: קִימָה הָוָה לִזְוֵן, דְּאֶתְתַּקַּף וַקָּם הָהוּא מִמָּנָא
שׁוֹלְטָנָא דְּמִצְרַיִם, וְאֶתִּיחִיב לִיָּה תוּקְפָא

לשון הקודש

אֵלוּ הָיוּ בְּשִׁפְלוּת בְּשָׂאָר הָעַמִּים, וְנִמְוָכִים הָיוּ מִכֻּלָּם, וּבְגָלַל יִשְׂרָאֵל
הִתְחַזְּקוּ.
מִצְרַיִם – שְׁכָתוּב (שמות כ) מִבֵּית עֲבָדִים.
עֲבָדִים מִמֶּשׁ נִקְרָאוּ, שְׁהָרִי מִצְרַיִם הָיוּ
בְּשִׁפְלוּת שֶׁל שָׂאָר הָעַמִּים. בְּבָל –
שְׁכָתוּב (ישעיה כג) הֵן אֶרֶץ בְּשָׂדִים זֶה הָעָם
לֹא הָיָה. אֲדוּם – שְׁכָתוּב (עבדיה א) הִנֵּה
קָטָן נִתְתִּיד בַּגּוֹיִם בְּזוּי אֶתָּה מְאֹד.

וְכֻלָּם לֹא נָטְלוּ תִקְפָּא אֱלָא בְּגָלַל יִשְׂרָאֵל.
שְׁכַשְׁיִשְׂרָאֵל בְּגָלוּת שְׁלָהֶם, מִיַּד
מִתְחַזְּקִים עַל כָּל שָׂאָר הָעַמִּים שְׁכַעוּלָם,
מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שִׁישְׂרָאֵל הֵם לְבָדָם
בְּנִגַּד כָּל עַמֵּי הָעוֹלָם. כְּשֶׁנִּכְנְסוּ יִשְׂרָאֵל
לְגָלוּת מִצְרַיִם, מִיַּד הָיְתָה קִימָה לְמִצְרַיִם,
וְהִתְחַזַּק שְׁלִטָּנָם מַעַל כָּל שָׂאָר הָעַמִּים,
שְׁכָתוּב וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם. וַיָּקָם
– קִימָה הָיְתָה לָהֶם, שֶׁהִתְחַזַּק וַקָּם אוֹתוֹ

וְשִׁלְטָנוּתָא, עַל כָּל מְמָנָן דְּשָׂאָר עַמִּין דְּהָא
בְּקַדְמִיתָא אִית שׁוֹלְטָנוּתָא לְהַהוּא מְמָנָא דְלַעִילָא,
וְלִבְתָּר לְעַמָּא דִּילִיָּה (דף ר' ע"ב) דְלַתְתָּא.

וּבְגִין כֵּן, וַיָּקָם מֶלֶךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם. דָּא הוּא
מְמָנָא דְלַהוֹן, חֲדָשׁ הָוָה, דְּעַד יוֹמָא הָדִין
לָא הָוָה לִיָּה שׁוֹלְטָנָא עַל שָׂאָר עַמִּין, וְהַשְׁתָּא
אַתְקָם לְשִׁלְטָאָה עַל כָּל שָׂאָר עַמִּין דְּעֵלְמָא, וּבְדִין
אַתְקִיָּים (משלי ל') תַּחַת שְׁלֹשׁ רִגְזָה אֶרֶץ תַּחַת עֶבֶד
כִּי יִמְלֹךְ.

רַבִּי חֵיִיא אָמַר, תִּלְתִּין יוֹמִין עַד לָא יִיתִי תוֹקְפָא
לְעַמָּא בְּאַרְעָא, אוּ עַד לָא תִיתִי תְבִירוּ
לְעַמָּא בְּאַרְעָא, מִכְרִיָּי בְּעֵלְמָא הַהוּא מֶלֶךְ, וְלִזְמָנִין
דְּאַתְמָסֵר הַהוּא מֶלֶךְ בְּפוֹמָא דְרַבִּיִּיא, וְלִזְמָנִין
לְאַיְנוֹן בְּנִי נָשָׂא דְלִית בְּהוּ דְּעֵתָא וְלִזְמָנִין דְּהַהוּא
מֶלֶךְ אַתְמָסֵר בְּפוֹמָא דְּעוֹפִי וּמִכְרִיָּי בְּעֵלְמָא, וְלִית

לשון הקודש

הַעוֹלָם, וְאִזְ הַתְּקִיָּים (משלי ל) תַּחַת שְׁלֹשׁ
רִגְזָה אֶרֶץ, תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלֹךְ.

רַבִּי חֵיִיא אָמַר, שְׁלֹשִׁים יוֹם עַד שְׁלֹא
יָבֹא תַקָּף לְעַם בְּאַרְץ, אוּ עַד שְׁלֹא יָבֹא
שִׁבְר לְעַם בְּאַרְץ, מִכְרִיָּיִם בְּעוֹלָם עַל
אוֹתוֹ הַדְּבָר, וְלַפְעָמִים שְׁנַמְסֵר הַדְּבָר
בְּכִי הַתִּינוּקוֹת, וְלַפְעָמִים לְאוֹתָם בְּנִי
אַדָּם חֲסִרֵי דַעַת, וְלַפְעָמִים נִמְסֵר אוֹתוֹ

מְמָנָה הַשְׁלֵטוֹן שֶׁל מִצְרַיִם, וְנִתְּנָה לוֹ תַקָּף
וְשִׁלְטוֹן עַל כָּל מְמָנֵי שָׂאָר הָעַמִּים, שְׁחֲרִי
בְּרֵאשׁוֹנָה יֵשׁ שְׁלֵטוֹן לְאוֹתוֹ הַמְּמָנָה
שְׁלַמְעֵלָה, וְאַחֵר כֵּן לְעַם שְׁלַמְעֵלָה.
וּבַמִּשְׁנָה כֵּן וַיָּקָם מֶלֶךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם.
זֶהוּ הַמְּמָנָה שְׁלַמְעֵלָה, חֲדָשׁ הִיָּה, שְׁעַד הַיּוֹם
הַזֶּה לֹא הִיָּה לוֹ שְׁלֵטוֹן עַל שָׂאָר הָעַמִּים,
וְעַכְשָׁיו הוֹקָם לְשִׁלְטַן עַל כָּל שָׂאָר עַמִּי

מָאן דִּישְׁנָה בָּהּ. כִּד עָמָא זָבָאין, אֶתְמָסַר הָהוּא
מִלָּה לְאִינוּן רִישִׁין זָבָאין דְּעֶלְמָא, בְּגִין דִּיזְדִּיעוּ לֹון,
וַיִּתּוּבוּן לְמֵאֲרִיחֹון, וְכִד לֹא אִינוּן זָבָאין, הָיוּ
כְּדָקְאֻמְרוֹן.

רַבִּי אֶלְעָזָר, הָזָה יְתִיב יוֹמָא חַד אֶתְרַעָא דְלֹוד,
וְהָזָה יְתִיב עֲמִיָּה רַבִּי אָבָא, וְרַבִּי יְהוּדָה, וְרַבִּי
יוֹסִי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי אִימָא לָבוּ, מַה דְּחֻמִּית יוֹמָא
דָּא. בְּצַפְרָא קָמִית בְּנֵהוּרָא, חֻמִּית חַד עוֹפָא, דְּהָזָה
טָאִים זָקָף לְעִילָא תִּלְתָּ זְמַנִּי, וּמֵאִיךְ חַד, וְהָזָה
אָמַר, עֲלָאִי עֲלָאִי, בְּיוֹמָא דָּא טָסִי (ס"א דְקִיָּקִים) רְקִיעִין
(לִימִינָא) תִּלְתָּ מְמַנָּן זָקָפִין שְׁלֹטְנִין עַל אֶרְעָא, חַד
יְתִיב דָּלָא יְתִיב, אֶעְבְּרוּ לִיה בְּנוּרָא דְדָלִיק, מְעַבְרִין
קִימִיָּה, מְעַבְרִין שְׁלֹטְנִיה, תִּלְתָּ סְמִכִין שְׁלִיטִין
עֲלָאִין, קִימִין עַל עֶלְמָא.

לשון הקודש

בְּאוּר, רִאִיתִי עוֹף אֶחָד שֶׁהָיָה טָס וְעוֹלָה
לְמַעַלָּה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, וּמִמִּיד פַּעַם אַחַת,
וְהָיָה אוֹמֵר: עֲלִיּוֹנִים עֲלִיּוֹנִים, בְּיוֹם זֶה
פּוֹרְחִים וְדִקְיָסִין הִרְקִיעִים וְלִימִין שְׁלֹשָׁה
מְמַנִּים זָקוּפִים מוֹשְׁלִים עַל הָאָרֶץ, אֶחָד
יוֹשֵׁב שְׁלֹא יוֹשֵׁב, הֶעְבִּירוּ אוֹתוֹ בָּאֵשׁ
דּוֹלְקָת, מְעַבְרִים אֶת קִיּוּמוֹ, מְעַבְרִים
אֶת שְׁלֹטוֹנוֹ. שְׁלֹשָׁה תוֹמְכִים שְׁלִיטִים
עֲלִיּוֹנִים עוֹמְדִים עַל הָעוֹלָם.

הַדָּבָר בְּפִי הָעוֹפוֹת, וּמִכְרִיזִים בְּעוֹלָם,
וְאֵין מִי שִׁישְׁנִיחַ בָּהֶם. כְּשֶׁהָעָם הֵם
צְדִיקִים, נִמְסַר אוֹתוֹ דָּבָר לְאוֹתָם רֵאשִׁים
צְדִיקִים שֶׁל הָעוֹלָם כְּדִי שִׁיזְדִּיעוּ לָהֶם
וַיִּשׁוּבוּ לְרִבּוֹנָם, וּבְשֵׁאִינָם צְדִיקִים, זֶה
כְּפִי שְׁאֻמְרוֹנוֹ.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָיָה יוֹשֵׁב יוֹם אֶחָד עַל שַׁעַר
לֹוד, וְהָיָה יוֹשֵׁב עִמּוֹ רַבִּי אָבָא וְרַבִּי
יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אָמַר
לָכֶם מַה שֶּׁרִאִיתִי הַיּוֹם הַזֶּה בְּבִקְרָא קָמְתִי

רְמִינָא לְהֵהוּא עוֹפָא קָלָא, אֲמִינָא לִיה עוֹפָא
 עוֹפָא, אִימָא לִי תִלַּת דְּקִימִין מְמָנָן, וְחַד
 דְּמַעְבְּרִין שְׁלִטְנִיה, מָאן אֵינֹן. רָמָא לִי תִלַּת גִּירִין
 אֵלִין מַגְדָּפָא יְמִינָא, וְדִין חַד מְשֻׁמָּאלָא, (ס"א וּמַגְדָּפָא
 שְׁמָאלָא חַד) וְלֹא יַדְעָנָא מָאִי רְמִיזָא.

נָסִיב לְהוּ רַבִּי אֶלְעָזָר, נָחִית לְהוּ לְנַחֲרֹוִי, נָפַק
 דָּמָא מְנַחֲרֹוִי. אָמַר, וְדָאִי תִלַּת שְׁלִטְנִי
 עֲמִמִּין קִימִין בְּרוּמִי בְּאַרְעָא, וְזִמְיִין לְמַעְבַּד גִּזְרִין
 בִּישִׁין לְיִשְׂרָאֵל, מְסֻטָּרָא דְרוּמָאִי. נָסִיב הֵהוּא גִירָא
 דְּמַגְדָּפָא שְׁמָאלָא, אֶרֶת, וְנָפַק אֶשְׁתָּא אוּכְמָא
 מִנִּיה, אָמַר שְׁלִטְנָא דְּמַצְרָאִי אֶעֱדִיאוּ וְזִמְיִין חַד
 מְלָפָא דְרוּמָאִי, לְאַעְבְּרָא בְּכָל אֶרְעָא (ס"א דְּמַצְרָאִים),
 וְלִמְנַאָה בְּמַצְרָאִים רַבְרָבִי תְרִיסִין, וְסִתִּיר בְּגִין, וּבְגִי
 סִתִּירִין. (ס"א וְזִמְיִין חַד מְלָפָא מֵאֵינֹן תִּלַּת דְּקִאֲמָרִין לְמִשְׁלֵט בְּהָ וְסִתִּיר בְּגִינָא

לשון הקודש

זִרְקָתִי לְאוֹתוֹ עוֹף רָגֵב עֶפֶר, וְאַמְרָתִי
 לוֹ: עוֹף עוֹף, אָמַר לִי שְׁלֹשָׁה שְׁעוּמָדִים
 מְמָנִים וְאַחַד שֶׁהַעֲבִירוּ שְׁלִטְנוֹ מִי הֵם.
 זִרְק לִי שְׁלֹשָׁה חֲצִים מִכֶּנֶף יְמִינוֹ, וְזוֹ
 אֶחָד מְשֻׁמָּאל (וּמִכֶּנֶף שְׁמָאל אֶחָד), וְלֹא יַדְעָתִי
 לָמָּה הוּא רוּמָן.
 לָקַח אוֹתָם רַבִּי אֶלְעָזָר, הוֹרִיד אוֹתָם
 לְנַחֲרִיו, וַיֵּצֵא דָם מִנַּחֲרִיו. אָמַר, וְדָאִי
 שְׁלֹשָׁה שְׁלִימִי עֲמִים עוּמָדִים בְּרוּמִי
 בְּאַרְצֵן וְעֵתִידִים לַעֲשׂוֹת גִּזְרוֹת רָעוֹת
 לְיִשְׂרָאֵל מִצַּד הָרוּמָאִים. לָקַח אוֹתוֹ חֵץ
 מִכֶּנֶף שְׁמָאל, הֲרִית, וַיֵּצֵאֵה אֵשׁ שְׁחוּרָה
 מִמֶּנּוּ. אָמַר, שְׁלִטוֹן הַמַּצְרִים הַעֲבִירוּ,
 וְעֵתִיד לַעֲבֹר מֶלֶךְ אֶחָד שֶׁל הָרוּמָאִים
 בְּכָל הָאָרֶץ (מַצְרִים), וְלִמְנוֹת בְּמַצְרִים שְׂרִי
 מְלַחְמָה גְּדוֹלִים, וְסוֹתֵר בְּגִין וּבּוֹנֵה אֶת
 הַסִּתִּירִים. (וְעֵתִיד מֶלֶךְ אֶחָד מֵאוֹתָם הַשְּׁלֹשָׁה שְׁאֲמָרְנוּ
 לְשֵׁלֵט בְּהָ, וְסוֹתֵר בְּגִינִים וּבּוֹנֵה בְּהָ בְּגִינִים) זִרְק אוֹתָם

וּבְנֵי בְהֵּ בְנֵינָא) רָמָא לֹון ר' אֶלְעֶזֶר לְאַרְעָא, נִפְלוּ אֵלֶּיִן
תַּלְתָּהּ עַל חַד דְּמִסְטָרָא שְׂמַאלָא.

עַד דְּהָווּ יִתְבִּי, אַעֲבַר חַד יְנוּקָא, וַחֲזָה קָאֲרִי (ישעיה
י"ט) מִשָּׂא מִצָּרִים הִנֵּה ה' רוֹכֵב עַל עֵב קַל
וּבָא מִצָּרִים. אַעֲבַר תַּנְיִינָא חֲבֵרִיָּה, וְאָמַר, וְאַרְץ
מִצָּרִים תִּהְיֶה שְׂמֻמָּה. אַעֲבַר תְּלִיתָא חֲבֵרִיָּה,
וְאָמַר, וְאַבְדָּה חֲכָמַת מִצָּרִים. חָמוּ הָהוּא גִירָא
דְּגִדְפָא שְׂמַאלָא דְאַתּוּקָד, וְתַלְתָּה אַחֲרֵינִין דְּהָווּ
עָלֶיהָ לָא אַתּוּקָדִין.

אָמַר רַבִּי אֶלְעֶזֶר, הָאִי דְעוּפָא, וְהָאִי דְדִרְדְּקִי
כֹּלָא הוּא חַד, וְכֹלָא נְבוּאָה עֲלָאָה הוּא,
(ס"א כֹּלָא אִיהוּ בְרָא דְחֲכָמָתָא) וּבָעָא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
לְאַחֲזָאָה לָן, סְתֵרִי עֲלָאִי דְהוּא עָבִיד, הָדָא הוּא
דְּכַתִּיב, (עמוס ג') כִּי לֹא יַעֲשֶׂה ה' אֱלֹהִים דָּבָר כִּי אִם
גָּלָה סוֹדוֹ אֶל עַבְדָּיו הַנְּבִיאִים.

לשון הקודש

נִשְׁרָף, וּשְׁלֹשֶׁת הָאַחֲרִים שְׁהָיוּ עָלָיו לֹא
נִשְׁרָפוּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעֶזֶר, מַה שְּׂאֵמַר הָעוֹף
וְהַתִּינוּקוֹת, הַכֹּל דְּבָר אֶחָד, וְהַכֹּל הוּא
נְבוּאָה עֲלִיוְנָה, (וְהַכֹּל הוּא בְּסוֹד הַחֲכָמָה) וְרָצָה
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִרְאוֹת לָנוּ גִסְתָּרוֹת
עֲלִיוְנוֹת שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (עמוס ג)
כִּי לֹא יַעֲשֶׂה ה' אֱלֹהִים דָּבָר כִּי אִם גָּלָה

רַבִּי אֶלְעֶזֶר לְאַרְץ. נִפְלוּ שְׁלֹשֶׁת אֱלֹהִים עַל
הָאֶחָד שְׂמַעְד שְׂמַאל.

עַד שְׁהָיוּ יוֹשְׁבִים, עָבַר תִּינוּק אֶחָד וְהָיָה
קוֹרָא, (ישעיה יט) מִשָּׂא מִצָּרִים הִנֵּה ה' רֹכֵב
עַל עֵב קַל וּבָא מִצָּרִים. עָבַר חֲבֵרוֹ הַשְּׁנִי
וְאָמַר, וְאַרְץ מִצָּרִים תִּהְיֶה שְׂמֻמָּה. עָבַר
חֲבֵרוֹ הַשְּׁלִישִׁי וְאָמַר, וְאַבְדָּה חֲכָמַת
מִצָּרִים. רָאוּ שְׂאוֹתוֹ חֵץ שֶׁל כֹּנֵף שְׂמַאל

וְחַבִּימִי עֲדִיפִי מִנְּבִיאֵי בְּכָל זְמַן, דִּהָא לְנְבִיאֵי
 לְזִמְנִין שָׂרַת עֲלֵיהֶו רֹחַ קֳדָשָׁא, וְלְזִמְנִין
 לָא, וְחַבִּימִין לָא אַעֲדִי מִנְּהוֹן רֹחַ קֳדָשָׁא אֲפִילוּ
 רִגְעָא חָדָא, (זַעֲר) דִּי־דַעֲיִן מַה דִּי לְעִילָא וְתַתָּא, וְלָא
 בָּעוּ לְגַלְתָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי (וְיְהוּדָה) כִּלְא חֲכַמְתָּא,
 וְחֲכַמְתָּא דִּר' אֶלְעָזָר יִתִּיר מִכְּלָתֵהּ. רַבִּי אַבָּא אָמַר,
 אֲלִמְלָא לָא הֵווּ חַבִּימִין, לָא הֵווּ יְדַעֲיִן בְּנֵי נָשָׁא,
 מַהוּ אוֹרֵייתָא, וּמַה פְּקוּדֵי דְמֵאֲרִי עֲלִמָּא, וְלָא
 אֶתְפֿרָשָׁא רוּחָא דְבְּנֵי נָשָׁא, מֵרוּחָא דְבַעֲרָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כִּד אֵייתִי קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּינָא
 עַל עָמָא, בְּקַדְמִיתָא עֲבִיד דִּינָא, בְּתַתָּא
 מִמָּנָא דִּמְמָנָא עֲלֵיהֶו לְעִילָא, דְּכַתִּיב, (ישעיה כ"ד)
 יִפְקוּד ה' עַל צָבָא הַמָּרוּם בַּמָּרוּם וְעַל מַלְכֵי
 הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה.

לשון הקודש

לֹא הָיוּ יוֹדְעִים בְּנֵי אָדָם מַהִי תוֹרָה וּמַה
 הַמִּצְוֹת שֶׁל רַבּוֹן הָעוֹלָם, כְּלִי הַבְּדֵל בֵּין
 רוּחַ בְּנֵי אָדָם לְרוּחַ הַבְּהֵמָה.
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּשֶׁמֵּבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא דִּין עַל הָעָם, בְּרֵאשׁוֹנָה הוּא עוֹשֶׂה
 דִּין בְּאוֹתוֹ הַמִּמָּנָה עֲלֵיהֶם לְמַעַלָּה,
 שְׂכַתוֹב (ישעיה כד) יִפְקֹד ה' עַל צָבָא הַמָּרוּם
 בַּמָּרוּם וְעַל מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה.

סוּדוּ אֵל עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים.
 וְעֲדִיפִים חֲכָמִים מִנְּבִיאִים בְּכָל זְמַן,
 שֶׁהָרִי עַל הַנְּבִיאִים לַפְּעָמִים שׁוֹרָה רוּחַ
 הַקָּדֹשׁ וְלַפְּעָמִים לָא, וּמִהַחֲכָמִים לָא זֹוּה
 רוּחַ הַקָּדֹשׁ אֲפִילוּ רִגַע אֶחָד וְקָשָׁן,
 שִׁיּוּדְעִים מַה שְׁלֹמְעֵלָה וּלְמַטָּה, וְלֹא רָצוּ
 לְגַלּוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי וְיְהוּדָה, הַבֵּל זֶה
 חֲכָמָה, וְחֲכַמְתָּ רַבִּי אֶלְעָזָר יִתְרָה מִכְּלָם.
 רַבִּי אַבָּא אָמַר, אֲלִמְלָא לָא הֵיוּ חֲכָמִים,

בְּמַאי דִּינָא אֶתְדִן הָהוּא מִמָּנָא דְלַעֲיָלָא. אֲעֵבְרוּ
 לִיה בְּתַהוּא נָהַר דִּינֹר דִּנְגִיד וְנָפִיק, וְכִדִּין
 אֲעֵדִיו הָהוּא שׁוּלְטָנוּתָא דִּילִיה, וּמִיד מְכַרְיֵיו עָלִיה
 בְּרִקְיעָא, שׁוּלְטָנוּתָא דְמִמָּנָא פְּלַנְיָא אֲעֵדִיו מִנִּיה (ד)
 עַד דְּמָטִי תַּהוּא קָלָא בְּכָל אֵינוֹן רִקְיעִין עַד
 דְּמָטִי בְּאֵינוֹן דְּשִׁלְטִין בְּהָאֵי עֲלָמָא, וְנָפִיק קָלָא
 וְאֲכַרְיֹ בְּכָל עֲלָמָא, עַד דְּמָטִי לְעוֹפִי וְלִינוֹקִי,
 וְלֵאֵינוֹן טַפְשִׁין דְּבָנֵי נָשָׂא דְלֹא יִדְעִין.

וַיָּקָם מֶלֶךְ חֲדָשׁ. רַבִּי חֲזִיא אָמַר, מֶלֶךְ חֲדָשׁ, חֲדָשׁ
 מִמֶּשׁ הָזֶה. רַבִּי יוֹסִי אָמַר דְּהָזֶה מִחֲדָשׁ
 גְּזִירִין, דְּלֹא חֲדָשׁ מִלְכָּא אַחֲרָא מִקְדָּמַת דְּנָא. אֲשֶׁר
 לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף. כָּל תַּהוּא טִיבוֹ, דְּעָבַד יוֹסֵף
 בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם, דְּכִתִּיב, (בראשית מ"ז) וַיָּבֹא יוֹסֵף אֶת
 הַכֶּסֶף בֵּיתָה פְּרָעָה. וְקַיִים לוֹן בְּשָׁנֵי פַּפְנָא, כָּל הָאֵי
 לֹא דְכִיר, וְעָבִיד גְּרַמְיָה דְּלֹא יָדַע בֵּיה.

לשון הקודש

שְׁמָנִיעַ לְעוֹפוֹת וְלִתְינוּקוֹת וּלְאוֹתָם
 הַטַּפְשִׁים שֶׁל בְּנֵי אָדָם שְׂאִין בָּהֶם דַּעַה.
 וַיָּקָם מֶלֶךְ חֲדָשׁ. רַבִּי חֲזִיא אָמַר, מֶלֶךְ
 חֲדָשׁ – חֲדָשׁ מִמֶּשׁ הָזֶה. רַבִּי יוֹסִי אָמַר,
 שֶׁהָיָה מִחֲדָשׁ גְּזִירוֹת שֶׁלֹּא חֲדָשׁ מֶלֶךְ
 אַחֵר מִקְדָּם לָכֵן. אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף
 – כָּל אוֹתוֹ טוֹב שֶׁעָשָׂה יוֹסֵף בְּאַרְצָן
 מִצְרַיִם, שֶׁכָּתוּב (בראשית מז) וַיָּבֹא יוֹסֵף אֶת

בְּאֵיזָה דִּין גִּדּוֹן אוֹתוֹ הַמָּמְנָה שֶׁלֹּמְעָלָה?
 מַעֲבִירִים אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ נָהַר דִּינֹר שֶׁשׁוֹפֵעַ
 וְיוֹצֵא, וְאֵין מַעֲבִירִים אֶת אוֹתוֹ שֶׁלֹּמֶן
 שֶׁלּוֹ, וּמִיד מְכַרְיֵיו עָלָיו בְּרִקְיעָא: שֶׁלֹּמֶן
 שֶׁל הַמָּמְנָה פְּלוּנֵי הָעֵבֶר מִמֶּנּוּ. עַד
 שְׁמָנִיעַ אוֹתוֹ קוֹל לְכָל אוֹתָם הָרִקְיעִים,
 עַד שְׁמָנִיעַ לְאוֹתָם שֶׁשׁוּלְטִים בְּעוֹלָם
 הָזֶה, וְיוֹצֵא קוֹל וּמְכַרְיֹ בְּכָל הָעוֹלָם, עַד

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יְהוּדָה, הָיוּ יְתִבִּי וְלָעָאן בְּאוֹרֵייתָא
 קָמִיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָאִי
 דְּכִתִּיב וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם, וַתִּגִּינֵן, דְּאִיְהוּ
 קָם מִגְרָמִיָּה, מַה דִּהְוָה שָׁפַל, קָם, וְלֹא אֶתְחַזִּי
 לְמַלְכָּא, וּבַעוּתָּרָא קָם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּלְאָּה הָכִי
 הוּא, בְּגִוּוּנָא דְּאַחֲשֵׁרוּשׁ דִּלְאָּ אֶתְחַזִּי לְמַלְכָּא, וְקָם
 מִגְרָמִיָּה, וְקָם בְּעוּתָּרָא, וּבָעָא לְאוּבָדָא לְיִשְׂרָאֵל
 מַעְלָמָא, אוֹף הָכָא, הָאִי לֹא אֶתְחַזִּי לְמַלְכָּא, וְקָם
 מִגְרָמִיָּה, וּבָעָא לְאוּבָדָא לְיִשְׂרָאֵל מַעְלָמָא, דְּכִתִּיב
 וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ וְגו', הָבָה נִתְחַכְמָה לוֹ וְגו', וְכֵן
 הָוָה קָם מַלְכָּא לְעִילָא, קָם מַלְכָּא לְתַתָּא.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי, הָיוּ אֲזִלִּי
 מִטְּבֵרְיָא לְצִפּוֹרִי, עַד דִּהְיוּ אֲזִלִּי, פָּגַע בָּהוּ
 חַד יוֹדָאִי, פִּתַּח וְאָמַר, (ישעיה י"ט) מִשָּׂא מִצְרַיִם הִנֵּה

לשון הקודש

שְׁמַעוֹן, הַכֵּל כֶּךָ הוּא, כְּמוֹ אַחֲשֵׁרוּשׁ
 שְׁלֹא הָיָה רָאוּי לְמֶלֶךְ, וְקָם מַעְצָמוֹ, וְקָם
 בַּעֲשָׂר, וְרָצָה לְהַאֲבִיד אֶת יִשְׂרָאֵל מִן
 הָעוֹלָם, אִם כָּאֵן זֶה לֹא רָאוּי לְמַלְכָּא,
 וְעוֹמֵד מַעְצָמוֹ, וְרָצָה לְהַאֲבִיד אֶת יִשְׂרָאֵל
 מִן הָעוֹלָם, שְׁכִתוּב וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ וְגו',
 הָבָה נִתְחַכְמָה לוֹ וְגו'. וּכְשֶׁהָיָה עוֹמֵד
 מֶלֶךְ לְמַעְלָה – עוֹמֵד מֶלֶךְ לְמַטָּה.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ

הַכֶּסֶף בֵּיתָה פְּרַעָה, וְקָיָם אוֹתָם בְּשָׁנִי
 הָרָעֵב, כֹּל זֶה לֹא זָכַר, וְעָשָׂה עֲצָמוֹ שְׁלֹא
 יוֹדַע אוֹתוֹ.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יְהוּדָה הָיוּ יוֹשְׁבִים
 וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה לְפָנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר
 רַבִּי יְהוּדָה, מַה זֶה שְׁכִתוּב וַיָּקָם מֶלֶךְ
 חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם, וְשָׁנִינוּ שֶׁהוּא קָם
 מַעְצָמוֹ, מַה שֶּׁהָיָה שָׁפַל – קָם, וְלֹא רָאוּי
 הָיָה לְמֶלֶךְ, וּבַעֲשָׂר הוּא קָם. אָמַר רַבִּי

ה' רֹכֵב עַל עָב קָל וּבָא מִצְרִים וְנָעוּ אֱלִילֵי מִצְרַיִם
 מִפְּנֵיו. תָּא חַיִּי, כָּל מַלְכִין דְּעֵלְמָא, וְכָל עַמִּין
 דְּעֵלְמָא, לָא חֲשִׁיבֵי כְּלוּם קָמִי קַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא,
 דְּכַתִּיב, (דניאל ד') וְכָל דִּיִּירֵי אֶרֶעָא כָּלָא חֲשִׁיבִין
 וּכְמִצְבִּיָּה עֲבִיד בְּחִיל שְׁמִיָּא. וְהָכָא בְּמִצְרַיִם, אָף
 עַל גַּב דְּכָל אֵינֹן גְּבוּרָאן, וְדִרְעָא מִרְמָמָא גְּלִי
 קַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּמִצְרַיִם, מַה כְּתִיב הִנֵּה ה' רֹכֵב
 עַל עָב קָל וּבָא מִצְרַיִם. מָאי שְׁנָא, בְּכָל עַמִּין
 דְּעֵלְמָא, דְּלֹא הָזָה הָכִי, דְּהָא קַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
 גְּזֵר גְּזֵרָה וְאִתְעַבִּיד, וְהָכָא אֵיחֻ אֲתָא, דְּכַתִּיב וּבָא
 מִצְרַיִם. וְכַתִּיב, (שמות י"ב) וְעַבְרָתִי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו'
 אֲנִי ה'.

אַלָּא, בְּגִין דְּמִלְכָּא הָזָה אֲתִי, לְאַפְקָא לְמִטְרוֹנִיתָא
 דְּהַיּוֹת תַּמָּן. וּבְגִין יִקְרָא דְּמִטְרוֹנִיתָא הָזָה

לשון הקודש

שְׁכַל אוֹתָן הַגְּבוּרוֹת וְזִרְעֵי רָמָה גְּלָה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמִצְרַיִם, מַה כְּתוּב?
 הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עָב קָל וּבָא מִצְרַיִם. מַה
 שׁוֹנָה בְּכָל עַמִּי הָעוֹלָם שְׁלֹא הָיָה בָּהּ,
 שְׁהָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גְּזֵר גְּזֵרָה
 וְנַעֲשֶׂתָהּ, וְכָאן הוּא בָּא, שְׁכָתוּב וּבָא
 מִצְרַיִם, וְכַתוּב (שמות י"ב) וְעַבְרָתִי בְּאֶרֶץ
 מִצְרַיִם וְגו' אֲנִי ה'?

אַלָּא מִשּׁוּם שְׁחַמְלֵךְ הָיָה בָּא לְהוֹצִיא

הוֹלָכִים מִטְּבִרְיָה לְצַפּוּרִי. עַד שֶׁהָיוּ
 הוֹלָכִים, פָּגַע בָּהֶם יְהוּדֵי אֶחָד. פָּתַח
 וְאָמַר, (ישעיה יט) מִשָּׁא מִצְרַיִם הִנֵּה ה' רֹכֵב
 עַל עָב קָל וּבָא מִצְרַיִם וְנָעוּ אֱלִילֵי מִצְרַיִם
 מִפְּנֵיו. בָּא רָאָה, כָּל מַלְכֵי הָעוֹלָם וְכָל
 עַמִּי הָעוֹלָם לֹא נַחֲשָׁבִים לְכָלוּם לִפְנֵי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוּב (דניאל ד') וְכָל
 דִּיִּירֵי הָאֶרֶץ כָּלָא חֲשִׁיבִים, וְכַרְצוֹנוֹ עוֹשֶׂה
 בְּחִיל הַשָּׁמַיִם. וְכָאן בְּמִצְרַיִם, אָף עַל גַּב

אֲתִי. וְעַל דָּא הָוָה קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בָּעֵי בִיקָרָה, וְאֲתִי לְגַבְהָ לְאַקְמָא לָהּ, וְלִמְיָהֵב לָהּ יָדָא, וְלִזְקָפָא לָהּ, בְּמָה דְזַמִּין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעְבַּד בְּסוּף גְּלוּתָא דְאַדּוּם.

אָמַר רַבִּי יִיסָא, אִי הָכִי, דְּבִגִּין דְּמִטְרוּנִיתָא הָוָה, הָא בְּגְלוּתָא דְבִבְלָל, מִטְרוּנִיתָא תַּמָּן חֲוֵת, אֲמַאי לָא הָוָה כֵּךְ. אָמַר לִיהּ, הָא תַּנִּינָן, דְּחֻטָּאָה גָּרַם, דְּנָטְלוּ נָשִׁים נְכָרִיּוֹת, וְאָעִילוּ בְּרִית קַיִמָּא קַדִּישָׁא בְּרִשׁוּתָא אַחֲרָא. וּבִגִּין כֵּךְ אֶתְאַבִּידוּ מִנְהוֹן נִסִּין, וְאַתְוֹון, דְּאַתְחֲזִי לְמַעְבַּד לָהּ, מַה דְּלֹא הָוָה הָכִי בְּגְלוּתָא דְּמַצְרִים, דְּכָלְהוּ הָווּ שְׂבִטֵי יָהּ, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עָאֵלוּ, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נָפְקוּ.

בְּגְלוּתָא דְאַדּוּם, בָּעֵי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתְיָקְרָא בְּעֶלְמָא, וְלִמְיָהֵב אִיהוּ

לשון הקודש

הָרִי שְׁנִינּוּ שְׁהֲחֻטָּא גָּרַם, שְׁנִישְׂאוּ נָשִׁים נְכָרִיּוֹת וְהַכְּנִיסוּ אוֹת בְּרִית קִדְשׁ לְרִשׁוֹת אַחֲרֵת, וְלָכֵן נֶאֱבָדוּ מֵהֶם הַנִּסִּים וְהָאוֹתוֹת שְׂרָאוּיִים הָיוּ לְהַעֲשׂוֹת לָהֶם, מַה שְׁלֹא הָיָה כֵּךְ בְּגְלוּת מַצְרִים, שְׂבִטָם הָיוּ שְׂבִטֵי יָהּ, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִכְנְסוּ, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יִצְאוּ.

בְּגְלוּת אַדּוּם רוּצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַתְכַּבֵּד בְּעוֹלָם וּלְבֹא הוּא לְהַקִּים אֶת

אֶת הַגְּבִירָה שְׁהִיְתָה שָׁם, וּבְשִׁבִיל כְּבוֹד הַגְּבִירָה הָיָה בָּא. וְעַל כֵּךְ הָיָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּצָה בְּכְבוֹדָהּ, וּבֹא אֵלֶיהָ לְהַקִּימָהּ וְלָתֵת לָהּ יָד וְלִזְקָף אוֹתָהּ, כְּמוֹ שְׁעֲתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת בְּסוּף גְּלוּת אַדּוּם.

אָמַר רַבִּי יִיסָא, אִם כֵּךְ שְׂבִשְׁבִיל הַגְּבִירָה זֶה הָיָה, הָרִי בְּגְלוּת בְּבִל הִיְתָה שָׁם הַגְּבִירָה, וְלָמָּה לֹא הָיָה כֵּךְ? אָמַר לוֹ,

לְאַקְמָא לְמִטְרוֹנִיתָא, וּלְנַעֲרָא לָהּ מַעֲפָרָא. וְוִי
לְמָאן דִּיעֲרַע תַּמָּן קָמִיָּה, בְּשַׁעֲתָא דִּיִּימָא (ישעיה נ"ב)
הִתְנַעֲרִי מַעֲפָר קוּמִי שְׁבִי יְרוּשָׁלַיִם הִתְפַּתְּחִי מוֹסְרִי
צִוְאַרְךָ. מָאן הוּא מְלָכָא וְעַמָּא דִּיִּיקוּם קָמִיָּה.

וְנַעֲוִי אֱלִילִי מִצְרִים מִפְּנֵיו, (ישעיה י"ט) אֱלִילִי מִצְרִים,
לֹאֵו עַל אֲבָנִין וְאֶעִין אֶתְמַר, אֵלָא עַל כָּל
אֵינוֹן דְּרַגִּין מִמָּנֹן עֲלָאִין, וְעַל אֵינוֹן פּוֹלְחָנִין תַּתָּאִין
דְּלַחֲזוֹן. וּבְכָל אֶתְר דְּגָלוּ יִשְׂרָאֵל, קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
בְּעֵי עֲלִיָּהּ, וְאֶתְקַבִּיל מֵאֵינוֹן עַמִּין.

תָּא חֲזִי, מַה בְּתִיב, (ישעיה נ"ב) כֹּה אָמַר ה' מִצְרִים
יֵרֵד עַמִּי בְּרֵאשׁוֹנָה לְגוֹר שָׁם וְאַשׁוּר בְּאַפִּס
עֲשָׂקוֹ תוֹרַעְמָא דְּאֶתְרַעַם קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא עַל
אַשׁוּר, וְאָמַר, חָמוּ מַה עָבֵד לִי אַשׁוּר, דִּהָא מִצְרִים
דְּאַנָּא עֲבָדִית בָּהּ כָּל אֵינוֹן דִּינִין, וְעַמִּי (אֵינוֹן) נִחְתָּו

לשון הקודש

ובכל מקום שגלו ישראל, הקדוש ברוך
הוא מבקש עליהם, ומתרעם ונפרע
מאותם עמים.

בא וראה מה כתוב, כה אמר ה' אלהים
מצרים ירד עמי בראשונה לגור שם
ואשור באפס עשקו. תרעמת שהתרעם
הקדוש ברוך הוא על אשור, ואמר, ראו
מה עשה לי אשור, שהרי במצרים שאני
עשיתי בהם כל אותם הדינים, ועמי [הם]

הנבירה ולנער אותה מהעפר. אוי למי
שימצא שם לפניו בשעה שיאמר (ישעיה נב)
התנערי מעפר קומי שבי ירושלם
התפתחי מוסרי צוארך. מי הוא המלך
והעם שיעמד לפניו?

ונעו אלילי מצרים מפניו. אלילי
מצרים, לא על עצים ואבנים נאמר, אלא
על כל אותם דרגות ממנות העליונות,
ועל אותם העבודות התחתונות שלהם.

תָּמֹן, לְדִירָא בִּינִיחוֹן, וְקַבְלוּם מִצְרָאִי בִּינִיחוֹ,
וַיַּהֲבוּן לֹזֶן שְׁפָר אֶרְעָא אֶרֶץ גּוֹשֶׁן, וְאַף עַל גַּב
דְּאֶעִיקוּ לֹזֶן בְּגִלּוּתָא, לָא אַעְדּוּ אֶרְעָא מִנְהוֹן,
דְּכִתִּיב, (שמות ט') רַק בְּאֶרֶץ גּוֹשֶׁן אֲשֶׁר שָׁם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְגו'. וּמִיַּטב אֶרְעָא דְּמִצְרַיִם הָיָה, דְּכִתִּיב,
(בראשית מ"ו) בְּמִיַּטב הָאָרֶץ בְּאֶרֶץ רַעְמֶסֶס. וְתוּ, דְּלֹא
אַעְדּוּ מִדְּלַחוֹן כְּלוּם, דְּכִתִּיב, (שמות ט') וּמִמִּקְנֶה בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְגו'. וְעַם כָּל דָּא אֶתְדַּנּוּ בְּכַמָּה דִּינִין.

אַבְל אֲשׁוּר בְּאַפְסָא עֲשָׂקוּ, אֲטִיל (דף ט' ע"ב) לֹזֶן בְּאֶרְעָא
דְּסִיפֵי עֲלָמָא, וְנָטַל לֹזֶן אֶרְעָא דְּלַחוֹן. וּמַה
מִצְרָאִי, דְּעָבְדִּי כָּל הַיָּי טַבְּאָן לְיִשְׂרָאֵל, אֶתְדַּנּוּ בְּכָל
אִינוּן דִּינִין. אֲשׁוּר וְאַדּוּם וְשֹׁאֵר עַמִּין, דְּמַעֲיָקִין לֹזֶן,
וְקַטְלִין לֹזֶן, וְנָטַלִין לֹזֶן מִמּוֹנִיחוֹן, עַל אַחַת כַּמָּה
וּכְמָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּעֵי לִיקְרָא שְׁמִיָּה

לשון הקודש

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו', וְעַם כָּל זֶה נִדְּוֹנוּ בְּכַמָּה
דִּינִים.

אַבְל אֲשׁוּר בְּאַפְסָא עֲשָׂקוּ, הֲטִיל אוֹתָם
בְּאֶרֶץ שְׁבַסוּף הָעוֹלָם, וְנָטַל אֶת אֶרְצָם
מֵהֶם. וּמַה הַמִּצְרַיִם שְׁעָשׂוּ כָּל הַטּוֹבוֹת
הַלָּלוּ לְיִשְׂרָאֵל נִדְּוֹנוּ בְּכָל אוֹתָם דִּינִים –
אֲשׁוּר וְאַדּוּם וְשֹׁאֵר הָעַמִּים שְׁמַעֲיָקִים
לָהֶם, וְהוֹרְגִים אוֹתָם, וְנִטְלִים אֶת
מִמּוֹנָם, עַל אַחַת כַּמָּה וּכְמָה שֶׁהַקּוּדֹשׁ

יִרְדּוּ לְשֵׁם לְדוֹר בִּינִיחָם, וְקַבְלוּם
הַמִּצְרַיִם בִּינִיחָם, וְנָתַנוּ לָהֶם הִיפֵי שֶׁל
הָאָרֶץ, אֶרֶץ גּוֹשֶׁן. וְאַף עַל גַּב שֶׁהֲעִיקוּ
לָהֶם בְּגִלּוּת, לֹא לָקְחוּ מֵהֶם אֶת הָאָרֶץ,
שְׁכִתּוֹב (שמות ט') רַק בְּאֶרֶץ גּוֹשֶׁן אֲשֶׁר שָׁם
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. וּמִיַּטב אֶרֶץ מִצְרַיִם
הָיְתָה, שְׁכִתּוֹב (בראשית מז') בְּמִיַּטב הָאָרֶץ
בְּאֶרֶץ רַעְמֶסֶס. וְעוֹד, שֶׁלֹּא הִעֲבִירוּ
מִשְׁלָחָם כְּלוּם, שְׁכִתּוֹב (שמות ט') וּמִמִּקְנֶה

עָלִייהוּ, דְּבָתִּיב, (יחזקאל ל"ח) וְהַתְגַּדְלֹתִי וְהַתְקַדְשִׁיתִי
וְנִזְדַּעְתִּי. הָתָם בְּמִצְרִים בְּמִלְכָּא חַד, וְהָכָא בְּכָל
מַלְכִין דְּעָלְמָא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן זָקף יָדָיו וּבָכָה, וְאָמַר, וַיִּי מָאן דִּיזְדַּמֵּן
בְּהָהוּא זְמַנָּא, וְזָכָא חוֹלְקִיה מָאן דִּיזְדַּמֵּן
וַיִּשְׁתַּבַּח בְּהָהוּא זְמַנָּא, וַיִּי מָאן דִּיזְדַּמֵּן בְּהָהוּא
זְמַנָּא, בְּגִין דְּכִד יִיתִי קֳדָשָׁא בְּרִיד הוּא לְפִקְדָּא
לְאַיִלְתָּא, יִסְתַּבֵּל מָאן אֵינֹון דְּקִיּוּמִין בְּהָדָה, בְּכָל
אֵינֹון דְּמִשְׁתַּבְּחִי עִמָּה, בְּכָל עוֹבְדֵי דְכָל חַד וְחַד,
וְלֹא יִשְׁתַּבַּח זָכָאִי. דְּבָתִּיב, (ישעיה ס"ג) וְאַבִּיט וְאִין
עוֹזֵר. וּבְמָה עֲקָתִין עַל עֲקָתִין לְיִשְׂרָאֵל.

זָכָא מָאן דִּיזְדַּמֵּן וַיִּשְׁתַּבַּח בְּהָהוּא זְמַנָּא, בְּגִין
דְּהָהוּא דִּיתְקִיִּים בְּהָהוּא זְמַנָּא
בְּמַהִימְנוּתָא, יִזְכָּה לְהָהוּא נְהִירוּ דְּחִדּוּה דְּמִלְכָּא.

לשון הקודש

בְּרוּךְ הוּא רוּצָה לְכַבֵּד אֶת שְׁמוֹ עֲלֵיהֶם,
הֵם אוֹתָם שְׁעֵמְדוּ עִמָּה, בְּכָל אוֹתָם
שְׁנִמְצָאִים עִמָּה, בְּכָל מַעֲשֵׂי כָל אֶחָד
וְאֶחָד, וְלֹא יִמְצָא צְדִיק, שְׁכָתוֹב (ישעיה סג)
וְאַבִּיט וְאִין עוֹזֵר. וּבְמָה צָרוֹת עַל צָרוֹת
לְיִשְׂרָאֵל.

אֲשֶׁרִי מִי שִׁיזְדַּמֵּן וְיִמְצָא בְּאוֹתוֹ הַזֶּמֶן –
מִשּׁוּם שְׁאוֹתוֹ שִׁנְעַמַד בְּאוֹתוֹ זֶמֶן

בְּכָל מַלְכֵי הָעוֹלָם.
רַבִּי שְׁמַעוֹן הֵרִים יָדָיו, וּבָכָה וְאָמַר, אוֹי
לְמִי שִׁיזְדַּמֵּן בְּאוֹתוֹ זֶמֶן, וְאֲשֶׁרִי חָלְקוּ שָׁל
מִי שִׁיזְדַּמֵּן בְּאוֹתוֹ זֶמֶן. אוֹי לְמִי שִׁיזְדַּמֵּן
בְּאוֹתוֹ זֶמֶן – מִשּׁוּם שֶׁבְּשִׁיבָא הַקְדוּשׁ

וְעַל הַהוּא זְמַנָּא כְּתִיב, (זכריה י"ג) וַיִּצְרְפוּתִים בְּצִרוֹף אֶת
הַכֶּסֶף וּבַחֲנָתִים בְּבַחֲוֹן אֶת הַזָּהָב וְגו'.

לְבַתָּר דְּאִינוּן עֲקָתִין מִתְעָרִי עַל יִשְׂרָאֵל, וְכָל
עַמִּין וּמַלְכֵיהוֹן יִתְיַעֲטוּן בַּחֲדָא עַל־יְיָהוּ,
וּמִתְעָרִי בְּמָה גְזִירִין בִּישׁוּן, בְּלָהוּ סְלָקִי בְּעִיטָא
חֲדָא עַל־יְיָהוּ, וְיִיתוּן עֲקָתָא עַל עֲקָתָא, בַּתְרֵייתָא
מִשְׁבָּחַן קַמֵּייתָא. בְּדִין יִתְחַזִּי חַד עֲמוּדָא דְאַשָּׁא,
קָאִים מִעֲלָא לְתַתָּא, אַרְבַּעִין יוֹמִין, וְכָל עַמִּין
דְּעֲלָמָא חֲמָאן לִיה.

בַּהֲהוּא זְמַנָּא, יִתְעַר מַלְכָּא מְשִׁיחָא, לְנִפְקָא מִגּו
גִּנְתָּא דְּעֶדֶן, מִהַהוּא אַתָּר דְּאַתְקָרִי ק"ן
צְפו"ר, וְיִתְעַר בְּאַרְעָא דְגָלִיל, וְהַהוּא יוֹמָא דִּיפּוּק
לְתַמּוֹן, יִתְרַגּוּ כָּל עֲלָמָא, וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא מִתְחַבְּאִין
גּוּ מְעַרְתִּי וּמַטְרִי, דְּלֹא יַחֲשְׁבוּן לְאַשְׁתִּזְבָּא. וְעַל

לשון הקודש

אֶת הָרָאשׁוֹנוֹת, אִזּוּ יִתְרָאָה עֲמוּד אֵשׁ
אַחַד עוֹמֵד מְלֻמְעָלָה לְמַטָּה אַרְבָּעִים יוֹם,
וְכָל עַמִּי הָאָרֶץ רֹאִים אוֹתוֹ.

בְּאוֹתוֹ זְמַן יִתְעוֹרֵר מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ לְצֵאת
מִתּוֹךְ גֵּן עֶדֶן מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא ק"ן
צְפו"ר, וְיִתְעוֹרֵר בְּאַרְץ הַגָּלִיל. וְאוֹתוֹ יוֹם
שֵׁנִיצָא לְשָׁם, יִתְרַגּוּ כָּל הָעוֹלָם, וְכָל בְּנֵי
הָעוֹלָם מִתְחַבְּאִים בְּתוֹךְ מְעָרוֹת וּסְלָעִים
שְׁלֹא יַחֲשְׁבוּ לְהִנָּצֵל, וְעַל אוֹתוֹ זְמַן כְּתוּב

בְּאִמוּנָה, יִזְכֶּה לְאוֹתוֹ אֹר שֶׁל שְׁמַחַת
הַמֶּלֶךְ, וְעַל אוֹתוֹ זְמַן כְּתוּב (זכריה יג)
וַיִּצְרְפוּתִים בְּצִרוֹף אֶת הַכֶּסֶף וּבַחֲנָתִים
בְּבַחֲוֹן אֶת הַזָּהָב וְגו'.

לְאַחַר שְׁאוֹתֵן צָרוֹת יִתְעוֹרְרוּ עַל
יִשְׂרָאֵל, וְכָל הָעַמִּים וּמַלְכֵיהֶם יִתְיַעֲצוּ
בְּאַחַד עֲלֵיהֶם, וּמְעוֹרְרִים בְּמָה גְזִירוֹת
רְעוֹת, וְכֻלָּם עוֹלִים בְּעֵצָה אַחַת עֲלֵיהֶם,
וְיִבְאוּ צָרָה עַל צָרָה, אַחֲרוֹנוֹת מִשְׁבָּחוֹת

הַהוּא זְמַנָּא כְּתִיב, (ישעיה ב') וּבָאוּ בְּמַעְרוֹת צוּרִים
וּבְמַחְלוֹת עֶפֶר מִפְּנֵי פֶחַד ה' וּמִתְדַר גְּאוֹנוֹ בְּקוֹמוֹ
לְעֶרְץ הָאָרֶץ.

מִפְּנֵי פֶחַד ה', דָּא הַהוּא רְגִיזוּ דְכָל עֲלָמָא.
וּמִתְדַר גְּאוֹנוֹ דָּא מְשִׁיחַ. בְּקוֹמוֹ לְעֶרְץ
הָאָרֶץ, כִּד יְקוּם וַיִּתְגַּלֵּי בְּאַרְעָא דְגָלִיל, בְּגִין דְּאִיהוּ
הוּא אֲתֵר קַדְמָאָה דְּאַתְחָרְבָּא בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא,
וּבְגִין כֵּךְ, יִתְגַּלֵּי תַמָּן קַדְמָאָה לְכָל אֲתֵר, וּמִתַּמָּן
יִתְעַר קַרְבִּין לְכָל עֲלָמָא.

לְבַתֵּר אַרְבַּעִין יוֹמִין, דְּעֲמוּדָא יְקוּם מֵאַרְעָא
לְשָׁמַיָא, לְעֵינֵיהוֹן דְּכָל עֲלָמָא, וּמְשִׁיחַ
יִתְגַּלֵּי, יְקוּם מִסְטֵר מוֹזְרָח, חַד בּוֹכְבָּא מְלַחֲטָא בְּכָל
גְּוֹנִין, וְשִׁבְעָה בּוֹכְבִין אַתְרָנִין דְּסַחְרָן לְהַהוּא
בּוֹכְבָּא, וַיִּגִּיחוּן בֵּיהּ קַרְבָּא בְּכָל סְטָרִין, תִּלְתָּ זְמַנִּין

לשון הקודש

ראשון לְכָל מְקוֹם, וּמִשָּׁם יַעֲזֹר קְרֻבוֹת
לְכָל הָעוֹלָם.

אַחַר אַרְבַּעִים יוֹם שְׁעֲמוּד יַעֲמֹד מֵאַרְץ
לְשָׁמַיִם לְעֵינֵי כָל הָעוֹלָם וַיִּתְגַּלֶּה הַמְּשִׁיחַ,
יְקוּם מִצֵּד מוֹזְרָח בּוֹכֵב אֶחָד לוֹחֵט בְּכָל
הַגְּוִנִים, וְשִׁבְעָה בּוֹכְבִים אַחֲרָיו
שֹׁפְכוֹבִים אוֹתוֹ הַבּוֹכֵב, וַיַּעֲרְכוּ בּוֹ קֶרֶב
בְּכָל הַצְּדִידִים שְׁלֹשׁ פַּעֲמִים בְּיוֹם, עַד

(ישעיה ב') וּבָאוּ בְּמַעְרוֹת צוּרִים וּבְמַחְלוֹת
עֶפֶר מִפְּנֵי פֶחַד ה' וּמִתְדַר גְּאוֹנוֹ בְּקוֹמוֹ
לְעֶרְץ הָאָרֶץ.

מִפְּנֵי פֶחַד ה' – זֶהוּ אוֹתוֹ רְגִזוֹ שֶׁל כָּל
הָעוֹלָם. וּמִתְדַר גְּאוֹנוֹ – זֶה מְשִׁיחַ. בְּקוֹמוֹ
לְעֶרְץ הָאָרֶץ – בְּשִׁיקוֹם וַיִּתְגַּלֶּה בְּאַרְץ
הַגָּלִיל, מִשּׁוּם שֶׁהוּא מְקוֹם רֵאשׁוֹן
שֶׁנִּתְחַרַב בְּאַרְץ הַקְּדוּשָׁה, וְלָכֵן יִתְגַּלֶּה שָׁם

בְּיוֹמָא, עַד שִׁבְעֵין יוֹמִין, וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא חָמְאן.

וְהָהוּא בּוֹכָבָא, יָגִיחַ בְּהוּ קָרְבָא, בְּטִיסִין דְּנוֹרָא,
מְלַחְטִין מְנַצְצִין לְכָל עֵבֶר, וּבְטִישׁ בְּהוּ,
עַד דְּבָלַע לֹון, בְּכָל רַמְשָׁא וְרַמְשָׁא, וּבְיוֹמָא אַפִּיק
לֹון. וַיְגִיחוּן קָרְבָא לְעֵינֵיהוֹן דְּכָל עֲלָמָא, וְכֵן בְּכָל
יוֹמָא, עַד שִׁבְעֵין יוֹמִין. לְבַתָּר שִׁבְעֵין יוֹמִין, יתְגַנִּיז
הָהוּא בּוֹכָבָא, וַיִּתְגַּנֵּז מִשִּׁית, עַד תְּרִיסָר יָרְחִין,
וַיִּתְהַדָּר הָהוּא עַמּוּדָא דְּאַשָּׁא בְּמַלְקָדְמִין, וּבִיה
יתְגַנֵּז מִשִּׁית, וְהָהוּא עַמּוּדָא לָא יתְחַזִּי.

לְבַתָּר תְּרִיסָר יָרְחִין, יסְלִקוֹן לִיה לְמִשִּׁית, בְּהָהוּא
עַמּוּדָא, לְגוּ רְקִיעָא, וְתַמָּן יִקְבַּל תּוֹקְפָא
וְעַטְרָא דְּמַלְכוּתָא. וְכַד נָחִית, יתְחַזִּי הָהוּא עַמּוּדָא
דְּאַשָּׁא בְּמַלְקָדְמִין, לְעֵינֵיהוֹן דְּכָל עֲלָמָא, וַיִּתְגַּלֵּי
לְבַתָּר מִשִּׁית, וַיִּתְבַּנְּשׁוּן לְגַבִּיהַ עַמִּין סְגִיאִין, וַיִּתְעַר

לשון הקודש

אותו עמוד אש כמו מקדש, ובו יִגְנוּ
הַמְּשִׁית, וְאוֹתוֹ עַמּוּד לֹא יתְרָאָה.
לְאַחַר שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ יַעֲלוּ אֶת הַמְּשִׁית
בְּאוֹתוֹ הָעַמּוּד לְתוֹךְ הָרְקִיעַ, וְשָׁם יִקְבַּל
חֹזֶק וְעַטְרַת מַלְכוּת. וּכְשֵׁיכֵר, יתְרָאָה
אוֹתוֹ עַמּוּד אֵשׁ כְּמוֹ מִקְדָּשׁ לְעֵינֵי כָּל
הָעוֹלָם, וְאַחֵר כֵּךְ יתְגַלֶּה הַמְּשִׁית,
וַיִּתְבַּנְּסוּ אֵלָיו עַמִּים רַבִּים, וַיַּעֲרֹר קִרְבוֹת

שִׁבְעִים יוֹם, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם רוֹאִים.
וְאוֹתוֹ בּוֹכֵב יַעֲרֹךְ בָּהֶם קָרֵב בְּלִפְיָדִי
אֵשׁ לוֹהֲטִים וְנוֹצְצִים לְכָל עֵבֶר, וּמִכָּה
בָּהֶם עַד שְׂבֻלַּע אוֹתָם בְּכָל עָרֵב וְעָרֵב,
וּבִיּוֹם מוֹצֵיא אוֹתָם. וַיַּעֲרֹכוּ קָרֵב לְעֵינֵי
כָּל הָעוֹלָם, וְכֵן בְּכָל יוֹם עַד שִׁבְעִים יוֹם.
לְאַחֵר שִׁבְעִים יוֹם יִגְנוּ אוֹתוֹ בּוֹכֵב, וַיִּגְנוּ
הַמְּשִׁית עַד שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדָשִׁים, וַיִּחְזֹר

קָרְבִּין בְּכָל עֹלָמָא. וּבִהְיוֹא זְמַנָּא יִתְעַר קִדְשָׁא
בְּרִידָּהּ הוּא גְבוּרַתִּיהָ לְכָל עַמּוּין דְּעֹלָמָא, וּמִלְכָּא
מְשִׁיחָא יִתְיַדַע בְּכָל עֹלָמָא, וְכָל מַלְכִין דְּעֹלָמָא
יִתְעַרוּן לְאַתְחַבְרָא לְאַנְחָא קִרְבָּא בֵּיהּ.

וְכַמָּה (עמין) מִפְּרִיצֵי יְהוּדָאִין יִתְהַפְּכוּ לְאַהֲדָרָא
לְגַבְיֵיהוּ, וְיִיתּוֹן עֲמֻחוֹן, לְאַנְחָא קִרְבָּא עַל
מִלְכָּא מְשִׁיחָא. בְּדִין יִתְחַשֵּׁד כָּל עֹלָמָא חֲמִשׁ
עֶשְׂרֵה יוֹמִין, וְסִגְיָאִין מַעֲמָא דְיִשְׂרָאֵל יְחוּן מִתִּין
בְּהֵהוּא חֲשׂוּכָא. וְעַל דָּא בְּתִיב, (ישעיה ס') כִּי הִנֵּה
הַחֲשֵׁד יִכְסֶה אֶרֶץ וְעֶרְפֹּל לְאוּמִּים.

פֶּתַח וְאָמַר (דברים כ"ב) כִּי (ד' ט' ע"א) יִקְרָא קֹן צָפוֹר
לְפָנֶיהָ בְּדֶרֶךְ בְּכָל עֵץ אוֹ עַל הָאָרֶץ
אֶפְרוּחִים אוֹ בִּיצִים וְהָאֵם רֹבֶצֶת וְגו', שִׁלַּח תִּשְׁלַח
אֶת הָאֵם וְגו', הֵאֵי קָרָא אוֹקִימָנָא לִיהּ, וְאִיהּ חַד
מִמְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא גְּנִיזוּן, וְאַנָּן אֵית לָן בֵּיהּ רְזִי

לשון הקודש

חֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם, וְרַבִּים מַעַם יִשְׂרָאֵל
יָמוּתוּ בְּאוֹתוֹ חֲשֵׁד. וְעַל זֶה כְּתוּב (ישעיה ס)
כִּי הִנֵּה הַחֲשֵׁד יִכְסֶה אֶרֶץ וְעֶרְפֹּל לְאוּמִּים.
פֶּתַח וְאָמַר, (דברים כב) כִּי יִקְרָא קֹן צָפוֹר
לְפָנֶיהָ בְּדֶרֶךְ בְּכָל עֵץ אוֹ עַל הָאָרֶץ
אֶפְרוּחִים אוֹ בִּיצִים וְהָאֵם רֹבֶצֶת וְגו',
שִׁלַּח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם וְגו'. פֶּסוּק זֶה
בְּאַרְנוֹ אוֹתוֹ, וְהוּא אֶחָד מִמְּצוּוֹת הַתּוֹרָה

בְּכָל הָעוֹלָם. וּבְאוֹתוֹ זְמַן יַעֲזוּר הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת גְּבוּרָתוֹ לְכָל עַמֵּי הָעוֹלָם,
וּמִלֶּךְ הַמְּשִׁיחַ יוֹדַע בְּכָל הָעוֹלָם, וְכָל
מַלְכֵי הָעוֹלָם יִתְעַזְּרוּ לְהִתְחַבֵּר לְעֶרֶךְ בּוֹ
קָרֵב.

וְכַמָּה [עמין] מִפְּרִיצֵי הַיְּהוּדִים יִתְהַפְּכוּ
לְחֹזֶר אֱלֵיהֶם, וְיִבְאוּ עִמָּהֶם לְעֶרֶךְ קָרֵב
עַל מִלֶּךְ הַמְּשִׁיחַ, וְאֵז יִחַשֵּׁד כָּל הָעוֹלָם

דְּאוֹרֵייתָא גְּנִיזוּן, שְׁבִילִין וְאַרְחִין יִדְעוּן לְחִבְרֵיָא,
בְּאִינוּן תְּלָתִין וְתָרִין שְׁבִילִין דְּאוֹרֵייתָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה, אֶלְעָזָר,
בְּזִמְנָא דִּיתַעַר מִלָּפָא מוֹשִׁיחָא, כַּמָּה אֲתִין
וְנִסִּין אַחֲרָנִין יִתַּעֲרוּן בְּעֶלְמָא. תָּא חַזִּי, בְּגִנְתָּא
דְּעֵדָן דְּלִתְתָּא, אֵית אַתָּר חַד גְּנִיז וְטָמִיר דְּלֹא
אֲתִידַע, וְאִיהוּ מְרַקְמָא בְּכַמָּה גְּוֹנִין, וְכִיה גְּנִיזוּן
אֶלְף חֵיכְלִין דְּכְסוּפִין. וְלִית מָאן דְּעִיל בְּחוּ, בַּר
מֹשִׁיחַ, דְּאִיהוּ קָאִים תְּדִיר בְּגִנְתָּא דְּעֵדָן.

וְכָל גִּנְתָּא מְסַחֲרָא בְּרִתִּיכִין סְגִיאִין דְּצַדִּיקָא,
וּמֹשִׁיחַ קָאִים עֲלֵיהוּ, וְעַל כַּמָּה חֵילִין
וּמִשִּׁירֵין דְּנִשְׁמָתִין דְּצַדִּיקָא תַּמָּן, וּבְרָאשֵׁי יְרַחֵי,
וּבְזִמְנֵי, וּבְשַׁבְּתֵי, מֹשִׁיחַ עָאֵל בְּהִהוּא אַתָּר
לְאַשְׁתַּעֲשַׁע בְּכָל אִינוּן חֵיכְלִין.

לשון הקודש

הַגְּנוּזוֹת, וְלָנוּ יֵשׁ בּוֹ סוּדוֹת תּוֹרָה גְּנוּזִים,
שְׁבִילִים וּדְרָכִים יְדוּעוֹת לַחֲבֵרִים בְּאוֹתָם
שְׁלֵשִׁים וּשְׁנַיִם נְתִיבוֹת הַתּוֹרָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ,
אֶלְעָזָר, בְּזִמְנָא שִׁיתַּעֲוָר מִלָּד הַמֹּשִׁיחַ,
כַּמָּה אוֹתוֹת וְנִסִּים אַחֲרָיִם יִתַּעֲוָרוּ
בְּעוֹלָם. בָּא רָאִה, בְּגִן עֵדָן שְׁלֵמָה יֵשׁ
מְקוֹם אֶחָד גְּנוּז וְשְׁמוֹר שְׁלֹא נֹדַע, וְהוּא
מְרַקֵּם בְּכַמָּה גְּוִנִים, וְבוֹ גְּנוּזִים אֶלְף

וְכָל הַגִּנְתָּא מְסַחֲרָא בְּרִתִּיכִין סְגִיאִין דְּצַדִּיקָא,
וּמֹשִׁיחַ קָאִים עֲלֵיהוּ, וְעַל כַּמָּה חֵילִין
וּמִשִּׁירֵין דְּנִשְׁמָתִין דְּצַדִּיקָא תַּמָּן, וּבְרָאשֵׁי יְרַחֵי,
וּבְזִמְנֵי, וּבְשַׁבְּתֵי, מֹשִׁיחַ עָאֵל בְּהִהוּא אַתָּר
לְאַשְׁתַּעֲשַׁע בְּכָל אִינוּן חֵיכְלִין.

הַיְכָלוֹת שֶׁל כְּסוּפִים, וְאִין מִי שְׁיַכְנֵם
בְּהֵם פֶּרֶט לְמֹשִׁיחַ, שְׂהוּא עוֹמֵד תָּמִיד
בְּגִן עֵדָן.

לָגוּ לָגוּ מִכָּל אֵינֹן הַיְכָלִין, אֵית אֶתֶר אֶתֶרֶא טָמִיר
וְנִגְזִיז דְּלֹא אֶתִידַע כָּלֵל, וְאַקְרִי עֵדֶן. וְלִית מָאן
דְּיָכִיל לְמַנְדַּע בֵּיה. וּמְשִׁיחַ אֲנִיז (ס"א יתגלי) לְבַר,
סַחְרָנִיָּה דְּהָהוּא אֶתֶר, עַד דְּאַתְגְּלִי לִיה חַד אֶתֶר.
דְּאַקְרִי קֵן צְפוֹר, וְאִיהוּ אֶתֶר דְּכָרִיז עָלֶיהָ תַּהוּא
צְפוֹר. דְּאַתְעַר בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן בְּכָל יוֹמָא.

וּבְהָהוּא אֶתֶר, מְרַקְמֵן דִּיּוֹקְנִין דְּכָל שְׂאָר עַמּוּין,
דְּאַתְכַּנְשׁוּ עָלֵיהּ דִּישְׂרָאֵל לְאַבְאָשָׁא
לֹון. עָאֵל בְּהָהוּא אֶתֶר, זָקִיף עֵינָיו, וְחָזִי אֲבָהָן,
דְּעָאֵלִין בְּחֶרֶבֶן בֵּית אֱלֹהָא, עַד דְּחָמִי לְרַחֵל
דְּדַמְעָהָא בְּאַנְפָּהָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְנַחֵם לָהּ,
וְלֹא צְבִיאַת לְקַבְּלָא תַנְחוּמִין, כְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (יִרְמִיָּה
ל"א) מֵאַנָּה לְהַנְחֵם עַל בְּנֵיהָ. בְּדִין. מְשִׁיחַ אָרִים
קָלִיָּה וּבְכִי, וְאַזְדַּעְזַע כָּל גִּנְתָּא דְּעֵדֶן, וְכָל אֵינֹן
צִדִּיקֵיָּא דְּתַמָּן גָּעוּ וּבְכוּ עַמִּיָּה.

לשון הקודש

כָּל שְׂאָר הָעַמִּים שֶׁהִתְכַּנְּסוּ עַל יִשְׂרָאֵל
לְהָרַע לָהֶם. נִכְנָס לְאוֹתוֹ מְקוֹם, מְרִים
עֵינָיו וְרוֹאֶה אֶת הָאֲבוֹת שֶׁנִּכְנָסִים לְחֶרֶבֶן
בֵּית הָאֱלֹהִים, עַד שֶׁרוֹאֶה אֶת רַחֵל
שֶׁדַּמְעוֹתֶיהָ בְּפָנֶיהָ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְנַחֵם אוֹתָהּ, וְלֹא מִסְכִּימָה לְקַבֵּל
תַּנְחוּמִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמִיָּה לא) מֵאַנָּה
לְהַנְחֵם עַל בְּנֵיהָ. אִזּוּ מְשִׁיחַ מְרִים קוֹלוֹ

לְפָנָיו וְלִפְנֵים מִכָּל אוֹתָם הַיְכָלוֹת יֵשׁ
מְקוֹם אַחֵר טָמִיר וְנִגְזִיז שְׂלֹא נֹודַע כָּלֵל,
וְנִקְרָא עֵדֶן, וְאִין מִי שֶׁיִּכְבֹּל לְדַעַת אוֹתוֹ,
וּמְשִׁיחַ נִגְזִיז בְּחוּץ סְבִיב אוֹתוֹ מְקוֹם, עַד
שֶׁנִּתְגַּלָּה לוֹ מְקוֹם אַחֵר שֶׁנִּקְרָא קֵן צְפוֹר,
וְהוּא מְקוֹם שֶׁמְכַרִּיזָה עָלָיו אוֹתָהּ צְפוֹר
שְׁמֵת־עוֹרֶרֶת בְּגֵן עֵדֶן בְּכָל יוֹם.
וּבְאוֹתוֹ מְקוֹם רְקוּמִים דִּיּוֹקְנָאוֹת שֶׁל

גַּעֲי וּבְכִי זִמְנָא תִנְיִנָא, וְאִזְדַּעֲזַע הָהוּא רְקִיעַ דְּעַל
גַּבֵּי גִּנְתָּא, אֶלְפָּ וְחֻמֶּשׁ מֵאָה רַבּוּא מִשְׁרִיין
עַלְאִין, עַד דְּמִטִּי לָגוּ בְּרִסְיָא עַלְאָה. בְּדִין, קִדְשָׁא
בְּרִידָּ הוּא רָמִיז לְהָהוּא צַפְרָא, וְעָאֵל לְהָהוּא קֹן
דִּילָהּ, וַיִּתְבָּא לְגַבֵּי מְשִׁיחַ, וְקָרִי מַה דְּקָרִי, וְאַתְעֵר
מַה דְּאַתְעֵר.

עַד דְּמִנּוּ בְּרִסְיָא קִדְשָׁא, אֶתְקָרִי תִלַּת זִמְנִין
הָהוּא קֹן צַפּוֹר, וּמְשִׁיחַ, וְכָלָא סְלָקִין לְעִילָא,
וְאוּמִי לֹון קִדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא, לְאַעְבְּרָא מְלָכוּ חֵיִיבָא
מִן עֲלָמָא, עַל יְדָא דְּמְשִׁיחַ, וְלִנְקָמָא נְקָמִין
דִּישְׂרָאֵל. וְכָל אֵינּוֹן טַבּוּן, דְּזִמְיִן קִדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא
לְמַעְבַּד לְעַמִּיָּה. וְתַב הָהוּא קֹן צַפּוֹר וּמְשִׁיחַ
לְדוּכְתִּיָּה. וְתַב מְשִׁיחַ וְאַתְגִּנִּיז גּוּ הָהוּא אֶתֶר
בְּמִלְקַדְמִין.

לשון הקודש

עַד שְׁמִתוּךְ הַכֶּסֶף הַקֹּדֶשׁ נִקְרָא שְׁלֹשׁ
פְּעָמִים אוֹתוֹ קֹן צַפּוֹר, וְהַמְשִׁיחַ, וְכָלָם
עוֹלָם לְמַעְלָה, וּמִשְׁבִּיעַ אוֹתָם הַקֹּדֶשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲבִיר מַלְכוּת הָרִשְׁעָה מִן
הָעוֹלָם עַל יְדֵי הַמְשִׁיחַ וְלִנְקָמָא אֶת נִקְמַת
יִשְׂרָאֵל, וְכָל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׁעֵתִיד הַקֹּדֶשׁ
בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ. וְשָׁב אוֹתוֹ קֹן
צַפּוֹר וְהַמְשִׁיחַ לְמִקְוָמוֹ, וְשָׁב הַמְשִׁיחַ
וְנִגְנֵז לְתוֹךְ אוֹתוֹ מְקוֹם כְּמוֹ מִקְדָּם.

וּבּוֹכָה, וּמִזְדַּעֲזַע כָּל גֵּן הָעֵדֶן, וְכָל אוֹתָם
צַדִּיקִים שְׁשָׁם גּוֹעִים וּבּוֹכִים עַמּוֹ.
גּוֹעָה וּבּוֹכָה פַּעַם שְ�נִיָּה, וּמִזְדַּעֲזַע אוֹתוֹ
רְקִיעַ שְׁעַל גַּבֵּי הַגֵּן, אֶלְפָּ וְחֻמֶּשׁ מֵאֹת
רַבּוּא מַחֲנוֹת עֲלִיוֹנִים, עַד שְׁמִינִיעַ לְתוֹךְ
הַכֶּסֶף הָעֲלִיּוֹן, וְאִזּוּ הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
רֹמֵז לְאוֹתָהּ צַפּוֹר, וְנִבְנָסַת לְאוֹתוֹ קֹן
שְׁלָה וְיוֹשְׁבֶת אֶצֶל הַמְשִׁיחַ, וְקוֹרָא מַה
שְׁקוֹרָא, וּמִתְעוֹרֵר מַה שְׁמִתְעוֹרֵר.

וּבְזִמְנָא דִּיתַעַר קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְאַתְקָנָא
עַלְמִין, וְאַתְנֶהֱירוּ אַתְנוּן דְּשָׁמִיָּה
בְּשָׁלִימוֹ, יו"ד בְּה"א, (לְאַתְקָנָא) וְא"ו בְּה"א, לְמַחְוֵי כֹלָא
בְּשָׁלִימוֹ חַד. בְּדִין יתַעַר חַד כְּכָבָא דְחִילָא, בְּאַמְצַע
רְקִיעָא, כְּגוֹן אֲרָגְמוֹנָא, לְהִיט וְנִצִּין בִּימְכָא לְעִינִיָּהוֹן
דְּכָל עַלְמָא.

וַיְקוּם חַד שְׁלֵהוּבָא דְאַשָׁא מִסְטָרָא דְצָפוֹן, גּוֹ
רְקִיעָא, וַיְקוּם דָּא לְקַבֵּל דָּא אֲרַבְעִין יוֹמִין
וַיִּתְבַּהֲלוֹן כָּל בְּנֵי עַלְמָא. לְסוֹף אֲרַבְעִין יוֹמִין, יַגְחוֹן
קָרְבָּא, כְּכָבָא וְשְׁלֵהוּבָא, לְעִינִיָּהוֹן דְּכֹלָא, וַיִּתְפַּשֵּׁט
הָהוּא שְׁלֵהוּבָא בִּיקִידוֹ דְאַשָׁא, מִסְטָרָא דְצָפוֹן, גּוֹ
רְקִיעָא, וַיַּחֲשׁוּב לְמַבְלַע הָהוּא כְּכָבָא, וְכַמָּה שְׁלִיטִין
וּמַלְכִין וְאוּמִיָּא וְעַמֻּמִּיָּא, יִתְבַּהֲלוֹן מִחָא.

לשון הקודש

תוֹךְ הָרְקִיעַ, וְתִקּוּם זֶה כְּגִיד זֶה אֲרַבְעִים
יוֹם, וַיִּתְבַּהֲלוּ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. לְסוֹף
אֲרַבְעִים יוֹם יַעֲרְכוּ קָרֵב הַכּוֹכָב
וְהַשְׁלֵהֶבֶת לְעִינֵי הַכֹּל, וְתִתְפַּשֵּׁט
שְׁלֵהֶבֶת בְּשֶׁרֶפֶת אֵשׁ מִצַּד הַצָּפוֹן, תוֹךְ
הָרְקִיעַ, וַיַּחֲשׁוּב לְבַלַּע אוֹתוֹ כּוֹכָב, וְכַמָּה
שְׁלִיטִים וּמַלְכִים וְאַמּוֹת וְעַמִּים וַיִּתְבַּהֲלוּ
מִזֶּה.

וּבְזִמְנָא שְׁיִתְעוֹרֵר הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְתַקֵּן אֶת הָעוֹלָמוֹת וּמְאִירוֹת אוֹתֵיהֶן
שְׁמוֹ בְּשָׁלְמוֹת, יו"ד בְּה"א וְלִמְקוֹן וְא"ו
בְּה"א, לְהִיּוֹת הַכֹּל בְּשָׁלְמוֹת אַחַת, אִזּוֹ
יִתְעוֹרֵר כּוֹכָב אֶחָד מִפְּחִיד בְּאַמְצַע
הָרְקִיעַ כְּגוֹן אֲרָגְמוֹן, לוֹהֵט וְנֹצֵץ בַּיּוֹם
לְעִינֵי כָּל הָעוֹלָם.
וְתִקּוּם שְׁלֵהֶבֶת אֵשׁ אַחַת מִצַּד צָפוֹן,

בְּדִין יִסְתַּלַּק הַהוּא כִכָּבָא לְסִטְר דְּרוּם, וַיִּשְׁלֹט
עַל הַהוּא שְׁלֵהוּבָא, וְהַהוּא שְׁלֵהוּבָא יִתְבַּלַּע
זַעִיר זַעִיר בְּרַקִּיעָא, מִקָּמִי הַהוּא כִכָּבָא, עַד דְּלֹא
יִתְחַזֵּי כָלָל. בְּדִין, הַהוּא כִכָּבָא יַעֲבִיד אוֹרְחִין
בְּרַקִּיעַ, בְּתַרִּיסַר תְּחוּמִין, וְקִיּוּמִין אֵינֹן נְהוּרִין
בְּרַקִּיעָא תַרִּיסַר יוּמִין אַחֲרָנִין.

לְבַתָּר תַרִּיסַר יוּמִין אַחֲרָנִין יִזְדַּעְזְעוּן כָּל בְּנֵי
עֲלָמָא, וַיִּתְחַשֵּׁד שְׂמִשָּׁא בְּפִלְגוֹת יוֹמָא,
בְּמָה דְאַתְחַשֵּׁד יוֹמָא דְאַתְחַרַּב בִּי מִקְדָּשָׁא, עַד
דְּלֹא יִתְחַזּוּן שְׂמִיָּא וְאַרְעָא. וַיִּתְעַר חַד קָלָא בְּרַעַם
וַיִּיקִין, וְאַתְחַלְחַלָּא אַרְעָא מִתְּחוּא קָלָא, וּבְמָה חִילִין
וּמִשִּׁירָיִין יְמוֹתוֹן מִנִּיהּ.

וְהַהוּא יוֹמָא, יִתְעַר בְּקֶרְתָּא דְרוּמִי רַבְתָּא, חַד
שְׁלֵהוּבָא דְאַשָּׁא, בְּהַהוּא קָלָא דִּיתְעַר
בְּכָל (דף פ' ע"ב) עֲלָמָא. וַיִּזְקִיד בְּמָה מִגְדָּלִין, וּבְמָה

לשון הקודש

כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וַיִּחַשֵּׁד הַשְּׂמִשׁ בְּחֻצוֹת
הַיּוֹם, כְּמוֹ שֶׁנֶּחֱשַׁד בַּיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, עַד שֶׁלֹּא יֵרָאוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ.
וַיִּתְעוּרֶר קוֹל אֶחָד בְּרַעֲמִים וּבְרַקִּים,
וַיִּתְחַלְחַל הָאָרֶץ מֵאוֹתוֹ קוֹל, וּבְמָה
חִילוֹת וּמַחֲנוֹת יְמוֹתוֹ מִמֶּנּוּ.
וְאוֹתוֹ יוֹם תִּתְעוּרֶר בְּעִיר רוּמִי רַבְתִּי
שְׁלֵהֶבֶת אֵשׁ אַחַת, בְּאוֹתוֹ קוֹל שִׁיתְעוּרֶר

אֲזִי יִסְתַּלַּק אוֹתוֹ בּוֹכָב לְצֵד דְּרוּם וַיִּשְׁלַט
עַל אוֹתָהּ שְׁלֵהֶבֶת, וְאוֹתָהּ שְׁלֵהֶבֶת
תְּבַלַּע מְעַט מְעַט בְּרַקִּיעַ מִלְּפָנֵי אוֹתוֹ
בּוֹכָב, עַד שֶׁלֹּא תִרְאֶה כָּלָל. אֲזִי אוֹתוֹ
בּוֹכָב יַעֲשֶׂה דְרָכִים בְּרַקִּיעַ בְּשָׁנִים עֶשֶׂר
תְּחוּמִּים, וְעוֹמְדִים אוֹתָם אוֹרוֹת בְּרַקִּיעַ
שָׁנִים עֶשֶׂר יָמִים נוֹסְפִים.
אַחַר שָׁנִים עֶשֶׂר יָמִים נוֹסְפִים יִזְדַּעְזְעוּ

הִיכָלָיו, וּבָמָה מִגְדָּלָיו יִפְלוּ, וּבָמָה פְּרֻדְשָׁיו
וְרִבְרָבֵי יִפְלוּן בְּהֵחָוָה יֹמָא, וְכָלְהוּ יִתְכַנְשׁוּן עָלָה
לְבִישׁ. וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא לֹא יִכְלִין (ס"א יחשבון)
לְאַשְׁתִּזְבָּא.

מֵהֵחָוָה יֹמָא, עַד תְּרִיסַר יָרְחִין, יִתְעַטְוּן כָּל
מַלְכֵיָא, וַיִּגְזְרוּן בָּמָה גְזָרוֹת, וּבָמָה
שְׁמָדוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, וַיִּצְלְחוּן בֵּיה (נ"א בְּחוּן), בָּמָה
דְּאַתְמַר זַכָּאָה אִיהוּ מָאן דִּיעָרַע תַּמָּן, וְזַכָּאָה אִיהוּ
מָאן דִּלֹא יַעָרַע תַּמָּן וְכָל עֲלָמָא יְהֵא בְּעַרְבוּבֵיָא
סְגִיָא.

לְסוּף תְּרִיסַר יָרְחֵי, יָקוּם שֶׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל, דָּא
מַלְכָּא מְשִׁיחָא, דִּיהִתְעַר גּוֹ גְּנִתָּא דְעֶדֶן. וְכָל
אִינוּן צְדִיקֵיָא יַעֲטְרוּן לִיה תַּמָּן, וַיִּתְגַּדְּלוּן לִיה מְאִנֵּי
זֵינָא, בְּאַתְוּוֹן רְשִׁימָן דְּמֵאנֵי דְשָׂמָא קַדִּישָׁא.

לשון הקודש

כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיחִיה שָׁם
וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה שָׁם, וְכָל הָעוֹלָם
יִהְיֶה בְּעַרְבוּבִיָּה גְדוֹלָה.

לְסוּף שָׁנִים עָשָׂר חֲדָשִׁים יָקוּם שֶׁבֶט
מִיִּשְׂרָאֵל, זֶה מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחִית שִׁיתְעוֹרֵר תּוֹךְ
בֶּן הָעֶדֶן, וְכָל אוֹתָם הַצְּדִיקִים יַעֲטְרוּ אוֹתוֹ
שָׁם, וַיִּתְגַּדְּלוּ לוֹ כְּלֵי זֵין בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת
שֶׁל בָּלִים שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ.

בְּכָל הָעוֹלָם, וַיִּשְׁרַף בָּמָה מִגְדָּלִים וּבָמָה
הִיכָלוֹת, וּבָמָה מִגְדָּלִים יִפְלוּ, וּבָמָה
גְדוֹלִים וְשָׂרִים יִפְלוּ בְּאוֹתוֹ יוֹם, וְכָל
יִתְכַנְסוּ עָלֶיהָ לָרַע, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא
יִכְלִי (יחשב) לְהִנָּצֵל.

מֵאוֹתוֹ יוֹם וְעַד שָׁנִים עָשָׂר חֲדָשִׁים
יִתְעַצְּצוּ כָּל הַמְּלָכִים וַיִּגְזְרוּ בָּמָה גְזָרוֹת
וּבָמָה שְׁמָדוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, וַיִּצְלִיחוּ בָּהֶם,

וְקָלָא יתְפוּצִין בְּעַנְפֵי אֵילָנִין דְּגִנְתָּא, קָרִי בְּחִיל,
וְאָמַר, אֶתְעֵרוּ קַדְיָשִׁין עֲלִיוֹנִין, קוּמוּ מִקְמֵי
מְשִׁיחָא, הָא עֲדָנָא לְאַתְחַבְּרָא אִיתְתָּא בְּבַעְלָהּ,
וּבַעְלָהּ בָּעִי לְנִקְמָא לָהּ נִוְקְמִין דְּעֵלְמָא, וְלֹאֲקַמָּא
לָהּ, וְלֹאֲנַעְרָה לָהּ מַעֲפָרָא.

בְּדִין יְקוּמוּן בְּלָהוּ, וַיַּחְגְּרוּן לִיה בְּמִלְקַדְמִין מָאֲנִי
וַיִּינִיָּה, אֲבַרְהָם מִימִינִיה, יִצְחָק מִשְׁמָאלִיה,
יַעֲקֹב קָמִיָּה, מֹשֶׁה רַעֲיָא מְהִימָנָא, עַל כָּל אֱלִין
צְדִיקָיָא, אֲזִיל וְרַקִּיד גּוֹ גִּנְתָּא דְּעֵדָן.

בִּיּוֹן דְּאַתְקֵן מְשִׁיחָא, עַל יְדָא דְּצְדִיקָיָא בְּגִנְתָּא
דְּעֵדָן. יַעוּל בְּחַהּוּא דּוּכְתָּא דְּאַקְרִי ק"ן
צַפּוּ"ר בְּמִלְקַדְמִין, וְחָמִי תַּמָּן הָהוּא דִּיּוֹקְנָא דְּחֶרְבִן
בֵּית מִקְדָּשָׁא, וְכָלְהוּ צְדִיקָיָא דְּאַתְקַטְלוּ בֵּיתָא. בְּדִין
נָטִיל מִתַּמָּן (ס"א עֶשֶׂר) לְבוּשִׁין, וְאֵינּוּן (נ"א וְאַקְרִיוּן) עֶשֶׂר

לשון הקודש

מִשְׁמָאלוּ, יַעֲקֹב לְפָנָיו. מֹשֶׁה רוּעָה
הַנֶּאֱמָן עַל כָּל אֱלֹו הַצְדִּיקִים הוֹלֵךְ וְרוֹקֵד
בְּתוֹךְ גֵּן הָעֵדֶן.

בִּיּוֹן שְׁנַתְקֵן מְשִׁיחָא עַל יְדֵי צְדִיקֵי גֵן
הָעֵדֶן, וְכֵּן לְאוּתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא ק"ן
צַפּוּ"ר כְּמוֹ מִקְדָּם, וְרוּעָה שָׁם אוּתוֹ דִּיּוֹקֵן
שֶׁל חֶרְבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְכָל הַצְדִּיקִים
שֶׁנֶּחְרְגוּ בוֹ, וְאִזּוּ נוֹטֵל מִשָּׁם (עֶשְׂרָה)

וְקָלָא יתְפוּצִין בְּעַנְפֵי עֵצֵי הַגֵּן, קוּרָא
בְּחִיל וְאָמַר: הִתְעוֹרְרוּ קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים,
קוּמוּ מִלְּפָנֵי הַמְּשִׁיחַ, הֲרִי זְמַן שְׁתַּתְּחַבֵּר
אִשָּׁה בְּבַעְלָהּ, וּבַעְלָהּ רוּעָה לְנִקְמָה לָהּ
נִקְמוֹת בְּעוֹלָם וְלַהֲקִימָהּ, וְלִנְעַר אוּתָהּ מִן
הָעֶפֶר.

אִזּוּ יְקוּמוּ כֻלָּם וַיַּחְגְּרוּ אוּתוֹ כְּמוֹ מִקְדָּם
בְּכָלֵי זֵינוֹ. אֲבַרְהָם מִימִינוֹ, יִצְחָק

לְבוּשֵׁי קִנְיָה. וַיִּתְּנֵנִי תַּמָּן אַרְבַּעִין יוֹמִין, דִּלָּא
אַתְּגַלִּיא כָּלֵל.

לְסוּף אַרְבַּעִין יוֹמִין, קָלָא חַד יתַּעַר, וַיִּתְּקְרִי מִגּוֹ
בּוֹרְסֵיִיא עֲלָאָה, הָהוּא ק"ן צְפו"ר בְּמִלְכָּא
מְשִׁיחָא דְאַתְּגַנִּיז בֵּיה. וּבְדִין סְלָקִין לִיה לְעִילָא,
וְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא חָמִי לִיה לְמִלְכָּא מְשִׁיחָא,
מִתְּלַבֵּשׁ בְּלְבוּשָׁא נּוֹקְמָא, וְחָגִיר מְאֲנִי זִינִי, נָטִיל
לִיה וְנָשִׁיק לִיה עַל רִישִׁיה.

בְּדִין, מוֹדַעְזֵנָּה תִּלְת מָאָה וְתִשְׁעִין רְקִיעִין, וְאַרְמִיז
קְדָשָׁא בְּרִיד הוּא לְחַד רְקִיעָא מְאִינוֹן דְּחֻה
גָּנִיז מְשִׁשֶׁת יָמִי בְּרֵאשִׁית, וְאַפִּיק מִחַד הֵיכְלָא
דְּבַהֲהוּא רְקִיעָא חַד בְּתָרָא גְּלִיפָא, מְחַקְקָא בְּשִׁמְחָן
קְדִישִׁין. בַּהֲהוּא עֶטְרָא אֲתַעֲטֵר קְדָשָׁא בְּרִיד הוּא,
בַּד עֲבְרוּ יִשְׂרָאֵל יַת יַמָּא, לְמִיטֵל נּוֹקְמִין מִכָּל
רְתִיכֵי פְּרַעָה וּפְרָשׁוֹי, וְאַעֲטֵר לִיה לְמִלְכָּא מְשִׁיחָא.

לשון הקודש

אותו על ראשו.

אז מודעזננה שלש מאות ותשעים
רקיעים, ורומז הקדוש ברוך הוא לרקיע
אחד מאותם שהיו גנוזים מששת ימי
בראשית, ומוציא מהיכל אחד שבאותו
רקיע בְּתַר חֲקוֹק אֶחָד, מְחַקֵּק בְּשִׁמּוֹת
הקדושים. באותה עטרה התעטר הקדוש
ברוך הוא בשעברו ישראל את הים,

לבושים, והם (נקראים) עטרה לבושי קנאה,
ויגנו שם ארבעים יום שלא יתגלה כלל.
לסוף ארבעים יום קול אחד יתעורר,
ויקרא מתוך הכסא העליון, אותו ק"ן
צפו"ר במלך המשיח שנגנו בו, ואז
מעלים אותו למעלה, והקדוש ברוך הוא
רואה את מלך המשיח מתלבש בלבוש
נקמה וחגור כלי קרב, נוטל אותו ומנשק

בִּיּוֹן דְּאַתְעָטֵר וְאַתְתָּקֵן בְּכָל הַגִּי תְּקוּנִין, נָטִיל לִיה
קֹדֶשׁא בְּרִידָּהּ הוּא וְנָשִׁיק לִיה בְּמִלְקָדְמִין.
מָאן חָמִי, רְתִיבִין קִדִּישִׁין, וּמִשְׁרִיין עֲלָאִין, דְּסַחְרִין
לִיה, וְיַחֲבִין לִיה מִתְּנֵן וְנִבְזָבֵזֵן סְגִיאִין, וְיִתְעָטֵר
מִכְּלָהּ.

עָאֵל תַּמָּן בְּחֵד הִיכְלָא, וְחָמִי כָּל אֵינוֹן מִלְּאֲבִי
עֲלָאִי, דְּאַקְרוּן אֲבִלִי צִיּוֹן, אֵינוֹן דְּכִבּוּ עַל
חֶרְבֵּן בִּי מִקְדָּשָׁא, וּבְכָאן תְּדִיר, וְאֵינוֹן יַחֲבִין לִיה
חֵד פּוֹרְפִירָא סוּמְקָא, לְמַעַבְדַּ נּוֹקְמִין. בְּדִין, קֹדֶשׁא
בְּרִידָּהּ הוּא גְּנִיז לִיה בְּהֵהוּא קֵן צְפוֹר, וְאַתְפְּסִי תַּמָּן
תְּלָתִין יוֹמִין.

לְבַתָּר תְּלָתִין יוֹמִין, בְּהֵהוּא קֵן צְפוֹר, יַחֲוֹת מְעָטֵר
בְּכָל אֵינוֹן תְּקוּנִין מֵעִילָא וּמִתְתָּא, כַּמָּה
מִשְׁרִיין קִדִּישִׁין סַחְרִיָּה, וְיַחֲמוּן כָּל עֲלָמָא, חֵד

לשון הקודש

אותם מלאכים עליונים שנקראים אבלי ציון, אותם שבכו על חרבן בית המקדש, ובוכים תמיד, והם נותנים לו לבוש אדם אחד לעשות נקמות. אז הקדוש ברוך הוא גנז אותו באותו קן צפור, ומתכסה שם שלשים יום.

לאחר שלשים יום, באותו קן צפור, ירד מעטר בכל אותם תקונים ממעלה וממטה, כמה מחנות קדושים סביבו,

למל נקמות מכל מרכבות פרעה ופרשיו, ומעטר את מלך המשיח בה.

ביון שהתעטר והתתקן בכל התקונים הללו, נטל אותו הקדוש ברוך הוא ומנשק אותו כמו מקדם. מי ראה מרכבות קדושות ומחנות עליונים שסובבים אותו ונותנים לו מתנות ומותרות רבות, ויתעטר מכלם.

נבנם לשם להיכל אחד, ורואה כל

נְהִירוֹ, תִּלִּי מִרְקִיעָא לְאַרְעָא, וַיְקוּם שְׁבַעַה יוֹמִין,
וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא יתְמַחוּן וַיִּתְבַּהֲלוּן, וְלֹא יִגְדְּעוּן כָּלֵל,
בַּר אֵינוֹן חֲבִימִין, דִּי־דְעִין בְּרִזִּין אֱלִין, וְכַאֲחֻ
חֻלְקִיהוֹן.

וְכָל אֵינוֹן שְׁבַעַה יוֹמִין יתְעַתְד (ס"א יתעטר) בְּאַרְעָא,
בְּהֵהוּא ק"ן צפ"ר. בָּאן אַתְר. בְּדֶרֶךְ, דָּא
קְבוּרַת רַחֵל, דְּאִיהִי קַיִמָּא בְּפִרְשַׁת אוֹרְחִין. וַיִּבְשֹׁר
לָהּ, וַיִּנָּחֶם לָהּ, וּבְדִין תִּקְבֵּל תַּנְחוּמִין, וְתִקְוִם
וְתִנְשִׁיק לִיהּ.

לְבַתָּר יְקוּם הֵהוּא נְהִירוֹ מֵהֵהוּא אַתְר, וְשָׂרִי
בִּירִיחוֹ קִרְתָּא דְּאֵילָנִי. בְּכָל עֵץ דָּא
יְרִיחוֹ. אוֹ עַל הָאָרֶץ, דָּא יְרוּשָׁלַיִם. וַיְהִי גִנֹּז
בְּהֵהוּא נְהִירוֹ דְּק"ן צפ"ר תְּרִיסַר יְרִיחִי.

בְּתַר תְּרִיסַר יְרִיחִי, יִזְדַּקַּף הֵהוּא נְהִירוֹ בֵּין שְׁמִיָּא

לשון הקודש

דְּרַכִּים. וַיִּבְשֹׁר לָהּ וַיִּנָּחֶם אוֹתָהּ, וְאִז
תִּקְבֵּל תַּנְחוּמִים, וְתִקְוִם וְתִנְשִׁיק אוֹתוֹ.
אַחַר כִּד יְקוּם אוֹתוֹ אוֹר מֵאוֹתוֹ מְקוּם,
וְשׁוֹרָה בִּירִיחוֹ עִיר הָאֵילָנוֹת. בְּכָל עֵץ –
זֶה יְרִיחוֹ. אוֹ עַל הָאָרֶץ – זֶה יְרוּשָׁלַיִם.
וַיְהִי גִנֹּז בְּאוֹתוֹ אוֹר שֶׁל ק"ן צפ"ר
שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ.

אַחַר שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ יִזְדַּקַּף אוֹתוֹ אוֹר

וַיִּרְאוּ כָּל הָעוֹלָם אוֹר אֶחָד תְּלֹוי מֵהֶרְקִיעַ
לְאַרְצָא, וַיַּעֲמֵד שְׁבַעַה יָמִים, וְכָל בְּנֵי
הָעוֹלָם יתְמַחוּ וַיִּבְהֲלוּ, וְלֹא יִדְּעוּ כָּלֵל,
כִּי לְאוֹתָם חֲכָמִים שִׂיזְדְּעִים בְּסוּדוֹת
הַלֵּל, אֲשֶׁרִי חֲלָקֵם.

וְכָל אוֹתָם שְׁבַעַה יָמִים יתִּיצֵב (יתעטר)
בְּאַרְצָא בְּאוֹתוֹ ק"ן צפ"ר. בְּאִיזָה מְקוּם?
בְּדֶרֶךְ, זֶה קְבוּרַת רַחֵל שְׁעוּמַדַּת בְּפִרְשַׁת

וְאַרְעָא, וַיִּשְׂרִי בְּאַרְעָא דְגָלִיל, דְּתַמָּן הָוָה שִׁירוֹתָא
 דְּגָלוֹתָא דִּישְׂרָאֵל. וְתַמָּן יתְגַלִּי מַתְּהוּא נְהִירוֹ דְּקֵן
 צְפוּר, וְתַב לְאַתְרִיה. וְהָהוּא יוֹמָא יִזְדַּעְזַע כָּל אַרְעָא
 בְּמִלְקַדְמִין, מִסִּיפֵי שְׁמִיָּא עַד ^(דף ט' ע"א) סִיפֵי שְׁמִיָּא,
 וּבְדִין יַחֲזוּן ^(יגדעו) כָּל עֲלָמָא, דְּהָא אֲתַגְלִי מִלְכָּא
 מְשִׁיחָא, בְּאַרְעָא דְגָלִיל.

וַיִּתְּכֵנָּשׁוּן לִיה כָּל אֵינָן דְּלַעָאן בְּאוּרִייתָא, וְאֵינָן
 זַעֲרִין בְּעֲלָמָא. וּבְזֻכּוֹת יְנוּקֵי דְבִי רַב,
 יִתְתַּקֵּף חֵילִיה לְאַתְנַבְרָא, וְרָזָא דָּא אֶפְרוּחִים. וְאִי
 לָא יִשְׁתַּכְחוּן אֱלִין, הָא יְנוּקֵי דִּי־תַבִּין בְּתוּקָפָא
 דְּאַמְחוּן וַיְנַקִּי, בְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, ^(ישעיה כ"ח) גְּמוּלִי
 מִחֻלָּב עֲתִיקִי מִשְׁדָּיִם. וְהֵינֵנו אוֹ בִּיצִים, דְּבַגִּין אֱלִין,
 שְׂרִיָּא שְׂכִינְתָּא עֲמַחוּן דִּישְׂרָאֵל בְּגָלוֹתָא.

דְּהָא תַּכְיָמִין זַעֲרִין אֵינָן דִּישְׁתַּכְחוּן בְּתַחוּא

לשון הקודש

בֵּין שָׁמַיִם וָאָרֶץ, וַיִּשְׂרֶה בָּאָרֶץ הַגָּלִיל, שְׁשֵׁם הָיְתָה רֵאשִׁית גָּלוֹת יִשְׂרָאֵל, וְשֵׁם
 יִתְגַּלָּה מֵאוֹתוֹ אוֹר שֶׁל קֵן צְפוּר, וְשֵׁם
 לְמִקְוָמוֹ. וְאוֹתוֹ יוֹם תִּזְדַּעְזַע כָּל הָאָרֶץ
 כְּמוֹ מִקְדָּם מִסּוּף הַשָּׁמַיִם עַד סוּף
 הַשָּׁמַיִם, וְאִזּוּ יֵרָאוּ ^(יגדעו) כָּל הָעוֹלָם שְׁתַּרִּי
 הַתְּגַלָּה מִלֶּךְ הַמְּשִׁיחַ בָּאָרֶץ הַגָּלִיל.
 וַיִּתְּכֵנָּשׁוּן אֱלִיו כָּל אֵלּוֹ שְׁעוֹסְקִים
 בְּתוֹרָה, וְהֵם מַעֲשִׂים בְּעוֹלָם. וּבְזֻכּוֹת

תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן יִתְחַזֵּק כַּחוֹ
 לְהַתְנַבֵּר, וְסוּד זֶה אֶפְרוּחִים. וְאִם לֹא
 יִמָּצְאוּ אֵלּוֹ, הֲרִי תִינוּקוֹת שְׁיוֹשְׁבִים
 בְּתַקְלָא אִמָּם וַיְנַקִּים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר ^{(ישעיה}
^{כח)} גְּמוּלִי מִחֻלָּב עֲתִיקִי מִשְׁדָּיִם. וְהֵינֵנו אוֹ
 בִּיצִים, שֶׁבְּשִׁבִיל אֵלָּה שׁוֹרָה שְׂכִינָה עִם
 יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת.

שְׁתַּרִּי מַעֲשִׂים הַחֲכָמִים שֶׁיִּמָּצְאוּ בְּאוֹתוֹ
 זְמַן, וְהֵינֵנו ^(דברים כב) וְהֵאֵם רַבָּצֶת עַל

וּמָנָא, וְהִינֵנוּ (דברים כ"ב) וְהָאֵם רוֹבֶצֶת עַל הָאֶפְרוֹחִים
 אוֹ עַל הַבָּצִים, לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים (דָּהָא בֵּיהּ לֹא
 קִיָּמָא מִילָא לְאַפְקָא לָהּ מִן מַגְלוּתָא אֱלָא בְּמַלְכָּא עֲלָאָה, דְּבִינֵן דְּאִינוּן רַבִּין וְיִנְקוּן
 וְהָבִין תּוֹקְפָא לְמַלְכָּא מְשִׁיחָא בְּדִין אִימָא עֲלָאָה דְּהִיא רַבִּיעָא עֲלִיָּהּ וְתַעֲרַת לְגַבִּי
 בַּעֲלָהּ) וְיִתְעַכֵּב (הָכִי) עַד תִּרְיֶסר יָרְחִין אַחֲרָנִין. לְבַתָּר,
 יִיְתִי בַּעֲלָהּ, וְיִזְקִים לָהּ מַעֲפָרָא, כְּמָה דְּאֵת אָמֵר,
 אָקִים אֶת סֶכֶת דְּדֹר הַנִּפְלֶת. (עמוס ט')

בְּהֵהוּא יוֹמָא, מַלְכָּא מְשִׁיחָא שְׁאָרִי וְיִכְנוֹשׁ
 גְּלוּתָא, מִסִּיפֵי עֲלָמָא עַד סִיפֵי עֲלָמָא,
 כְּמָה דְּאֵת אָמֵר (דברים ל') אִם יִהְיֶה נִדְחָךְ בְּקִצֵּה
 הַשָּׁמַיִם וְגו'. מֵהֵהוּא יוֹמָא, כָּל אֶתִּין וְנַפְשִׁין וְגִבּוֹרָאן
 דְּעַבְדֵּי קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַצְרִים, יַעֲבִיד לֹון
 לְיִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְּאֵת אָמֵר (מִיכָה ז') כִּימִי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת.

לשון הקודש

בְּאִתּוֹ יוֹם מַלְכָּה מְשִׁיחִית יִתְחִיל וְיִכְנֹשׁ
 הַגְּלוּת מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ל') אִם יִהְיֶה נִדְחָךְ
 בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם וְגו'. מֵאִתּוֹ יוֹם כָּל
 הָאוֹתוֹת וְהַנְּפִשִּׁים וְהַגְּבוּרֹת שְׁעֵשָׂה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַצְרַיִם, יַעֲשֶׂה אוֹתָם
 לְיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מִיכָה ז') כִּימִי צֵאתְךָ
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת.

הָאֶפְרוֹחִים אוֹ עַל הַבָּצִים, לֹא תִקַּח הָאֵם
 עַל הַבָּנִים, וְשִׁחְרֵי בּוֹ לֹא עוֹמֵד הַדָּר לְהוֹצִיא מִן
 הַגְּלוּת אֱלָא בְּמַלְכָּה הַעֲלִיָּין. שְׂכִינֵן שְׁהִם יְלָדִים
 וְתִינּוֹקוֹת, נוֹתְנִים תִּקְוָה לְמַלְכָּה מְשִׁיחִית. אוֹ הָאִמָּא
 הַעֲלִיָּוָנָה, שְׁהִיא רוֹבֶצֶת עֲלֵיהֶם, מִתְעוֹרֶרֶת לְגַבִּי
 בַּעֲלָהּ וְיִתְעַכֵּב (וְכָד) עַד שְׁנַיִם עָשָׂר חֳדָשִׁים
 אַחֲרֵיהֶם. אַחֲרַיִם כֶּךָ יָבֹא בַּעֲלָהּ וְיִקַּח אוֹתָהּ
 מִהַעֲפָר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (עמוס ט) אָקִים אֶת
 סֶכֶת דְּדֹר הַנִּפְלֶת.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעָזָר בְּרִי, כָּל אֱלִין מְלִין
 תִּשָּׁבַח בְּרָזָא דְתַלְתִּין וּתְרִין שְׁבִילִין
 דְּבִשְׁמָא קִדִּישָׁא, וְעַד דְּנַפְסִין אֱלִין לֹא יִתְעֲרוּן
 בְּעֵלְמָא, לֹא יִשְׁתְּלִים רָזָא דְשְׁמָא קִדִּישָׁא, וְלֹא
 תִתְעַר לְאַהֲבָה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שיר השירים ב') הִשְׁבַּעְתִּי
 אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם בְּצַבֹּאוֹת. בְּצַבֹּאוֹת: דָּא
 מְלָכָא (נ"א מְשִׁיחָא) דְּאֶקְרִי צַבֹּאוֹת. אוּ בְּאִילוֹת הַשָּׁדָה
 שְׁאָר חֵילִין וּמִשְׁרַיִין דְּלִתְתָּא. אִם תִּתְעִירוּ וְאִם
 תִּתְעוּרְרוּ אֶת הָאַהֲבָה: דָּא יְמִינָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיד
 הוּא, דְּאֶקְרִי אֱהָבָה. עַד שְׁתַּחֲפֵץ הָיָא דְשְׁכִיבַת
 לְעַפְרָא, וַיְהִי רְעוּתָא דְּמְלָכָא בָּהּ. וּכְפֹאֵה אִיהוּ מָאן
 דִּיזְבִּי לְהַחֲוֹא דָּרָא, וּכְפֹאֵה אִיהוּ בְּעֵלְמָא דִּין, וְזַכָּא
 אִיהוּ בְּעֵלְמָא דְאַתִּי.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָרִים יְדוּי בְּצִלּוֹ לְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא,

לשון הקודש

וְהַמַּחֲנוֹת שֶׁלֹּמֶטָה. אִם תִּתְעִירוּ וְאִם
 תִּתְעוּרְרוּ אֶת הָאַהֲבָה - זֶה יְמִין שֶׁל
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנִקְרָא אֱהָבָה. עַד
 שְׁתַּחֲפֵץ - אוֹתָהּ שֶׁשׁוֹכֶכֶת לְעַפְרָא, וַיְהִי
 רְצוֹן הַמֶּלֶךְ בָּהּ. אֲשֶׁרִי מִי שִׁיזְבָּה לְאוֹתוֹ
 דוּר. אֲשֶׁרִי בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאֲשֶׁרִי בְּעוֹלָם
 הַבָּא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הָרִים יְדוּי בַתְּפִלָּה
 לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְהַתְּפִלָּל תְּפִלָּתוֹ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעָזָר בְּנִי, כָּל
 הַדְּבָרִים הִלְלוּ תִמְצֵא בְּסוּד שֶׁל שְׁלִשִּׁים
 וּשְׁנַיִם שְׁבִילִים שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ, וְעַד
 שֶׁהַנַּפְסִים הִלְלוּ לֹא יִתְעוּרְרוּ בְּעוֹלָם, לֹא
 יִשְׁתְּלִם סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ וְלֹא תִתְעוּרְר
 לְאַהֲבָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ב) הִשְׁבַּעְתִּי
 אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם בְּצַבֹּאוֹת. בְּצַבֹּאוֹת
 - זֶה מֶלֶךְ (הַמְּשִׁיחַ) שְׁנִקְרָא צַבֹּאוֹת. אוּ
 בְּאִילוֹת הַשָּׁדָה - שְׁאָר הַחֵילוֹת

וְצִלִּי צְלוֹתֶיהָ, לְבָתֶּר דְּצִלִּי צְלוֹתֶיהָ, אָתוּ ר' אֶלְעָזָר
בְּרִיה, וְר' אָבָא וַיֵּתְבוּ קָמִיָּה. עַד דְּהָווּ יִתְבִּי קָמִיָּה,
חָמוּ חַד נִהִירוּ דִּימָמָא דְאַתְחָשָׁךְ, וְאַשְׁתַּקַּע חַד
צְנוּרָא (צְנוּרָא) דְּשִׁלְהוּבָא דְאַשָּׁא גוּ יִמָּא דְטַבְרִיָּה,
וְאַזְדַּעֲזַע כָּל חַהוּא אֲתֶר.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדַאי הַשְׁתָּא הוּא עֲדָנָא,
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲדָבָר לְבָנוּי, וְאַחִית
תִּרִין דְּמַעִין לְגוּ יִמָּא רַבָּא. וְכַד נִחְתִּין, פִּגְעִין בְּחַאי
צְנוּרָא דְשִׁלְהוּבָא דְאַשָּׁא, וַיִּשְׁתַּקְעוּ דָּא בְּדָא בִּימָא.
בְּכַה רַבִּי שְׁמַעוֹן וּבְכוּ חֲבֵרִיא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָא אֲתַעְרְנָא בְּרַזִּי דְאַתְוֹן
דְּשִׁמָּא קַדִּישָׁא, בְּסִתְרָא דְאַתְעָרוּתָא
דִּילִיָּה, לְגַבִּי בְנוּי, אֲבָל הַשְׁתָּא, אֵית לִי לְגַלְאָה,
מַה דְּלֹא אֲתִיְהִיב רְשׁוֹ לְבַר נָשׁ אַחְרָא לְגַלְאָה.

לשון הקודש

שְׁתֵּי דְמַעוֹת לִים הַגְדוֹל, וּבְאֶשֶׁר יוֹרְדוֹת,
הֵן פּוֹנְעוֹת בַּצְנוּר הַזֶּה שֶׁל שְׁלֵהֶבֶת אֵשׁ,
וַיִּשְׁתַּקְעוּ זֶה בָּזֶה בַּיָּם. בְּכַה רַבִּי שְׁמַעוֹן
וּבְכוּ חֲבֵרִים.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הֲרֵי הִתְעוֹרְרָנוּ
בְּסוּדוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְדוֹשׁ
בְּסִתֵּר הַהִתְעוֹרְרוֹת שֶׁלוֹ אֶל בְּנוּי, אֲבָל
עֲכָשׁוּ יֵשׁ לִי לְגַלּוֹת מַה שֶּׁלֹּא נִתְּנָה רְשׁוֹת

אַחֲרֵי שֶׁהִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ, בָּאוּ רַבִּי אֶלְעָזָר
בְּנוֹ וְרַבִּי אָבָא וַיֵּשְׁבוּ לְפָנָיו. עַד שֶׁהָיוּ
יוֹשְׁבִים לְפָנָיו, רָאוּ אוֹר יוֹם אֶחָד שֶׁנִּחְשָׁךְ
וַנִּשְׁקַע צְנוּר (צְנוּרָא) אֶחָד שֶׁל שְׁלֵהֶבֶת אֵשׁ
בְּתוֹךְ הַיָּם שֶׁל טַבְרִיָּה, וַהֲדַעֲזַע כָּל אוֹתוֹ
מְקוֹם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדַאי עֲכָשׁוּ הוּא זְמַן
שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִזְכָּר בְּבָנוּי וּמוֹרִיד

אַלָּא זָכוּ דְדָרָא דָּא, יְקַיִים עֲלֵמָא עַד דִּיִּיתִי מִלְכָּא
מְשִׁיחָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לִר' אֶלְעָזָר בְּרִיה וְלִרְבִּי
אָבָא, קוּמוּ בְּקִיּוּמֵיכּוּ. קָמוּ ר' אֶלְעָזָר וּר' אָבָא.
בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן זִמְנָא אַחֲרָא, אָמַר וְוִי מָאן יְקוּם
בְּמַה דְּאַמִּינָא (נ"א דְּחִמִּינָא) גִּלּוּתָא יִתְמַשֵּׁךְ, מָאן יְכִיל
לְמַסְבֵּל.

אוּף אִיהוּ קָם וְאָמַר (ישעיה כ"ו) ה' אֱלֹהֵינוּ בְּעָלוֹנוּ
אֲדָנִים זּוּלְתָךְ לְבַד בְּךָ נִזְכִּיר שְׁמֶךָ הָאִי קָרָא
אוּקְמוּהָ. אָבֵל בְּהָאִי קָרָא אִית רָזָא עֲלָאָה, גּוּ
מְהִימְנוּתָא. ה' אֱלֹהֵינוּ: דָּא הוּא שִׁירוּתָא דְרָזִין
עֲלָאִין, אַתֶּר דְּמִתְמָן נִפְקִין כָּל נִהִירוּ דְשַׁרְגִין כְּלָהוּ
לְאַדְלָקָא. וְתַמָּן תִּלְיָא כָּל רָזָא דְמְהִימְנוּתָא, שְׂמָא
דָּא שְׁלִיט עַל כֻּלָּא.

בְּעָלוֹנוּ אֲדָנִים זּוּלְתָךְ. דְּהָא עֲמָא דִּישְׂרָאֵל, לִית

לשון הקודש

בְּעָלוֹנוּ אֲדָנִים זּוּלְתָךְ לְבַד בְּךָ נִזְכִּיר
שְׁמֶךָ. הַפְסוּק הַזֶּה פֿרָשׁוּהוּ, אָבֵל בְּפִסּוּק
זֶה יֵשׁ סוּד עֲלִיּוֹן בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה. ה'
אֱלֹהֵינוּ – זֶהוּ רֵאשִׁית הַפְסוּדוֹת הָעֲלִיּוֹנִים,
מְקוֹם שְׁמִשָּׁם יּוֹצֵאִים כָּל הָאוּרוֹת שֶׁל כָּל
הַגִּזְרוֹת בְּלִם לְהַדְלִיק, וְשֵׁם תִּלּוּי כָּל סוּד
הָאֲמוּנָה, שֵׁם זֶה שׁוֹלֵט עַל הַכֹּל.

בְּעָלוֹנוּ אֲדָנִים זּוּלְתָךְ – שְׁהָרִי עַל עַם
יִשְׂרָאֵל אֵין מִי שְׁשׁוֹלֵט עֲלָיו פֿרַט לְשֵׁם

לְשׁוֹם אָדָם אַחֵר לְגִלּוּת, אֲלָא זְכוּת הַדּוֹר
הַזֶּה תַעֲמִיד אֶת הָעוֹלָם עַד שְׁיָבֵא מֶלֶךְ
הַמְּשִׁיחַ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לִרְבִּי אֶלְעָזָר
בְּנֵו וְלִרְבִּי אָבָא, עֲמָדוּ בְּעִמְדָכֶם. קָמוּ
רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אָבָא. בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן
פַּעַם אַחֲרֵת וְאָמַר, אוּי מִי יַעֲמֵד בְּמַה
שְׁאֲמַרְתִּי (שְׂרָאִיתִי) שְׁתַּמְשֵׁךְ הַגִּלּוּת, מִי
יְכּוֹל לְסַבֵּל?

אָף הוּא קָם וְאָמַר, (עֲמוּס ט) ה' אֱלֹהֵינוּ

מֵאֵן דְּשֵׁלִיט עָלֶיהָ בַּר שְׁמָא עֲלָאָה דָּא. וְהִשְׁתָּא
בְּגִלוּתָא שְׁלִיט עָלֶיהָ סְטֵרָא אַחֲרָא.

לְבַד בְּךָ נִזְכִּיר שְׁמֶךָ. רָזָא דְשְׁמָא קַדִּישָׁא, כָּלְלָא
דְּעֵשְׂרִין וַתְּרִין אֲתוּנִין, וּכְנֻסַּת יִשְׂרָאֵל לֹא
מִתְבָּרְכָא אֲלָא מִגּוֹ שְׁמָא דָּא דְאַקְרִי בְּךָ, כְּמָה
דְּאַתְּ אָמַר (שמות ל"ב) אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּךָ (בראשית מ"ח)
בְּךָ יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל. (תהלים י"ח) כִּי בְּךָ אֲרוּץ גְּדוּד.
וּבְזִמְנָא דְשְׁלִימוֹ אֲשַׁתְּכַח, לֹא הָוָה מִתְפָּרֵשׁ דָּא מִן
דָּא. וְאַסִּיר (דף ט ע"ב) לְאַפְרָשָׁא דָּא מִן דָּא, אֲתַתָּא
מִבַּעֲלָהּ, לָאוּ בְּרַעֲיוֹנֵי, וְלָאוּ בְּדַבֵּירוֹ, בְּגִין דְּלֹא
לְאַחֲזָא פְּרוּדָא, וְהִשְׁתָּא בְּגִלוּתָא פְּרוּדָא אֲשַׁתְּכַח,
דְּמִגּוֹ עָאקוּ דְּכָל זִמְנָא וְזִמְנָא, אֲנִן עַבְדִּין פְּרוּדָא,
לְאַדְבָּרָא הַהוּא שֵׁם, בַּר מִבַּעֲלָהּ, בְּגִין דְּאִיהִי
שְׂכִיבַת לְעַפְרָא, וְהִינֵנוּ לְבַד בְּךָ נִזְכִּיר שְׁמֶךָ.

לשון הקודש

שְׁנַמְצָאָת שְׁלֵמוֹת, לֹא הָיָה נִפְרָד זֶה מִזֶּה,
וְאַסּוּר לְהַפְרִיד זֶה מִזֶּה, אִשְׁתָּה מִבַּעֲלָהּ,
לֹא בְּרַעֲיוֹנוֹת וְלֹא בְּאַזְכָּרָהּ, כִּדְּבִי לֹא
לְהִרְאוֹת פְּרוּד, וְעַכְשָׁו בְּגִלוּת נִמְצָא
פְּרוּד, שְׁמַתוּךְ צָרָה שֶׁל כָּל זְמַן וְזְמַן אֲנִי
עוֹשִׂים פְּרוּד לְהִזְכִּיר אוֹתוֹ שֵׁם, פֶּרֶט
לְבַעֲלָהּ, מִשּׁוּם שֶׁהִיא שׁוֹכֶכֶת לְעַפְרָא,
וְהִנֵּנוּ לְבַד בְּךָ נִזְכִּיר שְׁמֶךָ.

הַעֲלִיזֵן הַזֶּה, וְעַכְשָׁו בְּגִלוּת שׁוֹלֵט עָלָיו
הַצַּד הָאֲחֵר.

לְבַד בְּךָ נִזְכִּיר שְׁמֶךָ - סוּד הַשֵּׁם
הַקָּדוֹשׁ, כָּלֵל שֶׁל עֲשָׂרִים וּשְׁתֵּים אוֹתִיּוֹת,
וּכְנֻסַּת יִשְׂרָאֵל לֹא מִתְבָּרְכָת אֲלָא מִתוֹךְ
שֵׁם זֶה שְׁנִקְרָא בְּךָ, כְּמוֹ שְׁנִאָמַר (שמות לב)
אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּךָ. (בראשית מז) בְּךָ
יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל. כִּי בְּךָ אֲרוּץ גְּדוּד. וּבְזִמְנָא

בַּר מִבְּעֻלָּהּ, אָנֹן דְּכָרִין לְהָאִי שֵׁם בְּפִרוּדָא, בְּגִין
 דְּאַנֹן רְחִיקִין מִיָּדָה, וְשִׁלְטִין אַחֲרֵינוּ עָלֵינוּ,
 וְשִׁמְךָ אִיהוּ בְּפִרוּדָא מִן שְׁמָא דְאַקְרִי בְּךָ, וְהָאִי
 בְּיוֹמֵי דְגָלוּתָא.

בְּגִין דְּגָלוּתָא קַדְמָאָה הָוָה מִבֵּית ראשון, וּבֵית
 ראשון הוּא רְזָא דְה' קַדְמָאָה, וְלִקְבֵּל שְׁבַעִין
 שְׁנִין דִּילָהּ, גָּלוּתָא דְבֵית ראשון הָוָה שְׁבַעִין שְׁנִין,
 וְאַיְנוּן שְׁבַעִין שְׁנִין לֹא אֲשַׁתְּכַחַת אִימָא רַבִּיעָא
 עָלֵיהּ, וְהָוָה פִּרוּדָא מִן שְׁמָא עֲלָאָה, רְזָא דְה'
 עֲלָאָה. וּבְדִין יו"ד, רְזָא עֲלָאָה, אֶסְתַּלֵּק לְעִילָא
 לְעִילָא לְאִין סוּף, וּבֵית ראשון עֲלָאָה קַדִּישָׁא, לֹא
 נִבְיַע נִבְיַעוּ דְּמִין חַיִּין, דְּהָא מְקוּרָא דִּילָהּ אֶסְתַּלֵּק.

וְאַיְהִי שְׁבַעִין שְׁנִין בְּגָלוּתָא, בְּגִין דְּאַיְהִי שְׁבַע
 שְׁנִין אַקְרִי, בְּמָה דַּאֲתָּ אָמַר (מלכים א', ו')

לשון הקודש

וְאוֹתָם שְׁבַעִי שָׁנָה לֹא נִמְצְאוּ הָאֵם
 רוֹבֵצֵת עֲלֵיהֶם, וְהָיָה פִּרוּד מִן הַשֵּׁם
 הַעֲלִיזוֹן, סוּד שֶׁל ה' הַעֲלִיזוֹנָה. וְאָז יו"ד,
 סוּד עֲלִיזוֹן, הִתְעַלָּה לְמַעְלָה לְמַעְלָה לְאִין
 סוּף, וְהַפִּיט הָרִאשׁוֹן הַעֲלִיזוֹן הַקָּדוּשׁ לֹא
 הִנְבִּיעַ נִבְיַעַת מִים חַיִּים, שֶׁהָרִי מְקוּרָה
 הֶסְתַּלֵּק.

וְהָיָה שְׁבַעִים שָׁנָה בְּגָלוּתָא, מִשּׁוּם שֶׁהָיָה

פִּרְט לְבַעֲלָהּ, אָנֹן זִכְרִים שֵׁם זֶה בְּפִרוּד
 מִשּׁוּם שֶׁאָנֹן רְחִיקִים מִמֶּךָ וְאַחֲרֵים
 שׁוֹלְטִים עָלֵינוּ, וְשִׁמְךָ הוּא בְּפִרוּד מִן
 הַשֵּׁם שְׁנִקְרָא בְּךָ, וְזֶה בִּימֵי הַגָּלוּת.

מִשּׁוּם שֶׁגָּלוּת ראשונה הָיְתָה מִבֵּית
 ראשון, וּבֵית ראשון הוּא סוּד שֶׁל ה'
 ראשונה, וּבְנִגּוּד שְׁבַעִים שָׁנָה שְׁלָה גָלוּת
 שֶׁל בֵּית ראשון הָיְתָה שְׁבַעִים שָׁנָה,

וַיִּבְנֶהוּ שִׁבְעַ שָׁנִים. וְאִי תִימָא, דְּשִׁלְטָא מַלְכוּת בְּבֶל
 לְעִילָא בְּרֹזָא דְע' שָׁנִין, חֵם וְשָׁלוֹם. אֵלָא בְּזִמְנָא
 דְּהָוָה בֵּי מִקְדָּשָׁא קַיִם, נְהוּרָא וּנְבִיעוּ דְּאִמָּא
 עֲלָאָה, הָוָה נָהִיר וְנִחִית לְתַתָּא. בֵּינוּ דְּחִטּוּ יִשְׂרָאֵל,
 וְאֶתְחַרַּב מִקְדָּשָׁא, וְשִׁלְטָא מַלְכוּת בְּבֶל, הָוָה חָפִי,
 וְאֶחָשִׁיד הַהוּא נְהִירוּ, וְתַתָּאי קַדִּישִׁין לָא הָווּ
 נְהִירִין.

בֵּינוּ דְּתַתָּאי לָא הָווּ נְהִירִין, בְּגִין (מגו) שְׁלִטְנוּ
 דְּמַלְכוּתָא דְּבֶבֶל. אֶסְתַּלַּק הַהוּא נְהוּרָא,
 וְהַהוּא מְבוּעָא עֲלָאָה דְּהָוָה נְבִיעַ רָזָא דִּי, אֶסְתַּלַּק
 לְעִילָא לְעִילָא בְּאִין סוּף, בְּדִין אֵינוֹן שְׁבַעִין שָׁנִין
 לָא הָווּ נְהִירִין, בְּגִין הַהוּא נְהִירוּ דְּאֶתְמַנַּע. וְדָא
 הוּא וְדָאי גְלוּתָא דְּשְׁבַעִין שָׁנִין.

בֵּינוּ דְּאֶעֱדִיאוּ שְׁלִטְנוּ דְּבֶבֶל, וְשָׁרִיאת ה"א תַּתָּאָה

לשון הקודש

הַקְדוּשִׁים לֹא הָיוּ מְאִירִים.

בֵּינוּ שֶׁהַתַּחֲתוֹנִים לֹא הָיוּ מְאִירִים,
 מְשׁוּם (מוֹדוּךְ) שְׁלִטוֹן מַלְכוּת בְּבֶל, הַסְתַּלַּק
 אוֹתוֹ אֹר, וְאוֹתוֹ מַעֲיֵן עֲלִיוֹן שֶׁהָיָה גּוֹבֵעַ
 סוּד שֶׁל י' הַסְתַּלַּק לְמַעְלָה לְמַעְלָה לְאִין
 סוּף, אִזּוֹ אוֹתָם שְׁבַעִים שָׁנָה לֹא הָיוּ
 מְאִירִים, מְשׁוּם אוֹתוֹ אֹר שֶׁנִּמְנָע. וְזוֹהִי
 וְדָאי גְלוּת שֶׁל שְׁבַעִים שָׁנָה.

בֵּינוּ שֶׁהַעֲבָר שְׁלִטוֹן בְּבֶל, וְהַתַּחֲלִילָה

נִקְרְאת שִׁבְעַ שָׁנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מְלָכִים-א)

וַיִּבְנֶהוּ שִׁבְעַ שָׁנִים. וְאִם תֹּאמַר
 שֶׁשְׁלִטָּה מַלְכוּת בְּבֶל לְמַעְלָה בְּסוּד שֶׁל
 שְׁבַעִים שָׁנָה - חֵם וְחִלְיָלָה. אֵלָא בְּזִמְנָא
 שֶׁהָיָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיִם, הָאֹר וּנְבִיעַת
 הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה (בִּיקָה) הָיָה מְאִיר וְיִוָּרֵד
 לְמַטָּה. בֵּינוּ שֶׁחֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל וְנִחַרַּב
 הַמִּקְדָּשׁ וְשְׁלִטָּה מַלְכוּת בְּבֶל, הָיָה מְכַסֶּה
 וּמְחַשִּׁיד אוֹתוֹ אֹר, וְהַתַּחֲתוֹנִים

לֹא־נִהְיָא. יִשְׂרָאֵל בָּלְהוּ, לָא אֶהְדְּרוּ לֹא־דַבָּאָה (נ"א
 לְשִׁלְטָאָה) לְמַהְיֵי סְגוּלָה שְׁלִימָתָא בְּמִלְקַדְמִין, אָלָא
 זַעִיר זַעִיר, (בְּעַרְבוּבִיָּא) וּבִיּוֹן דְּשְׁלִימוּ לָא אֲשַׁתְּכַח,
 (וְשָׂרִיאת ה"א תַּתְּאָה לְשִׁלְטָאָה) בְּדִין, י' נְבִיעוּ עֲלָאָה לָא נָחִית
 כָּל כֶּךָ לֹא־נִהְיָא, בְּמָה דְּהָזָה בְּמִלְקַדְמִין, אָלָא זַעִיר
 זַעִיר בְּעַרְבוּבִיָּא, דִּלָּא הָווּ דְּכִיּוֹן בְּמִלְקַדְמִין בְּמָה
 דֹּאֲתַחְזִי, וְעַל כֶּךָ נְבִיעוּ עֲלָאָה, לָא נְבִיעַ, וְלָא נָהִיר,
 אָלָא דֹּאֲהֶדֶר לֹא־נִהְיָא זַעִיר זַעִיר, מִגּוּ דִּחְקָא
 (דְּשִׁמְאָלָא) דְּשִׁמְאָ. (נ"א דְּגִלּוּתָא וְדִינָא).

וְעַל דָּא, אֲתַגְרוּ בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל קָרְבִין סְגִיאוֹן, עַד
 דְּהַחֲשֹׁךְ יִבְסָה אֶרֶץ, וְה' תַּתְּאָה אֲתַחֲשֹׁךְ,
 וְנִפְלַת לְאֶרְעָא, וְנְבִיעוּ עֲלָאָה אֲסַתְלַק
 בְּמִלְקַדְמִין, בְּגִין דְּמַלְכוּת אֱדוּם אֲתַתְקַף, וַיִּשְׂרָאֵל
 אֶהְדְּרוּ לְסַרְתַּנְיָהוּ.

לשון הקודש

הַעֲלִיּוֹן לֹא נֹבַע וְלֹא מֵאִיר, אָלָא שְׁחֹר
 לְהֵאִיר מְעַט מְעַט מִתּוֹךְ דִּחְקָא (וְשִׁל הַשְּׁמָאֵל)
 שֶׁל הַשֵּׁם (שֶׁל גְּלוּת וְהִדְיוֹן).

וְלִכְּנָן הַתַּגְּרוּ בִּישְׂרָאֵל קָרְבוֹת רַבִּים, עַד
 שֶׁהַחֲשֹׁךְ יִבְסָה אֶרֶץ, וְה' הַתַּתְּחוּנָה
 נִחְשָׁכָה וְנִפְלָה לְאֶרֶץ, וְהַמְעֵין הַעֲלִיּוֹן
 הַסֵּתֶלֶק כְּמוֹ מִקְדָּם, מְשׁוּם שֶׁמַּלְכוּת
 אֱדוּם הַתַּחֲזִיקָה, וַיִּשְׂרָאֵל חֲזָרוּ לְסַרְחָנָם.

ה"א תַּתְּחוּנָה לְהֵאִיר, לֹא כָּל יִשְׂרָאֵל
 חֲזָרוּ לְהִטְהָר (לְשִׁלּוּ) לְהֵיוֹת סְגוּלָה שְׁלֵמָה
 כְּמוֹ מִקְדָּם, אָלָא מְעַט מְעַט (בְּעַרְבוּבִיָּה),
 וּבִיּוֹן שְׁלֹא נִמְצְאָה שְׁלֵמוֹת, וְשָׂרְתָה ה"א
 תַּתְּחוּנָה לְשִׁלּוּ) אִי י', מְעֵין עֲלִיּוֹן, לֹא יֵרֵד
 כָּל כֶּךָ לְהֵאִיר כְּמוֹ שֶׁהָיָה מִקְדָּם, אָלָא
 לֹאֵט לֹאֵט בְּעַרְבוּבִיָּה, שְׁלֹא הָיוּ מְהוּרִים
 כְּמוֹ קִדְּם כְּמוֹ שְׂרָאוּי, וְעַל כֶּךָ מְעֵין

וְעַל דָּא ה', בֵּית שְׁנֵי אֲתֶחְרַב, וְכָל אֵינוֹן תִּרְיֶסר
 שְׁבַטִין דִּילָה, בְּחוּשְׁבֹן מִשְׁרִיין דִּלְהוֹן, אֵינוֹן
 בְּגִלוּתָא דְּמַלְכוּת אָדוּם. וְנִבְיָעוּ עֲלָא, אֶסְתַּלַּק
 מִהֵהוּא נִבְיָעוּ, דְּקִימָא עָלָה, בְּמָה דָּאֵת אָמַר, (ישעיה
 נ"ד) תַּצְדִּיק אָבֵד, אָבֵד הָהוּא נִבְיָעוּ דְּמִקּוּרָא עֲלָא, דְּהָוָה
 נִגִּיד וּמִשִּׁיד מִלְּעִילָא. (נ"א קרבין סגיאין ומלכות יון שלטא
 עליהו לבתר דהדרו בתיובתא אתתקפו עליהו ואתקפיו לון ובגין דישאל הדרו
 לסרחניהו מלכות אדום אתתקף ובית שני אתחרב וה"א תתא אתחשבת ונפלת
 לארעא ונביעו עלאה אסתלק מההוא מבועא דקיימא עליה במה דאת אמר הצדיק
 אבד, אבד ההוא נביעו דמקורא עלאה דהוה נגידו ומשיד עליה מלעילא, מאי טעמא,
 בגין דהחשך יכסה ארץ).

וּבְדִין הָוָה פְּרוּדָא בְּה"א, בֵּית שְׁנֵי, וְאִיהִי
 בְּגִלוּתָא דְּאָדוּם, בְּכָל אֵינוֹן תִּרְיֶסר
 שְׁבַטִין (נ"א דילה) וּמִשְׁרִיין דִּלְהוֹן, תִּרְיֶסר
 שְׁבַטִין סְלִקִין לְחוּשְׁבֹן סְגִי, וְעַל דְּרָזָא (נ"א
 ועל דא רזא) דְּה' הָוָה בְּהוּ בְּכָל הָהוּא,

לשון הקודש

נְחָרַב, וְה"א תחתונה נחשבה ונפלה לארץ, והמעין העליון נסתלק
 מאותו מעין שעומד עליו, כמו שנאמר הצדיק אבד. אבד אותו
 מעין של המקור העליון שהיה שופר ומושר עליו מלמעלה. מה
 הטעם? משום שהחשך יכסה ארץ).

וְאִזְ הִיָּה פְּרוּד בְּה"א, בֵּית שְׁנֵי, וְהִיא
 בְּגִלוּת אָדוּם, בְּכָל אוֹתָם תִּרְיֶסר שְׁבַטִים
 (שלה) וּמִחֲנוֹת שְׁלָהֶם, שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבַטִים
 עוֹלִים לְחוּשְׁבֹן גָּדוֹל, וְעַל שְׁפּוּד (ועל זה סוד)
 שֶׁל ה' הִיָּה בְּהֶם בְּכָל אוֹתָם (ועל זה סוד של ה'

וְעַל ה' הוֹאֵת בֵּית שְׁנֵי נְחָרַב, וְכָל אוֹתָם
 תִּרְיֶסר שְׁבַטִים שְׁלָה בְּחוּשְׁבֹן מִחֲנוֹתֵיהֶם
 הֵם בְּגִלוּת שֶׁל מַלְכוּת אָדוּם, וְהַמַּעֲיָן
 הָעֲלִיּוֹן הִסְתַּלַּק מֵאוֹתוֹ מַעֲיָן שְׁעָמַד עָלֶיהָ,
 כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ישעיה נז) הַצְדִּיק אָבֵד. אָבֵד
 אוֹתוֹ מַעֲיָן שֶׁל מְקוֹר עֲלִיּוֹן שֶׁהִיָּה שׁוֹפֵעַ
 וּמוֹשֵׁף מִלְּמַעְלָה. (קְרֻבוֹת גְּדוּלִּים וּמַלְכוּת יוֹן שְׁלֹטָה
 עֲלֵיהֶם, וְלֵאחֹר שְׁחֹרוֹ בְּתִשְׁבּוּבָה, הַתְּחַקֵּוּ עֲלֵיהֶם וְהַתְּקִיפוּ אוֹתָם,
 וּמִשׁוֹם שִׁישְׂרָאֵל חֲזָרוּ לְסִרְחוּנָם, מַלְכוּת אָדוּם הַתְּחַקֵּה וּבֵית שְׁנֵי

(ג"א ועל דא רזא דה' בכל החווא) **הַשְׁבָּנָא**, (ג"א חשוכא)
גְּלוּתָא אֶתְמַשֵּׁד.

רְזָא דְרִזִּין לְחַכְיָמִי לְבָא אֶתְמַסֵּר. עֶשֶׂר שְׁבָטִין
אֶלֶף שָׁנִין, תִּרִין שְׁבָטִין מֵאֲתָן שָׁנִין. שְׁאֲרו
דְּמַעִין לְמַנְפֵּל, פֶּתַח וְאָמַר, (איכה א') בָּכוּ תִבְכֶּה
בְּלִילָה וּדְמַעְתָּה עַל לַחֲיָה. לְסוֹף תִּרְיִסֵּר שְׁבָטִין
דְּגְלוּתָא, לִילִיָּא יִתְחַשֵּׁד לְיִשְׂרָאֵל, עַד דִּיתַעַר וְא"ו,
לְזִמְן שְׁתִּין וְשִׁית שָׁנִין.

לְבַתָּר תִּרְיִסֵּר שְׁבָטִין, דְּאִינוּן אֶלֶף וּמֵאֲתָן שָׁנִין
דְּגְלוּתָא, וּלְבַתָּר שְׁתִּין וְשִׁית שָׁנִין
בְּחֻשׁוֹכָא דְלִילִיָּא, בְּדִין, (ויקרא כ"ו) וְזִכַּרְתִּי אֶת בְּרִיתִי
יַעֲקֹב. דָּא אֶתְעָרוּתָא דָּאֵת ו', דְּאִיהוּ נֶפֶשׁ דְּבֵית
יַעֲקֹב. וְרִזָּא דָּא, (בראשית מ"ו) כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לִיעֲקֹב
מִצִּרְיָמָה וְגו' שְׁשִׁים וְשֵׁשׁ, וְאִיהוּ ו', נֶפֶשׁ דְּבֵית שְׁנִי,

לשון הקודש

לְאַחַר שָׁנִים עֶשֶׂר שְׁבָטִים, שְׁהִם אֶלֶף
וּמֵאֲתָם שָׁנֹת גְּלוּת, וְאַחַר שְׁשִׁים וְשֵׁשׁ
שָׁנָה בְּחֻשֵׁד הַלִּילָה, אִז (ויקרא כו) וְזִכַּרְתִּי
אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב. זֹה הִתְעוֹרְרוּת הָאוֹת ו',
שֶׁהִיא נֶפֶשׁ שֶׁל בֵּית יַעֲקֹב. וְסוּד זֶה –
(בראשית מו) כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לִיעֲקֹב
מִצִּרְיָמָה וְגו' שְׁשִׁים וְשֵׁשׁ. וְהוּא ו', נֶפֶשׁ
שֶׁל בֵּית שְׁנִי, סוּד שֶׁל ה' תַּחְתּוֹנָה, וְזֶה ו'.

בְּכָל אוֹתוֹ) חֲשַׁבּוֹן, (חֲשֵׁף) נִמְשָׁכָה הַגְּלוּת.
סוּד הַסּוּדוֹת לְחַכְמֵי הַלֵּב נִמְסֵר. עֲשֵׂרָה
שְׁבָטִים אֶלֶף שָׁנִים, שְׁנֵי שְׁבָטִים מֵאֲתָם
שָׁנָה. הִתְחִילוּ הַדְּמָעוֹת לִפְלֵי, פֶּתַח וְאָמַר,
(איכה א) בָּכָה תִבְכֶּה בְּלִילָה וּדְמַעְתָּה עַל
לַחֲיָה. לְסוֹף שָׁנִים עֶשֶׂר הַשְׁבָּטִים שֶׁל
הַגְּלוּת, הַלִּילָה נִחְשֵׁד לְיִשְׂרָאֵל, עַד
שִׁיתְעוֹרֵר וְא"ו לְזִמְן שְׁשִׁים וְשֵׁשׁ שָׁנָה.

רָזָא דְּה' תַּתָּא, וְדָא ו' רָזָא דְּשִׁשִּׁים וְשִׁשׁ, שְׁשִׁים:
לְאַתְעָרוּתָא דִּיעָקֵב. וְשִׁשׁ: לְאַתְעָרוּתָא דִּיוֹסֵף. וְעַל
דָּא אִיהוּ ו'ו', דְּאֵנוּן תִּרִין בְּחִבּוּרָא חָדָא, וְרָזָא חָדָא.

מִתַּמָּן וְלִהְלָאָה, יתַעַר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאֵינוּן
נִפְשֵׁי וְאַתִּין (דף י' ע"א) דְּקֶאֱמָרֵן, וְיִתְעָרוּן עַל

יִשְׂרָאֵל אֵינוּן עֲקֻתִין דְּקֶאֱמָרֵן, וּבְדִין, (ס"א וְרָזָא דָא) וְאַף
אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק. וְלִבְתֵּר בַּד יֵגִיחַ מִלְכָּא מְשִׁיחָא
קִרְבִּין בְּכָל עֲלָמָא בִּימִינָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
בְּכֹחַ דְּאַתְּ אָמַר (שמות ט"ו) יְמִינְךָ ה' נֹאדְרִי בְּכַח.
בְּדִין, וְאַף אֶת בְּרִיתִי אֲבִרְהָם אֲזַבּוּר, וְלִבְתֵּר
וְהָאָרֶץ אֲזַבּוּר, דָּא ה' בְּתִרְאָה, בְּהִחוּא זְמָנָא כְּתִיב,
וְהָיָה ה' לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא (זכריה י"ד)
יְהִיָּה ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד.

לשון הקודש

יַעֲרֹךְ מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחִת קִרְבוֹת בְּכָל הָעוֹלָם
בִּימֵין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(שמות טו) יְמִינְךָ ה' נֹאדְרִי בְּכַח. אֵן, וְאַף
אֶת בְּרִיתִי אֲבִרְהָם אֲזַבּוּר, וְאַחֲרֵי כֵן
וְהָאָרֶץ אֲזַבּוּר, זוּ ה' אֲחִירוּנָה. בְּאוֹתוֹ זְמַן
כְּתוּב, (זכריה יד) וְהָיָה ה' לְמֶלֶךְ עַל כָּל
הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא וְהָיָה ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ
אֶחָד.

סוּד שֶׁל שְׁשִׁים וְשִׁשׁ. שְׁשִׁים –
לְהִתְעוֹרְרוֹת יַעֲקֹב, וְשִׁשׁ – לְהִתְעוֹרְרוֹת
יוֹסֵף. וְלִכְּן הוּא ו'ו', שֶׁהֵם שְׁנַיִם בְּחִבּוּר
אֶחָד וְסוּד אֶחָד.

מְשֻׁם וְהִלָּאָה יִתְעוֹרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְאוֹתָם נִפְשִׁים וְאוֹתוֹת שְׁאֲמָרְנוּ, וְיִתְעוֹרְרוּ
עַל יִשְׂרָאֵל אוֹתָן צְרוֹת שְׁאֲמָרְנוּ, וְאֵן –
(וסוד זח) וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק. אֲחֵר כֵּךְ

לְסוֹף שְׁתֵּינָן וְשֵׁית שְׁנֵינָן אַחֲרֵינוּ, דְּאֵינוֹן מֵאָה
וּתְלָתִין וּתְרִין שְׁנֵינָן, יִתְחַזֵּן אֶתְּוֹן בְּשִׁמָּא
קַדִּישָׁא, גְּלִיפֵן בְּשְׁלִימוֹ, עֵילָא וְתַתָּא בְּדָקָא יְאוּת.
וְרָזָא דָּא ה"ה עֲלָאָה וְתַתָּאָה, וְכָל אֵינוֹן שְׁבִילִין,
דְּאֵינוֹן תְּלָתִין וּתְרִין שְׁנֵינָן דְּכִלְיָן בְּרָזָא דָּאָת ו',
הו"ה, (נ"א יו"ה) רָזָא דְשְׁלִימוֹ דְּמֵאָה וּתְלָתִין וּתְרִין.

לְסוֹף מֵאָה וּתְלָתִין וּתְרִין שְׁנֵינָן אַחֲרֵינוּ, יִתְקַיֵּים,
לְאַחֲזוֹ בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ וַיִּנְעָרוּ רַשָּׁעִים
מִמֶּנָּה. וַיִּתְּדְּבִי אֶרְעָא קַדִּישָׁא. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
יִתְעַר מִתִּיָּא דְאַרְעָא קַדִּישָׁא, וַיְקוּמוֹן חֲזִילִין חֲזִילִין
בְּאַרְעָא דְגָלִיל.

וּבְדִין יִתְעַר סְתִימוֹ דְנִבְיָעוֹ עֲלָאָה אָת י',
וַיִּתְקַיֵּימוֹן תְּלָתִין וּתְרִין שְׁבִילִין בְּשְׁלִימוֹ,
לְנִגְדָּא לְתַתָּא, וַיִּתְקַיֵּימוֹן אֶתְּוֹן דְשִׁמָּא קַדִּישָׁא

לשון הקודש

לְסוֹף מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וּשְׁתֵּים וּשְׁנַיִם
אַחֲרוֹת יִתְקַיֵּים, לְאַחֲזוֹ בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ,
וַיִּנְעָרוּ הָרַשָּׁעִים מִמֶּנָּה, וְתַתְּהִי הָאָרֶץ
הַקְדוּשָׁה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר אֶת
הַמֵּתִים בְּאֶרֶץ הַקְדוּשָׁה, וַיְקוּמוּ חֲזִילוֹת
חֲזִילוֹת בְּאַרְץ הַגָּלִיל.

וְאֵז יִתְעֹזֵר סִתְרֵי הַמַּעֲזֵן הַעֲלִיּוֹן אוֹת י',
וַיִּתְקַיֵּימוּ שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם שְׁבִילִים

לְסוֹף שְׁשִׁים וּשְׁשׁ שְׁנַיִם אַחֲרוֹת, שְׁהֵם
מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וּשְׁתֵּים וּשְׁנַיִם, יִרְאוּ
אוֹתֵיזוֹת בְּשֵׁם הַקְדוּשׁ חֲקוּקִים בְּשִׁלְמוֹת
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה כְּרָאוּי, וְסוּד זֶה ה"ה
עֲלִיּוֹנָה וְתַתְּחוֹנָה, וְכָל אוֹתָן דְּרָכִים שְׁהֵם
שְׁלֹשִׁים וּשְׁתֵּים וּשְׁנַיִם הַכְּלוּלוֹת בְּסוּד שֶׁל
אוֹת ו', הו"ה, (יח"ה) סוּד שֶׁל שְׁלֵמוֹת מֵאָה
וּשְׁלֹשִׁים וּשְׁתֵּים.

בְּלָהוּ בְּקִיּוּמֵיהוּ יְהו"ה, דְּעַד בְּעֵן לָא יְהוֹן
בְּשְׁלִימוֹ. עַד זְמַן דִּינְגִיד וְיִתְמָשֵׁךְ הָהוּא נְבִיעוּ
עֲלָא, בְּחִבּוּרָה דְּאַתְוּוֹן, גּוֹ ה' (נ"א ו"ה) בְּתַרְאָה, וְדָא
אִיהוּ לְסוּף תַּשְׁלוּם מָאָה וְאַרְבַּעִין וְאַרְבַּעָה שָׁנִין
אַחֲרָנִין דִּישְׁתַּלְמוּן. וְיִתְעָרוֹן שְׂאֵר מְתֵי יִשְׂרָאֵל
דְּבִשְׂאֵר אֲרַעָאן.

דִּישְׁתַּבַּח כָּל דָּא בְּחֻשְׁבָּן ח"ת, דְּאַתֵּי יְשִׁיב עֲלֵמָא
וְיִתְבַּסֵּם, וְיִתְעַבֵּר סְטָרָא אַחְרָא (חֲוָא)
מֵעֲלֵמָא. וְה"א תַּתָּאָה תַּתְמָלִי מִגּוֹ נְבִיעוּ
עֲלָא, וְתַתְעַטֵּר וְתַתְנַהִיר בְּשְׁלִימוֹ. וְכִדִּין כְּתִיב,
וְהָיָה אֹר חֲלֻבָּנָה כְּאֹר חֲחֻמָּה וְאֹר חֲחֻמָּה
(ישעיה ל') וְהָיָה שְׁבַעֲתִים.

עַד דִּיהֵא שַׁבַּת לַה', לְאַלְקָטָא נַפְשִׁין בְּתַעֲנוּגֵי
קְדוּשָׁא, (דָּא ה' בְּתַרְאָה) כָּל הָהוּא אֶלְפִּי שְׁבִיעָאָה,
וְדָא אִיהוּ אַתְעָרוּתָא דְרוּחִין קְדִישִׁין, דְּעֵמָא

לשון הקודש

שְׁיִמְצָא כָּל זֶה בְּחֻשְׁבּוֹן ח"ת, שְׁהַתִּישָׁב
הָעוֹלָם וְיִתְבַּשֵּׁם, וְיַעֲבֹר הַצַּד הָאֲחֵר וְהַנֶּחֱשׁ
הָרַע מִן הָעוֹלָם. וְה"א תַּתְחַוָּנָה תַּתְמָלָא
מִתּוֹךְ הַמַּעֲזֵן הָעֲלִיוֹן, וְתַתְעַטֵּר וְתֵאִיר
בְּשְׁלֵמוֹת, וְאֵז כְּתוּב (ישעיה ל') וְהָיָה אֹר
חֲלֻבָּנָה כְּאֹר חֲחֻמָּה וְאֹר חֲחֻמָּה וְהָיָה
שְׁבַעֲתִים.

עַד שֶׁתְּהִיָּה שַׁבַּת לַה' לְלֻקַּט נַפְשוֹת

בְּשְׁלֵמוֹת לְהַשְׁפִּיעַ לְמַטָּה, וְכָל אוֹתִיּוֹת
הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ יִתְקִימוּ בְּקִיּוּמָם יְהו"ה,
שְׁעַד עֲבָשׁוֹ לֹא הָיוּ בְּשְׁלֵמוֹת. עַד הַזְמַן
שִׁישְׁפִּיעַ וְיִמְשֹׁךְ אוֹתוֹ מַעֲזֵן עֲלִיוֹן בְּחִבּוּר
הָאוֹתִיּוֹת לְתוֹךְ ה' (ו"ה) אַחֲרוּנָה, וְהוּא
לְסוּף תַּשְׁלוּם מָאָה וְאַרְבַּעִים וְאַרְבַּע
שָׁנִים אַחֲרוֹת שִׁישְׁתַּלְמוּ. וְיִתְעָרוּר שְׂאֵר
מְתֵי יִשְׂרָאֵל שְׁבִשְׂאֵר הָאֲרָצוֹת.

יִשְׂרָאֵל, לְאַתְלַבֵּשׂא לְבַתֶּר שַׁבַּת, בְּגוּפִין אַחֲרָנִין
 קַדִּישִׁין, לְאַתְקַרִי קַדִּישִׁין, דְּכְתִיב, (ישעיה ד') וְהָיָה
 הַנֶּשֶׁאֶר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קָדוֹשׁ יֹאמֵר לוֹ.
 עַד כָּאן מַלִּין דְּרִזִּין סְתִימִין.

וַיָּקָם מֶלֶךְ חֲדָשׁ. ר' יוֹסִי אָמַר, בְּכָל יוֹמָא, קָדָשׁ
 בְּרִידָא הוּא עָבִיד מִלְּאָכִין שְׁלִיחִין עַל עֲלָמָא,
 דְּכְתִיב, (תהלים ק"ד) עוֹשֶׂה מִלְּאָכִיו רֻחוֹת. עֲשֶׂה לָּא
 כְּתִיב, אֵלָא עוֹשֶׂה, בְּגִין דְּכָל יוֹמָא וַיּוֹמָא עוֹשֶׂה.
 וּבִהְיוֹא זְמַנָּא אַתְמַנָּא מְמַנָּא חַד עַל מְצָרִים, וְדָא
 אִיהוּ דְּכְתִיב וַיָּקָם מֶלֶךְ חֲדָשׁ, חֲדָשׁ וְדָאִי.

אֲשֶׁר לָא יָדַע אֶת יוֹסֵף: דִּהָא מֵאַתָּר דְּפֶרוּדָא
 הָווּ, כְּמָה דְּאַתָּא אָמַר, (בראשית ב') וּמִשָּׁם יִפְרֹד
 וּקְדַמָּאָה מִהֵהוּא פֶרוּדָא, נִהְרָא דְּמְצָרִים אִיהוּ.

לשון הקודש

שְׁלֹחִים עַל הָעוֹלָם, שְׁפָתוֹב (תהלים קד)
 עֲשֶׂה מִלְּאָכִיו רֻחוֹת. עֲשֶׂה לָא כְּתוֹב,
 אֵלָא עוֹשֶׂה, מִשּׁוּם שְׁכָל יוֹם וַיּוֹם עוֹשֶׂה.
 וּבִאֲוֹתוֹ זְמַן הַתְּמַנָּה מְמַנָּה אַחַד עַל
 מְצָרִים, וְהוּא שְׁכָתוֹב וַיָּקָם מֶלֶךְ חֲדָשׁ,
 חֲדָשׁ וְדָאִי.

אֲשֶׁר לָא יָדַע אֶת יוֹסֵף, שְׁהָרִי מְמָקוֹם
 שֶׁל פֶּרוּד הָיוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ב)
 וּמִשָּׁם יִפְרֹד. וְהִרְאִשׁוֹן מֵאוֹתוֹ הַפֶּרוּד

בְּתַעֲנוּגֵי קָדְשָׁהּ, (וְזוּ הִיא אֶמְרוּנָה) כָּל אוֹתוֹ אֵלָף
 שְׁבִיעִי, וְזוּהִי הַתְּעוּרְרוֹת שֶׁל רֻחוֹת
 קְדוּשׁוֹת שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, לְהַתְלַבֵּשׂ אַחֵר
 שַׁבַּת בְּגוּפּוֹת אַחֲרִים קְדוּשִׁים, לְהַקְרֵא
 קְדוּשִׁים, שְׁכָתוֹב וְהָיָה הַנֶּשֶׁאֶר בְּצִיּוֹן
 וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קָדוֹשׁ יֹאמֵר לוֹ. עַד
 כָּאן דְּבָרֵי סוּדוֹת נִסְתָּרִים.

וַיָּקָם מֶלֶךְ חֲדָשׁ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּכָל יוֹם
 עוֹשֶׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִלְּאָכִים

וּבִגִּין כִּךְ אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף, אֶתֶר דְּכָל יְחֻדָּא
שְׂרִיָּא בֵּיתָא, דְּאַקְרִי צְדִיקָא.

רַבִּי אֶלְעָזָר וּר' יוֹסִי הָיוּ אֲזָלִי בְּאוֹרְחָא, וְאַקְדִּימוּ
בְּנִהּוֹרָא לְמִיזָל. חָמוּ חַד פּוֹכְבָּא דְּהִוָּה רַהִיט
מִסְטָרָא דָּא, וְכּוֹכְבָּא אַחֲרָא מִסְטָרָא דָּא. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר, הִשְׁתָּא מָטָא זְמָנָא דְּכּוֹכְבֵי בִקְר לְשַׁבְחָא
לְמַאֲרִיחֹן, וְרַהֲטֵי מִדְּחִילוֹ וְאִימָתָא דְּמַאֲרִיחֹן,
לְשַׁבְחָא וּלְזַמְרָא לִיהָ, חָדָא הוּא דְּכֶתִיב, (איוב ל"ח) בָּרֵן
יַחַד פּוֹכְבֵי בִקְר וַיִּרְיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. בִּגִּין דְּכָלְהוּ
בִּיחֻדָּא חָדָא קָא מְשַׁבְּחֵן לִיהָ.

פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים כ"ב) לְמִנְצָתָהּ עַל אֵילַת הַשֹּׁחַר
מִזְמוֹר לְדָוִד. אֵילַת הַשֹּׁחַר: דְּכָד נִהִירוּ
אַנְפּוּי דְּמִזְרַח, וְאַתְּפִרְשָׁא חֲשׁוּכָא דְּלִילִיָּא, חַד
מִמָּנָא אֵית לְסִטְר מִזְרַח, וּמִשִּׁיךְ חַד חוּטָא דְּנִהִירוּ

לשון הקודש

רָצִים מִפְּחַד וְאִימַת רַבּוֹנָם לְשַׁבַּח וּלְזַמְרָא
לוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (איוב לח) בָּרֵן יַחַד פּוֹכְבֵי
בִקְר וַיִּרְיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מִשּׁוּם שְׁכָלָם
בִּיחֻד אֶחָד מְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ.

פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים כב) לְמִנְצָתָהּ עַל אֵילַת
הַשֹּׁחַר מִזְמוֹר לְדָוִד. אֵילַת הַשֹּׁחַר –
שְׁכָשְׁמֵאִירִים פְּנֵי הַמִּזְרַח וְנִפְרֵד חֲשָׁךְ
הַלֵּילָה, יֵשׁ מִמָּנָה אֶחָד לְצַד מִזְרַח,

הוּא נִהַר מְצָרִים, וְלָכֵן אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת
יוֹסֵף, מָקוֹם שְׁכָל הַיְחֻד שׁוֹרָה בּוֹ,
שְׁנִקְרָא צְדִיקָא.

רַבִּי אֶלְעָזָר וּרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ,
וְהִקְדִּימוּ לְלֶכֶת בְּאוֹר. רָאוּ כּוֹכֵב אֶחָד
שְׁהִיָּה רִיז מְצַד זֶה, וְכּוֹכֵב אַחֵר מְצַד זֶה.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עֲכָשׁוּ הִנֵּיעַ זְמַן שֶׁל
כּוֹכְבֵי הַבִּקְר לְשַׁבַּח אֶת אֲדוֹנָם, וְהֵם

דְּסִטְר דְּרוֹם, עַד דְּאֵתִי וְנָפִיק שְׁמֵשָׁא, וּבִקַּע בְּאִינוֹן
בְּיֵי רְקִיעָא, וְאִנְהִיר עֲלֵמָא, וְהָהוּא חוּטָא אֶפְרִישׁ
חֲשׂוּכָא דְלִילְיָא.

כְּדִין אֵילָתָא דְשַׁחְרָא אָתִי, וְאֵתִי נִהִירוּ אוֹכְמָא
בְּקִדְרוֹ, לְאֶתְחַבְרָא בִימָמָא, וְנִהִיר יִמָּמָא.
וְנִהִירוּ דִימָמָא, כְּלִיל וְשָׁאִיב בְּגִיּוּתָא, לְהָהִיא אֵילָתָא,
וְעַל הָאִי אֵילָתָא, כִּד אֶתְפָּרֵשׁ מִיּוֹמָא, לְבַתָּר
דְּכְלִיל לָהּ, אָמַר דָּוִד שִׁירָתָא, דְּכָתִיב לְמַנְצַח עַל
אֵילַת הַשַּׁחַר.

וּמָאִי קָא אָמַר (דף ר' ע"ב) אֵלִי אֵלִי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי.
דְּהָא אֶתְפָּרֵשׁ אֵילָתָא דְשַׁחְרָא, מִנְהִירוֹ
דִימָמָא. עַד דְּהָווּ אֲזִילִי, נִהִיר יִמָּמָא, וּמָטָא עֵידוֹן
צְלוּתָא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, נִצְלִי צְלוּתָא וְנִיזִיל, יִתְבוּ
וְצִלוּ. לְבַתָּר קָמוּ וְאֲזִלוּ.

לשון הקודש

מהיום אחר ששקלל אותה, אמר דוד
שירה, שכתוב למנצח על אילת השחר.
ומה אמר? אלי אלי למה עזבתני. שהרי
נפרדה אילת השחר מאור היום. עד
שהיו הולכים, האיר היום והגיע זמן
תפלה. אמר רבי אלעזר, נתפלל תפלה
וגלגל. ישבו והתפללו, אחר כך קמו
והלכו.

ומושך חוט אחד של חשך לצד דרום,
עד שבא ויוצא השמש, ובוקע באותם
חלונֵי הרקיע ומאיר לעולם, ואותו חוט
מפריד את חשך הלילה.
אז באה אילת השחר, ובא אור שחר
בקדרות להתחבר ביום, ומאיר היום.
ואור היום כלול ושואב בתוכו את אותה
האילת. ועל האילת הזאת, כשנפרד

פָּתַח ר' אֶלְעָזָר וְאָמַר (קהלת ח') יֵשׁ הָבֵל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה
עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יֵשׁ צְדִיקִים אֲשֶׁר מִגִּיעַ
אֲלֵהֶם בְּמַעֲשֵׂה הָרָשָׁעִים וְגו' אָמַרְתִּי שָׁגַם זֶה הָבֵל.
הָאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ וְאִתְּמַר, אֲבָל יֵשׁ הָבֵל, שְׁלֹמָה
מִלְכָּא עֲבַד סִפְרָא דָּא, וְאוֹקִים לִיהַ עַל שְׁבָעָה
הֶבְלִים, דְּעָלְמָא קִיַּימָא עַל־יֵהוּ.

וְאֵינּוֹן שְׁבָעָה עֲמוּדִין סְמִכִין דְּעָלְמָא, לְקַבֵּל
שְׁבָעָה רְקִיעִים, וְאֵלִין אֵינּוֹן: וִילּוּ"ן.
רְקִי"ע, שְׁחָקִי"ם זְבו"ל. מְעוּ"ן. מְכוּ"ן. עֶרְבוּ"ת.
וְלְקַבֵּל־יֵהוּ הֶבֶל הֶבְלִים אָמַר קִהְלַת הֶבֶל הֶבְלִים
הֶבֶל הָבֵל.

בְּמָה דְּאֵינּוֹן שְׁבָעָה רְקִיעִין, וְאִית אַחֲרָנִין דְּדַבְּקִי
בָּהּ, וּמִתְּפַשְׁטִי וְנִפְקִי מִנֵּיהוּ, הָכִי נָמִי אִית
הֶבְלִים אַחֲרָנִין, דְּמִתְּפַשְׁטִי וְנִפְקִי מֵאֵלִין, וְכִלְהוּ
אָמַר שְׁלֹמָה.

לשון הקודש

בְּנִגּוּד שְׁבָעָה רְקִיעִים, וְאֵלוּ הֵם: וִילּוּ"ן.
רְקִי"ע. שְׁחָקִי"ם. זְבו"ל. מְעוּ"ן. מְכוּ"ן.
עֶרְבוּ"ת. וּבְנִגְדָם אָמַר קִהְלַת הֶבֶל
הֶבְלִים הֶבֶל הָבֵל.

כְּמוֹ שְׁאוֹתָם שְׁבָעָה רְקִיעִים, וְיֵשׁ
אַחֲרֵים שְׁנַדְבָקִים בָּהֶם וּמִתְּפַשְׁטִים
וְיוֹצֵאִים מֵהֶם, כִּד גַּם יֵשׁ הֶבְלִים אַחֲרֵים
שְׁמִתְּפַשְׁטִים וְיוֹצֵאִים מֵאֵלָה, וְכֻלָּם אָמַר

פָּתַח רבי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (קהלת ח') יֵשׁ הָבֵל
אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יֵשׁ צְדִיקִים
אֲשֶׁר מִגִּיעַ אֲלֵהֶם בְּמַעֲשֵׂה הָרָשָׁעִים וְגו'
אָמַרְתִּי שָׁגַם זֶה הָבֵל. פְּסוּק זֶה פֶּרֶשׁוּהוּ
וְנִתְּפָאָר, אֲבָל יֵשׁ הָבֵל, שְׁלֹמָה הַמֶּלֶךְ
עָשָׂה סֵפֶר זֶה וְהָקִים אוֹתוֹ עַל שְׁבָעָה
הֶבְלִים שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם.
וְהֵם שְׁבָעָה עֲמוּדִים תּוֹמְכִים שֶׁל הָעוֹלָם

וְהָכָא רָזָא דְחֻכְמָתָא אִית בֵּיה. יֵשׁ הָבֵל, דְּנִפְקָא
מֵאִינוֹן הַבְּלִים עֲלָאִין, דְּעֵלְמָא קִיּוּמָא
עֲלִיָּהּ, וְדָא נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ, וְאֶתְקִיָּים בְּקִיּוּמִיהּ,
וְאֶתְתַּקַּף בְּתוֹקְפִיהּ בְּעוֹבְדֵי אֲרָעָא, וּבִסְלִיקוּ
דְּסִלְקָא מֵאֲרָעָא, וְדָא אֶתְמַנָּא עַל אֲרָעָא, וְכָל
תּוֹקְפָא וְקִיּוּמָא דִּילִיָּהּ, בְּאִינוֹן נִשְׁמָתִין דְּצַדִּיקָא,
דְּאֶתְלָקִיטוּ מֵאֲרָעָא, כִּד אִינוֹן זַכָּאִין, עַד לָא סָרְחוּ,
בְּעוֹד דִּיהִבֵּי רִיחָא טָב, בְּגוֹן חֲנוּךְ, דְּכִתִּיב בֵּיה,
(בראשית ה') וְאִינְנוּ כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים. וְנָטַל לִיָּהּ
עַד לָא מָטָא זְמַנִּיהּ, וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע בֵּיה, וְכֵן שְׁאָר
זַכָּאִין דְּעֵלְמָא.

דְּתַנִּינוּ, עַל תְּרִין מַלְיִין, צַדִּיקָא מִסְתַּלְקִי מֵעֵלְמָא
עַד לָא יִמְיֵי זְמַנִּיָּהּ, חֵד, עַל חוּבֵי דָרָא,
דְּכִד אֶסְגִּיאוּ חֲיִיבָא בְּעֵלְמָא, אִינוֹן זַכָּאִין
דְּמִשְׁתַּכְּחִי בִּינִיָּהּ, אֶתְפָּסוֹן בְּחוּבִיָּהוֹן, וְחֵד כִּד

לשון הקודש

הָאָרֶץ כְּשֶׁהִם צַדִּיקִים, עַד שֶׁלֹּא סָרְחוּ,
בְּעוֹד שְׁנוֹתָנִים רִיחַ טוֹב כְּמוֹ חֲנוּךְ,
שֶׁכְּתוּב בּוֹ וְאִינְנוּ כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים.
וְנָטַל אֹתוֹ כְּשֶׁעֲדִין לֹא הִגִּיעַ זְמַנוֹ,
וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בּוֹ, וְכֵן שְׁאָר צַדִּיקֵי עוֹלָם.
שְׁשֻׁנִּינוּ, עַל שְׁנֵי דְבָרִים צַדִּיקִים
מִסְתַּלְקִים מִן הָעוֹלָם טָרֵם הִגִּיעַ זְמַנָּם,
אֶחָד עַל חֲטָאֵי הַדּוֹר, שֶׁכְּשִׁמְתַּרְבִּים

שְׁלָמָה.

וְכָאֵן יֵשׁ בּוֹ סוּד הַחֻכְמָה. יֵשׁ הָבֵל
שְׁיֹוצָא מֵאוֹתָם הַבְּלִים עֲלִיוָנִים, שֶׁהָעוֹלָם
עוֹמֵד עֲלֵיהֶם, וְזֶה נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ,
וְהִתְקַיֵּם בְּקִיּוּמוֹ וְהִתְחַזַּק בְּתַקְפּוֹ כְּמַעֲשֵׂי
הָאָרֶץ וּבְעֲלִיָּהּ שְׁעוּלָה מִהָאָרֶץ, וְזֶה
הִתְמַנָּה עַל הָאָרֶץ, וְכָל תַּקְפָּה וְקִיּוּם שֶׁלּוֹ
בְּאוֹתָן נִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים שֶׁנִּלְקְטוּ מִן

אֶתְגַּלִּי קָמִי קִדְשָׁא בְּרִידְּךָ הוּא דִּי־סִרְחוֹן לְבַתָּר,
סָלִיק לֹון מַעְלָמָא, עַד לָא מָטָא זְמַנֵּיהּ, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (קהלת ח') אֲשֶׁר יֵשׁ צַדִּיקִים אֲשֶׁר מוֹנִיעַ אֱלֹהִים
בְּמַעֲשֵׂה הָרָשָׁעִים, מָטִי עָלֵיהֶם דִּינָא דְלַעִילָא,
בְּאִילוּ עֲבָדוּ חֻבִּין וְעוֹבְדִין דְּרִשְׁעֵיָא.

דְּהָא זְמַנָּא חָדָא, שְׂאִיל רַבִּי יוֹסִי בֶן רַבִּי יַעֲקֹב,
אִישׁ כֶּפֶר אוֹנוֹ בְּזְמַנָּא דְרַבִּי עֲקִיבָא וְחִבְרֵי
אֶסְתָּלְקוּ מַעְלָמָא, וּמִיתוּ בְּחֵהוּא גְּזוּנָא, לְרַבִּי מֵאִיר,
אָמַר לֵיהּ, וְכִי כְתִיב דָּא בְּכָל אוֹרֵיָתָא בְּלָהּ, אָמַר
לֵיהּ וְלֹא, וְהָא אָמַר שְׁלֹמֹה, אֲשֶׁר יֵשׁ צַדִּיקִים אֲשֶׁר
מוֹנִיעַ אֱלֹהִים בְּמַעֲשֵׂה הָרָשָׁעִים. מָטִי עָלֵיהֶם דִּינָא
מְלַעִילָא, בְּאִילוּ עֲבָדוּ חֻבִּין וְעוֹבְדִין דְּרִשְׁעֵיָא.
וַיֵּשׁ רָשָׁעִים שְׂמֹנֶעַ אֲלֵיהֶם בְּמַעֲשֵׂה הַצַּדִּיקִים, יִתְבִּי
בְּשֶׁקֶט וּשְׁלֹם בְּהֵאֵי עֲלָמָא, דִּינָא לָא מָטָא עָלֵיהֶם.

לשון הקודש

שְׂחָרִי פַעַם אַחַת שָׂאל רַבִּי יוֹסִי בֶר רַבִּי
יַעֲקֹב, אִישׁ כֶּפֶר אוֹנוֹ, בְּזֶמֶן שְׂרַבִּי
עֲקִיבָא וְחִבְרֵי הִסְתָּלְקוּ מִן הָעוֹלָם וּמִתּו
בְּאוֹתוֹ אֶפֶן, אֵת רַבִּי מֵאִיר, אָמַר לוֹ, וְכִי
זֶה כְּתוּב בְּכָל הַתּוֹרָה בְּלָהּ? אָמַר לוֹ,
וְלֹא? וְהֵרִי אָמַר שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר יֵשׁ צַדִּיקִים
אֲשֶׁר מוֹנִיעַ אֱלֹהִים בְּמַעֲשֵׂה הָרָשָׁעִים,
מוֹנִיעַ עֲלֵיהֶם דִּין מְלַמְעֵלָה בְּאִילוּ עָשׂוּ
חֲטָאִים וּמַעֲשִׂים שֶׁל רָשָׁעִים. וַיֵּשׁ רָשָׁעִים

רָשָׁעִים בְּעוֹלָם, אוֹתָם צַדִּיקִים שְׂנֵמְצָאִים
בִּינֵיהֶם נִתְפָּסִים בְּחֲטָאֵיהֶם. וְאַחַד
בְּשִׁמְתַּגְלָה לִפְנֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
שִׁי־סִרְחוֹ אַחֵר כֵּךְ, הוּא מְסַלֵּק אוֹתָם
מִהָעוֹלָם טָרֵם הִגִּיעַ זְמַנָּם. זֶהוּ שְׂכַתוֹב
אֲשֶׁר יֵשׁ צַדִּיקִים אֲשֶׁר מוֹנִיעַ אֱלֹהִים
בְּמַעֲשֵׂה הָרָשָׁעִים. מוֹנִיעַ עֲלֵיהֶם דִּין
שְׁלַמְעֵלָה בְּאִילוּ עָשׂוּ חֲטָאִים וּמַעֲשִׂים שֶׁל
רָשָׁעִים.

בְּאֵילֹו עָבְדוּ עוֹבְדֵי יְצִדִּיקָיָא.

אַמַּאי, אִי בְּגִין דְּאַתְגַּלִּי קָמִי קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, דִּיתוּבוֹן בְּתִיּוּבְתָא, אוּ דִּיפּוֹק מִנִּיּהוּ זֶרְעָא, דִּיְהִיא קִשּׁוּט בְּעֵלְמָא, בְּגוֹן תֵּרַח דְּנִפֵּק מִנִּיהּ זֶרְעָא דִּקְשׁוּט, אַבְרָהָם. אַחֲזוּ, דְּנִפֵּק מִנִּיהּ חֲזָקִיּהוּ. וּשְׂאָר חֲיִיבִין דְּעֵלְמָא. וּבְגִין כֵּךְ, בְּסִטְרָא דָא, וּבְסִטְרָא דָא, הֶבֶל דְּקֶאמְרֵן, נַעֲשֶׂה וְאַתְתָּקֵף עַל הָאָרֶץ, בְּדִקְאמְרֵן.

דְּבַר אַחֲרֵי יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל הָאָרֶץ, בְּדִקְאמְרֵן דְּאַתְתָּקֵף (וְאַתְתָּקֵף) עַל עֵלְמָא. בְּמַאי, בְּגִין דִּישׁ צְדִיקִים אֲשֶׁר מִגִּיעַ אֲלֵיהֶם בְּמַעֲשֵׂה הָרָשָׁעִים, מָטָאן לִידֵּיּהוּ בְּאֵינוֹן עוֹבְדֵי דְחֲיִיבִיא, בְּגוֹן בֵּת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, אוּ חֵד מֵאֵינוֹן עוֹבְדֵי, דְּאֵינוֹן מַמַּעֲשֵׂה הָרָשָׁעִים, וְאֵינוֹן

לשון הקודש

שְׂאֵמְרֵנוּ נַעֲשֶׂה וְנִתְחַזֵּק עַל הָאָרֶץ, כְּמוֹ שְׂאֵמְרֵנוּ.

דְּבַר אַחֲרֵי יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל הָאָרֶץ, כְּפִי שְׂאֵמְרֵנוּ שֶׁהִתְחַזַּק (וְהִתְחַזַּק) עַל הָעוֹלָם. בְּמָה? מִשּׁוֹם שִׁישׁ צְדִיקִים אֲשֶׁר מִגִּיעַ אֲלֵיהֶם בְּמַעֲשֵׂה הָרָשָׁעִים, מִגִּיעַ לִידֵּיהֶם כְּאוֹתָם מַעֲשֵׂי הָרָשָׁעִים כְּמוֹ בֵּת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, אוּ אַחֲרֵי מֵאוֹתָם מַעֲשֵׂים שֶׁהֵם מַמַּעֲשֵׂה הָרָשָׁעִים, וְהֵם

שְׂמִינֵי אֱלֹהִים בְּמַעֲשֵׂה הַצְדִּיקִים, יוֹשְׁבִים בְּשִׁקְטָא וְשְׁלוֹם בְּעוֹלָם הַזֶּה, דִּין לֹא מִגִּיעַ אֲלֵיהֶם, בְּאֵלוֹ עָשׂוּ מַעֲשִׂים שֶׁל צְדִיקִים. לְמָה? אִם מִשּׁוֹם שֶׁגָּלוּ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁישׁוּבוּ בְּתִשּׁוּבָה אוּ שִׁינִּיצָא מֵהֶם זֶרַע שִׂיחִיָּה אֶמֶת בְּעוֹלָם, כְּמוֹ תֵּרַח שִׁינִּיצָא מִמֶּנּוּ זֶרַע אֶמֶת – אַבְרָהָם. אַחֲזוּ שִׁינִּיצָא מִמֶּנּוּ חֲזָקִיּהוּ, וּשְׂאָר הָרָשָׁעִים שֶׁל הָעוֹלָם. וְלִכּוֹן, בְּצַד זֶה וּבְצַד זֶה, הֶבֶל

קִיַּיִמִי בְּקִיּוּמֵיהוּ, מִדְּחִילוֹ דְּמֵאֲרִיהוֹן, וְלֹא בָּעֲאֹן
 לְאַסְתָּאבָּא, בְּגוֹן כְּמָה וְכָאִי קָשׁוּט דְּמָטוֹ לִידֵּיהוּ
 בְּעוֹבְדֵין אֱלִין, וְאֵינוֹן גְּבוּרֵי כַח, דְּעַבְדֵּי רְעוּתָא
 דְּמֵאֲרִיהוֹן, וְלֹא חֲטָאוּ. וְעַל דָּא, הָבֵל נַעֲשֶׂה עַל
 הָאָרֶץ וְאֶתְתַּקַּף בְּתוֹקֶפֶיהָ.

וַיֵּשׁ רְשָׁעִים שְׁמָגִיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַצְּדִיקִים,
 מָטִי לִידֵּיהוּ חַד מִצָּוָה, דְּאִיהוּ עוֹבְדָא
 דְּצְדִיקָא, וְזָכָאן בָּהּ, וְעַבְדֵּין יָתָהּ. בְּגוֹן לְסָטִים
 מְקַפְחָא הָוָה מִשְׁתַּבַּח בְּטוֹרֵיָא, בְּחֵדֵי אֵינוֹן לְסָטִים
 עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, וְכֹד הָוָה יוֹדָא אַעֲבַר תַּמָּן,
 הָוָה מִשְׁזוּב לִיהּ, וְנָטִיר לִיהּ מִנֵּיהוּ, וַחֲוָה קָרִי
 עָלֶיהָ רַבִּי עֲקִיבָא, יֵשׁ רְשָׁעִים אֲשֶׁר מָגִיעַ אֲלֵיהֶם
 כְּמַעֲשֵׂה הַצְּדִיקִים.

וּבְגוֹן הַהוּא חֲתִיבָא, דְּהָוָה (דף יא ע"א) בְּשִׁבְבוּתֵיהּ דְּרַבִּי
 חֲתִיבָא, דְּלִילֵיָא חַד פָּגַע בָּהּ בְּהִיא אֶתְתָּא

לשון הקודש

שְׁהִיא מַעֲשֵׂה שֶׁל צְדִיקִים, וְזוֹכִים בָּהּ
 וְעוֹשִׂים אוֹתָהּ, כְּמוֹ לְסָטִים מְקַפְחָ שְׁהִיא
 נִמְצָא בְּהָרִים יַחַד עִם לְסָטִים עוֹבְדֵי
 עֲבוּדָה זָרָה, וּכְשֶׁהִיא עוֹבֵר שָׁם יְהוּדִי,
 הִיא מְצִיל אוֹתוֹ וְשׁוֹמֵר אוֹתוֹ מֵהֶם, וְהִיא
 קוֹרָא עָלָיו רַבִּי עֲקִיבָא: יֵשׁ רְשָׁעִים אֲשֶׁר
 מָגִיעַ אֲלֵהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַצְּדִיקִים.

וּכְמוֹ אוֹתוֹ רָשָׁע שְׁהִיא בְּסִבְיָתוֹ שֶׁל

עוֹמְדִים בְּקִיּוּמָם מִפְּחַד רְבוּנָם, וְלֹא
 רוֹצִים לְהִטָּמֵא כְּמוֹ כְּמָה צְדִיקִי אֵמֶת
 שְׁבָאוֹ לִידֵּיהֶם כְּמַעֲשִׂים הִלָּלוֹ, וְהֵם גְּבוּרֵי
 כַח שְׁעוֹשִׂים רְצוֹן אֱדוֹנָם וְלֹא חֲטָאוּ, וְעַל
 זֶה הָבֵל נַעֲשֶׂה עַל הָאָרֶץ וּמִתְחַזֵּק
 בְּתַקְפוֹ.

וַיֵּשׁ רְשָׁעִים שְׁמָגִיעַ אֲלֵהֶם כְּמַעֲשֵׂה
 הַצְּדִיקִים, בָּאָה לִידֵּיהֶם מִצָּוָה אַחַת

דַּהֲוֹת אֶזְלַת לְבִי בְּרַתָּהּ. בָּעָא לְמִתְקַף בָּהּ, אָמְרָה
 לִיהּ, בְּמָטוּ מִינָךְ, אֻקִּיר לְמָרְךָ, וְלֹא תִחַטָּא גִבְאִי.
 שִׁבְקָה וְלֹא חָב בָּהּ. הָוִי אֹמֵר, וַיֵּשׁ רְשָׁעִים אֲשֶׁר
 מִגִּיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַצְדִּיקִים אָמַרְתִּי שְׁגָם זֶה
 הָבֵל, כְּמָה דְּאַתְתָּקֵף תַּהוּא הָבֵל, בְּתִדִּי אֵינוֹן
 צְדִיקָא, דְּמָטוּ לִידֵּיהּ עוֹבְדֵי דְחִיבָא, וְלֹא חָטְאֵן.
 אוֹף חָבִי, אַתְתָּקֵף בְּתִדִּי אֵינוֹן חִיבָא, דְּמָטִי
 לִידֵּיהּ עוֹבְדֵי דְאֵינוֹן צְדִיקָא, וְעוֹבְדֵי לָהּ.

דְּתַנִּינָן עֶבֶד קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא צְדִיקִים וְרְשָׁעִים
 בְּעֶלְמָא. וְכְמָה דְּאַתֵּיקֵר אִיהּ בְּעֶלְמָא,
 בְּעוֹבְדֵי דְצְדִיקָא, חָבִי נָמִי אַתֵּיקֵר אִיהּ
 בְּרִשְׁעִיָא, כִּד עוֹבְדֵי עוֹבְדָא טָבָא בְּעֶלְמָא. כְּמָה
 דְּאַתָּ אָמֵר, ^(קהלת ג') אֵת הַכֹּל עָשָׂה יָפָה בְּעֵתוֹ. וַיִּי
 לְחִיבָא, כִּד עֶבֶד גְּרָמִיָה רַע, וְאַתְתָּקֵף בְּחוֹבִיָה,

לשון הקודש

אף כִּד הַתְחַזֵּק עִם אוֹתָם רְשָׁעִים שֶׁהִגִּיעוּ
 לִידֵּיהֶם מַעֲשֵׂי אוֹתָם הַצְדִּיקִים וְעוֹשִׂים
 אוֹתָם.

שִׁשְׁנִינוּ, עָשָׂה הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
 צְדִיקִים וְרְשָׁעִים בְּעוֹלָם, וְכִמוֹ שֶׁהוּא
 מִתְכַּבֵּד בְּעוֹלָם בְּמַעֲשֵׂי הַצְדִּיקִים, כִּד גַּם
 הוּא מִתְכַּבֵּד בְּרְשָׁעִים בְּשַׁעוֹשִׂים מַעֲשֵׂה
 טוֹב בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר ^(קהלת א') אֵת הַכֹּל
 עָשָׂה יָפָה בְּעֵתוֹ. אוֹי לְרָשָׁע בְּשַׁעוֹשָׂה אֵת

רַבִּי חֵיָא, שְׁלִילָה אַחַד פָּגַשׁ אֵת אוֹתָהּ
 אִשָּׁה שֶׁהָיְתָה הוֹלֶכֶת לְבֵית בָּתָּהּ, רָצָה
 לְתַקֵּף אוֹתָהּ. אָמְרָה לוֹ, בְּבִקְשָׁה מִמֶּךָ,
 כִּיכִד אֵת רַבּוֹנָךְ וְאֵל תִּחַטָּא עִמִּי. עֲזַב
 אוֹתָהּ וְלֹא חָטָא בָּהּ. הָוִי אֹמֵר, וַיֵּשׁ
 רְשָׁעִים אֲשֶׁר מִגִּיעַ אֲלֵהֶם כְּמַעֲשֵׂה
 הַצְדִּיקִים אָמַרְתִּי שְׁגָם זֶה הָבֵל. כְּמוֹ
 שֶׁהַתְחַזֵּק אוֹתוֹ הָבֵל עִם אוֹתָם הַצְדִּיקִים
 שָׂבָאוּ לִידֵּיהֶם מַעֲשֵׂי רְשָׁעִים וְלֹא חָטְאוּ,

בְּמָה דַּאתְּ אָמַר, (ישעיה ג') אוֹי לְרָשָׁע רָע וְגו'.

תְּנוּ פֶתַח וְאָמַר, אֶת הַכֹּל רָאִיתִי בְיָמֵי הַבְּלִי וְגו'.

הַאי קָרָא אוֹף הָכִי אוֹקְמוּהָ חֲבַרְיָא, אָבֵל בַּד
אֶתְיָהִיב חֲכָמָה לְשִׁלְמוֹה, חָמָא בּוֹלָא, בְּזִמְנָא
דְּשִׁלְטָא סִיחָרָא, יֵשׁ צַדִּיק דָּא עֲמוּדָא דְעָלְמָא.

אוּבַד: בְּמָה דַּאתְּ אָמַר, (ישעיה ג') הַצַּדִּיק אָבֵד, בְּזִמְנָא
דְּגָלוּתָא בְּצַדִּיקוֹ: בְּגִין דְּהִיא שְׂכִיבַת לְעַפְרָא, צַדִּיק
דָּא, כָּל זִמְנָא דִּישְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא, אִיהִי עֲמָחוּן
בְּגָלוּתָא, וּבְגִין כֵּךְ, (קהלת ז') צַדִּיק אוּבַד בְּצַדִּיקוֹ. דְּהָא
לָא מְטָאן לְגַבִּיּה אֵינוֹן בִּרְכָאן עֲלָאִין.

וְיֵשׁ רָשָׁע מֵאֲרִיךְ בְּרַעְתּוֹ, דָּא סְמָאֵל, דְּאֲוֲרִיךְ
שְׁקֵט וְשִׁלּוּה לְאָדוּם, בְּמָאִי בְרַעְתּוֹ.

בְּהִיא רָעָה אֶתְתִּיה, (נ"א אִשָּׁה רָעָה אִשָּׁת וְנוֹנִים) (הושע א')
נָחַשׁ תִּקִּיפָא, דְּהָא לָא מְטָא עֲלִיּוּהוּ שְׁקֵט

לשון הקודש

לְעַפְרָא. צַדִּיק זֶה, כָּל זֶמֶן שִׁישְׂרָאֵל בְּגָלוּת,
הִיא עִמָּם בְּגָלוּת, וּמִשּׁוּם כֵּךְ, צַדִּיק אָבֵד
בְּצַדִּיקוֹ, שְׁהָרִי אֵין מַגִּיעוֹת אֵלָיו אוֹתָן
בְּרַכּוֹת עֲלִיוֹנוֹת.

וְיֵשׁ רָשָׁע מֵאֲרִיךְ בְּרַעְתּוֹ – זֶה סְמָאֵל,
שְׁהָאֲרִיךְ שְׁקֵט וְשִׁלּוּה לְאָדוּם, בְּמָה?
בְּרַעְתּוֹ, בְּאוֹתוֹה רָעָה אִשָּׁתוֹ, (אִשָּׁה רָעָה אִשָּׁת
וְנוֹנִים) נָחַשׁ הִתְקִיף, שְׁהָרִי לֹא מַגִּיעַ עֲלֵיהֶם
שְׁקֵט וְשִׁלּוּה אֵלָּא רַק מִשּׁוּם שְׁנַדְבָּק

עֲצָמוּ רַע וּמִתְחַזֵּק בְּחִטָּאוֹ, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר
(ישעיה ג') אוֹי לְרָשָׁע רָע וְגו'.

עוֹד פֶּתַח וְאָמַר, (קהלת ז') אֶת הַכֹּל רָאִיתִי
בְיָמֵי הַבְּלִי וְגו'. פָּסוּק זֶה אָף כֵּךְ בְּאֲרוּחוֹ
הַחֲבָרִים, אָבֵל כַּאֲשֶׁר נִתְּנָה חֲכָמָה
לְשִׁלְמוֹה, רָאָה הַכֹּל בְּזִמְן שְׁשׁוּלְמַת
הַלְבָּנָה. יֵשׁ צַדִּיק – זֶה עֲמוּד הָעוֹלָם.
אָבֵד – כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר הַצַּדִּיק אָבֵד, בְּזִמְן
הַגָּלוּת. בְּצַדִּיקוֹ – מִשּׁוּם שֶׁהִיא שׁוֹכְבַת

וְשִׁלּוֹה, אֶלֶּא בְּגִין דְּאֵתְדַבֵּק בְּהֵיָא נּוֹקְבָא.
בְּגִוּוֹנָא דָּא לְשָׁאֵר מְלָבוֹן, עַד דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא יָקִים מַעֲפָרָא, לְהֵיָא סִבָּת דְּדוּד הַנוֹפֶלֶת,
דְּכַתִּיב, (עמוס ד') אָקִים אֶת סִבָּת דְּדוּד הַנִּפְלֶת.

וַיִּלְךָ אִישׁ מִבֵּית לִוִּי. (שמות ב') רַבִּי יוֹסִי פֶתַח (שיר
השירים ו') דְּדוּדֵי יָרֵד לָגֵנוּ לְעֶרְוֹת הַבּוֹשֶׁם וְגו'.
לָגֵנוּ: דָּא בְּנִסְתַּיִשְׂרָאֵל, בְּגִין דְּהֵיָא עֲרוּגַת הַבּוֹשֶׁם,
דְּאֵיִהִי כְּלִילָא מִכָּל סְטֵרִי (נ"א וי"ג) בּוֹסְמִין וְרִיחִין
דְּעֻלְמָא דְּאֵתִי. בְּשַׁעֲתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָחִית
לְגִנְתָּא דָּא (נ"א דַּעֲדוֹ) כָּל אֵינּוֹן נִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקָיָא,
מִתְעַטְרִין תַּמָּן, כְּלָהוּ יַהֲבֵי רִיחָא, כְּמָה דָּאֵת אָמַר
וְרִיחַ שְׁמִנִּיךְ מִכָּל בְּשָׁמִים, (נ"א וְרִיחַ אַפְּךָ בַּתְּפוּחִים) אֵלִין
אֵינּוֹן נִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקָיָא, דְּאָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל
אֵינּוֹן נִשְׁמַתִּין דְּצַדִּיקָיָא, דְּהוּוּ בְּהֵיָא עֻלְמָא, וְכָל
אֵינּוֹן נִשְׁמַתִּין, דְּזִמְיִנִין לְנַחֲתָא לְהֵיָא עֻלְמָא, כְּלָהוּ

לשון הקודש

בְּשָׁמִים וְרִיחֹת שֶׁל הָעוֹלָם הָבָא. בְּשַׁעֲתָא
שֶׁהַקּוּדְשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹרֵד לָגֵן הַזֶּה (של עדן),
כָּל אוֹתָן נִשְׁמֹת הַצַּדִּיקִים מִתְעַטְרוֹת
שֵׁם, כְּלָן נוֹתְנוֹת רִיחַ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְרִיחַ
שְׁמִנִּיךְ מִכָּל בְּשָׁמִים (וְרִיחַ אַפְּךָ בַּתְּפוּחִים) – אֵלִין
הֵם נִשְׁמֹת הַצַּדִּיקִים, שֶׁאָמַר רַבִּי יִצְחָק,
כָּל אוֹתָן נִשְׁמֹת הַצַּדִּיקִים שֶׁהֵיוּ בְּעוֹלָם
הַזֶּה וְכָל אוֹתָן הַנִּשְׁמֹת שֶׁעֲתִידוֹת לָרֶדֶת

בְּאוֹתָהּ נִקְבְּהָ. כְּמוֹ זֶה לְשָׁאֵר הַמִּלְכּוּת,
עַד שֶׁהַקּוּדְשׁ בְּרוּךְ הוּא יָקִים מִן הָעֶפֶר
אֶת אוֹתָהּ סִבָּת דְּדוּד הַנוֹפֶלֶת, שְׁכַתּוֹב
(עמוס ט) אָקִים אֶת סִבָּת דְּדוּד הַנִּפְלֶת.

וַיִּלְךָ אִישׁ מִבֵּית לִוִּי. רַבִּי יוֹסִי פֶתַח, (שיר
השירים ו') דְּדוּדֵי יָרֵד לָגֵנוּ לְעֶרְוֹת הַבּוֹשֶׁם וְגו'. לָגֵנוּ
– זֶה בְּנִסְתַּיִשְׂרָאֵל, מִשּׁוּם שֶׁהֵיָא עֲרוּגַת
הַבּוֹשֶׁם, שֶׁהֵיָא כְּלִילָא מִכָּל צִדֵּי (מִיָּמִין)

בְּגִנְתָּא (דא קיימין בְּגִנְתָּא) דִּי בְּאַרְעָא, (בְּלִחוּ) קיימין
בְּדִיוֹקְנָא וְצִיּוֹרָא דְהוּוּ קיימין בְּהַאי עֲלָמָא, וְסִתְרָא
וְרוּא דָא אֶתְמַסַּר לְחַבִּימִי.

רוּחָא דְנִחִית לְבְנֵי נָשָׂא, דְּאִיהוּ מְסִטְרָא דְנוֹקְבָא,
מִתְגַּלְפָּא תְדִיר בְּגִלּוּפָא כְּהַאי חוּתָם. צִיּוֹרָא
דְּגוּפָא דְבַר נָשׁ כְּהַאי עֲלָמָא, בְּלִיט לְבַר, וְרוּחָא
אֶתְגַּלִּיף לְגוּ. כִּד אֶתְפַּשֵּׁט רוּחָא מִן גּוּפָא, הֵהוּא
רוּחַ בְּלִיט בְּגִנְתָּא דְאַרְעָא, בְּצִיּוֹרָא וְדִיוֹקְנָא דְגוּפִיה
מִמָּשׁ דְּכְהַאי עֲלָמָא, בְּגִין דְּהִזְה תְדִיר כְּחוּתָם.

וְעַל דָּא אָמְרָה אִיהִי, (שיר השירים ח') שְׁיִמְנֵי כְּחוּתָם,
מַה חוּתָם גָּלִיף בְּגִלּוּפָא לְגוּ, וְאֶתְצִייר
בְּצִיּוֹרָא בְּלִיטָא לְבַר. אוּף חֲכִי אִיהִי רוּחָא, דְּהִזְה
מְסִטְרָא דִילָּהּ, כְּהַאי גּוּנָא מִמָּשׁ כְּהַאי עֲלָמָא,
גָּלִיף בְּגִלּוּפָא לְגוּ, וְכִד אֶתְפַּשֵּׁט מִן גּוּפָא, וְעַל

לשון הקודש

בולטת בגן של הארץ בציוור ודיוקן של
גופו ממש שבְּעוֹלָם הַזֶּה, משום שהיה
תמיד כמו חותם.

ועל זה היא אָמְרָה (שיר ח) שְׁיִמְנֵי כְּחוּתָם.
מה חותם חקוק בחקיקה פְּנִימָה וּמְצִייר
בְּצִיּוֹר בולט החוצה, אף כך היא הרוח
שְׁהִיטָה מצד שְׁלָה, כמו זה ממש בעולם
הזה חקוק בחקיקה פְּנִימָה, וכְּשִׁמְתִּפְשֵׁט
מהגוף ונכנס לגן שבְּאָרְץ, האויר ששם

לְעוֹלָם הַזֶּה, בְּלִין (עומדות בגן הזה). בגן
שבְּאָרְץ בְּלָם עומדים בְּדִיוֹקְן וְצִיּוֹר שְׁהִיו
עומדים בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְסִתְרָא וְסוּד זֶה נִמְסַר
לְחַבִּימִים.

רוח שְׁיִוְרְדַת לְבְנֵי אָדָם, שְׁהוּא מְצַד
הַנְּקִבָּה, נְחַקְקָה תמיד בחקיקה כְּחוּתָם
הַזֶּה. צִיּוֹר הַגּוּף שֶׁל אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה
בולט החוצה, וְרוּחַ נְחַקְקָת פְּנִימָה.
כְּשִׁמְתִּפְשֵׁט הָרוּחַ מִן הַגּוּף, אוֹתָהּ רוּחַ

בְּגִנְתָּא דְאַרְעָא, אֲוִירָא דְתַמָּן בְּלִיט הֵהוּא גְלוּפָא
לְאַתְצִירָא לְבַר, וְאַתְצִיר בְּצִירָא בְּלִיטָא לְבַר,
בְּגִוּוֹנָא דְצִירָא דְגוּפָא בְּהֵא עֲלָמָא (לְעִילָא).

נִשְׁמָתָא, דְּאִיהִי מְאִילָנָא דְחֵיָא, אֲתְצִיר תַּמָּן
לְעִילָא, בְּהֵהוּא צִירָא דְחֵיָי, לְאַתְעֲנָנָא
בְּנוּעָם יי', כְּמָה דְאַתְ אָמַר (תהלים כ"ז) לַחֲזוֹת בְּנוּעָם
יי' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ.

וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לְוִי, דָּא גְבִרְיָאֵל, כְּמָה דְאַת אָמַר
(דניאל ט') וְהָאִישׁ גְּבִרְיָאֵל אֲשֶׁר רָאִיתִי בַּחֲזוֹן
וְגו'. מִבֵּית לְוִי: דָּא כְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּאַתִּיא מִסְטָרָא
דְשִׁמְאָלָא. וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי דָּא נִשְׁמָתָא.

דְּתַנִּינָן, בְּשַׁעֲתָא דְאַתִּי לִיד גּוּפָא דְצַדִּיק, בְּהֵא
עֲלָמָא, (דף י"א ע"ב) קָדְשָׁא בְּרִיד הוּא קָרִי
לִיה לְגְבִרְיָאֵל, וְנָטִיל הֵהוּא נִשְׁמָתָא (דְּצַדִּיק) דִּי

לשון הקודש

שְׁנָאֵמַר (דניאל ט) וְהָאִישׁ גְּבִרְיָאֵל אֲשֶׁר
רָאִיתִי בַּחֲזוֹן וְגו'. מִבֵּית לְוִי - זו כְּנָסֶת
יִשְׂרָאֵל, שְׁבָאָה מִצַּד הַשְּׁמָאל. וַיִּקַּח אֶת
בֵּת לְוִי - זו הַנִּשְׁמָה.

שְׁשַׁנִּינוּ, בְּשַׁעֲתָא שְׁנוּלָד גּוּפָא שֶׁל צַדִּיק
בְּעוֹלָם הַזֶּה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹרָא
לְגְבִרְיָאֵל וְנָטִיל אוֹתָהּ נִשְׁמָה וְשֶׁל צַדִּיק
שְׁבָנוּ, וּמוֹרִיד אוֹתָהּ לְגוּפָא הַזֶּה שֶׁל

בּוֹלֵט אוֹתוֹ חֲקִיקָה לְהַצְטִיר הַחוּצָה,
וּמִצְטִיר בְּצִיּוֹר בּוֹלֵט הַחוּצָה, כְּמוֹ שְׁצִיּוֹר
שֶׁל הַגּוֹף בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלִמְעָלָה.

הַנִּשְׁמָה שֶׁהִיא מַעֵץ הַחַיִּים מִצְטִירֶת שֵׁם
לְמַעַלָּה בְּאוֹתוֹ צִוּוֹר הַחַיִּים לְהַתְעַנֵּג
בְּנֵעָם ה', כְּמוֹ שְׁנָאֵמַר (תהלים כז) לַחֲזוֹת
בְּנֵעָם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ.

וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לְוִי - זֶה גְבִרְיָאֵל, כְּמוֹ

בְּגִנְתָּא, וְנִתְתָּא לָהּ לְהָאִי גּוּפָא דְּצַדִּיקָיָא, דְּאֵתִיּוּלִיד
בְּהָאִי עֲלָמָא, וְאִיהוּ אֶתְפָּקֵד עָלָהּ וְנָטִיר לָהּ.

וְאִי תִימָא, תְּהוּא מְלָאכָא דְּאֶתְמַנָּא עַל רוּחִיהוֹן
דְּצַדִּיקָיָא, לִילָה שְׁמִיָּה, וְאֵת אֲמַרְתָּ דְּאִיהוּ
גְּבִרְיָאֵל. הָכִי הוּא וְדָאִי, בְּגִין דְּאֵתִי מִסְטָרָא
דְּשִׁמְאָלָא, וְכָל מָאן דְּאֵתִי מִסְטָרָא דְּשִׁמְאָלָא
הָכִי אֶקְרִי.

וַיֵּלֶךְ אִישׁ: דָּא עֲמָרָם. וַיִּקַּח אֶת בֵּת לָוִי: דָּא
יֹכְבֶּד. וּבֵת קוֹל גִּחְתָּת וְאֲמַרְתָּ לִּיהּ
לְאֹדְוִינָא בְּהּ, דְּהָא קָרִיב זְמַנָּא דְּפוּרְקָנָא דִּישְׂרָאֵל,
עַל יְדָא דְּבָרָא דְּאֵתִיּוּלִיד מִנִּיּוּהוּ.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סִייעַ בֵּיהּ, דְּתַנִּינָן, שְׂכִינְתָּא
שְׂרָיָא עַל עַרְסִיָּהּ וְרַעוּתָא דְּלַהוֹן
בְּדַבְּקוּתָא חָדָא, תָּזֶה בָּהּ בְּשְׂכִינְתָּא, וְעַל דָּא, לָא
אֶתְעָדִי שְׂכִינְתָּא, מִתְּהוּא בָּרָא דְּאוּלִידוֹ, לְקַיָּמָא

לשון הקודש

וַיֵּלֶךְ אִישׁ – זֶה עֲמָרָם. וַיִּקַּח אֶת בֵּת לָוִי
– זֶה יֹכְבֶּד. וּבֵת קוֹל יִרְדָּה וְאֲמַרְתָּ לוֹ
לְאֹדְוִינָא בְּהּ, שְׁהֵרִי קָרִיב זְמַן גְּאֻלַּת
יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי הַבֵּן שְׁנוּלֵד מִהֶם.
וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סִייעַ בּוֹ, שְׁשִׁנְגוּ
שְׂכִינָה שְׂרֻתָהּ עַל מִטָּתָם, וְהִרְצוּן שְׁלָהֶם
בְּדַבְּקוּת אַחַת הֵיטָהּ בְּשְׂכִינָהּ, וְלָכֵן לָא

הַצַּדִּיק שְׁנוּלֵד בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהוּא נִפְקֵד
עָלֶיהָ וְשׁוֹמֵר אוֹתָהּ.
וְאִם תֹּאמַר, אוֹתוֹ מְלַאכְךָ שֶׁהִתְמַנֶּה עַל
רוּחוֹת הַצַּדִּיקִים שָׂמוּ לִילָה, וְאֵתָהּ אוֹמֵר
שְׁשִׁמוּ גְּבִרְיָאֵל? כִּךָ הוּא וְדָאִי, מִשּׁוּם
שְׂבָא מִצַּד הַשְּׁמָאֵל, וְכָל מִי שְׂבָא מִצַּד
הַשְּׁמָאֵל כִּךָ נִקְרָא.

דְּכַתִּיב, (ויקרא י"א) וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים. בַּר
נָשׁ דְּמִקְדָּשׁ גְּרָמִיָּה מְלַרַע, קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא
מִקְדָּשׁ לִיה לְעִילָא, בְּמָה דְרַעוּתָא דְלַחֲוֹן הָהּ
בְּדִבְקוּתָא דְשְׁכִינְתָּא. הָכִי אֶתְדַבְּקָא שְׁכִינְתָּא,
בְּהָהוּא עוֹבְדָא מִמָּשׁ דְּעַבְדוּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, זַבְּאִין אֵינֹן צְדִיקָא דְרַעוּתָא
דְלַחֲוֹן בְּדִבְקוּתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
תְּדִיר, וּבְמָה דְאֵינֹן מִתְדַבְּקִין בֵּיה תְּדִיר, הָכִי נָמִי
אִיהוּ אֶתְדַבְּק בְּהוּ, וְלֹא שָׁבִיק לֹון לְעֶלְמִין. וְוִי
לְרַשִּׁיעֵיָא, דְרַעוּתָא דְלַחֲוֹן, וּדְבִקוּתָא דְלַחֲוֹן,
מִתְרַחֵקָא מִנִּיהּ. וְלֹא דִי לְהוּ דְמִתְרַחֵקֵן מִנִּיהּ, אֶלָּא
דְּמִתְדַבְּקֵן בְּסִטְרָא אַחְרָא. תָּא חֲזִי, עֲמָרָם דְּאֶתְדַבְּק
בֵּיה בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. נָפַק מִנִּיהּ מִשָּׁתָה,
דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לֹא אַעֲדִי מִנִּיהּ לְעֶלְמִין,
וְשְׁכִינְתָּא אֶתְדַבְּקַת בְּהִדִּיָּה תְּדִיר, זַבְּאָה חוֹלְקִיָּה.

לשון הקודש

שְׁהֲרָצוֹן שְׁלָהֶם בְּדִבְקוּת שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא תָּמִיד. וּכְמוֹ שֶׁהֵם מִתְדַבְּקִים
בּו תָּמִיד, כִּךְ גַּם הוּא נִדְבֵּק בָּהֶם וְלֹא
עוֹזֵב אוֹתָם לְעוֹלָמִים. אוֹי לְרַשָּׁעִים
שְׁהֲרָצוֹן שְׁלָהֶם וְהִדְבְּקוּת שְׁלָהֶם מִרְחַקַת
מִמֶּנּוּ, וְלֹא דִי לָהֶם שְׁמִתְרַחֲקִים מִמֶּנּוּ,
אֶלָּא שֶׁנִּדְבְּקִים בְּצַד הָאֲחֵר. בֹּא רְאֵה,
עֲמָרָם שֶׁנִּדְבֵּק בְּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יֵצֵא

זֶה שְׁכִינָה מֵאוֹתוֹ בֶּן שְׁהוֹלִידוֹ, לְקִים מַה
שְׁכָּתוֹב (ויקרא ב) וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם
קְדוֹשִׁים. בֶּן אָדָם שֶׁמִּקְדָּשׁ עֲצָמוֹ מְלֻמָּטָה,
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִקְדָּשׁ אוֹתוֹ מְלֻמָּעָלָה.
כְּמוֹ שְׁהֲרָצוֹן שְׁלָהֶם הִיָּה בְּדִבְקוּת שֶׁל
הַשְּׁכִינָה, כִּךְ הַשְּׁכִינָה נִדְבָּקָה מִמָּשׁ
בְּאוֹתוֹ מַעֲשֶׂה שְׁעָשׂוֹ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲשֶׁרִי הַצְדִּיקִים

וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֶּן וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא.
 (שמות ב') מָאִי כִּי טוֹב הוּא. אָמַר רַבִּי חֲנִיָּא,
 דְּאִתִּילִיד מְהוּל. בְּגִין, דְּרָזָא דְבְרִית, טוֹב אֶקְרִי,
 דְּכַתִּיב, (ישעיה ג') אָמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, נִהִירוּ דְשְׂכִינְתָּא דְנִהִיר בֵּיה
 חֲמָאָת, דְּבִשְׁעָתָא דְּאִתִּילִיד אֶתְמַלִּיא כָּל
 בֵּיתָא נִהוּרָא, דְּכַתִּיב וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא,
 וְכַתִּיב (בראשית א') וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. וְעַל
 דָּא כִּי טוֹב הוּא כְּתִיב, וְכֹלָא הוּא.

וַתִּצְפְּנֶהוּ שְׁלֹשָׁה יָרְחִים, שְׁלֹשָׁה יָרְחִים מָאִי קָא
 מִיִּירִי. אָמַר ר' יְהוּדָה, רָמְזוּ הוּא דְקָא
 רָמְזוּ, דְּלֹא אֶשְׁתַּמּוּדַע מִשָּׂה בּוֹהֶרָא עֲלָאָה, עַד
 שְׁלֹשָׁה יָרְחִים. דְּכַתִּיב, (שמות י"ט) בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי,
 דָּהָא כִּדִּין אֶתִּיחִיבַת תּוֹרָה עַל יְדוּי, וְשְׂכִינְתָּא

לשון הקודש

שְׂמַאִיר בּוֹ, שְׂבִשְׂעָה שְׁנוּלָד, הַתְּמַלָּא כָּל
 הַבֵּית אֹר, שְׂכְתוּב וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב
 הוּא, וְכַתוּב (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת
 הָאֹר כִּי טוֹב. וְעַל זֶה כְּתוּב כִּי טוֹב הוּא,
 וְהַכֵּל הָיָה.

וַתִּצְפְּנֶהוּ שְׁלֹשָׁה יָרְחִים. מָה אוֹמְרִים
 שְׁלֹשָׁה יָרְחִים? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, רָמְזוּ
 הוּא שְׂרָמְזוּ, שְׁלֹא נִדְעָ מִשָּׂה בּוֹהֶר עֲלִיוֹן
 עַד שְׁלֹשָׁה יָרְחִים, שְׂכְתוּב (שמות יט) בַּחֹדֶשׁ

מִמְּנֵי מִשָּׂה, שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא זֶה
 מִמְּנֵי לְעוֹלָמִים, וְשְׂכִינָה נִדְבָקָה עִמּוֹ
 תְּמִיד. אֲשֶׁרִי חֲלָקוּ.

וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֶּן וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי
 טוֹב הוּא. מָה זֶה כִּי טוֹב הוּא? אָמַר רַבִּי
 חֲנִיָּא, שְׁנוּלָד מְהוּל. מִשּׁוּם שְׁסוּד הַבְּרִית
 נִקְרָא טוֹב, שְׂכְתוּב (ישעיה ג) אָמְרוּ צְדִיק כִּי
 טוֹב.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, רָאָתָה בּוֹ אֹר הַשְּׂכִינָה

אֶת־גִּלְיָא, וְשָׂרְיָא עָלָיו לְעִינְיָהוֹן דְּכָלָא, דְּכַתִּיב, (שמות)
 וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא אֵלָיו יי'.

וְלֹא יָכֹלָה עוֹד הַצְפִּינוּ, (שמות ב') דְּעַד הָהוּא שִׁעְתָּא,
 לֹא אֶשְׁתַּמּוּדַע מְלוּלִיָּה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 וּכְתִיב מֹשֶׁה יִדְבֹּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל.

וְתַקַּח לוֹ תֵּבֶת גּוֹמָא, רָמְזוּ עַל הָאָרוֹן, דְּלוּחוֹת
 קַיִימָא עָאֲלִין בְּגִיָּיה, תֵּיבֶת גּוֹמָא, אָרוֹן
 הַבְּרִית אִיהוּ. וְתַחֲמִירָה בַּחֲמֵר וּבִזְפֹּת (דְּהַחֲמִי מִיָּדָה דְּאִיהוּ)
 דְּהָא הָאָרוֹן הָהוּא מְחוּפָּה מְלָגוּ וּמְלָבַר. רַבִּי יְהוּדָה
 אָמַר, דָּא הִיא אוּרִיָּיתָא, דְּהַחֲמִירָה קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ
 הוּא בְּמַצּוֹת עֲשֵׂה וּבְמַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה.

וְתַשֻּׁם בָּהּ אֶת הַיֶּלֶד, אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל, בְּמָה דְּאֵת
 אָמַר (הושע י"א) כִּי נָעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֵּהוּ.
 וְתַשֻּׁם בַּסּוּף דְּלֹא הָיוּ בְּקוּדְשֵׁי אוּרִיָּיתָא חוּמְרָא

לשון הקודש

גִּמָּא הִיא אָרוֹן הַבְּרִית. וְתַחֲמִירָה בַּחֲמֵר
 וּבִזְפֹּת, [וְשִׁמְיָהּ תִּבְיָה שְׁחִי] שְׁחִי הִיא
 מְצֻפָּה מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ. רַבִּי יְהוּדָה
 אָמַר, זֹהִי הַתּוֹרָה שְׁחִמְרָה הַקְּדוּשָׁה
 בְּרוּךְ הוּא בְּמַצּוֹת עֲשֵׂה וּבְמַצּוֹת לֹא
 תַעֲשֶׂה.

וְתַשֻּׁם בָּהּ אֶת הַיֶּלֶד – אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (הושע יא) כִּי נָעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֵּהוּ.
 וְתַשֻּׁם בַּסּוּף – שֶׁלֹּא הָיוּ מַצּוֹת הַתּוֹרָה

הַשְּׁלִישִׁי, שְׁחִי אִזְנֵי נִתְּנָה תּוֹרָה עַל יְדוֹ,
 וְשִׁכְיָנָה הַתְּגִלָּתָה וְשִׁרְתָּה עָלָיו לְעִינֵי
 כָּלֶם, שְׁכָתוֹב וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים
 וַיִּקְרָא אֵלָיו ה'.

וְלֹא יָכֹלָה עוֹד הַצְפִּינוּ, שְׁעַד אוֹתָהּ שְׁעָה
 לֹא נוֹדַע דְּבִירוֹ בְּקְדוּשָׁא-בְּרוּךְ-הוּא,
 וּכְתוּב מֹשֶׁה יִדְבֹּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל.
 וְתַקַּח לוֹ תֵּבֶת עֲצֵי גִמָּא, רָמְזוּ עַל הָאָרוֹן
 שְׁלוּחוֹת הַבְּרִית נִכְנָסִים לְתוֹכוֹ. תֵּבֶת

לְמַעַבְד, עַד סוֹף, דְּעָא לוֹ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, לְסוֹף
אַרְבַּעִין שָׁנִין. עַל שִׁפְתַּת הַיָּאֹר: עַל מִימְרָא דְאַיְנוּן
דְּמוֹרִים אֹרִייתָא וְחוּקָה לְיִשְׂרָאֵל. (נ"א רבי חזקיה אָמַר
הָכִי אוֹלִיפָנָא)

דְּבַר אַחֵר וַיֵּלֶךְ אִישׁ, דָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת ט"ו) יִי' אִישׁ מִלְחָמָה. מִבֵּית לִוִּי,
דָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲתֵר דְּחֻכְמָה עֲלָא, וְהָהוּא
נָהָר, מִתְחַבְּרֵן בַּחֲדָא, וְלֹא מִתְפָּרְשִׁין לְעֵלְמִין.
מִבֵּית לִוִּי דְאַשְׁרֵי לִוִּיתָן (נ"א כָּל חִידוֹ) לְחִידוֹ בְּעֵלְמָא,
הָדָא הוּא דְכְתִיב, (תְּהִלִּים ק"ד) לִוִּיתָן זֶה יִצְרֵת לְשַׁחַק
בּוֹ. וַיִּקַּח אֶת בֵּת לִוִּי, דָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲתֵר
דְּנִהִירוֹ דְּסִיחְרָא נָהִיר.

וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֶּן. הָאִשָּׁה וַדָּאִי, בְּמָה דְאַתָּ
אָמַר (בְּרֵאשִׁית ב') לָזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה. בְּקִדְמִיתָא
בֵּת לִוִּי, וְהָכִי הוּא וַדָּאִי, וְכִי בֵּת לִוִּי בְּקִדְמִיתָא, (דף

לשון הקודש

בְּאַחַד וְלֹא נִפְרָדִים לְעוֹלָמִים. מִבֵּית לִוִּי
– שְׁהִשְׁרָה לִוִּיתָן (כָּל שְׁמֻחָה) לְשִׁמְחָה
בְּעוֹלָם, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תְּהִלִּים קד) לִוִּיתָן זֶה
יִצְרֵת לְשַׁחַק בּוֹ. וַיִּקַּח אֶת בֵּת לִוִּי – זֶה
הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְקוֹם שְׁאוּר הַלְבָנָה
מֵאִיר.

וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֶּן. הָאִשָּׁה וַדָּאִי,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר לָזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה. בְּתַחֲלָה

הָמָר לַעֲשׂוֹת עַד סוֹף, שֶׁנִּכְנְסוּ יִשְׂרָאֵל
לְאַרְצָא לְסוֹף אַרְבַּעִים שָׁנָה. עַל שִׁפְתַּת
הַיָּאֹר – עַל מֵאֲמַר שֶׁל אוֹתָם שְׁמוֹרִים
הַתּוֹרָה וְחֻקָּה לְיִשְׂרָאֵל. (רְבִי חֲזַקְיָה אָמַר, כָּר לְמֻדְנָה).
דְּבַר אַחֵר וַיֵּלֶךְ אִישׁ – זֶה הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ
הוּא, שְׁכָתוֹב ה' אִישׁ מִלְחָמָה. מִבֵּית לִוִּי
– זֶה הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַמְּקוֹם
שֶׁהַחֻכְמָה הַעֲלִיזָה וְאוֹתוֹ נָהָר מִתְחַבְּרִים

י"ב ע"א) וְהִשְׁתָּא אֵשָׁה. אֵלָּא הָכִי הוּא וְדָאִי, וְהָכִי אוֹלִיפְנָא, אֶתְתָּא עַד לָא אוֹדְיוֹנָת, אֶתְקַרִּיאַת בֵּת פְּלוֹנִי, בְּתֵר דְּאוֹדְיוֹנָת אֶתְקַרִּיאַת אֵשָׁה. וְהָכָא, בֵּת, וְאֵשָׁה, וְכָלָא, חַד דְּרָגָא אִיהוּ.

וְתַצְפִּנְהוּ שְׁלֹשָׁה יִרְחִים. (שמות ב') אֵלִין תְּלַת יִרְחִין, דְּדִינָא קִשְׂיָא שְׂרִיָּא בְּעִלְמָא וּמָאִי נִינְהוּ. תַּמּוּז, אָב, טִבֵּת, (נ"א שְׁבֹט) מָאִי מִשְׁמַע. דְּעַד לָא נָחַת מֹשֶׁה לְעִלְמָא, שְׂכִיחַ חֲזָה אִיהוּ לְעִילָא, וְעַל דָּא אוֹדְיוֹנָת בִּיה שְׂכִינְתָּא, מִיּוֹמָא דְּאֶתְיָלִיד. מִכָּאן אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, רוּחִיחֹן דְּצַדִּיקָיָא, שְׂכִיחִין אֵינֹן לְעִילָא, עַד לָא יַחֲתוֹן לְעִלְמָא.

וְלֹא יִכְלָה עוֹד הַצְּפִינוּ וְגו'. (שמות ב') מָאִי וְתַקַּח לוֹ תִּבֵּת גּוֹמָא. דְּחֻפַּת לִיָּה בְּסִימְנָהָא, לְמַחְוֵי נָטִיר מֵאֵינוֹן נוּיֵי יִמָּא, דְּשֹׁאטִין בְּיִמָּא רַבָּא, דְּכַתִּיב,

לשון הקודש

הם: תַּמּוּז, אָב וְטִבֵּת (שְׁבֹט). מַה מִּשְׁמִיעַ? שְׁעַד שְׁלָא יֵרֵד מֹשֶׁה לְעוֹלָם, הוּא הִיָּה מְצוּי לְמַעְלָה, וְעַל זֶה הוֹדְוֹנָה בּו שְׂכִינָה מִיּוֹם שְׁנוּלָד. מִכָּאן, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁרוּחֹת הַצַּדִּיקִים מְצוּיֹת הֵן לְמַעְלָה עַד שְׁלָא יוֹרְדוֹת לְעוֹלָם.

וְלֹא יִכְלָה עוֹד הַצְּפִינוּ וְגו'. מַה זֶה וְתַקַּח לוֹ תִּבֵּת גּוֹמָא? שְׂכַפְתָּה אוֹתוֹ בְּסִימְנָהָ

בֵּת לִוִי, וְכַךְ זֶה וְדָאִי. וְכִי בֵּת לִוִי בְּתַחֲלָה וְעַכְשָׁו אֵשָׁה? אֵלָּא כַךְ זֶה בּוֹדָאִי, וְכַךְ לְמַדְנָה, עַד שְׁלָא הוֹדְוֹנָה אֵשָׁה, הִיא נִקְרָאת בֵּת פְּלוֹנִי. אַחֵר שְׁהוֹדְוֹנָה, נִקְרָאת אֵשָׁה. וְכָאן בֵּת וְאֵשָׁה, דְּרָגָה אַחַת הִיא.

וְתַצְפִּנְהוּ שְׁלֹשָׁה יִרְחִים – אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הַיִּרְחִים שֶׁהֵדִין הַקֹּשֶׁה שְׂרׁוּי בְּעוֹלָם, וְאֵלּוּ

(תהלים ק"ד) שָׁם רָמַשׁ וְאִין מִסְפָּר. וְהִיא חֶפֶת לִיה, לְמַחְוֵי נְטִיר מַנְיָהּ, בְּחָפּוֹ (בְּסִטְרָא דִּיבְלָא) (נ"א דְּטִיסַת רוּבְלָא) (נ"א דְּטִיס רוּבְלָא) וְקִירָא, דְּתַרִּין גְּוֹנִין חֲזוֹר וְאוֹכֵם, וְאַנַּח לִיה לְמַשָּׁה בִּינְיָהּ, דִּישְׁתַּמוּדַע עֲמַחוֹן, בְּגִין דְּזִמִּין לְסִלְקָא (בִּינְיָהּ) וּמָנָא אַחְרָא, לְקַבְּלָא אוֹרִייתָא.

וְתַרְדּ בַּת פְּרַעָה לְרַחוּץ עַל הַיָּאֹר. (שמות ב') דָּא אִיהִי דְאַתְיָא מִסְטָרָא דְשִׁמְאָלָא דְדִינָא קַשְׂיָא, בְּמָה דְאַתְ אָמַר, לְרַחוּץ עַל הַיָּאֹר, עַל הַיָּאֹר דִּיִּקָּא, וְלֹא עַל הַיָּם.

וְאִי תִימָא, וְהָא בְּתִיב, (שמות י"ז) וּמִטֶּד אֲשֶׁר הִכִּיתָ בּוֹ אֶת הַיָּאֹר, וּמַשָּׁה לָא מַחָא אֱלָא יִמָּא, וְקַרְיָה יָאֹר. אֱלָא יָאֹר הָוָה דְּמַחָא אַחֲרָן עַל יְדֵי דְמַשָּׁה, וְשִׁנְיָה קָרָא דְאַיְהוּ עָבִיד.

לשון הקודש

שְׂבָאָה מִצַּד הַשְּׂמָאל שֶׁל הַדִּין הַקָּשָׁה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ב) לְרַחוּץ עַל הַיָּאֹר. עַל הַיָּאֹר דְּוָקָא, וְלֹא עַל הַיָּם.

וְאִם תֹּאמַר, וְהָרִי כְּתוּב וּמִטֶּד אֲשֶׁר הִכִּיתָ בּוֹ אֶת הַיָּאֹר, וּמַשָּׁה לֹא הִכָּה אֱלָא עַל הַיָּם, וְקָרְאוּ לוֹ יָאֹר? אֱלָא יָאֹר הִיָּה שֶׁהִכָּה אַחֲרָן עַל יְדֵי מֹשֶׁה, וְהַחֲשִׁיב אוֹתוֹ הַכְּתוּב שֶׁהוּא עֹשֶׂה זֹאת.

לְהִיּוֹת שְׁמוֹר מֵאוֹתָם הַדְּגָיִם שֶׁל הַיָּם שֶׁשְּׂטִימִים בָּיָם הַגָּדוֹל, שְׂכָתוּב (תהלים קד) שָׁם רָמַשׁ וְאִין מִסְפָּר. וְהִיא כְּסִתָּה אוֹתוֹ לְהִיּוֹת שְׁמוֹר מֵהֶם בְּכַסּוֹי (בְּצַד הַיּוֹבֵל) וְטִיסַת הַרוּבֵל (וְטַס הַכְּבָרָה) נִכְבֵּד שֶׁל שְׁנֵי גִּנְיִם, לְבָן וְשָׁחַר, וְהַנִּיחָה אֶת מַשָּׁה בִּינְיָהּם שִׁינְדַע עִמָּהֶם, מִשּׁוּם שֶׁעֲתִיד לַעֲלוֹת (בִּינְיָהּם) פֶּעַם אַחֲרָת לְקַבֵּל תּוֹרָה.

וְתַרְדּ בַּת פְּרַעָה לְרַחוּץ עַל הַיָּאֹר – זוֹהִי

בְּהַאי גִּוּוֹנָא, (שמות ז') **וַיִּמְלֵא שִׁבְעַת יָמִים אַחֲרֵי הַכּוֹת ה' אֶת הַיָּאֹר. וְאַחֲרָן הִכָּהוּ. אֲלֵא עַל דְּאַתָּא מִסְטָרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, קְרִיָּיָה קָרָא אַחֲרֵי הַכּוֹת ה', לְבַתָּר קְרִיָּיָה בְּשִׁמָּא דְמִשָּׁה. וְנִעְרוּתִיָּה הוֹלְכוֹת עַל יַד הַיָּאֹר, אֲלִין שְׂאָר מִשְׁרִיין דְּאַתִּיין מִסְטָרָא דָּא.**

וְתַבְתִּיחַ וַתִּרְאֶהוּ אֶת הַיֶּלֶד. (שמות ב') **וַתִּרְאֶהוּ וַתֵּרָא מִיבְעֵי לִיָּה. מָאִי וַתִּרְאֶהוּ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לִית לָךְ מַלְּחָא בְּאוּרִייתָא, דְּלִית בָּהּ רָזִין עַלְאִין וַיִּקְרִין. אֲלֵא הָכִי אוֹלִיפְנָא, רְשִׁימָא דְמַלְכָּא וּמִטְרוּנִיתָא אֲשֶׁתִּבְחַ בֵּיהּ, וְאִיחוּ רְשִׁימָא דְוַא"ו ה"א. וּמִיד וַתַּחֲמוֹל עָלָיו וְגו'.** **עַד כָּאן לְעִילָא, מִכָּאן וְלַהֲלָאָה לְתַתָּא, בַּר מִהַאי קָרָא.**

וַתִּתְצַב אַחֲתוֹ מֵרַחֵק וְגו'. (שמות ב') **וַתִּתְצַב אַחֲתוֹ, אַחֲתוֹ דְּמָאן. אַחֲתִיָּה, דִּתְהוּא דְקָרָא**

לשון הקודש

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אִין לָךְ דְּבַר בְּתוּרָה שְׂאִין בּוֹ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים וְנִכְבָּדִים. אֲלֵא כִּךְ לְמַדְנֹג, רִשָּׁם הַמֶּלֶךְ וְהַגְבִּירָה נִמְצָא בּוֹ, וְהוּא רִשָּׁם שֶׁל וַא"ו ה"א. וּמִיד – וַתַּחֲמוֹל עָלָיו וְגו'. עַד כָּאן לְמַעְלָה, מִכָּאן וְלַהֲלָאָה לְמַטָּה, חוּץ מִהַכְּתוּב הַזֶּה.

וַתִּתְצַב אַחֲתוֹ מֵרַחֵק וְגו'. וַתִּתְצַב אַחֲתוֹ, אַחֲתוֹ שֶׁל מִי? אַחֲתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ

כְּמוֹ זֶה וַיִּמְלֵא שִׁבְעַת יָמִים אַחֲרֵי הַכּוֹת ה' אֶת הַיָּאֹר. וְאַחֲרָן הִכָּהוּ. אֲלֵא עַל שְׂבָא מַצַּד הַקֹּדֶשׁ בְּרִידָא הוּא קָרָא הַכְּתוּב אַחֲרֵי הַכּוֹת ה', אַחֲרֵי כִּךְ קָרָא בְּשֵׁם מִשָּׁה. וְנִעְרוּתִיָּה הוֹלְכַת עַל יַד הַיָּאֹר – אֵלּוּ שְׂאָר הַמַּחֲנוֹת שְׂבָאִים מִהַצַּד הַזֶּה.

וַתַּבְתִּיחַ וַתִּרְאֶהוּ אֶת הַיֶּלֶד. וַתִּרְאֶהוּ? וַתֵּרָא הִנֵּה צִרִיד (לְכַתּוּב)! מַה זֶּה וַתִּרְאֶהוּ?

לְכַנְסֶת יִשְׂרָאֵל אֶחָתִי. כְּמָה דָּאֵת אָמַר, (שיר השירים ה')
 פִּתְחִי לִי אֶחָתִי רַעֲיָתִי. מֶרְחוֹק: כְּמָה דָּאֵת אָמַר
 (ירמיה ל"א) מֶרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי.

(מ"א) מִשְׁמַע, דְּאִינוּן זַכָּאִין, עַד לָא נִחְתּוּ לְעֵלְמָא,
 אֲשֶׁתְּמוֹדֵעָאן אִינוּן לְעִילָא, לְגַבִּי כִלָּא, וְכָל
 שְׁכֵן מוֹשָׁה. וּמִשְׁמַע נָמִי, דְּנִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקָא,
 אֲתַמְשְׁכוּ מֵאַתָּר עֲלָאָה, כְּמָה דְּאוֹקִימָנָא. וְרוֹא
 דְּמִלָּה אוֹלִיפְנָא, דְּמִשְׁמַע, דָּאֵב וְאֵם אֵית לְנִשְׁמַתָּא,
 כְּמָה דְּאֵית אָב וְאֵם לְגוֹפָא בְּאַרְעָא, וּמִשְׁמַע, דְּבְכָל
 סְטָרִין, בֵּין לְעִילָא, בֵּין לְתַתָּא, מְדַבֵּר וְנוֹקְבָא אֲתִיִּין
 כִּלָּא וּמִשְׁתַּבְּחִי. וְהָא אוֹקְמוּהָ רָוָא, דְּכַתִּיב, תּוֹצֵא
 הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה. הָאָרֶץ: דָּא כְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל. נֶפֶשׁ
 חַיָּה: נֶפֶשׁא דְּאָדָם קְדָמָאָה עֲלָאָה, כְּמָה דְּאֲתַמַּר.
 אַתָּא רַבִּי אָבָא וְנִשְׁקִיָּה. אָמַר וְדָאִי שְׁפִיר קְאָמְרִתְ,
 וְהָכִי הוּא וְדָאִי זַכָּאָה חוֹלְקִיָּה דְּמוֹשָׁה נְבִיאָה

לשון הקודש

שֵׁישׁ לְנִשְׁמָה אָב וְאֵם, כְּמוֹ שֵׁישׁ לְגוֹף
 אָב וְאֵם בְּאַרְץ, וּמִשְׁמַע שְׂבָכָל הַצְּדִידִים,
 בֵּין לְמַעְלָה בֵּין לְמַטָּה, הַכֹּל בָּא מִזְכָּר
 וְנִקְבָּה וְנִמְצָאִים. וְהָרִי בְּאֵרוֹ אֵת הַסּוּד,
 שְׂכָנוֹת תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה. הָאָרֶץ –
 זוֹ כְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל. נֶפֶשׁ חַיָּה – נֶפֶשׁ שֶׁל
 אָדָם הֵרָאשׁוֹן הָעֲלִיּוֹן כְּמוֹ שְׁנֵתְבָּאָר. בָּא
 רַבִּי אָבָא וְנִשְׁקוּ. אָמַר, וְדָאִי יָפָה אִמְרִתְ,

שְׂקָרָא לְכַנְסֶת יִשְׂרָאֵל אֶחָתִי, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר (שיר ה) פִּתְחִי לִי אֶחָתִי רַעֲיָתִי.
 מֶרְחוֹק, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר מֶרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי.
 [אידן] מִשְׁמַע שְׂאוֹתָם צַדִּיקִים, עַד שְׁלֹא
 יִרְדּוּ לְעוֹלָם, נוֹדְעִים הֵם לְמַעְלָה אֶל הַכֹּל,
 וְכָל שְׁכֵן מוֹשָׁה. וּמִשְׁמַע גַּם בֵּן שְׁנִשְׁמוֹת
 הַצַּדִּיקִים נִמְשָׁכוֹת מִמָּקוֹם עֲלִיּוֹן, כְּמוֹ
 שְׂבָאָרְנוּ, וְסוּד הַדְּבָר לְמַדְנוּ, שְׁמִשְׁמַע

מְהִימָנָא, עַל כָּל שְׂאֵר נְבִיאֵי עֲלָמָא. (ע"ב)

(סתרי תורה) דְּבַר אַחֵר וַתִּתְצַב אַחֲזָתוֹ דָּא הִיא חֲכָמָה, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (משלי ז') אָמֹר לְחֲכָמָה אַחֲתִי אֵת. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵעוֹלָם לָא אֲתַעֲדִיאֵת (ג"א אֲתַעֲר) גִּזְרֵת דִּינָא מֵעֲלָמָא, דְּהָא בְּכָל שַׁעְתָּא דְּהוּוּ יִשְׂרָאֵל חֲטָאן, הָזָה דִּינָא מְקַטְרָנָא עֲמַהוּן, וְכַדִּין, וַתִּתְצַב אַחֲזָתוֹ מֵרַחֵק. (ד"א מרחוק) כְּמָה דְּאֵת אָמַר מֵרַחֵק ה' נִרְאָה לִי. (ע"ב)

וַתִּרְדּוּ בַת פְּרַעְיָה לְרַחוּץ עַל הַיָּאֹר. בְּשַׁעְתָּא דְּהוּוּ פִסְקֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֲזִיזָתָא, מִיָּד וַתִּרְדּוּ בַת פְּרַעְיָה לְרַחוּץ עַל הַיָּאֹר. הָזָה נְחִתָּת מִדַּת הַדִּין, לְאַסְתַּחָא מִדְּמָא דִּישְׂרָאֵל, עַל עֲלִבּוֹנָה דְּאֲזִיזָתָא. וְנַעֲרֻתֶיהָ הוֹלְכוֹת עַל יַד הַיָּאֹר, אֲלִין אוֹמִיא, דְּאִינוּן אֲזִלִין וְרַדְפִין אֲבַתְרִייהוּ, עַל יַד

לשון הקודש

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מֵרַחֵק ה' נִרְאָה לִי. וַתִּרְדּוּ בַת פְּרַעְיָה לְרַחוּץ עַל הַיָּאֹר. בְּשַׁעְתָּא שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל פּוֹסְקִים מִן הַתּוֹרָה, מִיָּד – וַתִּרְדּוּ בַת פְּרַעְיָה לְרַחוּץ עַל הַיָּאֹר. הָיְתָה יוֹרֶדֶת מִדַּת הַדִּין לְרַחוּץ מִדָּם יִשְׂרָאֵל עַל עֲלִבּוֹן הַתּוֹרָה. וְנַעֲרֻתֶיהָ הוֹלְכֵת עַל יַד הַיָּאֹר – אֵלּוּ הָאֲמוֹת שֶׁהֵם הוֹלְכִים וְרוֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם. עַל יַד הַיָּאֹר – עַל

וְכַד הוּא וְדָאִי. אֲשֶׁרִי חֲלָקוּ שֶׁל מִשָּׁה הַנְּבִיא הִנְאָמֵן עַל כָּל שְׂאֵר נְבִיאֵי הָעוֹלָם. דְּבַר אַחֵר וַתִּתְצַב אַחֲזָתוֹ – זוֹהִי חֲכָמָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ז') אָמַר לְחֲכָמָה אַחֲתִי אֵת. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵעוֹלָם לָא הָעִבְרָה (הַתְּעוֹרָרָה) מִדַּת הַדִּין מִן הָעוֹלָם, שֶׁהָיָה בְּשַׁעְתָּא שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל חוֹטְאִים, הָיָה הַדִּין מְקַטְרֵג עִמָּם, וְאִזּוּ וַתִּתְצַב אַחֲזָתוֹ מֵרַחֵק,

הַיָּאוֹר, עַל סִבַּת עֲלֻבּוֹנָה דְּאוֹרֵייתָא, וְאֵינוֹן דְּמוֹרִים
(נ"א דְּמִיבִין) בָּהּ, דְּרַפּוּ יְדֵיהּ מִינָהּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל מַלְיָן דְּעֵלְמָא, תִּלְיִין
בְּתִשּׁוּבָה, וּבְצִלוֹתָא דְּצִלֵּי בַר נָשׁ
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכָל שָׁכֵן, מָאן דְּאוֹשִׁיד
דְּמַעֲיָן בְּצִלוֹתֵיהּ, דְּלִית לָךְ תִּרְעָא, דְּלֹא עָאֲלִין
אֵינוֹן דְּמַעֲיָן. מַה כְּתִיב וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֶהוּ אֶת
הַיֶּלֶד. וַתִּפְתַּח, דָּא שְׂכִינְתָּא, דְּקִימָא עַל־יְהוּ
דִּישְׂרָאֵל, כְּאִמָּא עַל בְּנִין, וְהִיא פִּתְחָה תְּדִיר
בְּזֻכוֹתֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל.

בִּיּוֹן שְׂפִתְתָּהּ, וַתִּרְאֶהוּ אֶת הַיֶּלֶד, (יִרְמִיָּה ל"א) יֶלֶד
שְׁעִשׁוּעִים. דְּאֵינוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּמִתְחַטָּאן קָמִי
מַלְכֵיהוֹן (נ"א מַאֲבִיהוֹן) בְּכֻלָּא, וּמִיד דְּמִתְחַנְנָן קָמִי
קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הִדְרִי בְּתִשּׁוּבָה, וּבְכָאן קָמִיָּהּ,

לשון הקודש

שְׂכִינָה שְׁעוּמְדַת עַל יִשְׂרָאֵל כְּאֵם עַל
הַבָּנִים, וְהִיא תָּמִיד פּוֹתַחַת בְּזֻכוֹתֵם שְׁל
יִשְׂרָאֵל.

בִּיּוֹן שְׂפִתְתָּהּ – וַתִּרְאֶהוּ אֶת הַיֶּלֶד, יֶלֶד
שְׁעִשׁוּעִים, שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל, שְׂמִתְחַטָּאִים
לִפְנֵי מַלְכָם (מַאֲבִיָּהם) בְּכָל, וּמִיד
שְׂמִתְחַנְנִים לִפְנֵי הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא,
חוֹזְרִים בְּתִשּׁוּבָה וּבּוֹכִים לִפְנֵי כְּמוֹ בֵּן

סִבַּת עֲלֻבּוֹן הַתּוֹרָה, וְאוֹתָם שְׂמוֹרִים
(שִׁשְׁנִים) בָּהּ, שְׂרַפּוּ יְדֵיהֶם מִמֶּנָּה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל דְּבָרֵי הָעוֹלָם
תְּלוּיִים בְּתִשּׁוּבָה וּבְתַפְלָה שְׂמִתְפַּלֵּל
אָדָם לְקוֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכָל שָׁכֵן מִי
שְׁשׁוּפָה דְּמַעוֹת בְּתַפְלָתוֹ, שְׁאִין לָךְ שַׁעַר
שְׁלֹא נִכְנָסִים אוֹתָן דְּמַעוֹת. מַה כְּתוּב?
וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֶהוּ אֶת הַיֶּלֶד. וַתִּפְתַּח – זֶה

כִּבְרָא דְבָבִי קָמִי אָבוֹי, מַה כְּתִיב, וְהִנֵּה נֶעַר בּוֹכָה.
 בִּינוֹן דְּבָבִי, אֶתְעֵדוּ (ס"א מִתְתַּבְּרִי) כָּל גְּזָרִין בִּישׁוֹן
 דְּעֵלְמָא, מַה כְּתִיב וַתַּחֲמֹל עָלָיו, אֶתְעֵר עָלָיו
 בְּרַחֲמִים, וּמְרַחֵם לִיה.

וְתֹאמַר מִיִּלְדֵי הָעֵבְרִים זֶה, דְּאֵינוֹן רַבִּי לָבָא,
 וְלֹא מִיִּלְדֵי הָעֵבֻדֶת בּוֹכִים וּמִזְלוֹת,
 דְּאֵינוֹן קָשִׁי קְדָל, וְקָשִׁי לָבָא. מִיִּלְדֵי הָעֵבְרִים רַבִּי
 לָבָא מֵאַבְהֶן וּמֵאַמְהֶן לְאַתְבָּא קָמִי מְאִרְיָחוֹן.
 וְתִקְרָא אֶת אִם הַיֶּלֶד. שְׁהִיתָה בּוֹכָה, הָדָא הוּא
 דְּכְתִיב, (יִרְמִיָּה ל"א) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי
 תִּמְרוּרִים רָחֵל מְבַכָּה עַל בְּנִיהָ וְגו', הוּא בּוֹכָה
 וְאִם הַיֶּלֶד הִיא בּוֹכָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לְזִמְנָא דְּאֵתִי מַה כְּתִיב, (יִרְמִיָּה ל"א)
 בְּכִי יָבוֹאוּ וּבְתַחֲנוּנִים וְגו'. מַהוּ בְּכִי
 יָבוֹאוּ. בְּזִכּוֹת בְּכִי דְּאִם הַיֶּלֶד, שְׁהִיא רָחֵל, יָבוֹאוּ

לשון הקודש

וּמֵאַמְהוֹת לָשׁוּב לְפָנֵי רַבּוֹנָם, וְתִקְרָא אֶת
 אִם הַיֶּלֶד, שְׁהִיתָה בּוֹכָה. וְהוּא שְׁכִתּוּב
 (יִרְמִיָּה לא) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי
 תִּמְרוּרִים רָחֵל מְבַכָּה עַל בְּנִיהָ וְגו'. הוּא
 בּוֹכָה, וְאִם הַיֶּלֶד הִיא בּוֹכָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לְעֵתִיד לָבָא מַה
 כְּתוּב? בְּכִי יָבוֹאוּ וּבְתַחֲנוּנִים וְגו'. מַהוּ
 בְּכִי יָבוֹאוּ? בְּזִכּוֹת בְּכִי שֶׁל אִם הַיֶּלֶד,

שְׁבּוּכָה לְפָנֵי אָבוֹי. מַה כְּתוּב? וְהִנֵּה נֶעַר
 בּוֹכָה. בִּינוֹן שְׁבּוּכָה, הָעֵבְרוֹ (נִשְׁתַּבְּרוֹ) כָּל
 הַגְּזֻרוֹת הָרְעוֹת שֶׁל הָעוֹלָם. מַה כְּתוּב?
 וַתַּחֲמֹל עָלָיו, הִתְעוּרְרָה עָלָיו בְּרַחֲמִים
 וּרְחָמָה עָלָיו.

וְתֹאמַר מִיִּלְדֵי הָעֵבְרִים זֶה, שְׁהֵם רַבִּי
 לָב, וְלֹא מִיִּלְדֵי הָעֵבְרִים שְׁהֵם קָשִׁי עֶרְף
 וְקָשִׁי לָב. מִיִּלְדֵי הָעֵבְרִים רַבִּי לָב מֵאַבּוֹת

וַיִּתְּכַנְשׁוּן מִן גְּלוּתָא. וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, פּוֹרְקָנָא דְיִשְׂרָאֵל לֹא תֵּלִיא אֶלָּא בְּבָכִי, כַּד יִשְׁתַּלְּמוּן וַיִּכְלוּן, בְּכִי דְמַעוֹת דְּבִכָּה עֲשׂוּ קָמִי אָבִיו, דְּכִתִּיב, (בראשית כ"ז) וַיֵּשֶׂא עֲשׂו קוֹלוֹ וַיִּבְךְ. (אָמַר רַבִּי יוֹסִי אוֹתוֹ בְּכִי דְבִכָּה עֲשׂו) וַאֲיַנּוֹן דְּמַעִין, אַחִיתוֹ לְיִשְׂרָאֵל בְּגְלוּתִיהָ. בִּינוֹן דִּיכְלוֹן אֲיַנּוֹן דְּמַעִין בְּבִכָּיָה דְיִשְׂרָאֵל, יִפְקוֹן מְגְלוּתִיהָ, הָדָא הוּא (ירמיה ל"א) דְּכִתִּיב בְּבָכִי יָבוֹאוּ וּבִתְחַנּוּנִים אוֹבִילִים.

וַיִּפֶן כַּה וְכַה. (שמות ב') חָמָא בְּאֵלִין ג' אֲתוּוֹן, דְּמִיַּחְדִּין לִיהּ יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹמָא, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל פְּעָמִים, דְּאִית בְּהוֹן כ"ה כ"ה תְּרִי זְמַנִּי, וְלֹא חָמָא בִּיהּ. וַיִּפֶן כַּה וְכַה וְגו'. כַּה וְכַה, אָמַר רַבִּי אַבָּא, כַּה חָמָא, אִי הָווּ בִּיהּ עוֹבְדִין דְּכִשְׁרָן. וְכַה אִי זְמִין לְנִפְקָא מִנִּיהּ בְּרָא מְעֵלִיא, מִיָּד וַיֵּרָא כִּי

לשון הקודש

מְגְלוּתוֹ, וְהוּא שְׁכֵתוֹב (ירמיה לא) בְּבָכִי יָבוֹאוּ וּבִתְחַנּוּנִים אוֹבִילִים.

וַיִּפֶן כַּה וְכַה, רָאָה בְּאוֹתָן חֲמִשִּׁים אוֹתוֹת שְׁמִיַּחְדִּים אוֹתוֹ יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל פְּעָמִים, שְׁיֵשׁ בְּהֶם כ"ה כ"ה פְּעָמִים, וְלֹא רָאָה אוֹתָם בּוֹ. וַיִּפֶן כַּה וְכַה וְגו'. כַּה וְכַה, אָמַר רַבִּי אַבָּא, כַּה – רָאָה אִם הָיוּ בּוֹ מַעֲשִׂים בְּשָׂרִים. וְכַה – אִם

שְׁהִיא רַחֵל, יָבוֹאוּ וַיִּתְּכַנְסוּ מִהַגְלוּת. וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, הִנָּאֵלָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל לֹא תִלוּיָהּ אֶלָּא רַק בְּבָכִי, כְּשִׁישְׁלָמוֹ וַיִּכְלוּ בְּכִי הַדְּמַעוֹת שְׁבָכָה עֲשׂוּ לִפְנֵי אָבִיו, שְׁכֵתוֹב (בראשית כז) וַיֵּשֶׂא עֲשׂו קוֹלוֹ וַיִּבְךְ. וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוֹתוֹ בְּכִי שְׁבָכָה עֲשׂוּ וְאוֹתָן דְּמַעוֹת הוֹרִידוּ אֶת יִשְׂרָאֵל לְגָלוּת. בִּינוֹן שְׁיִכְלוּ אוֹתָן דְּמַעוֹת בְּבִכָּיָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, יֵצְאוּ

אין איש. חָמָא בְּרוּחַ קְדָשָׁא, דְּלֹא זִמִּין לְנַפְקָא
מִנִּיהּ בְּרָא מְעֵלְיָא.

דְּאָמַר רַבִּי אָבָא, כַּמָּה חֲיִיבִין אֵינוֹן בְּעֵלְמָא,
דְּמַפְקִי בְּנֵי מְעֵלְיָא, יְתִיר מֵאֵינוֹן זַכָּאִין.
וְהָהוּא בְּרָא מְעֵלְיָא דְנִפְקָא מִן חֲיִיבָא, אִיהוּ מְעֵלְיָא
יְתִיר, לְמַחְוֵי טָהוֹר מִטָּמֵא. נְהוֹרָא מִגּוֹ חֲשׂוּכָא.
חֲכַמְתָּא מִגּוֹ טַפְשׁוּתָא. וְדָא אִיהוּ מְעֵלְיָא מִכָּלָא.
וַיֵּרָא. וַיֵּרָא דְהָכָא, כָּלָא בְּרוּחַ קְדָשָׁא אֶסְתָּכַל
וְחָמָא, וּבְגִין כּוֹד אֶסְתָּכַל בֵּיהּ וְקָטַל לִיהּ,
וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא סִבָּב כָּלָא, לְמַחְדָּ לְהָהוּא בִּירָא,
כַּמָּה דְאֹזֶל יַעֲקֹב לְגַבִּי הָהוּא בִּירָא, דְכַתִּיב, (שְׁמוֹת ב')
וַיָּשָׁב עַל הַבְּאֵר. בִּיעָקֹב כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית כ"ט) וַיֵּרָא וְהִנֵּה
בְּאֵר. בְּמִשָּׁה כְּתִיב, וַיָּשָׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן וַיָּשָׁב עַל
הַבְּאֵר. בְּגִין דְּמִשָּׁה וַיַּעֲקֹב, אָף עַל גַּב דְּבִדְרָגָא
חָדָא הוּוּ, אֶסְתָּלַק מִשָּׁה בְּהָאֵי יְתִיר מִנִּיהּ.

לשון הקודש

טַפְשׁוּת, וְהוּוּ מְעֵלָה מִכָּל.
וַיֵּרָא וַיֵּרָא שָׁל כָּאן, הַכּל בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ
הַסֶּתֶכַל וְרָאָה, וּמִשׁוּם כּוֹד הַסֶּתֶכַל וְהִנֵּה
אוֹתוֹ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא סִבָּב הַכּל
לְלַכֵּת לְאוֹתָהּ בְּאֵר, כְּמוֹ שֶׁהִלֵּךְ יַעֲקֹב
לְאוֹתָהּ בְּאֵר, שְׁכָנוֹב וַיָּשָׁב עַל הַבְּאֵר.
בִּיעָקֹב כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית כט) וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר.
בְּמִשָּׁה כְּתוּב וַיָּשָׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן וַיָּשָׁב עַל

עֲתִיד לְצֵאת מִמֶּנּוּ בִּן מְעֵלָה. מִזְד - וַיֵּרָא
כִּי אֵין אִישׁ. רָאָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ שְׁלֹא
עֲתִיד לְצֵאת מִמֶּנּוּ בִּן מְעֵלָה.
שְׁאָמַר רַבִּי אָבָא, כַּמָּה רִשְׁעִים הֵם
בְּעוֹלָם שְׁמוּצִיאִים בְּנִים מְעֵלִים יוֹתֵר
מֵאוֹתָם צְדִיקִים, וְאוֹתוֹ בִּן מְעֵלָה שְׁוִיָּצָא
מִן הָרִשָּׁע הוּא מְעֵלָה יוֹתֵר, לְהִיּוֹת טָהוֹר
מִטָּמֵא, אוֹר מִתּוֹךְ חֲשֻׁכָה, חֲכָמָה מִתּוֹךְ

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ אֲזָלִי בְּאוֹרְחָא. אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי, תְּהוּא בְּאֵר דְּחָמָא יַעֲקֹב, וְחָמָא
 מוֹשֶׁה, אִי דָא הָוָה תְּהוּא בִּירָא, דְּחָפֵר אַבְרָהָם
 וַיִּצְחָק. אָמַר לִיה לָאו. אֵלָא, בְּשַׁעֲתָא דְּאַתְבָּרִי
 עֲלָמָא, אַתְבָּרִי הָאִי בִּירָא. וּבְעֶרְב שַׁבַּת בֵּין
 הַשְּׁמָשׁוֹת, אַתְבָּרִי פּוֹמָא דִּילִיָּה, וְהָאִי אִיהוּ בְּאֵר
 דְּחָמוֹ יַעֲקֹב וּמוֹשֶׁה.

מִתְנִיתִין. אֵינוֹן דְּרַדְפִּי קָשׁוּט, אֵינוֹן דְּתַבְעֵי רָזָא
 דְּמַהִימָנוּתָא. אֵינוֹן דְּאַתְדַּבְּקוּ בְּקִשּׁוּרָא
 מַהִימָנָא. אֵינוֹן דִּידְעִין אוֹרְחוֹי דְּמִלְכָא עֲלָאָה.
 קָרִיבוּ שְׁמַעוּ.

בְּד סְלִיקוּ תִּרְיִן, וְנִפְקוּ לְקַדְמוֹת חַד, מְקַבְּלִין לִיה
 בֵּין תִּרְיִן דְּרוּעִין. תִּרְיִן נַחְתִּי לְתַלְתָּא (נ"א לְתַפָּא)
 תִּרְיִן אֵינוֹן, חַד מִינְיָהּ חַקְלָא דְּתַפּוּחִין קַדִּישִׁין

לשון הקודש

נִבְרָא הִפָּה שְׁלָה, וְזוּהִי הַבָּאָר שְׁרָאָה
 יַעֲקֹב וּמוֹשֶׁה.

מִשְׁנָה. אוֹתָם רוּדְפִי אָמַת, אוֹתָם
 הַמְבַקְשִׁים סוּד הָאֱמוּנָה, אוֹתָם שְׂדֵבְקִים
 בְּקִשְׁר נֶאֱמָן, אוֹתָם שִׂידְעִים דְּרַבִּי הַמְלִיךְ
 הַעֲלִיזוֹן, קָרְבוּ וְשַׁמְעוּ.

פְּשָׁעֵלוּ שְׁנִים וַיֵּצְאוּ לְמוֹל אַחֵד,
 מְקַבְּלִים אוֹתוֹ בֵּין שְׁתֵּי זְרוּעוֹת. שְׁנִים
 יוֹרְדִים לְשַׁלְשָׁה (לְמִשְׁחָה) הֵם שְׁנִים, אַחֵד

הַבָּאָר. מִשּׁוּם שְׁמִשְׁחָה וַיַּעֲקֹב, אַף עַל גַּב
 שְׁפִירָגָה אַחַת הָיוּ, הַתְּעֵלָה מִשְׁחָה בְּזוּה
 יוֹתֵר מִמֶּנּוּ.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ.
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוֹתָהּ בְּאֵר שְׁרָאָה יַעֲקֹב
 וְרָאָה מִשְׁחָה, הָאֵם זֶה הִתְנָה אוֹתָהּ בְּאֵר
 שְׁחָפְרוּ אַבְרָהָם וַיִּצְחָק? אָמַר לוֹ, לֹא.
 אֵלָא בְּשַׁעֲה שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם, נִבְרָאָה
 הַבָּאָר הַזֹּאת, וּבְעֶרְב שַׁבַּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת

אֵיהוּ מֵהָאֵי בִּירָא יִתְבִּי (תְּרִין יִתְבִּי) מוֹתְבָא דְנִבְיָאֵי (ס"א
 בְּנִי) יִנְקִין בָּהּ. חַד בִּינִיָּהוּ, חֲבוּרָא אֵיהוּ דְכָלָא,
 אֵיהוּ נָטִיל מִכָּלָא (דף י"ג ע"א) הֵהוּא בִּירָא קְדִישָׁא,
 קָאִים תְּחוּתֵיָּהוּ, חֲקָלָא דְתַפּוּחִין (קְדִישִׁין) אֵיהוּ מֵהָאֵי
 בִּירָא אֶתְשַׁקִּין עֲדָרִיא, דְרַעֵי מִשָּׁה בְּמִדְבָּרָא,
 מֵהָאֵי בִּירָא אֶתְשַׁקִּין עֲדָרִיא דְבָרִיר יַעֲקֹב כֹּד
 בָּרִיר לֹון לָגוּ חוֹלָקִיָּה כָּל אֵינוֹן רְתִיכִין, כָּל אֵינוֹן
 מֵאֲרִי דְגַדְפִּין.

תַּלְתָּ קִיָּמִין רְבִיעִין עַל הָאֵי בִּירָא. הָאֵי בִּירָא
 בִּינִיָּהוּ אֶתְמָלִי. אֲדָנִי אֶתְקָרִי, עַל דָּא
 בְּתִיב, (דְּבָרִים ג') אֲדָנִי יִהְיֶה אִתָּךְ הַחֲלוּת וְגו'. וּבְתִיב
 (דְּנִיאל ט') וְהָאֵר פָּנֶיךָ עַל מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמַיִם לְמַעַן אֲדָנִי,
 אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ, הָדָא הוּא דְבְּתִיב, (יְהוֹשֻׁעַ ג') הִנֵּה
 אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. בֵּיה גִּנְזוּ חַד מְקוֹרָא

לשון הקודש

מֵהֶם הוּא שְׂדֵה תַפּוּחִים קְדוּשִׁים, לְתוֹךְ חֲלָקוֹ כָּל אוֹתָן מְרַכְּבוֹת וְכָל אוֹתָם
 מֵהֶבֶאֱר הַזֹּאת יוֹשְׁבִים (שְׁנַיִם יוֹשְׁבִים) הַמוֹשָׁב
 שְׁהַנְבִיאִים (בְּנִי) יוֹנְקִים מֵהֶם. אַחֵר
 בִּינִיָּהוּ הוּא חֲבוּרָא שֶׁל הַכֹּל, וְהוּא נוֹטֵל
 מֵהַכֹּל. אוֹתָהּ בָּאֵר קְדוּשָׁה עוֹמֶדֶת
 תְּחִתֵּיהֶם, שְׂדֵה תַפּוּחִים (הַקְדוּשִׁים) הִיא.
 מֵהֶבֶאֱר הַהִיא נִשְׁקִים הָעֲדָרִים שְׂרָעָה
 מִשָּׁה בְּמִדְבָּר, מֵהֶבֶאֱר הַזֹּאת נִשְׁקוּ
 הָעֲדָרִים שֶׁבֶר יַעֲקֹב כָּאֲשֶׁר בֶּרַר אוֹתָם
 לְתוֹךְ חֲלָקוֹ כָּל אוֹתָן מְרַכְּבוֹת וְכָל אוֹתָם
 בְּעֵלֵי הַכְּנָפִים.
 שְׁלֹשָׁה עוֹמְדִים רוֹבְצִים עַל הֶבֶאֱר
 הַזֹּאת. בָּאֵר זֶה מִתְמַלֵּאת מֵהֶם, וְנִקְרָאת
 אֲדָנִי, עַל זֶה כְּתוּב (דְּבָרִים א') אֲדָנִי אֱלֹהִים
 אִתָּךְ הַחֲלוּת וְגו'. וְכְּתוּב (דְּנִיאל ט') וְהָאֵר
 פָּנֶיךָ עַל מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמַיִם לְמַעַן אֲדָנִי,
 אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ, זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (יְהוֹשֻׁעַ א') הִנֵּה
 אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. בֵּיה גִּנְזוּ

קְדִישָׁא, דְּנִבִיעַ בֵּיהּ תְּדִיר, וְאַמְלִי לִיהּ, יִי' צְבָאוֹת
אֶקְרִי. בְּרִידָא הוּא לְעָלָם וּלְעָלְמֵי עָלְמִין. (ע"ב)

וּלְכַהֵן מִדִּין שְׁבַע בָּנוֹת וַתְּבֹאנָה וַתְּדַלְּנָה וְגו'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי בִירָא דָא, אִיהוּ
בִירָא דִיעֶקֶב, הָא כְּתִיב בֵּיהּ, (בראשית כ"ט) וְנָאֲסָפוּ
שָׁמָּה כָּל הָעֶדְרִים וּגְלָלוּ וְגו'. וְהָכָא בָנוֹת יִתְרוֹ
לֹא אֶצְטְרִיכוּ לְהָאִי. אֵלָּא וַתְּבֹאנָה וַתְּדַלְּנָה בְּלֹא
טוֹרָח אַחֲרָא.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, יַעֲקֹב אֶעֱדִי לָהּ מִן בִּירָא, דְּהָא
כְּתִיב, בַּד מִתְּכַנְשֵׁי תִמְן כָּל עֶדְרֵיִיא,
וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאֶבֶן. וּבִיעֶקֶב, לֹא כְּתִיב וַיֵּשֶׁב אֶת
הָאֶבֶן, דְּהָא לֹא אֶצְטְרִיד לְבִתְרָא בִּין, דְּהָא בְּקִדְמִיתָא
מִיָּא לֹא הוּוּ סְלִקִין, בִּינן דְּאֵתָא יַעֲקֹב, סְלִיקוּ מִיָּא
לְגַבִּיָּה, (ומשה אסף חכמי סליקו מיא לגביה) וְהָהוּא אֶבְנָא, לֹא הוּוּ

לשון הקודש

אֵלָּא וַתְּבֹאנָה וַתְּדַלְּנָה, בְּלִי טִרְח אַחֲרָא.
אָמַר רַבִּי חֵיִיא, יַעֲקֹב הֵוִיז אוֹתָהּ מִן
הַבָּאֵר, שְׁהָרִי כְּתוּב, כְּשִׁמְתְּכִנְסִים שָׁם
כָּל הָעֶדְרִים, וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאֶבֶן. וּבִיעֶקֶב
לֹא כְּתוּב וַיֵּשֶׁב אֶת הָאֶבֶן, שְׁהָרִי לֹא
הָצְטְרַךְ אַחֲרָא בִּין, שְׁהָרִי בְּתַחֲלָה הָמִים
לֹא הֵיוּ עוֹלָמִים. בִּינן שְׂבָא יַעֲקֹב, עָלוּ
הָמִים אֵלָיו, (ומשה אף כר עלו המים אליו) וְאוֹתָהּ

מְקוֹר קְדוּשָׁה שְׁנוּבַע בָּהּ תְּמִיד, וּמִמֶּלֶא
אוֹתָהּ, שְׁנִקְרָא ה' צְבָאוֹת. בְּרוּךְ הוּא
לְעוֹלָם וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים.

וּלְכַהֵן מִדִּין שְׁבַע בָּנוֹת וַתְּבֹאנָה
וַתְּדַלְּנָה וְגו'. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם בָּאֵר
זוֹ שְׁהִיא בָאֵר יַעֲקֹב, הָרִי כְּתוּב בָּהּ
(בראשית כט) וְנָאֲסָפוּ שָׁמָּה כָּל הָעֶדְרִים וּגְלָלוּ
וְגו'. וְכָאֵן בָּנוֹת יִתְרוֹ לֹא הָצְטְרִיכוּ אֶת זֶה,

עַל פּוֹם בִּירָא, וּבִגִּין בֶּךְ וַתִּבְאֵנָה וַתְּדַלְגָּה.

רַבִּי אֶלְעָזָר ור' אֲבָא הָווּ אֲזִילי מִטְּבֵרְיָא לְצַפְרִי.
עַד דִּהְווּ אֲזִילי, פָּגַע בָּהוּ חַד יוֹדָאי,
אֶתְחַבֵּר בְּחַדֵּיהוּ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כֹּל חַד
לִימָא מִלָּה דְאֻרֵּיתָא.

פִּתְחָא אִיהוּ וְאָמַר, (יחזקאל ל"ז) וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא אֶל
הָרוּחַ הִנָּבֵא בֶן אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל הָרוּחַ וְגו'.
מֵהָאִי קָרָא יִדְעָנָא, אֶתֶר דִּהָרוּחַ נִפְקָא מִנִּיהּ, וְכִי
יְכִיל הָהּ יַחְזְקָאֵל לְנִבְאָה עַל הָרוּחַ, וְהָא כְּתִיב
(קהלת ח') אֵין אָדָם שְׁלִיט בָרוּחַ לְכֹלֹא אֶת הָרוּחַ.
אֵלָא, בַּר נָשׁ לֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה בָרוּחַ, אֲבָל
קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ שְׁלִיט בְּכֹלָא, וְעַל מִימְרֵיהּ
הָהּ מִתְנַבֵּי יַחְזְקָאֵל. וְתוּ דְהָא רוּחַ הָהּ בְּגוּפָא
בְּהָאִי עֲלֵמָא, וּבִגִּין בֶּךְ אֶתְנַבֵּי עָלֶיהּ, מֵאַרְבַּע

לשון הקודש

אֶל הָרוּחַ וְגו'. מִפְּסוּק זֶה יִדְעָתִי מְקוֹם
שֶׁהָרוּחַ יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ, וְכִי יְכוּל הִיָּה
יַחְזְקָאֵל לְנִבְאָה עַל הָרוּחַ, וְהָרִי כְּתוּב, אֵין
אָדָם שׁוֹלֵט בָרוּחַ לְכֹלֹא אֶת הָרוּחַ. אֵלָא,
בֶּן אָדָם לֹא יְכוּל לְשַׁלְטָא בָרוּחַ, אֲבָל
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא שׁוֹלֵט בְּכֹל, וְעַל
מֵאֲמָרוֹ הִיָּה מִתְנַבֵּא הַנָּבִיא יַחְזְקָאֵל.
וְעוֹד, שֶׁהָרִי רוּחַ הִיָּתָה בְּגוּף בְּעוֹלָם הָהּ,

הָאֵבֶן לֹא הִיָּתָה עַל פִּי הַבָּאֵר, וּמִשּׁוּם כֶּךָ
וַתִּבְאֵנָה וַתְּדַלְגָּה.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אֲבָא הָיוּ הוֹלְכִים
מִטְּבֵרְיָה לְצַפְרִי. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּגַע
בָּהֶם יְהוּדִי אֶחָד. הִתְחַבֵּר עִמָּם. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר, כֹּל אֶחָד יֹאמַר דְּבַר תּוֹרָה.

פִּתְחָא הוּא וְאָמַר, (יחזקאל לו') וַיֹּאמֶר אֵלַי
הִנָּבֵא אֶל הָרוּחַ הִנָּבֵא בֶן אָדָם וְאָמַרְתָּ

רוּחוֹת בּוֹאֵי הָרוּחַ, מֵהָהוּא אֶתֶר דְּאַתְחָם בְּסִמְכוּי
בְּאַרְבַּע סְטָרִין דְּעֶלְמָא.

דְּלִיג הָהוּא יוֹדָאי קָמִיָּה, אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר,
מָאי חָמִית. אָמַר מֶלֶךְ חֲמִינָא. אָמַר לִיה
מָאי הִיא. אָמַר לִיה רוּחַ בְּנֵי אָדָם, אִי אֶתְלָבֶשׁ בְּגֵן
עֵדֶן בְּלָבוּשׁא דְּדִיוֹקְנָא בְּגוּפָא דְּהָאִי עֶלְמָא, הָוָה
לִיה לְמִכְתָּב, כֹּה אָמַר ה' מִנֵּן עֵדֶן בּוֹאֵי הָרוּחַ,
מֵהוּ מֵאַרְבַּע רוּחוֹת.

אָמַר לִיה, רוּחָא לָא נִחְתָּא לְהָאִי עֶלְמָא, עַד
דְּסִלְקָא מִגְּנִיתָא דְּאַרְעָא, לְגוּ בּוֹרְסִיָּא,
דְּקִיָּמָא עַל אַרְבַּע סְמִכִין. בִּינֵן דְּסִלְקָא תַּמָּן,
אֶסְתַּאבָּא מִגּוֹ הָהוּא בּוֹרְסִיָּא דְּמִלְכָּא, וְנִחְתָּא לְהָאִי
עֶלְמָא, גּוּפָא אֶתְנַטִּיל מֵאַרְבַּע סְטָרֵי עֶלְמָא, רוּחַ
אוֹף הָכִי אֶתְנַטִּיל מֵאַרְבַּע סְטָרֵי דְּבוֹרְסִיָּא,
דְּמִתְתַּקְנָא עֲלֵיהּ.

לשון הקודש

ה' מִנֵּן עֵדֶן בּוֹאֵי הָרוּחַ. מֵהוּ מֵאַרְבַּע
רוּחוֹת?

אָמַר לוֹ, רוּחַ לֹא יוֹרֶדֶת לְעוֹלָם הַזֶּה עַד
שְׁעוּלָה מֵהֵנָּן שְׁבָאֲרִין לְתוֹךְ הַכֶּסֶּא
שְׁעוּמַד עַל אַרְבַּעַה עֲמוּדִים. בִּינֵן שְׁעוּלָה
שָׁם, נִשְׁאַבֶּת מִתּוֹךְ אוֹתוֹ הַכֶּסֶּא שֶׁל
הַמֶּלֶךְ, וְיוֹרֶדֶת לְעוֹלָם הַזֶּה, הַגּוֹף נָטַל
מֵאַרְבַּעַה צִדֵּי הָעוֹלָם. אֵף הָרוּחַ כִּד

וְלָבֵן הַתְּנַבֵּא עָלֶיהָ מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בּוֹאֵי
הָרוּחַ, מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנֵתָחֶם בְּעֲמוּדֵי
בְּאַרְבַּעַת הַצִּדִּים שֶׁל הָעוֹלָם.

קִפִּין אוֹתוֹ יְהוּדֵי לְפָנָיו, אָמַר לוֹ, רַבִּי
אֶלְעָזָר, מָה רָאִיתָ? אָמַר, דְּכָר רָאִיתִי.
אָמַר לוֹ, מָה? אָמַר לוֹ, רוּחַ בְּנֵי אָדָם אִם
מִתְלַבֵּשׁ בְּגֵן עֵדֶן בְּלָבוּשׁ שֶׁל דִּיוֹקָן בְּגוֹף
שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, הִנֵּה לוֹ לְכַתֵּב: כֹּה אָמַר

אָמַר לִיה תְּהוּא בַּר נָשׁ, דְּלִינָא דְקָא דְלִינָא
 קַמִּיכוּ, מִלָּה תְּמִינָא מִהָאִי סְטָרָא. בְּגִין
 דִּיּוֹמָא חָדָא הָוִינָא אָזִיל בְּמִדְבָּרָא, וַחֲמִינָא אִילָנָא
 חַד דְּמַרְגָּנָא לְמַחֲזִי, וַחַד מְעַרְתָּא תַּחֲוִיתִיה, קָרִיבָנָא
 גִּבִּייה וַחֲמִינָא תְּהִיא מְעַרְתָּא, דְּסִלְקָא רִיחִין מִכָּל
 זִינֵי רִיחִין דְּעֵלְמָא. אַתְתָּקִפְנָא בְּגַרְמָאִי וְאַעִּילָנָא
 בְּהִתְהִיא מְעַרְתָּא, וְנַחֲתִתָּנָא בְּדִרְגִין יְדִיעֵן בְּגוֹ דְּוִכְתָּא
 חָדָא, דְּהָווּ בִּיה אֲלָנִין סְגִיִּין וְרִיחִין וּבּוֹסְמִין, דְּלֹא
 יְכִילָנָא לְמַסְבֵּל.

וַתִּפֶּן תְּמִינָא חַד בַּר נָשׁ, וְשִׂרְבִּיטָא חַד בִּידִיה.
 וְהָוָה קָאִים בְּחַד פֶּתַח, בִּין דְּחָמָא לִי,
 תְּנִיחַ וְקָם לְגַבִּיאִי. אָמַר לִי, מָה אַתָּה חָכָא, וּמָאן אַתָּה,
 אֲנָא דְּחִילָנָא סְגִיָּא, אֲמִינָא לִיה, מֶאֱרִי, מִן חֲבֵרִיָּא
 אֲנָא, בֶּךְ וְכֶךְ תְּמִינָא בְּמִדְבָּרָא, וְעֹאֲלָנָא בְּהָאִי
 מְעַרְתָּא, וְנַחֲתִתָּנָא חָכָא.

לשון הקודש

שֶׁל הָעוֹלָם. הַתְּחִלָּתִי בַּעֲצָמִי וּנְכֻסְתִּי
 לְאוֹתָהּ מַעֲרָה, וְנִרְדַּתִּי בְּמִדְרָגוֹת יְדוּעוֹת
 לְתוֹךְ מְקוֹם אֶחָד שֶׁהָיוּ בּוֹ עֲצִים גְּדוֹלִים
 וְרִיחוֹת וּבִשְׁמִים שֶׁלֹּא יָכֻלְתִּי לְסַבֵּל.
 וְשֵׁם רִאֲיִתִּי אִישׁ אֶחָד, וְשִׂרְבִּיט אֶחָד
 בְּיָדוֹ, וְהָיָה עוֹמֵד בְּפֶתַח אֶחָד. בִּין
 שֶׁרָאָה אוֹתִי, תִּמָּה וְעֶמֶד אֵלַי. אָמַר לִי,
 מָה אַתָּה עוֹשֶׂה בָּאֵן וּמֵאִיפָה אַתָּה, אֲנִי

נִשְׁלַת מֵאֶרְבָּעָה צַדִּי הַכֶּסֶּף שֶׁמִּתְקַן
 עֲלֵיהֶם.

אָמַר לוֹ אוֹתוֹ הָאִישׁ, הַקְפִּיעָה שְׁקִפְצָתִי
 לְפָנֶיכֶם, דָּבָר רִאֲיִתִּי מֵצֵד זֶה. מִשּׁוֹם
 שִׁיּוֹם אֶחָד הֵייתִי חוֹלֵךְ בְּמִדְבָּר, וְרִאֲיִתִּי
 עֵץ אֶחָד נִחְמָד לְמֶרְאֶה וּמַעֲרָה אַחַת
 תַּחֲתָיו. קִרְבִּיתִי אֵלָיו, וְרִאֲיִתִּי אוֹתָהּ
 מַעֲרָה שֶׁמְעֵלָה רִיחוֹת מִכָּל מִינֵי רִיחוֹת

אָמַר לִי, הוֹאִיל וּמִן תִּבְרִיָא אַנְתָּ, טוֹל הָאִי
 קִיטְרָא דְכִתְבָא, וְהָב לִיה לְתִבְרִיָא, אִינוּן
 דִּידְעִין רִזִּין דְּרוּחִיהוֹן דְּצַדִּיקָא ^(דף י"ג ע"ב) בְּטֵשׁ בִּי
 בְּהֵוֹא שְׂרָבִיטָא, וְדַמִּיכְנָא. אֲדַהְכִּי, חֲמִינָא כְּמָה
 חִילִין וּמִשְׁרִיין גּוֹ שִׁינְתָּא, דַּהּוּ אַתְיִין בְּאוּרְחָא,
 לְהֵוֹא דּוּכְתָא. וְהֵוֹא גְבָרָא בְּטֵשׁ בְּהֵוֹא
 שְׂרָבִיטָא, וְאָמַר בְּאוּרְחָא דְאִילָנִי זִילו. אֲדַהְכִּי דַּהּוּ
 אֲזִלִּי, פְּרַחִי בְּאוּרָא וְסִלְקִי, וְלֹא יִדְעֵנָא לְאֵן אַתָּר.
 וּשְׁמַעְנָא קָלִין דְּמִשְׁרִיין סְגִיאִין, וְלֹא יִדְעֵנָא מֵאֵן
^(ס"א לְאֵן אַתָּר) אִיהוּ. אַתְעֲרֵנָא, וְלֹא חֲמִינָא מִיָּדִי,
 וְדַחִילָנָא בְּהֵוֹא אַתָּר.

אֲדַהְכִּי, חֲמִינָא לְהֵוֹא בַּר נָשׁ, אָמַר לִי, חָמִית
 מִיָּדִי, אֲמִינָא לִיה, חֲמִינָא גּוֹ שִׁינְתָּא כֶּךָ
 וְכֶךָ. אָמַר, בְּהֵוֹא אֲרַחָא אֲזִלִּי רוּחִיהוֹן דְּצַדִּיקָא,

לשון הקודש

לְאוּתוֹ מְקוֹם, וְאוּתוֹ אִישׁ הִכָּה בְּאוּתוֹ
 שְׂרָבִיט וְאָמַר, לְכוּ בְּדֶרֶךְ שֶׁל הָאִילָנוֹת.
 בֵּין כֶּךָ שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּרְחוּ בְּאוּרִי וְעָלוּ,
 וְלֹא יָדַעְתִּי לְאִיפֹה. וְשָׁמַעְתִּי קוֹלוֹת שֶׁל
 מַחֲנוֹת גְּדוֹלִים, וְלֹא יָדַעְתִּי מִהֵיכָן ^(לְאִיפֹה)
^(מְקוֹם) הוּא. הִתְעוּרְרַתִּי וְלֹא רָאִיתִי דָּבָר,
 וּפְתַחְדַּתִּי בְּאוּתוֹ מְקוֹם.

בֵּין כֶּךָ רָאִיתִי אוֹתוֹ אִישׁ. אָמַר לִי,
 רָאִיתָ דָּבָר? אָמַרְתִּי לוֹ, רָאִיתִי בְּתוֹךְ

פְּתַחְדַּתִּי הִרְבֵּה. אָמַרְתִּי לוֹ, מוֹרִי, אֲנִי מִן
 הַחֲבֵרִים, וְכֶךָ וְכֶךָ רָאִיתִי בַּמִּדְבָּר,
 וְנִכְנַסְתִּי לַמַּעְרָה הַזֶּה, וְנִרְדַּתִּי לְכָאן.

אָמַר לִי, הוֹאִיל וְאַתָּה מִן הַחֲבֵרִים, קַח
 אֶת הַכֶּתֶבִּים הַקְּשׁוּרִים הַלְלוּ וְתֵן אוֹתָם
 לַחֲבֵרִים, אוֹתָם שִׁיּוּדָעִים הַסּוּדוֹת שֶׁל
 רוּחוֹת הַצַּדִּיקִים. הִכָּה בִּי בְּאוּתוֹ שְׂרָבִיט,
 וְנִרְדַּמְתִּי. בֵּין כֶּךָ רָאִיתִי כְּמָה חִילוֹת
 וּמַחֲנוֹת בְּתוֹךְ הַשָּׁנָה שֶׁהָיוּ בָּאִים בְּדֶרֶךְ

גוּ גִּנְתָּא דְעֵדֶן לְאַעֲלָא תַּמָּן. וּמָה דְשִׁמְעַת מִנִּי־הוּ,
הוּא, דְקִי־יָמִי בְּגִנְתָּא בְּדִיוֹקְנָא דְהָאִי עֲלָמָא וְחֻדָּאן
בְּרוּחִי־הוּן דְּצִדִּיקָא דְעָאֲלִין תַּמָּן.

וּבְכָמָה דְגּוּפָא אֲתַבְּנִי בְּהָאִי עֲלָמָא, מְקַטְוֵרָא
דְאַרְבַּע יְסוּדִי, וְאַתְצִיר בְּהָאִי עֲלָמָא.
אוּף הָכִי רוּחָא, אֲתַצִּיר בְּגִנְתָּא, מְקַטְוֵרָא דְאַרְבַּע
רוּחִין דְקִי־יָמָא בְּגִנְתָּא, וְהָהוּא רוּחָא, אֲתַלְבֹּשָׁא
תַּמָּן, וּמִתְצִירַת מִנִּי־הוּ, בְּצִיּוּרָא דְדִיוֹקְנָא דְגּוּפָא,
דְאַתְצִיר בְּהָאִי עֲלָמָא. וְאַלְמָלָא אֵינּוּן אַרְבַּע רוּחִין,
דְאֵינּוּן אֲוִירִין דְגִנְתָּא, רוּחָא לָא מִתְצִירָא בְּצִיּוּרָא
כָּלֵל, וְלֹא אֲתַלְבֹּשָׁא בְּהוּ.

אֵינּוּן אַרְבַּע רוּחִין, קְטִירִין אֲלִין בְּאֲלִין בְּחֻדָּא,
וְהָהוּא רוּחַ אֲתַצִּיר וְאַתְלָבֵשׁ בְּהוּ, בְּגוּוֹנָא
דְגּוּפָא אֲתַצִּיר בְּקַטְוֵרִי, דְאַרְבַּע יְסוּדִי עֲלָמָא.

לשון הקודש

כִּף הַרוּחַ מְצִטְרָת בְּגוּן מְקַשֵּׁר שֶׁל אַרְבַּע
רוּחוֹת שְׁעוּמָדוֹת בְּגוּן. וְאוֹתָהּ רוּחַ
מִתְלַבֶּשֶׁת שֶׁם וּמְצִטְרָת מֵהֶם בְּצִיּוּר שֶׁל
דְמוּת הַגּוּף שֶׁהַצִּטִּיר בְּעוֹלָם הַזֶּה,
וְאַלְמָלָא אוֹתָן אַרְבַּע רוּחוֹת שֶׁהֵן אֲוִירִים
שֶׁל הַגּוּן, הַרוּחַ לֹא מְצִטְרָת בְּצִיּוּר כָּלֵל,
וְלֹא מִתְלַבֶּשֶׁת בָּהֶם.

אוֹתָן אַרְבַּע רוּחוֹת קְשׁוּרוֹת אֱלֹה בְּאֵלֶּה

שְׁנֵתִי כִּף וְכָף. אִמֵּר, בְּאוֹתָהּ דְרָךְ
הוֹלְכוֹת רוּחוֹת הַצִּדִּיקִים לְתוֹךְ הַגּוּן עֵדֶן
לְהַכְנִס לָשָׁם, וּמָה שֶׁשִּׁמְעַת מֵהֶם, הוּא
שְׁעוּמָדִים בְּגוּן בְּדִיוֹקָן שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה,
וּשְׂמֵחִים בְּרוּחוֹת הַצִּדִּיקִים שֶׁנִּכְנָסִים
לָשָׁם.

וְכִמּוֹ שְׁנוּף נִכְנָה בְּעוֹלָם הַזֶּה מְקַשֵּׁר שֶׁל
אַרְבַּע יְסוּדוֹת וּמְצִטִּיר בְּעוֹלָם הַזֶּה, אִף

וּבְגִין כֵּךְ, מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בּוֹאִי הָרוּחַ, מֵאִינוֹן
אַרְבַּע רוּחִין דְּגוֹן עֵדֶן, דְּאֵתְלִבְשָׂא וְאֵתְצִיֵּירַת בְּהוּ,
וְהַשְׁתָּא טוֹל הֵאֵי קִיטְרָא דְכִתְבָּא וְזִיל לְאַרְחָךְ,
וְהֵב לִיָּה לְחִבְרִיָּא.

אַתָּא רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאִינוֹן חִבְרִיָּא, וְנִשְׁקוּהוּ
בְּרִישִׁיָּה, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּרִיךְ רַחֲמָנָא,
דְּשִׁדְרָךְ הָכָא, דְּיֹדְאִי דָּא הוּא בְּרִירָא דְמִלָּה,
וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזִמִּין לְפּוּמִי הֵאֵי קָרָא. יְהֵב
לֹון הֵהוּא קִיטְרָא דְכִתְבָּא, בִּינוֹן דְנָטַל לִיָּה רַבִּי
אֶלְעָזָר, וּפְתַח לִיָּה, נָפֶק אֲפּוֹתָא דְאַשָּׁא, וְאַסְחַר
לִיָּה, חֲמָא בִּיה מַה דְחֲמָא, וּפְרַח מִן יְדוּי.

בְּכַה ר' אֶלְעָזָר, וְאָמַר מָאן יָכִיל לְקַיָּמָא בְּגִנְזִיָּא
דְּמִלְכָּא, (תהלים ט"ו) ה' מִי יִגּוֹר בְּאַחֲלָךְ מִי
יִשְׁבּוֹן בְּחַר קְדֻשֶׁךְ. וּפָאָה הֵאֵי אֲזִרְחָא, וְהֵהִיא

לשון הקודש

בְּרִישִׁיָּה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּרוּךְ הַרְחֵמֵן
שְׁשִׁלְחָךְ לְכָאן, שְׂוֹדְאִי זְהוּ בְּרוּךְ הַדְּבָר,
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַזְמִין לְפִי פְסוּק זֶה.
נָתַן לָהֶם אוֹתוֹ צְרוּר כְּתָבִים. בִּינוֹן שְׁנַטַּל
אוֹתוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר וּפְתַח אוֹתוֹ, יֵצֵא חֲדָר
אִשׁ וְהַקִּיפוּ. רָאָה בּוּ מַה שְׂרָאָה, וּפְרַח
מִיָּדוּי.

בְּכַה רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, מִי יָכוֹל לַעֲמֹד

בְּאַחֲד, וְאוֹתָהּ רוּחַ מְצִטִּירַת וּמִתְלַבֶּשֶׁת
בְּהוּ, כְּמוֹ שֶׁהַגּוֹף מְצִטִּיר בְּקִשְׁרִים שֶׁל
אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת הָעוֹלָם. וְלָכֵן מֵאַרְבַּע
רוּחוֹת בּוֹאִי הָרוּחַ, מֵאוֹתָן אַרְבַּע רוּחוֹת
שֶׁל גֶּן עֵדֶן שֶׁהִתְלַבְּשָׁה וְהִצְטִירָה בְּהוּ.
וְעַכְשָׁו קַח קֶשֶׁר זֶה שֶׁל כְּתָבִים וְלָךְ
לְדַרְבְּךָ, וְתֵן אוֹתָם לְחִבְרִים.

בָּא רַבִּי אֶלְעָזָר וְאוֹתָם הַחִבְרִים וְנִשְׁקוּהוּ

שַׁעֲתָא דְּאַעֲרֵנָא בָּךְ. וּמַה־הוּא יוֹמָא הָוָה חֲדַי רַבִּי
אַלְעָזָר, וְלֹא אָמַר בְּלוֹם לְחִבְרִיָּא, עַד דַּחֲוֹ אֲזִילִי,
פִּגְעוּ בְּחַד בִּירָא דְּמוּיָא, קִיּוּמוֹ עָלֶיהָ, וְשָׁתוּ מִן מוּיָא.

אָמַר רַבִּי אַלְעָזָר, וּבָאָה חוּלְקִיָּהוֹן דְּצַדִּיקָיָא, יַעֲקֹב
עָרַק מִקָּמִי אָחִיו, וְאַזְדַּמֵּן לִיה בִּירָא, בִּינֵן
דְּבִירָא חָמָא לִיה, מוּיָא אֲשַׁתְּמוּדְעוּ לְמַאֲרִיָּהוֹן,
וּסְלָקִין לְגַבִּיָּה, וְחֲדוּ בַּחֲדִיָּה, וְתַמָּן אֲזַדְוֹנָת לִיה בַּת
זוּגִיָּה. מֹשֶׁה עָרַק מִקָּמִי פֶּרַעַה, וְאַזְדַּמֵּן לִיה חֲחֹוּ
בִּירָא, וּבִינֵן חָמוּ לִיה, וְאַשְׁתְּמוּדְעוּ לְמַאֲרִיָּהוֹן,
וּסְלָקוּ לְגַבִּיָּה, וְתַמָּן אֲזַדְוֹנָת לִיה בַּת זוּגִיָּה.

מַה בֵּין מֹשֶׁה לְיַעֲקֹב, יַעֲקֹב כְּתִיב בֵּיה, (בראשית כ"ט)
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת רַחֵל וְגו'. וַיִּגַּשׁ
יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת הָאָבֶן וְגו'. מֹשֶׁה מַה כְּתִיב בֵּיה,
וַיָּבֹאוּ הָרוּעִים וַיִּגְרְשׁוּם וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיּוֹשִׁיעֵן וְגו'.

לשון הקודש

אותו, המים נודעו לאדוניהם ועלו אליו
ושקמו עמו, ושם הנדונה לו בת זוגו.
משה ברח מלפני פרעה והנדמנה לו
אותה באר, והמים ראו אותו ונודעו
לאדוניהם ועלו אליו, ושם הנדונה לו בת
זוגו.

מה בין משה ליַעֲקֹב? בַּיַּעֲקֹב כְּתוּב
(בראשית כט) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת רַחֵל
וְגו'. וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת הָאָבֶן וְגו'. מה

בגגזי המלך, (תהלים טו) ה' מי יגור באהלך
מי ישכן בחר קדשך. אשרי דרך זו
ואותה שעה שפגשתי אותך. ומאותו יום
היה שמח רבי אלעזר, ולא אמר בלום
לחברים. עד שהיו הולכים, פגשו באר
מים אחת. עמדו עליה ושתי מן המים.

אמר רבי אלעזר, אשרי חלקם של
הצדיקים. יַעֲקֹב בָּרַח מִלִּפְנֵי אָחִיו,
והנדמנה לו באר. בִּינֵן שֶׁהַבָּאָר רָאָתָהּ

בְּיָדָי יָדַע הָיָה מֹשֶׁה, בֵּינוֹן דְּחָמָא מִיָּא דְסִלְקִין
 לְגַבִּיּוּת, דְּתַמָּן תְּזַדְּמָן לִיָּה בֵּת זִוְגִיָּה. וְתוֹ, דְּהָא רוּחַ
 קְדָשָׁא, לֹא אֶתְעָדִי מִנִּיָּה לְעֵלְמִין וּבִיָּה הָיָה יָדַע,
 דְּצַפּוּרָה תְּהִי בֵּת זִוְגִיָּה. אָמַר מֹשֶׁה, וְדָאִי יַעֲקֹב
 אֶתָּא לְהַבָּא, וּמִיָּא סְלִיקוּ לְגַבִּיּוּת, אֶזְדְּמָן לִיָּה בֵּר
 נָשׁ דְּאֶכְנִישׁ לִיָּה לְבִיתִיָּה, וְיָהֵב לִיָּה כָּל מַה
 דְּאֶצְטְרִיךְ. אָנָּא אוֹף חָכִי.

אָמַר הַהוּא בֵּר נָשׁ, חָכִי אוֹלִיפְנָא, דִּיתְרוּ בּוֹמָר
 לְבוֹכְבִּים וּמְזֻלּוֹת הָיָה. בֵּינוֹן דְּחָמָא
 דְּבוֹכְבִּים וּמְזֻלּוֹת לִיָּת בָּהּ מִמָּשׁוֹ. אֶתְפָּרֵשׁ
 מִפּוֹלְחָנָא דִּילָהּ. קָמוּ עָמָא וְנִדְוָהוּ. בֵּינוֹן דְּחָמוּ
 בְּנִתִּיָּה, הָיוּ מְתָרְכֵן לֹון, דְּהָא בְּקִדְמִיתָא אֵינּוּן הָיוּ
 רַעְאָן עָאנִיָּה. בֵּינוֹן דְּחָמָא מֹשֶׁה בְּרוּחַ קְדָשָׁא, דְּעַל
 מְלָה דְּבוֹכְבִּים וּמְזֻלּוֹת הָיוּ עֲבָדִי, מִיָּד וַיָּקָם מֹשֶׁה

לשון הקודש

בְּדָ.

אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ, בְּדָ לְמַדְנָה, שְׂתִירוּ
 הָיָה בְּמָר לְבוֹכְבִּים וּמְזֻלּוֹת. בֵּינוֹן שְׂרָאָה
 שְׂבוֹכְבִּים וּמְזֻלּוֹת אֵין בָּהֶם מִמָּשׁ, נִפְרַד
 מִעֲבוּדָתָהּ. קָם הָעָם וְנִדְּהָ אוֹתוֹ. בֵּינוֹן
 שְׂרָאוּ אֶת בְּנוֹתָיו, הָיוּ מְנַרְשִׁים אוֹתָם,
 שְׁהָרִי בְּהִתְחַלָּה הָיוּ רוּעוֹת צֶאֱנוּ. בֵּינוֹן
 שְׂרָאָה מֹשֶׁה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ שְׁעַל דְּבָר שֶׁל
 בּוֹכְבִּים וּמְזֻלּוֹת הָיוּ עוֹשִׂים בְּדָ, מִיָּד –

כְּתוּב בַּמִּשְׁנָה? וַיָּבֹאוּ הָרָעִים וַיִּנְגְּרִשׁוּם
 וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיּוֹשַׁעֲנָן וְגו'. בְּיָדָי שְׁמִשְׁנָה
 הָיָה יוֹדַע, שְׁכִינִין שְׂרָאָה מִים שְׁעוּלִים
 אֱלֹו, שְׁשֵׁם תְּזַדְּמָן לֹו בֵּת זִוְגוֹ. וְעוֹד,
 שְׁהָרִי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ לֹא זָוָה מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים,
 וְכֵה הָיָה יוֹדַע שְׁצַפּוּרָה תְּהִיָּה בֵּת זִוְגוֹ.
 אָמַר מֹשֶׁה, וְדָאִי יַעֲקֹב בָּא לְכָאן וְהַמִּים
 עָלוּ אֱלֹו, וְהֶזְדְּמָן לֹו אָדָם שְׁהַכְנִיסוּ
 לְבִיתוֹ וְנָתַן לֹו כָּל מַה שְׁצַרִיךְ, אָף אֲנִי

וַיֹּשִׁיעֵן וַיִּשָּׁק אֶת צֵאֲנָם. וְאֶתְעָבִיד קִנְאָה לְקוֹדֶשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּכָלֵא.

אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר, אַנְתָּ לְגִבּוֹן, וְלֹא יִדְעָנָא ^(ד)
^(י"ד ע"א) שְׁמִיד. אָמַר, אֲנָא יוֹעֵזָר בֶּן יַעֲקֹב. אֶתּוּ
חֲבֵרִיִּיא וְנִשְׁקוּהוּ, אָמְרוּ, וּמָה אַנְתָּ לְגִבּוֹן, וְלֹא הָיִינוּ
יֹדְעִין בָּךְ. אָזְלוּ בַּחֲדָא כָּל תַּחֲוָא יוֹמָא לְיוֹמָא
אַחֲרָא אֲזִפּוּהוּ תַּלְת מִלִּין, וְאָזִיל לְאוֹרְחִיהָ.

וְתֵאמֶרְנָא אִישׁ מִצָּרֵי הַצִּילָנוּ. ^(שמות ב') רַבִּי חֲזִיָּא
אָמַר, הָא אוֹקְמוּהָ חֲבֵרִיִּיא, דְּנִצְנָצָא
בְּחַו רֹחַ קֳדָשָׁא, וְאָמְרוּ, וְלֹא יִדְעוּ מָה אָמְרוּ. לְבַר
נָשׁ, דְּהָתָה יָתִיב בְּמַדְבָּרָא, וְהָיוּ יוֹמִין דְּלֹא אָכַל
בִּשְׂרָא. יוֹמָא חַד אָתָּא דּוֹבָא לְנִטְלָא חַד אִימָרָא,
עָרַק אִימָרָא, וְדוֹבָא אֲבַתְרִיהָ, עַד דְּמָטוּ לְגִבִּי
תַּחֲוָא בַּר נָשׁ לְמַדְבָּרָא, חָמָא אִימָרָא, וְאַתְקִיף בֵּיתָא
וּשְׁחַטִּיה וְאָכַל בִּשְׂרָא.

לשון הקודש

וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיּוֹשַׁעַן וַיִּשָּׁק אֶת צֵאֲנָם, וְנִעְשָׂה קִנְאִי לְקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָלֵא. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, אַתָּה אֲצִלָּנוּ, וְלֹא יוֹדְעִים אֶת שְׁמִיד. אָמַר, אֲנִי יוֹעֵזָר בֶּן יַעֲקֹב. בָּאוּ הַחֲבֵרִים וְנִשְׁקוּהוּ. אָמְרוּ, וּמָה אַתָּה אֲצִלָּנוּ, וְאָנוּ לֹא הָיִינוּ יוֹדְעִים אוֹתָךְ? הֲלָכּוּ בְּאַחַד כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְלִיּוֹם אַחֵר לָווּ אוֹתוֹ שְׁלֹשָׁה מִלִּין, וְהִלָּךְ לְדַרְבּוֹ.

וְתֵאמֶרְנָא אִישׁ מִצָּרֵי הַצִּילָנוּ. רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, הָרִי בָּאֵרוֹ הַחֲבֵרִים, שְׁנִצְנָצָה בְּהֵן רֹחַ הַקֳּדֶשׁ, וְאָמְרוּ וְלֹא יִדְעוּ מָה אָמְרוּ. לְאִישׁ שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב בְּמַדְבָּר, וְהָיוּ יָמִים שְׁלֹא אָכַל בִּשְׂרָא. יוֹם אֶחָד בָּא דֵּב לְמַל כֶּבֶשׂ אֶחָד. בָּרַח הַכֶּבֶשׂ, וְהִדֵּב אַחֲרָיו, עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְאוֹתוֹ אִישׁ לְמַדְבָּר. רָאָה כֶּבֶשׂ וְהִחֲזִיק בּוֹ וּשְׁחָטוֹ, וְאָכַל בִּשְׂרָא.

דָּבָר אַחֵר וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. רַבִּי
 יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (שיר השירים א') שְׁחֹרָה אֲנִי
 וְנָאוּה וְגו', שְׁחֹרָה אֲנִי וְנָאוּה, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,
 דְּהִיא שְׁחֹרָה מִן הַלּוּתָא, וְנָאוּה, דְּהִיא נָאוּה
 בְּאוֹרֵיתָא, וּבְפִקּוּדֵין, וּבְעוּבְדֵין דְּכַשְׁרָן. בְּנוֹת
 יְרוּשָׁלַם, דְּעַל דָּא, וּזְבָאִין לִירְתָאָהּ יְרוּשָׁלַם
 דְּלַעִילָא. בְּאַהֲלֵי קֶדֶר, אַף עַל גַּב דְּהִיא קוּדְרַת
 בְּגִלּוּתָא, בְּעוּבְדֵין הִיא כִּירְעוּת שְׁלֵמָה, כִּירְעוּת,
 דְּמִלְכָּא דְשְׁלֵמָא כֻּלָּא דִּילֵיהּ.

רַבִּי חֲזִיא רַבָּא, תָּוָה אָזִיל לְגַבֵּי מְאִירִיחוֹן
 דְּמִתְנִיתָא, לְמִילָף מִנִּיּוּהוּ. אָזִיל לְגַבֵּי רַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, וְחָמָא פְּרָגוּד חַד, דְּתָוָה פָּסִיק
 בְּבִיתָא. תָּוָה רַבִּי חֲזִיא, אָמַר, אֲשַׁמְעַ מְלָה
 מִפּוּמִּיָּה מַהֲכָא.

לשון הקודש

במעשים היא כיריעות שלמה, כיריעות
 של המלך שהשלום בלו שלו.

רבי חזיא הגדול היה הולך לבעלי
 המשנה ללמוד מהם. הלך לרבי שמעון
 בן יוחאי, וראה פרגוד אחד שהיה
 מפסיק בבית. תמה רבי חזיא. אמר,
 אשמע דבר מפיו מכאן.

דָּבָר אַחֵר וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל –
 רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (שיר א') שְׁחֹרָה אֲנִי
 וְנָאוּה וְגו'. שְׁחֹרָה אֲנִי וְנָאוּה – זו כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא שְׁחֹרָה מִן הַלּוּתָא. וְנָאוּה
 – שֶׁהִיא נָאוּה בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים
 כְּשֶׁרִים. בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם – שְׁעַל זֶה זְבָאִים
 לְרֶשֶׁת אֶת יְרוּשָׁלַם שֶׁל מַעֲלָה. בְּאַהֲלֵי
 קֶדֶר – אַף עַל גַּב שֶׁהִיא קוּדְרַת בְּגִלּוּת,

שָׁמַע דְּהָיָה אָמַר, (שיר השירים ח') **בָּרַח דּוּדִי וּדְמָה לָךְ לְצַבִּי אוֹ לְעוֹפֵר הָאֵילִים. כָּל כְּסוּפָא דְכְּסִיפּוֹ יִשְׂרָאֵל** (מקמיה) **מְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תַּאֲוָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שִׁיְהִיָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא הוֹלֵךְ וְלֹא מְתַרְחֵק, אֶלָּא בּוֹרֵחַ כְּצַבִּי אוֹ כְּעוֹפֵר הָאֵילִים.**

מָאִי טַעְמָא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֵין חֵיה בְּעוֹלָם עוֹשָׂה כְּמוֹ הַצְּבִי אוֹ כְּעוֹפֵר הָאֵילִים, בְּזִמְנָ שֶׁהוּא בּוֹרֵחַ הוֹלֵךְ מְעַט מְעַט, וּמַחְזִיר אֶת רֹאשׁוֹ לְמָקוֹם שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ, וְלְעוֹלָם תָּמִיד הוּא מַחְזִיר אֶת רֹאשׁוֹ לְאַחֲזָרָיו. כֵּךְ אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִם אָנוּ גּוֹרָמִים שְׁתַּסְתַּלֵּק מִבִּינֵינוּ, יְהִי רַצוֹן, שֶׁתִּבְרַח כְּמוֹ הַצְּבִי אוֹ כְּמוֹ עוֹפֵר הָאֵילִים, שֶׁהוּא בּוֹרֵחַ וּמַחְזִיר אֶת רֹאשׁוֹ לְמָקוֹם שֶׁהֵנִיחַ,

לשון הקודש

בְּעוֹלָם עוֹשָׂה כְּמוֹ הַצְּבִי אוֹ כְּעוֹפֵר הָאֵילִים. בְּזִמְנָ שֶׁהוּא בּוֹרֵחַ, הוֹלֵךְ מְעַט מְעַט וּמַחְזִיר אֶת רֹאשׁוֹ לְמָקוֹם שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ, וְלְעוֹלָם תָּמִיד מַחְזִיר אֶת רֹאשׁוֹ לְאַחֲזָרָיו. כֵּךְ אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִם אָנוּ גּוֹרָמִים שְׁתַּסְתַּלֵּק מִבִּינֵינוּ – יְהִי רַצוֹן שֶׁתִּבְרַח כְּמוֹ הַצְּבִי אוֹ כְּמוֹ עוֹפֵר הָאֵילִים, שֶׁהוּא בּוֹרֵחַ

שָׁמַע שֶׁהָיָה אוֹמַר, בָּרַח דּוּדִי וּדְמָה לָךְ לְצַבִּי אוֹ לְעוֹפֵר הָאֵילִים. כָּל הַכְּסוּפָא שְׂבוּסָפִים יִשְׂרָאֵל (ומלפניו) **מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא שְׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תַּאֲוָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שִׁיְהִיָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא הוֹלֵךְ וְלֹא מְתַרְחֵק, אֶלָּא בּוֹרֵחַ כְּצַבִּי אוֹ כְּעוֹפֵר הָאֵילִים.**

מָה הַטַּעַם? אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֵין חֵיה

הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (ויקרא כ"ו) וְאַף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתָם
בְּאֶרֶץ אֲבִיהֶם לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גַעְלָתִים לְבָלוֹתָם.
דְּבָר אַחֵר, הַצָּבִי בְּשֵׁהוּא יִשָּׁן, הוּא יִשָּׁן בְּעֵין אַחַת,
וְהָאֲחֶרֶת הוּא גַּעוֹר, כִּךְ אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל לְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, עֲשֵׂה כְמוֹ הַצָּבִי, שֶׁהֵנִיחַ לֹא יָנוּם וְלֹא
יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל.

שָׁמַע רַבִּי חֲזִיָּא וְאָמַר, אִי עֲלָאִין (פסקין) עֲסָקִין
בְּבֵיתָא, וְאַנָּא יְתִיב אֲבָרָאִי, בָּכָה. שָׁמַע
רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, וְדָאִי שְׂכִינְתָּא לְבָרָא, מָאן
יְפּוּק. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה. אִי אָנָּא קָלִינָא,
(בְּחולָא) לָא קָלִינָא דְּהָא שְׂכִינְתָּא בָּרָא מִנָּנָא, לִיעוּל
שְׂכִינְתָּא, וְתִיָּהוּי אֶשְׁתָּא שְׁלִימְתָּא. שָׁמַע קָלָא
דְּאָמַר, עַד לֹא סִמְכִין אֶסְתַּמְכוּ, וְתִרְעִין לֹא
אֶתְתַּקְּנוּ, וּמְזוּטָרִי (נ"א וּמְטוּטָרִי) דְּבוּסְמִיָּא דְּעֵדוֹן דְּכַעֵן
הוּא, לֹא נִפְק ר' אֶלְעָזָר.

לשון הקודש

שָׁמַע רַבִּי חֲזִיָּא וְאָמַר, אִם עֲלִיוֹנִים
(פוסקים) עוֹסְקִים בְּבֵיתָא, וְאֲנִי יוֹשֵׁב בְּחוּץ?
בָּכָה. שָׁמַע רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, וְדָאִי
שְׂכִינְתָּא בְּחוּץ, מִי יֵצֵא? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר
בְּנוֹ, אִם אֲנִי אֶשְׁרָף – (בְּחול) לֹא אֶשְׁרָף,
שְׁהָרִי הַשְׂכִּינָה מְחוּץ אֵלֵינוּ. שֶׁתִּכְנֹס
הַשְׂכִּינָה, וְתִהְיֶה אֵשׁ שְׁלֵמָה. שָׁמַע קוֹל
שְׁאוּמֵר: עֲדִין לֹא נִסְמְכוּ הַסּוֹמְכִים,

וּמִחֲזִיר אֶת רֹאשׁוֹ לְמָקוֹם שֶׁהֵנִיחַ. זֶהוּ
שְׂפָתוֹב (ויקרא כו) וְאַף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתָם
בְּאֶרֶץ אֲבִיהֶם לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גַעְלָתִים
לְבָלוֹתָם. דְּבָר אַחֵר – הַצָּבִי, בְּשֵׁהוּא יִשָּׁן,
הוּא יִשָּׁן בְּעֵין אַחַת, וְהָאֲחֶרֶת הוּא גַּעוֹר.
כִּךְ אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל לְקַדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
עֲשֵׂה כְמוֹ הַצָּבִי, שֶׁהֵנִיחַ לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן
שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל.

יְתִיב רַבִּי חֵיִיא, בָּכָה וְאַתְגַּנֵּחַ, פָּתַח וְאָמַר, (שיר השירים ב') **סוֹב דְּמָה לָךְ דּוּדִי לְצָבִי אוּ לְעֹפֶר הָאֵילִים. אֶתְפַּתַּח תִּרְעָא דְּפִרְגּוּדָא, לָא עֵיִיל רַבִּי חֵיִיא, זְקִיף רַבִּי שְׁמַעוֹן עֵינָיו וְאָמַר, שְׁמַע מִינָהּ אֶתִּיחִיב רְשׁוּתָא לְמֵאן דְּאִיחוּ אַבְרָאי וְאַנָּן לְגוּ. קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲזַל אֶשָּׂא מִדּוּכְתִּיחַ, עַד דּוּכְתָא דְּרַבִּי חֵיִיא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, קוֹזְטִיפָא דְּנִהוּרָא דְּקַלִּיטָרָא (ס"א דְּקַלִּיטָא) לְבַר, וְאַנָּא חָכָא לְגוּ, אֶתְאַלֵּם פּוֹמִיָה דְּרַבִּי חֵיִיא.**

בִּיּוֹן דְּעָאל לְגוּ, מֵאִיף עֵינָיו, וְלֹא זְקִיף רִישִׁיחַ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בִּרְיָהּ, קוּם אַעֲבֵר יָדְךָ אֶפּוֹמִיָה, דְּלֹא יָדַע בְּהֵאִי, דְּלֹא רָגִיל בֵּיתָה. קָם רַבִּי אֶלְעָזָר, אַעֲבֵר יְדֵיחַ אֶפּוֹמִיָה דְּרַבִּי חֵיִיא, פָּתַח פּוֹמִיָה רַבִּי חֵיִיא, וְאָמַר, חָכָא עֵינָא מַח

לשון הקודש

וְהַשְׁעָרִים עָרִין לֹא הִתְקַנּוּ, וּמִקְטָנִי וּמִקְטָנִי (ומאֲהֵלִי) הַבְּשָׂמִים שֶׁל עָרִין, שְׁפַעַת הוּא. לֹא יֵצֵא רַבִּי אֶלְעָזָר.

יֵשֵׁב רַבִּי חֵיִיא, בָּכָה וְנִגְנַח. פָּתַח וְאָמַר, סוֹב דְּמָה לָךְ דּוּדִי לְצָבִי אוּ לְעֹפֶר הָאֵילִים. נִפְתַּח שַׁעַר הַפִּרְגּוּד, לֹא נִכְנָם רַבִּי חֵיִיא. זְקִיף רַבִּי שְׁמַעוֹן אֶת עֵינָיו וְאָמַר, מַזָּה נִשְׁמָע שְׁתַּתְּנָה רְשׁוּת לְמִישְׁחֻהּ בַּחוּץ, וְאַנּוּ בְּפָנִים! קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן, הִלְכָה הָאֵשׁ מִמִּקְוָמָה עַד מִקְוָמָה רַבִּי חֵיִיא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, נִיצוֹץ אֹר חִקְלִיטָה בַּחוּץ, שֶׁל הַמִּפְתָּח וְאַנּוּ כָּאן בְּפָנִים! הִתְאַלֵּם פִּיו שֶׁל רַבִּי חֵיִיא. בִּיּוֹן שְׁנִכְנָם פְּנִימָה, הוֹרִיד אֶת עֵינָיו וְלֹא זְקִיף רִאשׁוֹ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ, קוּם הַעֲבֵר יָדְךָ עַל פִּיו, שֶׁלֹּא יוֹדַע בְּזָה, שֶׁלֹּא רָגִיל בּוֹ. קָם רַבִּי אֶלְעָזָר וְהַעֲבִיר יָדוֹ עַל פִּי רַבִּי חֵיִיא. פָּתַח פִּיו

דָּלָא חֲמִינָא, אֲזִדְקָךְ דָּלָא חֲשִׁיבָנָא, טָב לְמִימַת
בְּאַשָּׁא דְדַהֲבָא טָבָא דָּלִיק.

בְּאַתָּר דְּשְׁבִיבִין זִרְקִין לְכָל עֵיבָר, וְכָל שְׁבִיבָא
וְשְׁבִיבָא, סָלִיק לְתַלְת מֵאָה (דף י"ד ע"ב)
וְשִׁבְעִין רִתִּיכִין. וְכָל רִתִּיכָא, אֶתְפָּרֵשׁ לְאַלְפָּה
אַלְפִּין, וְרַבּוּא רַבּוּן, עַד דְּמָטוּ לְעֵתִיק יוֹמִין,
דִּיתִיב עַל בְּרַסְיָא, וְכַרְסִיָּא מוֹדְעִזְעָא מִנִּיהּ,
לְמַאתָן וְשִׁתִּין עַלְמִין.

עַד דְּמָטָא לְאַתָּר עֲדוּנָא דְּצַדִּיקִיָּא, עַד דְּאַשְׁתַּמַּע
בְּכָל רְקִיעִין, וְכָל עֲלָאִין וְתַתָּאִין, וְכִלְהוּ בְּזִמְנָא
חָדָא, תְּוֹוְהִין וְאַמְרִין, תְּדִין הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
יֹחָאִי, דִּהְוָה מְרַעִישׁ כָּלָא, מָאן יָכִיל לְמִיָּקָם קָמִיָּה.
דִּין הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יֹחָאִי, דְּבִשְׁעָתָא דְּפִתַּח
פוֹמִיָּה לְמַשְׁרֵי לְמַלְעֵי בְּאוּרִיָּתָא, צִיִּיתִין לְקַלִּיָּה,

לשון הקודש

מוֹדְעִזְעָא מִמְּנוּ לְמַאתִים וְשִׁשִּׁים עוֹלָמוֹת.
עַד שְׁמַנְיַע לְמָקוֹם עֲדוּן הַצַּדִּיקִים, עַד
שְׁנַשְׁמַע בְּכָל הָרְקִיעִים, וְכָל הָעֲלִיוֹנִים
וְהַתַּתְּוֹנִים, וְכֻלָּם בְּזִמְן אֶחָד, תִּמְהִים
וְאוֹמְרִים: זֶהוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יֹחָאִי
שֶׁהָיָה מְרַעִישׁ הַכָּל, מִי יָכֹל לַעֲמֹד לִפְנָיו.
זֶהוּ הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יֹחָאִי שֶׁבִשְׁעָה
שְׁפוּתָתָּה פִּיו לְהַתְחִיל לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה,

רַבִּי חֲזִיָּא וְאָמַר, רֵאתָה עֵינִי מַה שָּׁלָא
רֵאתִי. הִזְדַּקְפְּתִי שָׁלָא חֲשַׁבְתִּי, שְׁטוֹב
לְמוֹת בְּאַשׁ שֶׁל זָהָב טוֹב שְׁדוּלָק.
בְּמָקוֹם שְׁזוּרְקִים שְׁבִיבֵי אֵשׁ לְכָל עֵבֶר,
וְכָל שְׁבִיב וְשְׁבִיב עוֹלָה לְשֹׁלֵשׁ מֵאוֹת
וְשִׁבְעִים מֵרַבָּבוֹת, וְכָל מֵרַבָּבָה נִפְרֶדֶת
לְאַלְפָּה אַלְפִּים וְרַבּוּא רַבָּבוֹת, עַד שְׁמַנְיַע
לְעֵתִיק הַיָּמִים שִׁיּוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף, וְהַכֶּסֶף

כָּל בְּרִסְיוֹן וְכָל רְקִיעִין וְכָל רְתִיבִין, וְכָל אִינוֹן
דְּמִשְׁבְּחֵי לְמַרְיָהוֹן.

לִית דְּפִתְחִין וְלִית דְּמִסְיָמִין, בְּלָחוּ מִשְׁתַּבְּחִין, עַד
לֹא אֲשַׁתְּמַע (ג"א דלשתמע) בְּכָל רְקִיעִיא דְלַעִילָא
וְתַתָּא, פִּטְרָא. כִּד מְסִיִּים רַבִּי שְׁמַעוֹן לְמַלְעִי
בְּאוֹרֵיתָא, מָאן חָמִי שִׁירִין, מָאן חָמִי חֲדוּתָא,
דְּמִשְׁבְּחִין לְמַרְיָהוֹן, מָאן חָמִי קָלִין דְּאִזְלִין בְּכָלֵחוּ
רְקִיעִין. אֲתִיִּין בְּלָחוּ בְּגִיגִיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְכַרְעִין
וְסַגְדִּין קָמִי דְמַרְיָהוֹן, סְלָקִין רִיחִין דְּבוֹסְמִין דְּעֵדֶן,
עַד עֲתִיק יוֹמִין, וְכָל הָאֵי בְּגִיגִיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן.

פִּתְחָ רַבִּי שְׁמַעוֹן פּוֹמִיָּה וְאָמַר, שִׁית דְּרָגִין נִחְתּוּ
עֲמִיָּה דִיעֲקֹב לְמַצְרִים וְכָל חַד וְחַד עֲשָׂרָה
אַלְף רַבּוּא. וְלִקְבִלְיָהוֹן שִׁית דְּרָגִין לְיִשְׂרָאֵל.
וְלִקְבִלְיָהוֹן שִׁית דְּרָגִין לְכַרְסִּיא דְלַעִילָא.

לשון הקודש

הקולות שהולכים בכל הרקיעים? כלם
באים בשביל רבי שמעון ובורעים
ומשתחווים לפניו רבונם, מעלים ריחות
של בשמים של עדן עד עתיק הקמים,
וכל זה משום רבי שמעון.

פִּתְחָ רַבִּי שְׁמַעוֹן פּוֹמִיָּה וְאָמַר, שִׁשׁ דְּרָגוֹת
יָרְדוּ עִם יַעֲקֹב לְמַצְרַיִם, וְכָל אַחַת וְאַחַת
עֲשָׂרָה אֶלֶף רַבּוּא. וּכְנָגְדָן שִׁשׁ דְּרָגוֹת
לְיִשְׂרָאֵל, וּכְנָגְדָן שִׁשׁ דְּרָגוֹת לַפֶּסַע

מקשיבים לקולו כל הפסאות וכל
הרקיעים וכל המרכבות, וכל אותם
שמִשְׁבְּחִים אֶת רַבּוֹנָם.

אִין פּוֹתְחִים וְאִין מְסִימִים, כָּלֶם
נִמְצְאִים, עַד שְׁלֹא נִשְׁמַע (שִׁישְׁתַּמַּע) בְּכָל
הָרְקִיעִים שְׁלִמְעָלָה וְשְׁלִמְטָה פִתְחוֹן פֶּה.
כְּשִׁמְסִים רַבִּי שְׁמַעוֹן לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה, מִי
רוֹאֶה אֵיזָה שִׁירִים? מִי רוֹאֶה אֵיזוֹ חֲדוּת
שְׁמִשְׁבְּחִים לְרַבּוֹנָם? מִי רוֹאֶה אֶת

וּלְקַבְּלֵיהוֹן שִׁית דְּרָגִין לְכַרְסֵיָא דְלִתְתָּא. דְּכְתִיב,
 (מלכים א', י') שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְבַסָּא. הָדָא הוּא דְכְתִיב,
 (יחזקאל ט"ז) רַבָּה בְּצִמָּה הַשָּׂדֶה נִתְתִּיד וְגו', הֲרִי שִׁית.
 וּלְקַבְּלֵיהוֹן כְּתִיב, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבוּ
 וַיַּעֲצֻמוּ וְגו'.

תָּא חַזִּי, כָּל חַד וְחַד סָלִיק לַעֲשָׂרָה, וַהּוּ שְׁתִּין,
 וְאַיְנוּן שְׁתִּין גַּבְרִין דְּבַסְחָרְנִי שְׂכִינְתָּא, וְאַיְנוּן
 שְׁתִּין רַבָּן, דְּנַפְקוּ עִם יִשְׂרָאֵל מִגְּלוּתָא, וְדַעְאֵלוּ
 עִם יַעֲקֹב בְּגְלוּתָא.

אָמַר לִיה ר' חַיָּא, וְהָא הָוֹ (ס"א חֲמִינִין) שְׁבַעָה,
 וְסָלְקִין לְשַׁבְּעִין, אָמַר לִיה ר' שְׁמַעוֹן,
 שְׁבַעִין לָאוּ מִהָבָא, וְאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ שְׁבַעָה, הָא
 כְּתִיב (שמות כ"ה) וַיַּשֶּׁה קָנִים יוֹצְאִים מִצִּדֵּיהָ שְׁלֹשָׁה
 קָנֵי מְנֹרָה וְגו'. וְקִנָּה הָאֶחָד הָאֲמָצְעִי לָאוּ

לשון הקודש

שִׁינְאָא עִם יִשְׂרָאֵל מִן הַגְּלוּת וְשׁוֹבְכֵסוּ עִם
 יַעֲקֹב לְגְלוּת.

אָמַר לוֹ רַבִּי חַיָּא, וְהֲרִי הָיוּ (רואים) שְׁבַעָה
 וְעָלוּ לְשַׁבְּעִים. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 שְׁבַעִים לָאוּ מִכָּאן. וְאִם תַּעֲלֶה בְּדַעְתָּךְ
 שְׁבַעָה, הֲרִי כְּתוּב (שמות כה) וַיַּשֶּׁה קָנִים
 יוֹצְאִים מִצִּדֵּיהָ שְׁלֹשָׁה קָנֵי מְנֹרָה וְגו'.
 וְקִנָּה אֶחָד הָאֲמָצְעִי לָאוּ בַּחֲשָׁבוֹן, שְׁכָתוּב

הַעֲלִיזוּ, וּבִנְגִדָן שֵׁשׁ דְּרָגוֹת לְבַסָּא
 שְׁלִמְטָה, שְׁכָתוּב שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְבַסָּא. וְהוּ
 שְׁכָתוּב (יחזקאל טז) רַבָּה בְּצִמָּה הַשָּׂדֶה
 נִתְתִּיד וְגו'. הֲרִי שֵׁשׁ. וּבִנְגִדָן כְּתוּב וּבְנֵי
 יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצֻמוּ וְגו'.
 בָּא רָאָה, כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹלָה לַעֲשָׂרָה,
 וְהָיוּ שְׁשִׁים, וְאוֹתָם שְׁשִׁים גְּבוּרִים
 שְׁסָבִיב הַשְּׂכִינָה, וְהֵם שְׁשִׁים רַבְבוֹת

בְּחֶשְׁבֵּנָא, וְדִבְתִּיב, (במדבר ח') אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה
יֹאִירוּ וְגו'.

עַד דִּהְיוּ יְתִיב, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי שְׁמַעוֹן
אָבוּי, מַה חָמָא קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא, לְנַחֲתָא
יִשְׂרָאֵל, לְמַצְרִים בְּגִלּוֹתָא. אָמַר לִיה חָדָא שְׂאֵלְתָא
אַתָּ שְׂאִיל, אוֹ תִּרִּין. אָמַר לִיה תִּרִּין. גִּלּוֹתָא לָמָּה.
וְלְמַצְרִים לָמָּה. אָמַר לִיה תִּרִּין אֵינּוֹן וְאַתְחִזְרוּ
לְחַד. אָמַר לִיה קוּם בְּקִיּוּמָךְ בְּגִינְךָ יִתְקִיִּים לְעִילָא,
מִשְׁמַךְ הָאִי מִלָּה, אִימָא בְּרִי אִימָא.

פִּתְחָ וְאָמַר (שיר השירים ו') שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת
וְשִׁמּוֹנִים פִּילִגְשִׁים. שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת,
אֵינּוֹן גְּבֵרִיא דְלְעִילָא מַחִילָא דְגְבוּרָא דְאַתְאַחְדֵּן
בְּקַלִּיפִין (נ"א בְּגִלִּיפִין), דִּחִיּוֹתָא קִדְשָׁא דִּישְׂרָאֵל.
וְשִׁמּוֹנִים פִּילִגְשִׁים, מִמֶּנָּן בְּגִלִּיפֵי דִתְחוּתֵי בְּחִזְרָא
(ס"א בְּחֵד) חַד מִמָּאָה. וְעַלְמּוֹת אֵין מִסְפָּר, בְּמָה דְאַתָּ

לשון הקודש

בְּעֶמְדָךְ בְּשִׁבְלֶךְ יִתְקִים לְמַעְלָה מִשְׁמַךְ
דְּכָר זֶה. אָמַר בְּנִי, אָמַר.

פִּתְחָ וְאָמַר, (שיר ו) שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת
וְשִׁמּוֹנִים פִּילִגְשִׁים. שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת –
אוֹתָם גְּבוּרִים שְׁלַמְעֵלָה מִכַּח הַגְּבוּרָה
שְׁנֵאֲחֻזִּים בְּקַלִּיפּוֹת (בְּחִקִּיקוֹת) שֶׁל חֵיה
הַקְּדוּשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְשִׁמּוֹנִים פִּילִגְשִׁים
– מִמֶּנָּם בְּחִקִּיקוֹת שְׁתַּחֲתִיָּהן בְּחִזְרָה

(במדבר ח) אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה יֹאִירוּ וְגו'.

עַד שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי
שְׁמַעוֹן אָבוּי, מַה רָאָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהוֹרִיד אֶת יִשְׂרָאֵל לְמַצְרִים בְּגִלּוֹת?
אָמַר לוֹ, שְׂאֵלָה אַחַת אַתָּה שׂוֹאֵל, אוֹ
שְׁתֵּים? אָמַר לוֹ, שְׁתֵּים. גִּלּוֹת לָמָּה, וְלָמָּה
דּוֹקָא לְמַצְרִים? אָמַר לוֹ, שְׁתֵּים הֵן,
וְחוֹזְרוֹת לְהִיּוֹת אַחַת. אָמַר לוֹ, עֲמֵד

אָמַר (איוב כ"ה) הֵיטֵם מִסֵּפֶר לְגִדּוּדָיו. וְעַם כָּל דָּא
 בְּתִיב, (שיר השירים ו') אַחַת הִיא יוֹנְתִי תַמָּתִי אַחַת הִיא
 לְאַמָּה, דָּא הִיא שְׂכִינְתָא קַדִּישָׁא דְנִפְקָא מִתְרִיסִין
 (ג"א מִתְרִיסִר) זִיְהֲרָא, דִּזְהֲרָא דְנִהִיר לְכָלֵּא, וְאִיהִי
 אֶתְקַרִי אֲמָא.

בְּגִוּוֹנָא דָּא עָבִיד קֳדָשָׁא בְּרִיד הוּא בְּאַרְעָא, זָרִיק
 לְכָל עַמּוּין לְכָל עֵיבָר, וּמִנִּי עֲלִיחֵן רַבְרָבִי,
 הָדָא הוּא דְבְּתִיב (דברים ד') אֲשֶׁר חָלַק ה' אֱלֹהֶיךָ
 אוֹתָם לְכָל הָעַמִּים, וְהוּא נָסִיב לְחוֹלְקִיהָ בְּנִישְׁתָּא
 דִּישְׂרָאֵל, הָדָא הוּא דְבְּתִיב, (דברים ל"ב) כִּי חָלַק ה'
 עַמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל גִּחְלָתוֹ. וְקָרָא לָהּ אַחַת הִיא יוֹנְתִי
 תַמָּתִי אַחַת הִיא לְאַמָּה, דָּא הִיא שְׂכִינְתָּא יְקָרִיָּה,
 דְּאֲשֶׁרִי בִינִיחוֹן, אַחַת הִיא וּמִיּוֹחֶדֶת לִיהָ. רְאוּהָ
 בְּנוֹת וַיֵּאשְׁרוּהָ, בְּמָה דְאַתְּ אָמַר (משלי ל"א) רַבּוֹת בְּנוֹת
 עָשׂוּ חֵיל וְאַתְּ עָלִית עַל בִּלְנָה. מְלָכוֹת וּפִילִגְשִׁים

לשון הקודש

עֲלִיָּהם גְּדוּלִים, וְהוּ שְׁכָתוֹב (דברים ד') אֲשֶׁר
 חָלַק ה' אֱלֹהֶיךָ אֹתָם לְכָל הָעַמִּים. וְהוּא
 לָקַח לְחַלְקוֹ אֶת בְּנִסְתָּא יִשְׂרָאֵל, וְהוּ
 שְׁכָתוֹב כִּי חָלַק ה' עַמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל
 גִּחְלָתוֹ. וְקָרָא לָהּ אַחַת הִיא יוֹנְתִי תַמָּתִי
 אַחַת הִיא לְאַמָּה. וְהוּ שְׂכִינְתָּא בְּבוֹדוֹ
 שֶׁהִשְׁרָה בִּינֵיהֶם, אַחַת הִיא וּמִיּוֹחֶדֶת לוֹ.
 רְאוּהָ בְּנוֹת וַיֵּאשְׁרוּהָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי

בְּאֶחָד) אֶחָד מִמָּאָה. וְעֲלָמוֹת אֵין מִסֵּפֶר –
 כְּנֶאֱמַר הֵיטֵם מִסֵּפֶר לְגִדּוּדָיו. וְעַם כָּל זֶה
 בְּתוֹב, אַחַת הִיא יוֹנְתִי תַמָּתִי אַחַת הִיא
 לְאַמָּה. וְזֶהֱ הַשְׂכִּינָה הַקְּדוּשָׁה שִׁיּוּצָאָת
 מִבְּעָלֵי הַמִּגֵּן (משנים עשר) אוֹרוֹת שְׁזוּחִרִים
 שְׁמֵאִירִים לְכָל, וְהִיא נִקְרָאת אִם (בִּידָה).
 כְּמוֹ זֶה עָשָׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַרְיָן,
 זָרִק אֶת כָּל הָעַמִּים לְכָל עֵבָר, וּמִנָּה

וַיְהִלְלוּהָ, אֱלֹהֵי רַבְרָבִי עַמּוּן דְּאַתְּפַקְדוּן עָלֵיהּ.

וְעוֹד רְזָא דְמַלְכָּה הִיא דְהִנֵּן בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת
נִבְרָא הָעוֹלָם, וְכֵד תַּסְתַּכֵּל תִּלְתָּא אִינוּן,
וְעֲלֵמָא בְּהוּ אֶתְבְּרִי, (שמות ל"א) בְּחֻכְמָה וּבְתִבּוּנָה
וּבְדַעַת, וְעֲלֵמָא לֹא אֶתְבְּרִי אֶלָּא בְּגִינִיחוּן דִּישְׂרָאֵל,
כִּד בָּעָא לְקַיָּמָא עֲלֵמָא, עֵבֶד לְאַבְרָהָם בְּרְזָא
דְּחֻכְמָה. לִיצְחָק, בְּרְזָא דְתִבּוּנָה. לִיעֲקֹב בְּרְזָא
דְּדַעַת. וּבְהֵאֵי אֶתְקַרִי, (משלי כ"ד) וּבְדַעַת חֲדָרִים
יִמְלָאוּ. וּבְהֵאֵי שַׁעְתָּא אֲשַׁתְּכַלֵּל כָּל עֲלֵמָא.
וּמִדְּאַתִּילִידוּ (דף ט"ו ע"א) לִיעֲקֹב תִּרְיֹסר שְׁבָטִין,
אֲשַׁתְּכַלֵּל כָּלָא, בְּגִוּוֹנָא דְלַעִילָא.

כִּד חֲמָא קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲדוּוֹתָא סְגִיָּאָה דְהֵאֵי
עֲלֵמָא תַתָּאָה, דְּאֲשַׁתְּכַלֵּל בְּגִוּוֹנָא דְלַעִילָא,
אָמַר, דִּילְמָא חֵם וְשָׁלוֹם יִתְעַרְבוּן בְּשָׂאָר עַמּוּמִין,

לשון הקודש

הָעוֹלָם, עָשָׂה אֶת אַבְרָהָם בְּסוּד הַחֻכְמָה,
אֶת יִצְחָק בְּסוּד הַתִּבּוּנָה, וְאֶת יַעֲקֹב
בְּסוּד הַדַּעַת, וּבָזָה נִקְרָא (משלי כד) וּבְדַעַת
חֲדָרִים יִמְלָאוּ. וּבְאַוֹתָהּ שָׁעָה נִתְקַן כָּל
הָעוֹלָם, וּמִשְׁנוּלְדוּ לִיעֲקֹב שְׁנַיִם עָשָׂר
שְׁבָטִים, נִתְקַן הַכֹּל כְּמוֹ שְׁלֻמְעֵלָה.

בְּשִׁרְאָהּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲדוּהָ רַבָּה
שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הַזֶּה שֶׁנִּתְקַן כְּמוֹ

לא) רבנות בנות עשו חיל ואת עלית על
בְּלָגָה. מַלְכוּת וּפִילָגְשִׁים וַיְהִלְלוּהָ – אֱלֹהֵי
גְדוּלֵי הָעַמִּים שֶׁנִּפְקְדוּ עֲלֵיהֶם.

וְעוֹד סוּד הַדְּבָר הוּא, שְׁשֻׁנִּי, בַּעֲשָׂרָה
מְאֻמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם, וּכְשֶׁתַּסְתַּכֵּל הֵם
שְׁלֹשָׁה, וְהָעוֹלָם נִבְרָא בָהֶם בְּחֻכְמָה
וּבְתִבּוּנָה וּבְדַעַת, וְהָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא
בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל. בְּשִׁרְצָה לְהַעֲמִיד אֶת

וַיִּשְׁתָּאֵר פְּגִימוֹתָא בְּכֻלָּהוּ עַלְמִין. מַה עָבַד קִדְשָׁא
 בְּרִידָא הוּא, טַלְטַל לְכֻלָּהוּ מִחֲבָא לְחֲבָא, עַד דְּנִחַתּוּ
 לְמַצְרִים, לְמִידָר דִּיּוּרִיהוֹן בְּעַם קָשִׁי קָדָל, דְּמַבְזִין
 גְּמוּסִיּהוֹן, וּמַבְזִין לַחֲוֹן לְאַתְחַתְנָא בְּהוּ, וּלְאַתְעָרְבָא
 בְּחִדְיָהוּ, וַחֲשִׁיבוּ לַחֲוֹן עַבְדִּין. גּוֹבְרִין גָּעְלֹן בְּחֲוֹן,
 נִוְקְבַתָּא גָעְלֹן בְּחֲוֹן עַד דְּאַשְׁתַּכָּלל בְּלֹא בּוֹרְעָא
 קִדְשָׁא, וּבִין כַּךְ וּבִין כַּךְ שְׁלִים חוּבָא דְשָׂאֵר עַמִּין,
 דְּכַתִּיב, (בראשית ט"ו) כִּי לֹא שָׁלֵם עֹון הָאֱמוּרִי עַד הַנֶּה.
 וְכַד נָפְקוּ, נָפְקוּ וּפְּאִין קִדְשִׁין, דְּכַתִּיב, (תהלים קכ"ב)
 שְׁבִטִי יְהִי עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל. אַתָּא ר' שְׁמַעוֹן וּנְשָׁקִיָּה
 בְּרִישִׁיָּה, אָמַר לִיה קָאִים בְּרִי בְּקִיּוּמָךְ, דְּשַׁעְתָּא
 קִיּוּמָא לָךְ.

יְתִיב ר' שְׁמַעוֹן, וְר' אֶלְעָזָר בְּרִיה קָאִים וּמְפָרֵשׁ
 מְלִי דְרַזִּי דְּחֻבְמַתָּא, וַהּוּ אֲנַפְוִי נְהִירִין

לשון הקודש

הַכֹּל בּוֹרֵעַ קִדְשֵׁי, וּבִין כַּךְ וּבִין כַּךְ נִשְׁלֵם
 חֲטָא שְׂאֵר הָעַמִּים, שְׁכָתוּב (בראשית טו) כִּי
 לֹא שָׁלֵם עֹון הָאֱמוּרִי עַד הַנֶּה. וּכְשִׁינְצָאוּ,
 יִצְאוּ צְדִיקִים קְדוּשִׁים, שְׁכָתוּב שְׁבִטִי יְהִי
 עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל. בָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן וּנְשָׁקוּ
 בְּרֵאשׁוּ. אָמַר לוֹ, עֲמַד בְּנִי בְּעַמְדָךְ, כִּי
 הִשְׁעָה עוֹמֶדֶת לָךְ.

יֵשֵׁב רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנֵי עוֹמֵד
 וּמְפָרֵשׁ דְּבָרִים שֶׁל סוּדוֹת חֻבְמָה, וַהּוּ

שְׁלֵמַעְלָה, אָמַר, אוֹלֵי חַס וְשְׁלוֹם יִתְעָרְבוּ
 בְּשָׂאֵר הָעַמִּים וַיִּשְׂאֵר פָּנָם בְּכֹל
 הָעוֹלָמוֹת. מַה עָשָׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא?
 טַלְטַל אֶת כָּלָם מִכָּאן לְכָאן, עַד שִׁיָּרְדוּ
 לְמַצְרִים לְדוֹר אֶת דִּיּוֹרָם בְּעַם קָשָׁה עֲרָף,
 שְׁמַבְזִים אֶת מְנַהֲגֵיהֶם וּמַבְזִים אוֹתָם
 לְהַתְחַתֵּן בָּהֶם וּלְהַתְעָרֵב עִמָּהֶם,
 וַחֲשׁוּבִים אוֹתָם לְעַבְדִּים. הַגְּבָרִים גָּעְלוּ
 בָּהֶם, וַהֲנַקְבוֹת גָּעְלוּ בָּהֶם, עַד שֶׁנִּתְקַן

בְּשִׁמְשָׁא. וּמִלִּין מִתְבַּדְרִין וְטֹאסִין בְּרָקִיעָא. יִתְבוּ
תִּרְיִן יוֹמִין דְּלֹא אָכְלוּ וְלֹא שָׁתוּ, וְלֹא הָווּ יָדַעִין
אִי הָהּ יִמָּא אוּ לִילִיא. בְּד נִפְקוּ, יָדְעוּ דַּהּוּ תִּרְיִן
יוֹמִין דְּלֹא טַעְמוּ מִיָּדִי. קָרָא עַל דָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן,
(שְׁמוֹת ל"ד) וַיְהִי שָׁם עִם ה' אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה
לֶחֶם לֹא אָכַל וְגו'. וּמָה אִי אָנֹן בְּשַׁעֲתָא חָדָא בְּךָ,
מֹשֶׁה, דִּקְרָא אֶסְחִיד בֵּיתָה, וַיְהִי שָׁם עִם ה' אַרְבָּעִים
יוֹם וְגו', עַל אַחַת בְּמָה וּבְמָה.

בְּד אַתָּא רַבִּי חֲזִיא קָמִיה דְּרַבִּי, וְסַח לִיה עוֹבְדָא,
תָּוָה רַבִּי, וְאָמַר לִיה ר' שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל
אָבוֹי, בְּרִי, ר' שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי אָרִיא, וְרַבִּי אֶלְעָזָר
בְּרִיה אָרִיא, וְלֹא אוּ ר' שְׁמַעוֹן בְּשָׂאָר אַרְיֹותָא, עָלִיה
בְּתִיב (עֲמוֹס ג') אַרְיִה שָׂאָג מִי לֹא יִירָא וְגו'. וּמָה
עָלְמִין דְּלַעִילָא מוֹדַעְזִעִין מִיָּנִיה, אָנֹן עַל אַחַת בְּמָה

לשון הקודש

בְּמָה וּבְמָה.

בְּשִׁבְעָא רַבִּי חֲזִיא לְפָנֵי רַבִּי וְסִפְר לוּ אֶת
הַמַּעֲשֶׂה, תְּמָה רַבִּי, וְאָמַר לוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן
בֶּן גַּמְלִיאֵל אָבוֹי, בְּנִי, רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּר
יוֹחָאי אָרִיה, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּנּוּ אָרִיה, וְאִין
רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּשָׂאָר אַרְיֹות, עָלִיו כְּתוּב
(עֲמוֹס ג') אַרְיִה שָׂאָג מִי לֹא יִירָא וְגו'. וּמָה
עוֹלָמוֹת שְׁלַמְעֵלָה מוֹדַעְזִעִים מִמֶּנּוּ – אָנוּ
עַל אַחַת בְּמָה וּבְמָה. אִישׁ שְׁלֹא גָזַר

פָּנָיו מֵאִירֹות בְּשִׁמְשׁ. וְהַדְּבָרִים מִתְפָּרִים
וְטָסִים בְּרָקִיעַ. יִשְׁבוּ יוֹמִים וְלֹא אָכְלוּ וְלֹא
שָׁתוּ, וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים אִם הָיָה יוֹם אוּ
לַיְלָה. בְּשִׁנְעָאוּ, יָדְעוּ שֶׁהָיוּ יוֹמִים שְׁלֹא
טַעְמוּ דְּבַר. קָרָא עַל זֶה רַבִּי שְׁמַעוֹן, וַיְהִי
שָׁם עִם ה' אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה
לֶחֶם לֹא אָכַל וְגו'. וּמָה אִם אָנוּ בְּשַׁעֲתָא
אַחַת בְּךָ – מֹשֶׁה, שֶׁהַכְּתוּב הַעֲדִיר בּוֹ וַיְהִי
שָׁם עִם ה' אַרְבָּעִים יוֹם וְגו', עַל אַחַת

וּכְמָה. גִּבְרָא דְלֹא גִזֵּר תַּעֲנִיתָא לְעֵלְמִין עַל מַה
 דְּשָׂאִיל וּבְעִי, אֵלֹא הוּא גִזֵּיר, קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
 מְקַיִים. קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא גִזֵּיר, וְאִיהוּ מְבַטֵּל. וְהֵינּוּ
 דְּתַנָּן, מָאי דְּכֻתִּיב, (שמואל ב', כ"ג) מוֹשֵׁל בְּאָדָם צָדִיק
 מוֹשֵׁל יִרְאֵת אֱלֹהִים, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁל
 בְּאָדָם, וּמִי מוֹשֵׁל בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, צָדִיק.
 דְּאִיהוּ גִזֵּיר גִּזְרָה, וְהַצָּדִיק מְבַטֵּלָהּ.

תַּנָּן, אָמַר ר' יְהוּדָה, אֵין לָךְ דְּבַר בְּחִיבוּתָא קָמִי
 קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, כְּמוֹ תַּפְלָתָן שֶׁל צָדִיקִים,
 וְאֵף עַל גִּב דְּנִיחָא לִיה, זְמַנִּין דְּעָבִיד בְּעוֹתִיהוֹן,
 זְמַנִּין דְּלֹא עָבִיד.

תַּנּוּ רַבָּנִין, זְמַנָּא חֲדָא הָוָה עֲלֵמָא צְרִיכָא לְמִטְרָא,
 אַתָּא רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, וְגִזֵּיר אַרְבַּעִין תַּעֲנִיתָא, וְלֹא
 אַתָּא מִטְרָא, צִלִּי צְלוּתָא, וְלֹא אַתָּא מִטְרָא. אַתָּא

לשון הקודש

שְׁנִינֵנו, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵין לָךְ דְּבַר
 בְּחִיבוּת לִפְנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ
 תַּפְלָתָם שֶׁל צָדִיקִים. וְאֵף עַל גִּב שְׁנוֹת
 לוֹ, לִפְעָמִים שְׁעוּשָׁה בְּקִשְׁתָּם וּלְפַעְמִים
 שְׁלֹא עוֹשָׂה.

שְׁנֵנו רַבּוּתֵינוּ, פַּעַם אַחַת הִיָּה הָעוֹלָם
 צְרִידָא מִטְרָא. בָּא רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְגִזֵּיר
 אַרְבַּעִים תַּעֲנִיּוֹת וְלֹא בָּא מִטְרָא. הַתַּפְלָל

תַּעֲנִית לְעוֹלָמִים עַל מַה שֶּׁשָּׂאֵל וּבִקֵּשׁ,
 אֵלֹא הוּא גִזֵּיר וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַיֵּם,
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גִזֵּיר וְהוּא מְבַטֵּל, וְהֵינּוּ
 מַה שֶּׁשְּׁנִינֵנו מַה שֶּׁכְּתוּב (שמואל-ב כג) מוֹשֵׁל
 בְּאָדָם צָדִיק מוֹשֵׁל יִרְאֵת אֱלֹהִים. הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁל בְּאָדָם. וּמִי מוֹשֵׁל
 בְּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? צָדִיק, שֶׁהוּא גִזֵּיר
 גִּזְרָה, וְהַצָּדִיק מְבַטֵּלָהּ.

רַבִּי עֲקִיבָא, וְקָם וְצָלָה, אָמַר מְשִׁיב הָרוּחַ, וְנָשַׁב זִיקָא, אָמַר וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם, וְאַתָּא מִטְרָא. חָלַשׁ דַּעֲתִיָּה דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, אֶסְתַּכֵּל רַבִּי עֲקִיבָא בְּאַנְפּוּי.

קָם רַבִּי עֲקִיבָא קָמִי עָמָא וְאָמַר, אֲמַשּׁוּל לָכֶם מְשָׁל, לְמַה הִדְבֵּר דּוּמָה, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר דָּמִי לְרַחֲמָא דְמַלְכָּא, דְּרַחֲמִים לִיה וְיִתִּיר, וְכֵד עָאֵל קָמִי מַלְכָּא, נִיחָא לִיה, וְלֹא בָּעִי לְמִיתָן לִיה בְּעוֹתִיָּה בְּבַהִילוֹ, כִּי הִיכִי דָלָא לִיתְפָּרֵשׁ מִנִּיה, דְּנִיחָא לִיה דְּלִישְׁתֵּי בַּהֲדִיָּה. וְאַנָּא דָּמִי לְעַבְדָּא דְּמַלְכָּא, דְּבָעָא בְּעוֹתִיָּה קָמִיָּה, וְלֹא בָּעִי מַלְכָּא דְּלִיעוּל לְתַרְעִי פְּלִטְרִין, וְכָל שָׁכֵן דְּלִישְׁתֵּי בַּהֲדִיָּה, אָמַר מַלְכָּא, הָבוּ לִיה בְּעוֹתִיָּה בְּבַהִילוֹ, וְלֹא לִיעוּל הָכָא. כֵּךְ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אִיהוּ רַחֲמָא דְּמַלְכָּא, וְאַנָּא עַבְדָּא, וּבָּעִי מַלְכָּא לְאַשְׁתֵּי בַּהֲדִיָּה כָּל יוֹמָא, וְלֹא

לשון הקודש

לְתַת לוֹ בִּקְשָׁתוֹ בַּחֲפוּז, כִּדִּי שְׁלֹא יִפְרֹד מִמֶּנּוּ, שְׁנוּחַ לוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ. וְאַנִּי דּוּמָה לְעַבְדֵּי הַמֶּלֶךְ שֶׁבִקְשׁ בִּקְשָׁתוֹ לְפָנָיו, וְלֹא רוּצָה הַמֶּלֶךְ שִׁיבִנֵּם לְשַׁעְרֵי אֶרְמוֹנוֹ, וְכָל שָׁכֵן לְדַבֵּר עִמּוֹ. אָמַר הַמֶּלֶךְ, תִּנּוּ לוֹ בִּקְשָׁתוֹ בְּמַהֲרֹת וְלֹא יִבְנֵם לָכֵאן. כֵּךְ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הוּא אֲהוּב הַמֶּלֶךְ, וְאַנִּי הָעַבֵּד, וְהַמֶּלֶךְ רוּצָה לְדַבֵּר עִמּוֹ כָּל הַיּוֹם וְלֹא יִפְרֹד מִמֶּנּוּ, וְאַנִּי – הַמֶּלֶךְ לֹא רוּצָה

תְּפִלָּה וְלֹא בָּא מִטֵּר. בָּא רַבִּי עֲקִיבָא וְעָמַד וְהִתְפַּלֵּל. אָמַר מְשִׁיב הָרוּחַ, וְנָשַׁבָּה רוּחַ. אָמַר וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם, וּבָא מִטֵּר. חָלַשָׁה דַּעֲתוֹ שֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. הֶסְתַּכֵּל רַבִּי עֲקִיבָא בְּפָנָיו.

קָם רַבִּי עֲקִיבָא לְפָנֵי הָעָם וְאָמַר, אֲמַשְׁל לָכֶם מְשָׁל לְמַה הִדְבֵּר דּוּמָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר דּוּמָה לְאַהוּב הַמֶּלֶךְ שְׂאוֹהֵב אוֹתוֹ יוֹתֵר, וְכִשְׁנִכְנֵם לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, נוֹחַ לוֹ, וְלֹא רוּצָה

יִתְפָּרִישׁ מִנִּיה. וְאַנָּה, לֹא בָּעֵי מִלְכָּא דְּאִיעוּל תִּרְעֵי
דְּפִלְטָרִין. נָח דַּעְתִּיה דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר.

אָמַר לִיה, עֲקִיבָא, תָּא וְאִמָּא לָךְ מִלְתָּא,
דְּאִתְחַזָּא לִי בְּחִלְמָא הָאִי פֶסוּקָא,
דְּכִתִּיב, ^(ירמיה ד') וְאַתָּה אַל תִּתְפַּלֵּל בְּעַד הָעָם הַזֶּה
וְאַל תִּשָּׂא בְּעַדָם רָנָה וּתְפִלָּה וְאַל תִּפְגַּע בִּי. תָּא
חַזִּי, תִּרְיֶסֶר טוּרֵי אֶפְרַסְמוֹנָא ^(דכ"א) עָאֵל הֵהוּא
דְּלָבִישׁ חוּשְׁנָא וְאַפּוֹדָא, וּבָעָא מִן קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, לְמִיחָם עַל עֲלָמָא וְעַד הָאִידְנָא תְּלִי אִיהוּ.
אִי הָכִי אָמַאי חֲלַשׁ דַּעְתִּיה דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר. מִשּׁוּם
בְּנֵי נָשָׂא, דְּלֹא יֵדְעִין בְּהָאִי.

אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר תַּמְנֵי סָרֵי טוּרֵי אֶפְרַסְמוֹנָא
^(דכ"א) עֲלָאִין, עָאֵלִין נִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקָא,
וְאַרְבַּעִין וְתִשְׁעָה רִיחִין סְלָקִין ^(דף ט"ו ע"ב) בְּכָל יוֹמָא,
עַד הֵהוּא אַתָּר דְּאִתְקַרֵּי עֵדֶן, דִּי לְקַבֵּל דָּא,

לשון הקודש

מִהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְחוּם עַל הָעוֹלָם, וְעַד
עֲבָשׁוּ הוּא תַלְוִי. אִם כֵּן, לָמָּה חֲלָשָׁה
דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר? מִשּׁוּם בְּנֵי אָדָם
שְׂלֵא יוֹדְעִים בְּזוֹה.

אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, שְׁמוֹנָה עָשָׂר הָרִי
אֶפְרַסְמוֹן ^(וּסְהוּר) עֲלִיוֹנִים, נִכְנָסִים נִשְׁמָוֹת
הַצַּדִּיקִים, וְאַרְבַּעִים וְתִשְׁעָה רִיחֹת
עוֹלָם בְּכָל יוֹם עַד אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנַקְרָא

שְׁאֲכָנִים לְשַׁעְרֵי אֶרְמוֹנוֹ. וְנָחָה דַּעְתּוֹ שֶׁל
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.

אָמַר לוֹ, עֲקִיבָא, בֵּא וְאֶנִּיד לָךְ דְּבַר,
שְׁנַקְרָא לִי בְּחִלּוֹם פֶּסוּק זֶה, שְׁכַתּוֹב ^{(ירמיה}
וְאַתָּה אַל תִּתְפַּלֵּל בְּעַד הָעָם הַזֶּה וְאַל
תִּשָּׂא בְּעַדָם רָנָה וּתְפִלָּה וְאַל תִּפְגַּע בִּי.
בֵּא רָאָה, שְׁנַיִם עָשָׂר הָרִי אֶפְרַסְמוֹן ^(וּסְהוּר)
נִכְנָס אוֹתוֹ שְׁלֹשׁ שָׁנָן וְאַפּוֹדָא, וּבִקֵּשׁ

אֶתִּיהִיבַת אוֹרֵייתָא, בְּתַשְׁעָה וְאַרְבָּעִין פָּנִים טָמֵא,
וּבְתַשְׁעָה וְאַרְבָּעִין פָּנִים טָהוֹר. תַּשְׁעָה וְאַרְבָּעִין
אֶתְנוּן בְּשִׁמְהֵן דְּשִׁבְטֵי. תַּשְׁעָה וְאַרְבָּעִין יוֹמִין
לְקַבֵּל אוֹרֵייתָא. תַּשְׁעָה וְאַרְבָּעִין יוֹמִין קִדְיָשִׁין
עַלְאִין (נִתְבִּין) קִיּוֹמִין, לְמִיטַל רְשׁוּתָא בְּכָל יוֹמָא
מֵאַבְנִין וְהִירִין, דְּגַלִּיפָאן בְּהֵהוּא חוֹשְׁנָא.

וְהֵהוּא דְלָבִישׁ חוֹשְׁנָא, יְתִיב בְּכַרְסֵיָא קִדְיָשָׁא
יִקְרָא, דְּאַרְבַּע סְמָכִין קִיּוֹמִין מִסְתַּכְּלִין
בְּחוֹשְׁנָא, עַל מִימְרִיהָ עָאֲלִין, וְעַל מִימְרִיהָ נָפְקִין,
וְקָפִן עֵינִין וּמִסְתַּכְּלִין לְעִילָא, חָמָאן צִיצָא, דְלָהִיט
בְּשִׁית מָאָה וְעֶשְׂרִין עֵיבָר, וּשְׁמָא קִדְיָשָׁא עַלְאָה,
גְּלִיף עֲלוּי, מְזַדְעָזְעֵן וּמִתְחַלְחֵלֵן. קְטִירֵי בְּסִטְרוּי
דִּימִינָא קִדְיָשָׁא, דְּשְׁמָאֲלָא נָטִיל בִּידוּי סְמָכֵי שְׁמִיָּא,
עַלִּיל לֹון, וְגַלִּי לֹון. הָדָא הוּא דְבִתִּיב, (ישעיה ל"ד)
וְנִגְזְלוּ בְּסֵפֶר הַשָּׁמַיִם.

לשון הקודש

נִכְבֵּד, שְׁאַרְבַּעַה תּוֹמְכִים עוֹמְדִים
מִסְתַּכְּלִים בַּחֲשֵׁן. עַל מֵאֲמָרוֹ נִכְנָסִים וְעַל
מֵאֲמָרוֹ יוֹצֵאִים, מְרִימִים עֵינֵים
וּמִסְתַּכְּלִים לְמַעְלָה, רוֹאִים צִיץ שְׁלוּהֵט
בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים עֲבָרִים, וְשֵׁם
הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן חָקוֹק עֲלִיו. מְזַדְעָזְעִים
וּמִתְחַלְחֲלִים. קְשׁוּרִים בְּצִדּוֹ שֶׁל הַקִּיּוֹמִין
הַקְּדוֹשׁ, שְׁשִׁמָּאֵל נוֹטֵל בְּיָדּוֹ תּוֹמְכֵי

עֲדֹן, שְׁכַנְגָד זֶה נִתְּנָה תּוֹרָה בְּמ"ט פָּנִים
טָמֵא, וּבְמ"ט פָּנִים טָהוֹר. וְאַרְבָּעִים
וְתַשְׁע אוֹתוֹת בְּשִׁמּוֹת הַשְּׁבָטִים,
אַרְבָּעִים וְתַשְׁעָה יָמִים כְּנֻגַּד הַתּוֹרָה. מ"ט
יָמִים קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים עוֹמְדִים לְטַל
רְשׁוּת בְּכָל יוֹם מֵאַבְנִים זוֹהָרוֹת
שְׁחֻקוֹת בְּאוֹתוֹ הַחֲשֵׁן.
וְאוֹתוֹ שְׁלִבוֹשׁ בַּחֲשֵׁן יוֹשֵׁב בְּכֶסֶף קְדוֹשׁ

אָמַר לִיה רַבִּי עֲקִיבָא מַהוּ דְּכִתִּיב (שיר השירים ו') **אֶל**
גִּנַּת אֲגוֹז יִרְדְּתִי. **אָמַר** לִיה תָּא תָּזִי, הֵחֹא
גִּנַּתָּא נִפְקָא מֵעֵדָן, וְדָא הִיא שְׂכִינְתָּא. אֲגוֹז: דָּא
 הִיא רְתִיבָא עֲלָאָה קַדִּישָׁא, דְּאֵינוֹן אַרְבַּע רִישֵׁין
 דְּנִתְּרִין, דְּמִתְּפָרְשָׁן מִן גִּנַּתָּא, בְּהָאִי אֲגוֹזָא, דְּאֵינוֹן
 אַרְבַּע רִישֵׁין קַדִּישֵׁין לָגוּ. וּמָאִי דֹאמַר יִרְדְּתִי, בְּמָה
 דְּתֵנָן, יִרְדַּ פְּלוֹנִי לְמַרְכָּבָה.

אָמַר לִיה ר' עֲקִיבָא, אִי הָבִי, הָזֶה לִיה לְמִימַר,
 לְאַגּוֹז יִרְדְּתִי, מַהוּ אֶל גִּנַּת אֲגוֹז יִרְדְּתִי.
אָמַר לִיה, מִשּׁוּם דְּהִיא שְׂבַחָא דְּאַגּוֹזָא. מָה אֲגוֹזָא,
 טְמִירָא וּסְתִימָא מְכָל סְטֵרוֹי, כִּךְ רְתִיבָא דְּנִפְקָא
 מִגִּנַּתָּא, סְתִימָא מְכָל סְטֵרוֹי. מָה אֵינוֹן אַרְבַּע
 קְרִישֵׁין דִּי בְּאַגּוֹזָא, מִתְּחַבְּרָן בְּהָאִי גִיסָא, וּמִתְּפָרְשָׁן
 מִבְּהָאִי גִיסָא. כִּךְ רְתִיבָא, מִתְּחַבְּרָן בְּאַחֲדוּתָא

לשון הקודש

לְמַרְכָּבָה.

אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא, אִם כִּךְ, הִנֵּה לוֹ
 לֹאמַר לְאַגּוֹז יִרְדְּתִי, מָה זֶה אֶל גִּנַּת אֲגוֹז
 יִרְדְּתִי? אָמַר לוֹ, מִשּׁוּם שֶׁזֶּהוּ שְׂבַחוֹ שֶׁל
 הָאֲגוֹז. מָה אֲגוֹז נִסְתָּר וְטְמִיר מְכָל צִדְדֵי
 – כִּךְ הַמַּרְכָּבָה שְׂיוֹצֵאת מִהֵנָּה נִסְתָּרָת
 מְכָל צִדְדֵיהָ. וְכֵן אוֹתָם אַרְבָּעָה קְרִישִׁים
 שֶׁבְּאַגּוֹז מִתְּחַבְּרִים בְּצַד זֶה וּנְפָרְדִּים
 בְּצַד זֶה – כִּךְ בַּמַּרְכָּבָה מִתְּחַבְּרִים
 בְּאַחֲדוּת בְּחִדּוּה וּשְׁלֵמוֹת, וּנְפָרְדִּים כֹּל

הַשָּׁמַיִם, מְכַנִּים אוֹתָם וּמַגְלֶה אוֹתָם. וְזֶה
 שְׂבַחְתּוֹב (ישעיה לז) וְנִגְלוּ בְּסֵפֶר הַשָּׁמַיִם.

אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא, מָה זֶה שְׂבַחְתּוֹב (שיר
 א) אֶל גִּנַּת אֲגוֹז יִרְדְּתִי? אָמַר לוֹ, בֵּא רְאֵה,
 אוֹתוֹ וְנִי יוֹצֵא מֵעֵדָן, וְזֶהִי הַשְּׂכִינָה. אֲגוֹז
 – זֶה מַרְכָּבָה עֲלִיוֹנָה קְדוּשָׁה שֶׁל אוֹתָם
 אַרְבָּעָה רָאשִׁים שְׂמֵאִירִים שֶׁנִּפְרָדִים מִן
 הֵנָּה, כְּמוֹ הָאֲגוֹז הִנֵּה שְׂאוֹתָם אַרְבָּעָה
 רָאשִׁים קְדוּשִׁים לְפָנִים. וְכֵן שֹׁאֵמַר
 יִרְדְּתִי, כְּמוֹ שֶׁשְּׂנִינִי, יִרְדַּ פְּלוֹנִי

בְּחִדּוֹתָא בְּשְׁלִימוֹתָא (בְּשְׁלִימוֹ), וּמִתְפָּרֵשׁ כָּל חֵד
 בְּעֵבְרוֹי, עַל מַה דְּאִתְמַנִּי הָדָא הוּא דְכִתִּיב, (בְּרֵאשִׁית
 ב') הוּא הַסּוֹבֵב אֶת כָּל אֶרֶץ הַחַיִּילָה הוּא הַחֹלֵף
 קִדְמַת אֲשׁוּר, וְכֵן כּוּלָם.

אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, הָאִי לְכַלּוּכָא דְהִיא בְּקִלְפֵּי
 דְּאַגּוּזָא, לְמָאי רְמִיזָא. אָמַר לִיה, אַף עַל
 גַּב דְּאִוְרִיתָא לָא גַּלִּי לִיה, בְּהָאִי גַּלִּי.

תָּא חַזִּי, (ס"א שְׁקָדִים), מְנַהֵן מְרִירָן, וּמְנַהֵן מְתִיקָן,
 וְרְמִיזָא אֵית לֹון, אֵית מְאִירִי דְּדִינָא קְשִׁיָּא,
 וְאֵית מְאִירִי דְּשִׁירוֹתָא, אֲבָל כָּל רְמִיזָא דְּגַלִּי
 בְּאִוְרִיתָא חֲזִינָן דְּדִינָא חַזִּי, וְחַכִּי הוּא לְיִרְמְיָהוּ,
 אֲחִזּוּ לִיה בְּדִינָא, דְּכִתִּיב, (יִרְמִיָּה א') מִקַּל שָׁקָד אֲנִי
 רוֹאֶה. מָאי שָׁקָד. שְׁקָדִים מִמֶּשׁ. וְכֵן בְּמִטָּה אֲהֵרָן,
 (בַּמִּדְבָּר י"ז) וַיִּגְמֹל שְׁקָדִים. וּמִן תִּיבּוֹתָא מִמֶּשׁ,
 אֲשֶׁתִּמֶּע, דְּהוּא דִּינָא קְשִׁיָּא. דְּכִתִּיב, (דְּנִיאל ט') וַיִּשְׁקֹד

לשון הקודש

בֹּא רָאָה, (שְׁקָדִים) מִהֶם מְרִים וּמִהֶם
 מְתוּקִים, וְרָמֵז יֵשׁ לָהֶם: יֵשׁ בְּעֵלֵי דִין
 קֶשֶׁה, וְיֵשׁ בְּעֵלֵי רֵאשִׁית, אֲבָל כָּל רָמֵז
 שְׁגָלָה בַּתּוֹרָה רָאִינוּ שְׁהוּא דִין, וְכֵן הוּא
 לְיִרְמְיָהוּ הָרָאוּ לוֹ בְּדִין, שְׁכָתוּב (יִרְמְיָה א)
 מִקַּל שָׁקָד אֲנִי רָאָה. מַה זֶּה שָׁקָד?
 שְׁקָדִים מִמֶּשׁ. וְכֵן בְּמִטָּה אֲהֵרָן, (בַּמִּדְבָּר ז)
 וַיִּגְמֹל שְׁקָדִים. וּמִן הַתִּבָּה מִמֶּשׁ נִשְׁמַע

אַחַד לְעֵבְרוֹ עַל מַה שְׁהִתְמַנָּה. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית ב) הוּא הַסּוֹבֵב אֶת כָּל אֶרֶץ
 הַחַיִּילָה, הוּא הַחֹלֵף קִדְמַת אֲשׁוּר, וְכֵן
 כּוּלָם.

אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, הַלְכִּלּוֹף הָזֶה
 שְׁכָתוּב דְּאַגּוּזָא לְמַה הוּא רֹמֵז? אָמַר
 לוֹ, אַף עַל גַּב שְׁהִתּוֹרָה לָא גִלְתָּה אוֹתוֹ
 - בְּזֶה מִתְגַּלָּה.

ה' עַל הָרָעָה. וְכֵן ^(ירמיה א') שׁוֹקֵד אֲנִי עַל דְּבָרִי, וְכֵן כּוֹלֵם. אָמַר לִיהוָה ר' עֲקִיבָא, מִשְׁמַע כָּל מַה דְּעָבֵד קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, לְמִילָף מִנִּיהַ חֲכָמָתָא סְגִיאתָ, דְּכִתִּיב, ^(משלי ט"ז) כָּל פֶּעַל ה' לִמְעַנְהוּ. ר' אֶלְעָזָר אָמַר מִהֲבָא, דְּכִתִּיב, ^(בראשית א') וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד. מַהוּ מְאֹד. לְמִילָף מִנִּיהַ חֲכָמָתָא עֲלָאָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאִי דְּכִתִּיב, ^(קהלת ז') גַּם אֶת זֶה לַעֲמֹת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים. בְּגִזְוִנָא דְּרַקִּיעָא, עָבֵד קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא בְּאַרְעָא, וְכִלְהוּ רְמִיזָא לְמַה דְּלַעִילָא. דְּכִד הָוָה חָמִי ר' אַבָּא, חַד אֵילָנָא, דְּאִבִּיהַ אֶתְעָבִיד עוֹפָא דְּפָרַח מִנִּיהַ, הָוָה בְּכִי וְאָמַר, אִי הָווּ בְּנֵי נָשָׂא יִדְעִי לְמָאִי רְמִיזָאן, הָווּ מְבֻזְעָן מִלְּבוּשֵׁיהוֹן עַד טַבּוּרֵיהוֹן, לְמָאִי דְּאֶתְנַשִּׁי

לשון הקודש

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַה זֶה שְׁכָתוֹב ^(קהלת ז') גַּם אֶת זֶה לַעֲמֹת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים? כְּמוֹ שְׁבָרְקִיעַ – עָשָׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַרְצָא, וְהַכֹּל רוֹמֵז לְמַה שְׁלֻמְעָלָה. שְׁכָשְׁהִיהַ רֹאֶה רַבִּי אַבָּא עֵץ אֶחָד שְׁפָרְיוֹ נִעְשָׂה עוֹף שְׁפוּרָת מִמֶּנּוּ, הִיָּה בּוֹכָה וְאָמַר: אִם הָיוּ בְּנֵי אָדָם יוֹדְעִים לְמַה רוֹמְזִים, הָיוּ קוֹרְעִים מִלְּבוּשֵׁיהֶם עַד טַבּוּרָם לְמַה שְׁנִשְׁכָּחָה מֵהֶם הַחֲכָמָה. כָּל

שֶׁהוּא דִּין קֶשֶׁה, שְׁכָתוֹב ^(דניאל ט) וַיִּשְׁקֹד ה' עַל הָרָעָה, וְכֵן שְׁקֹד אֲנִי עַל דְּבָרִי, וְכֵן כּוֹלֵם. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא, מִשְׁמַע כָּל מַה שְׁעָשָׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְלַמֵּד מִמֶּנּוּ חֲכָמָה רַבָּה, שְׁכָתוֹב ^(משלי טז) כָּל פֶּעַל ה' לִמְעַנְהוּ. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר מִכָּאן, שְׁכָתוֹב ^(בראשית א') וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד. מַה זֶה מְאֹד? לְלַמֵּד מִמֶּנּוּ חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה.

חֲכָמָה מִנְהוֹן. כָּל שָׁכֵן בַּשָּׂאֵר מֵה דַעְבַּד קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּאַרְעָא.

בְּדֹאמַר ר' יוֹסִי, אֲלָנִין, אֵינּוּן דְּאַתְחִזִּי מִנְהוֹן
חֲכָמָתָא, כְּגוֹן חֲרוּבָא, דְּקַל, פִּסְתוּקָא,
וְכַדוּמָה לֹזֶן, בְּלָחוּ בְּחַד רִכִּיבָא (רְתִיבָא) אֶתְרַכְּבוּ. כָּל
אֵינּוּן דַּעְבְּדִין פִּירִין, בַּר מִתְּפוּחִין, רָזָא חָדָא אֵינּוּן,
בַּר שְׂבִילִין דְּאַתְפְּרָשֵׁן.

כָּל אֵינּוּן דְּלֹא עַבְדִּין פִּירִין, וְאֵינּוּן רַבְרָבִין, בַּר
מַעֲרָבִין דְּנַחֲלָא, דְּאִית לָחוּ רָזָא בְּלַחֲדוּי
כְּגוֹנוֹנָא דְּלַעִילָא, מִחַד יִנְקָא יִנְקוּ, וְכָל חַד מֵאֵינּוּן
דְּאֵינְהוּ זוּטְרִי, בַּר מַאזּוּבָא, מֵאִימָא חָדָא אֶתִּילִידוּ.

כָּל עֲשָׁבִין דְּאַרְעָא, דְּאַתְמָנִי עֲלִיהוֹן רַבְרָבִין
תְּקִיפִין בַּשְּׂמִיָּא. כָּל חַד וְחַד רָזָא בְּלַחֲדוּי,
כְּגוֹנוֹנָא דְּלַעִילָא, וּבְגִין כֹּךְ בְּתִיב, (וּיְקָרָא י"ט) שְׂדֵךְ לֹא

לשון הקודש

כָּל אוֹתָם שְׁלֹא עוֹשִׂים פְּרוֹת, וְהֵם
גְּדוֹלִים, פֶּרֶט לְעֶרְבִי נַחַל שֵׁישׁ לָהֶם סוּד
לְבָדָם כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, מִיִּנְיָקָה אַחַת
יוֹנְקִים, וְכָל אֶחָד מֵאוֹתָם תְּקַטְנִים, פֶּרֶט
לְאֻזּוֹב, מֵאֵם אַחַת נוֹלְדוּ.

כָּל עֵשֶׂב הָאָרֶץ שְׂמָמִים עֲלֵיהֶם, גְּדוֹלִים
תְּקִיפִים בַּשְּׂמִים. לְכָל אֶחָד וְאֶחָד סוּד
לְבָדוּ, כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, וְלָכֵן כְּתוּב (וּיְקָרָא יט)

שָׁכֵן בַּשָּׂאֵר מֵה שְׁעֵשָׂה תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּאַרְצָא.

כְּמוֹ שְׂאמַר רַבִּי יוֹסִי, אֵילָנוֹת, אוֹתָם
שְׁנַרְאָתָה מֵהֶם חֲכָמָה, כְּמוֹ חֲרוּב, דְּקַל,
פִּסְתוּק, וְכַדוּמָה לָהֶם, כָּלָם בְּהִרְכָּבָה
(מְרַכְּבָה) אַחַת הִרְכְּבוּ. כָּל אוֹתָם שְׁעוֹשִׂים
פְּרוֹת, פֶּרֶט לְתַפּוּחִים, סוּד אֶחָד הֵם,
פֶּרֶט לְשְׂבִילִים שְׁנַפְרָדִים.

תִּזְרַע בְּלֵאִים. דְּכָל חַד וְחַד עָאֵל בְּלַחֲדוּי, וְנָפִיק
 בְּלַחֲדוּי, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, ^(איוב ל"ח) הִידְעָתָּ חֲקוֹת
 שָׁמַיִם אִם תִּשִּׁים מִשְׁטְרוֹ בְּאַרְצָא. וְכְּתִיב ^(דף ט"ז ע"א)
^(ישעיה מ') לְכֻלָּם בְּשֵׁם יִקְרָא. וּמָה ^(ד') בְּכָל מָה
 דְּבַעֲלָמָא רָזָא בְּלַחֲדוּי וְלֹא בָּעָא קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
 לְגַלְיָא לֹון, וְלַעֲרַבָּא לֹון, וְקִרְאָן בְּשִׁמְהֵן. בְּנֵי
 יַעֲקֹב דְּאִינוּן שְׁבָטִין קְדִישִׁין, דְּאִינוּן קִיּוּמָא
 דְּעָלְמָא, עַל אַחַת בְּמָה וּבְמָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב
 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

ר' יוֹסִי בֶר' יְהוּדָה אָמַר, אֵילוּ נֶאֱמַר אֵלֶּה שְׁמוֹת,
 מִשְׁמַע דְּהִכִּי הוּא. הַשְׁתָּא דְכְּתִיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת,
 מִשְׁמַע דְּעַל הָרָאשׁוֹנִים מוֹסִיף, מָה הָרָאשׁוֹנִים בְּנֵי
 יַעֲקֹב, אַף כָּאן בְּנֵי יַעֲקֹב.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, חֵם וְשָׁלוֹם, בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר

לשון הקודש

בְּמָה וּבְמָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל.

רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֵילוּ נֶאֱמַר
 אֵלֶּה שְׁמוֹת, מִשְׁמַע שְׁכָךְ הוּא. עֲבָשׁוּ
 שְׁכָתוּב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת, מִשְׁמַע שְׁעַל
 הָרָאשׁוֹנִים מוֹסִיף, מָה הָרָאשׁוֹנִים בְּנֵי
 יַעֲקֹב – אַף כָּאן בְּנֵי יַעֲקֹב.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, חֵם וְשָׁלוֹם, בְּשַׁעֲתָא
 שְׁאָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא ^(בראשית מז) אֲנֹכִי

שְׁכָךְ לֹא תִזְרַע בְּלֵאִים. שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד
 נִכְנָס לְבִדּוֹ וְיוֹצֵא לְבִדּוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב ^{(איוב}
^{לח)} הִידְעָתָּ חֲקוֹת שָׁמַיִם אִם תִּשִּׁים
 מִשְׁטְרוֹ בְּאַרְצָא. וְכְּתוּב ^(ישעיה מ) לְכֻלָּם בְּשֵׁם
 יִקְרָא. וּמָה ^(ש) בְּכָל מָה שְׁבַעוּלָם סוּד
 בְּלִבְדּוֹ, וְלֹא רָצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְגַלּוֹת אוֹתָם וְלַעֲרַבָּב אוֹתָם, וְקִרְאָם
 בְּשִׁמּוֹת – בְּנֵי יַעֲקֹב, שְׁהֵם שְׁבָטִים
 קְדוּשִׁים, שְׁהֵם קִיּוּם הָעוֹלָם, עַל אַחַת

קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (בראשית מ"ו) אֲנֹכִי אֵרָד עִמָּךְ
 מִצְרִימָה, סִלְקָא דַּעְתָּךְ דְּשְׂכִינְתָּא תִּיחֹת עִמִּיה
 בְּהֵיא שַׁעְתָּא (אמר ליה וְהָא כְּתִיב אֵרָד עִמָּךְ מִצְרִימָה, עִמָּךְ)
 מִמֶּשׁ, אֵלָא, בְּשַׁעְתָּא דַּהֲוֹת יְרִידָה לְבְנוּהִי, נַחְתַּת
 שְׂכִינְתָּא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, אֲנֹכִי אֵרָד עִמָּךְ
 מִצְרִימָה, וְאֲנֹכִי אֶעְלֶךְ גַּם עָלָה, כָּל זְמַנָּא דִּיהוּ
 לָךְ עֲלִיָּה, בְּבִיכּוּל עֲלִיָּה אִית לִי, וּבְשַׁעְתָּא דִּיהוּ
 לָךְ יְרִידָה, בְּבִיכּוּל אֲנֹכִי אֵרָד עִמָּךְ. וְעַד דְּמִית
 יוֹסֵף וְכָל אַחֵיו, וַהֲוֹת לֹון יְרִידָה, קָמַת שְׂכִינְתָּא
 וְנַחְתַּת עִמָּהוֹן, בְּמָה דְנַחְתּוּ אֵלִין, כִּךְ נַחְתּוּ אֵלִין.
 אָמַר (ס"א ר' יוסי בר' יהודה), ר' יְהוּדָה מַה כְּתִיב לְעִיל
 מִנִּיה, (בראשית נ') וַיָּמָת יוֹסֵף בֶּן מֵאָה וָעֶשֶׂר
 שָׁנִים וְגו', בְּהֵיא שַׁעְתָּא דְּמִית יוֹסֵף, וְכָלְהוּ
 שְׂבָטִין, וַהֲוֹת לֹון יְרִידָה, נַחְתּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא,
 וּשְׂכִינְתָּא וּמְלָאכִי עֲלָאי נַחְתּוּ עִמָּהוֹן, הָדָא הוּא

לשון הקודש

שְׂמַת יוֹסֵף וְכָל אַחֵיו וַהֲיָתָה לָהֶם יְרִידָה,
 קָמָה שְׂכִינָה וַיְרִידָה עִמָּם. כְּמוֹ שְׂיָרְדוּ
 אֵלָה, כִּךְ יָרְדוּ אֵלָה.

אָמַר (רבי יוסי ברבי יהודה) רבי יְהוּדָה, מַה
 כְּתוּב לְמַעַלָּה מִמֶּנּוּ? וַיָּמָת יוֹסֵף בֶּן מֵאָה
 וָעֶשֶׂר שָׁנִים וְגו'. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׂמַת יוֹסֵף
 וְכָל הַשְּׂבָטִים וַהֲיָתָה לָהֶם יְרִידָה, יָרְדוּ
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְגָלוּת, וּשְׂכִינָה וּמְלָאכִים

אֵרָד עִמָּךְ מִצְרִימָה, סְבַרְתָּ שְׂשְׂכִינָה
 תֵּרָד עִמּוֹ בְּאוֹתָהּ שָׁעָה וְאָמַר לוֹ, וְהָיָה כְּתוּב אֲנֹכִי
 אֵרָד עִמָּךְ מִצְרִימָה. עִמָּךְ מִמֶּשׁ? אֵלָא בְּשָׁעָה
 שְׁהִיתָה יְרִידָה לְבְנוֹי, יְרִידָה שְׂכִינָה. וְהוּ
 שְׂכַתוּב אֲנֹכִי אֵרָד מִצְרִימָה, וְאֲנֹכִי
 אֶעְלֶךְ גַּם עָלָה. כָּל זְמַן שְׁתַּהֲיָה לָךְ עֲלִיָּה,
 בְּבִיכּוּל יֵשׁ לִי גַם עֲלִיָּה. וּבְשָׁעָה שְׁתַּהֲיָה
 לָךְ יְרִידָה, בְּבִיכּוּל אֲנֹכִי אֵרָד עִמָּךְ. וְעַד

דְּכַתִּיב, וְאַלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, דְּאִינֻן אֶתוֹסְפוּ
עַל קַדְמָאֵי לְמִיחַת בְּגִלוּתָא.

אָמַר לִיה, אֵי הָכִי, יַעֲקֹב הָזֶה מִית אוּ לָא. אָמַר
לִיה מִית. אָמַר לִיה, וּמַהוּ דְּכַתִּיב הַבָּאִים
מִצְרִימָה אֶת יַעֲקֹב, אֵי בְחִינִי, אִימָא אֶת יַעֲקֹב, וְאִי
בְּתַר דְּמִית, אִפִּיק מִתַּמָּן אֶת יַעֲקֹב. אֵלֹא תָא חֲזִי,
לָא אָמַר קָרָא הַיּוֹרְדִים מִצְרִימָה אֶת יַעֲקֹב, דְּעַד
בְּעֵן לָא חֲזִית יְרִידָה לְיַעֲקֹב, אֵלֹא הַבָּאִים, אוּלִּיפְנָא
דְּאֶתוּ עֲמִיָּה דְיַעֲקֹב, וְאֶזְלוּ לְהוֹן, עַד דְּנַחְתּוּ אֶלִין
בְּגִלוּתָא, נַחְתּוּ אֶלִין עֲמַהוֹן, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב וְאַלֶּה
שְׁמוֹת וְגו'.

רַבִּי דּוֹסֶתַּאֵי אָמַר, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא הֵווּ אֶתְיִין,
וְאֶזְלִין לֹון, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב הַבָּאִים
מִצְרִימָה, וְלָא כְּתִיב אֲשֶׁר בָּאוּ, וְחֵינֵנו דְּכַתִּיב

לשון הקודש

אָמַר הַכְּתוּב הַיּוֹרְדִים מִצְרִימָה אֶת
יַעֲקֹב, שְׁעַד עֲכָשׁוּ לָא הִיָּתָה יְרִידָה
לְיַעֲקֹב, אֵלֹא הַבָּאִים. לְמַדְנֵנו שְׁבָאוּ עִם
יַעֲקֹב, וְהִלְכוּ לָהֶם. עַד שֶׁיָּרְדּוּ אֶלֶּה
לְגִלוּת, יָרְדּוּ אֶלֶּה עִמָּם. וְהוּא שְׁכָתוּב
וְאַלֶּה שְׁמוֹת.

רַבִּי דּוֹסֶתַּאֵי אָמַר, בְּכָל יוֹם וְיוֹם הֵיוּ
בָּאִים וְהוֹלְכִים לָהֶם, וְהוּא שְׁכָתוּב הַבָּאִים

עֲלִיּוֹנִים יָרְדּוּ עִמָּם. וְהוּא שְׁכָתוּב וְאַלֶּה
שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁהֵם נּוֹסְפוּ עַל
הָרֵאשׁוֹנִים לְרִדְתָּ לְגִלוּת.

אָמַר לוֹ, אִם כֵּן, יַעֲקֹב הִיָּה מִת אוּ לָא?
אָמַר לוֹ, מִת. אָמַר לוֹ, וּמַהוּ מַה שְׁכָתוּב
הַבָּאִים מִצְרִימָה אֶת יַעֲקֹב? אִם בְּחִינִים,
אָמַר אֶת יַעֲקֹב, וְאִם אַחֵר שְׁמַת, הוּצֵא
מִשָּׁם אֶת יַעֲקֹב. אֵלֹא בֵּא תִרְאֶה, לָא

הַבָּאִים מִצְרִימָה בְּקִדְמִיתָא אֶת יַעֲקֹב. וּלְבַתֵּר כֹּד
הָנֹת לֹון יִרְיָדָה אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ. וְתָא חַזִּי, בְּנֵי יַעֲקֹב
בְּלָחוּ חַזִּי מִתִּין בְּהָחוּא זְמָנָא וְנִחְתּוּ אֵלִין וְאֵלִין.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי אֶלְעָזָר אָמְרוּ, הָאִי פִּרְשֶׁתָּא מִלִּין
עֲלָאִין אֵית בָּהּ, דִּתְנִן, בְּשַׁעֲתָא דְנִחְתּוּ אֵלִין
רְתִיכִין וּמִשְׁרִיִּין קִדִּישִׁין, דִּיּוֹקְנִיהוֹן דְּשִׁבְטִין,
דְּגִלְפִּין לְעִילָא, בְּלָחוּ עֲאֵלן לְמִידֵּר עֲמָהוֹן. הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ, וּכְתִיב רְאוּבֵן
שָׁמְעוֹן לְוִי.

דְּבַר אַחֵר וְאַלְה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
מִצְרִימָה אֶת יַעֲקֹב וְגו'. אֶתְחַזֵּר פִּרְשֶׁתָּא
דָּא, לְמָה דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה, וְכֹלָא הָזֶה.
וְתָא חַזִּי, רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ, כֹּד הָזֶה מָטִי לְהָאִי
פְּסוּק, הָזֶה בָּבִי, דִּתְנִיא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן

לשון הקודש

לְמַעַלָּה, כָּלֶם נִכְנָסוּ לְדוּר עַמָּם. וְהוּ
שְׁכַתוּב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ, וְכַתוּב רְאוּבֵן
שָׁמְעוֹן לְוִי.

דְּבַר אַחֵר וְאַלְה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הַבָּאִים מִצְרִימָה אֶת יַעֲקֹב וְגו' – חֲזוּרָה
פִּרְשָׁה זֶה לְמָה שְׁאָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי
יְהוּדָה, וְהַבֵּל הָיָה.

וּבֹא רָאָה, רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ, בְּשִׁהָה
מִגִּיעַ לַפְּסוּק הַזֶּה, הָיָה בּוֹכָה. שְׁשֻׁנָּה,

מִצְרִימָה, וְלֹא כַתּוּב אֲשֶׁר בָּאוּ, וְהִינוּ
שְׁכַתוּב הַבָּאִים מִצְרִימָה. בְּתַחֲלָה אֶת
יַעֲקֹב, וְאַחֵר כֹּךְ בְּשִׁהָיָה לָהֶם יִרְיָדָה,
אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ. וּבֹא רָאָה, כָּל בְּנֵי יַעֲקֹב
הָיוּ מִתִּים בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְיִרְדּוּ אֵלָה וְאַלְה.
רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי אֶלְעָזָר אָמְרוּ, בְּפִרְשָׁה זֶה
יֵשׁ דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים, שְׁשֻׁנָּה, בְּשִׁעָה
שְׁיִרְדּוּ הַמֶּרְכָּבוֹת וְהַמַּחֲנֹת הַקְּדוּשִׁים,
דִּיּוֹקְנֵיהֶם שֶׁל הַשְּׁבָטִים שְׁחֻקוֹקִים

עָרָךְ, בַּשַּׁעֲתָא דְאֵזְלוּ יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹתָא, אֶתְכַנְשׁוּ
כְּלָהוּ נִשְׁמַתְהוֹן דְּשַׁבְּטִין, לְמַעַרְתָּא דְּכַפְלָתָא, צְוּחוּ
וְאָמְרוּ: סָבָא סָבָא, כְּאֵבָא דְּבָנִין לָאוּ בְּלֹאוֹתָא
(בְּגָלוֹתָא) דְּעֵלְמָא דִּין, בְּנִיד כְּלָהוּ מִשְׁתַּעֲבָדִין בְּקִשְׁיוֹ,
עִם אַחֲרָן עֲבָדִין בְּהוּ נִוְקָמִין דְּעֵלְמָא.

בְּתֵהִיא שַׁעֲתָא, אֶתְעַר רוּחִיה דְּתֵהוּא סָבָא,
רִשׁוֹתָא שְׂאִיל, וְנַחֲתִית, קָרָא קֳדָשׁ
בְּרִיד הוּא לְכָל רְתִיכוֹי וּמִשְׁרִייתִיה, וּמְלִכִּיהוֹן
בְּרִאשִׁיהוֹן. וְנַחֲתוּ כְּלָהוּ עִם יַעֲקֹב וְעִם שְׁבָטוֹהִי.
שְׁבָטִין נַחֲתוּ חֲיִין עִם אֲבוּהוֹן, וּשְׁבָטִין נַחֲתוּ מִתִּים
עִם אֲבוּהוֹן, הָדָא הוּא דְּכְתִיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה וְגו' וְכְתִיב רְאוּבֵן שָׁמְעוֹן
לֵוִי וְגו'. וְתָא חַיִּי, מִתִּים חַיִּי, וְנַחֲתוּ, וְכְתִיב וַיִּוֹסֶף
הָיָה בְּמִצְרַיִם. אָמַר רַבִּי אֲבָא, בְּהָאִי אֶתְקַרֵּי (תהלים)
בְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים. (ק"ג)

לשון הקודש

הַזֶּקֶן, בְּקִשׁ רִשׁוֹת וְיִרְדָּ. קָרָא הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְכָל מַרְבָּבוֹתָיו וּמַחְנֹנָתָיו
וּמְלִכִּיהֶם בְּרִאשֵׁיהֶם, וְיִרְדּוּ כָּלֶם עִם
יַעֲקֹב וְעִם שְׁבָטָיו. שְׁבָטִים יִרְדּוּ חַיִּים עִם
אֲבִיהֶם, וּשְׁבָטִים יִרְדּוּ מִתִּים עִם אֲבִיהֶם.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הַבָּאִים מִצְרִימָה וְגו', וְכְתוּב רְאוּבֵן
שָׁמְעוֹן לֵוִי וְגו'. וְבֵא רֵאֶה, מִתִּים הֵינּוּ,

אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן עֲרָךְ, בַּשַּׁעֲה שֶׁהֲלָכוּ
יִשְׂרָאֵל לְגָלוֹת, הִתְכַּנְּסוּ כָּל נִשְׁמֹת
הַשְּׁבָטִים לְמַעַרְתַּת הַמִּכְפָּלָה, צְוּחוּ וְאָמְרוּ:
זֶקֶן וְזֶקֶן, כְּאֵב בָּנִים אֵין בְּעַמָּל (וְשֶׁל הַגָּלוֹת)
שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה. בְּנִיד כְּלָם מִשְׁתַּעֲבָדִים
בְּפָרָךְ, וְעִם אַחֲרָ עוֹשִׂים בָּהֶם נְקָמוֹת
הָעוֹלָם.

בְּאוֹתָהּ שַׁעֲה הִתְעוֹרְרָה רוּחַ שֶׁל אוֹתוֹ

רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלֹמֹה הָיָה אָזִיל בְּאַרְחָא וְרַבִּי אַבָּא
הָיָה עֲמִיָּה עָאֵלוּ לְחַד אֶתְרָא וּבִתּוֹ תַּמָּן.
אָכְלוּ כָּד בָּעוּ לְמִשְׁכַּב שְׁוֵי רִישִׁיתוֹן בְּהָהוּא תֵּלָא
דְּאַרְעָא דְהָהּ חַד קִבְּרָא תַּמָּן עַד לֹא דְמִיכוּ קָרָא
חַד קָלָא מִן קִבְּרָא אָמַר זִרְעָא לְאַרְעָא אֲזִלָּא.
תְּרִיסַר שָׁנִין הָיָה (דף ט"ז ע"ב) דְּלֹא אֶתְעָרִית בַּר
הַאִידְנָא דְּפֶרְצוּפָא דְּבָרִי חֲמִינָא הָכָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאן אַתָּ. אָמַר לִיה יוּדָאי אָנָּא,
וְאַנָּא יְתִיב נְזִיפָא, דְּאַנָּא לֹא יְכִילָנָא לְמִיעֵל,
בְּגִין הָהוּא צִעְרָא דְּבָרִי, דְּגִנְבִּיהּ הָהוּא עוֹבֵד
בּוֹכְבִּים וּמִזְלוֹת, בַּד אֵיחוּ הָיָה זַעֲרָא, וְאַלְקֵי לִיה
כָּל יוֹמָא, וְצִעְרָא דִּילִיה דָּחִי לִי לְמִיעֵאל בְּדוּכְתָּאִי,
וּבְהָאִי אֶתְרָא לֹא אֶתְעָרִית, בַּר הַאִידְנָא.

לשון הקודש

הַתְּעוֹרְרִיתִי פֶּרֶט לְעֵכְשׁוֹ, שְׁפָרְצוּף בְּנִי
אֲנִי רוֹאֶה בָּאָן.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִי אַתָּה? אָמַר לוֹ, אֲנִי
יְהוּדִי, וְאֲנִי יוֹשֵׁב נְזוּף, שְׂאִינִי יְכוּל
לְהַכְנִס מִשּׁוֹם אוֹתוֹ צֶעַר שֶׁל שְׁנֵי שְׁגָנִב
אוֹתוֹ גּוֹי בְּשִׁהָיָה קָטָן וּמִלְקָה אוֹתוֹ כָּל
יוֹם, וְהַצֶּעַר שֶׁלִּי דוֹחָה אוֹתִי מִלְּהַכְנִס
לְמִקּוּמִי, וּבְמִקּוּם זֶה לֹא הַתְּעוֹרְרִיתִי פֶּרֶט
לְעֵכְשׁוֹ.

וַיִּרְדּוּ, וּכְתוּב וַיִּסָּף הָיָה בְּמִצְרַיִם. אָמַר
רַבִּי אַבָּא, בְּזֶה נִקְרָא (תהלים ap) בְּרַחֵם אֵב
עַל בָּנִים.

רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלֹמֹה הָיָה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ,
וְרַבִּי אַבָּא הָיָה עִמּוֹ. נִכְנְסוּ לְמִקּוּם אֶחָד
וְלָנוּ שָׁם. אָכְלוּ. כְּשֶׁרְצוּ לְשֹׁכֵב, שָׁמוּ
רֹאשָׁם בְּאוֹתוֹ תַּל שֶׁל הָאָרֶץ שֶׁהָיָה שָׁם
קִבְּרָא אֶחָד. עַד שֶׁלֹּא נִרְדְּמוּ, קָרָא קוֹל
אֶחָד מִהַקְבֵּר וְאָמַר, הִזְרַע שְׁלִי הוֹלֵךְ
לְאַדְמָה. שְׁתִּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה שֶׁלֹּא

אָמַר לִיה וְאַתּוֹן יִדְעִין בְּצַעֲרָא דְחַיִּי. אָמַר לִיה, שְׂרֵי קִבְרִי, אִי לָאוּ בְּעוֹתָא דִּילָן עַל חַיִּי, לָא יִתְקַיָּמוּן פְּלָגוֹת יוֹמָא (נ"א בְּעֵלְמָא), וְהֵאִידְנָא אֶתְעָרִית הָכָא, דְּהוּ אִמְרִין לִי כָּל יוֹמָא, דְּלַעֲגָלָא יִיתִי בְּרִי הָכָא, וְלָא יִדְעָנָא אִי בְּחַיִּי אִי בְּמוֹתָא.

אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה, מָאִי עֲבִידְתִּיכוּ בְּהָהוּא עֲלָמָא. אֶתְרַגֵּישׁ קִבְרָא, וְאָמַר, אֲזִילוּ קוּמוּ, דְּהֵאִידְנָא יִלְקוּן לְבָרִי, תְּוִיחוּ, וְעָרְקוּ מִתַּמָּן בְּפְלָגוֹת מִיל, יִתְּבוּ עַד דְּנִגְהִיר צַפְרָא. קָמוּ לְמִיזֵל, חָמוּ חַד בַּר נָשׁ, דְּהָהוּ רָהִיט וְעָרַק, וְהָהוּ שָׁתִית דְּמָא אֶבְתַּפּוּי, אֶחָדוּ בֵּיהּ, וְסַח לָהּ עוֹבְדָא, אָמְרוּ לִיה מַה שְּׁמֹךְ. אָמַר לָהּ, לַחְמָא בַּר לִינְאִי. אָמְרוּ, וּמַה (בַּר) לִינְאִי בַּר לַחְמָא הָהוּ הָהוּא מִיתָא, וּמִסְתַּפִּינָא לְאַשְׁתַּעוּיִי יִתִּיר בְּהִדִּיה. לָא אֶתְדְּרוּ.

לשון הקודש

הָעוֹלָם? רָעַשׁ הַקִּבְרָא וְאָמַר, קוּמוּ לְכוּ, שְׁעִבְשׁוּ מִכִּים אֶת בְּנֵי. תִּמְהוּ וּבְרַחוּ מִשֵּׁם בְּחָצִי מִיל. יֵשְׁבוּ עַד שְׁהֲאִיר הַבִּקְרָא. קָמוּ לְלָכֶת, וְרָאוּ אִישׁ אֶחָד שֶׁהִיָּה רִין וּבּוֹרַח, וְהִיָּה שׁוֹתֶת דָּם עַל פְּתָפּוּי. אֶחָד בּוּ, וְסִפֵּר לָהֶם אֶת הַמַּעֲשֶׂה. אָמְרוּ לוֹ, מַה שְּׁמֹךְ? אָמַר לָהֶם, לַחְמָא בַּר לִינְאִי. אָמְרוּ, וּמַה (בַּר) לִינְאִי בַּר לַחְמָא הָהוּ אֶתוּ

אָמַר לוֹ, וְאַתָּם הָאֵם יוֹדְעִים בְּצַעֲרָא הַחַיִּים? אָמַר לוֹ, נִשְׁבַּע בְּשֵׁר הַקִּבְרָא, אִם לֹא בִקְשׁוּתֵינוּ עַל הַחַיִּים, לֹא הָיוּ עוֹמְדִים אֲפֹלוּ חָצִי יוֹם בְּעוֹלָם, וְעִבְשׁוּ הַתַּעֲוִרְרֶתִי בָּאֵן, שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים לִי בְּכָל יוֹם שְׁבִמְהִרָה יָבֹא לְכָאֵן בְּנִי, וְלֹא יָדַעְתִּי אִם בְּחַיִּים אוּ בְּמוֹת.

אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, מַה מַּעֲשִׂיכֶם בְּאוֹתוֹ

אָמַר רַבִּי אֲבָא, הָאִי דְאָמְרוּ, דְּצִלוֹתְהוֹן דְּמִתְיָא,
מְגִינָן עַל חַיֵּי. מְנָלָן. דְּכִתִּיב, (במדבר י"ג) וַיַּעֲלוּ בַּנֶּגֶב
וַיָּבֹא עַד חֶבְרוֹן.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תָּא חַיֵּי, תִּירִין גְּדִירִין גְּדֵר קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְיַעֲקֹב. חַד, דְּיִיחֻת עֲמִיָּה לְמִידֵּר
עֲמִיָּה בְּגָלוּתָא, וְחַד דְּיִסְקִינִיָּה מִקְבְּרִיָּה, לְמַחֲמִי
חֲדוּתָא דְּסִייעָתָא קִדְשָׁא דְּדִירִי עִם בְּנוֹהִי, חָדָא
הוּא דְּכִתִּיב, אָנֹכִי אֶרֶד עִמָּךְ מִצְרִימָה אָנֹכִי אֶרֶד
עִמָּךְ בְּגָלוּתָא. וְאָנֹכִי אֶעֱלֶךְ גַּם עָלֶיךָ, בְּמָה דְּאֵת
אָמַר (יחזקאל ל"ז) וְהָעִלִּיתִי אֶתְכֶם מִקְבְּרוֹתֵיכֶם עַמִּי.
וְכִתִּיב (תהלים קכ"ב) שֹׁשָׁם עָלוּ שְׂבָטִים וְגו'.

דְּבָר אַחֵר (שמות א') וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם וְגו',
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּחֵהוּא יוֹמָא, אֵתִיָּהִיב לִיָּה
רְשׁוּתָא לְשָׂרוּ שֶׁל מִצְרַיִם, עַל כֹּל שְׂאֵר עַמּוּיָן.

לשון הקודש

הַקִּדּוּשׁ שֶׁדָּר עִם בָּנָיו. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (בראשית
מז) אָנֹכִי אֶרֶד עִמָּךְ מִצְרִימָה. אָנֹכִי אֶרֶד
עִמָּךְ בְּגָלוּת, וְאָנֹכִי אֶעֱלֶךְ גַּם עָלֶיךָ,
בְּנֵאֲמַר (יחזקאל לז) וְהָעִלִּיתִי אֶתְכֶם
מִקְבְּרוֹתֵיכֶם עַמִּי, וְכָתוֹב שֹׁשָׁם עָלוּ
שְׂבָטִים וְגו'.

דְּבָר אַחֵר וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם וְגו',
- אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּאוֹתוֹ יוֹם נִתְּנָה

הַמֶּת. וּפְחָדוּ לְדָבָר אֵתוּ יוֹתֵר, וְלֹא חֲזָרוּ.
אָמַר רַבִּי אֲבָא, זֶהוּ שְׁאֲמָרוּ שְׁתַּפְּלוּת
הַמֶּתִים מִגִּגּוֹת עַל הַחַיִּים, מִנֵּין לָנוּ?
שְׁכָתוֹב וַיַּעֲלוּ בַּנֶּגֶב וַיָּבֹא עַד חֶבְרוֹן.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בֹּא רֹאֵה, שְׁנֵי גְדִירִים
גְּדֵר הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיַעֲקֹב, אֶחָד
שֹׁיֵר עִמּוֹ לְדוֹר עִמּוֹ בְּגָלוּת, וְאֶחָד
שֹׁיֵעֲלֵהוּ מִקְבְּרוֹ לְרֹאוֹת חֲדוּת הַסִּיּוּעַ

דִּתְנָא, עַד דְּלֹא מִית יוֹסֵף, לֹא אֶתִּיחִיב שְׁלַטְנִי
לְשִׁלְטָנָא דְּמִצְרַיִם עַל יִשְׂרָאֵל, בֵּינוֹן דְּמִית יוֹסֵף,
בְּדִין וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם, וַיָּקָם: כְּמָאן
דִּתְהוּה מֵאִידֵּי וַיָּקָם.

(וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ וכו') רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (שִׁיר הַשִּׁירִים א') עַד
שְׁהַמֶּלֶךְ בְּמִסְבּוֹ נִרְדִּי נִתֵּן רִיחוֹ. עַד שְׁהַמֶּלֶךְ:
דָּא קֳדָשָׁא בְּרִידָא הוּא. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (ישעיה מ"ד)
כֹּה אָמַר יְיָ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. וְכִתִּיב (דברים ל"ג) וַיְהִי
בִישׁוּרוֹן מֶלֶךְ. בְּמִסְבּוֹ: בֵּין כְּנָפֵי הַכְּרוּבִים. נִרְדִּי
נִתֵּן רִיחוֹ, דְּנִגְרְמוֹ לְאַסְתִּלְקָא מִבִּינִיחוֹן.

דְּכָר אַחֵר, עַד שְׁהַמֶּלֶךְ בְּמִסְבּוֹ, בְּעוֹד דְּקוֹדֶשָׁא
בְּרִידָא הוּא הָהּ יְחִיב אוֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל,
דְּכִתִּיב, (שמות ל"ד) וַיְהִי שָׁם עִם ה' אַרְבָּעִים יוֹם
וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַל וְגו'. בְּעוֹד דִּתְהוּה

לשון הקודש

שְׁכַתּוֹב (ישעיה מז) כֹּה אָמַר ה' מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל,
וְכַתּוֹב (דברים לג) וַיְהִי בִישׁוּרוֹן מֶלֶךְ. בְּמִסְבּוֹ
– בֵּין כְּנָפֵי הַכְּרוּבִים. נִרְדִּי נִתֵּן רִיחוֹ –
שְׁנִגְרְמוֹ לְהַסְתִּילֵק מִבִּינִיחֵם.

דְּכָר אַחֵר עַד שְׁהַמֶּלֶךְ בְּמִסְבּוֹ – בְּעוֹד
שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה נוֹתֵן תּוֹרָה
לְיִשְׂרָאֵל, שְׁכַתּוֹב (שמות לד) וַיְהִי שָׁם עִם ה'
אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא
אָכַל וְגו'. בְּעוֹד שְׁהָיָה כּוֹתֵב תּוֹרָה

רְשׁוּת לְשָׂרוֹ שֶׁל מִצְרַיִם עַל כָּל שְׂאָר
הָעַמִּים. שְׁשִׁנְיָנוּ, עַד שְׁלֹא מִת יוֹסֵף, לֹא
נִתֵּן שְׁלִטוֹן לְשִׁלְטָן שֶׁל מִצְרַיִם עַל
יִשְׂרָאֵל. בֵּינוֹן שְׁמַת יוֹסֵף, אִזּוֹ וַיָּקָם מֶלֶךְ
חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם. וַיָּקָם – כְּמִי שְׁהָיָה נִמּוּךְ
וַיָּקָם.

וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ וכו' רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (שִׁיר
א) עַד שְׁהַמֶּלֶךְ בְּמִסְבּוֹ נִרְדִּי נִתֵּן רִיחוֹ. עַד
שְׁהַמֶּלֶךְ – זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. זְהוּ

כְּתִיב אוֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, שְׂבָקוּ רִיחֵהוֹן טָב, וְאָמְרוּ
אֱלֹה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל.

דְּבַר אַחֵר עַד שְׁהַמְלִיךְ בְּמִסְבּוֹ, בְּעוֹד דִּהְיָה קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא נָחִית עַל טוֹרָא דְּסִינִי, לְמִיחָב
אוֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, נִרְדִּי נָתַן רִיחוֹ, דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת כ"ד)
נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע.

רַבִּי תַנְחוּם אָמַר, כָּל אוֹמָה וְאוֹמָה אֵית לָהּ שֵׁר
לְעִילָא, וְכַד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב
שְׁלֹטְנוּתָא לְדִין, אֲנִחִית לְדִין, וְכַד יְהִיב שְׁלֹטְנוּתָא
לְהַהוּא שֵׁר, לֵית לִיה שְׁלֹטְנוּתָא, אֵלָא בְּגִין יִשְׂרָאֵל,
הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (איכה א') הָיוּ צָרִיחַ לְרָאשׁ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, יִשְׂרָאֵל אֵינּוֹן לְקַבִּיל כָּל שְׂאָר
אוֹמִין דְּעָלְמָא, מַה שְׂאָר עַמִּין אֵינּוֹן
שְׂבָעִים, אוֹף יִשְׂרָאֵל אֵינּוֹן שְׂבָעִים, הָדָא הוּא

לשון הקודש

שֵׁר לְמַעְלָה, וּבְשִׁנּוּתֵן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
שְׁלִיטָה לָזֶה – מוֹרִיד אֶת זֶה, וּבְשִׁנּוּתֵן
שְׁלִיטָה לְאוֹתוֹ שֵׁר, אֵין לוֹ שְׁלִיטָה אֵלָא
מִשּׁוֹם יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׂכָתוּב הָיוּ צָרִיחַ
לְרָאשׁ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, יִשְׂרָאֵל הֵם בְּנֵגֶד כָּל
שְׂאָר אֲמוֹת הָעוֹלָם. מַה שְׂאָר הָעַמִּים הֵם

לְיִשְׂרָאֵל, הוֹצִיאוּ רִיחָם הַטּוֹב, וְאָמְרוּ
אֱלֹה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל.

דְּבַר אַחֵר עַד שְׁהַמְלִיךְ בְּמִסְבּוֹ – בְּעוֹד
שְׁהָיָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹרֵד עַל הַר
סִינִי לְתַת תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל. נִרְדִּי נָתַן רִיחוֹ
– שְׂכָתוּב נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע.

רַבִּי תַנְחוּם אָמַר, לְכָל אָמָה וְאָמָה יֵשׁ

דְּכַתִּיב, (בראשית מ"ו) כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה
מִצְרֵימָה שְׁבָעִים. וּמֵאֵן דְּשָׁלִיט עַל יִשְׂרָאֵל, כְּאִילוּ
שָׁלִיט עַל כָּל עַלְמָא.

רַבִּי אָבָא אָמַר מֵהֶכָּא, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ
וְגו', הָא שְׁבָעָה. וְכָל דְּרָגָא (נ"א סְלָקָא) לַעֲשָׂרָה,
הָא שְׁבָעִים. מַה כְּתִיב בְּתַרְיָה, וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ
עַל מִצְרַיִם.

אָמַר רַב הוּנָא, אֲמַאי אֶשְׁתַּעֲבִידוּ יִשְׂרָאֵל בְּכָל
הָאוּמִין, בְּגִין דִּישְׁתַּאֲר בַּחוּן עַלְמָא,
דְּאֵינוּן לָקֵבִיל כָּל עַלְמָא, וְכַתִּיב, (זכריה י"ד) בַּיּוֹם
הַהוּא יְהִיָּה ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. וְמַה הוּא חֵד,
אוּף יִשְׂרָאֵל חֵד, דְּכַתִּיב, (שמואל ב', ד') גּוֹי אֶחָד
בְּאֶרֶץ. מַה שְׁמִיָּה חֵד, וּנְתַפְּרֵשׁ בְּשַׁבְּעִין, אוּף
יִשְׂרָאֵל חֵד, וּנְתַפְּרֵשׁ בְּשַׁבְּעִין.

לשון הקודש

אָמַר רַב הוּנָא, לָמָּה הִשְׁתַּעֲבִידוּ יִשְׂרָאֵל
בְּכָל הָאֻמוֹת? בְּשַׁבִּיל שִׁישְׁאָר בְּהֵם
הָעוֹלָם, שֶׁהֵם כְּנָגֵד כָּל הָעוֹלָם, וְכַתוּב
(זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ
אֶחָד. וְמַה הוּא אֶחָד – אָף יִשְׂרָאֵל אֶחָד,
שְׁכַתוּב (שמואל ב' ז) גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ. מַה
שְׁמוֹ אֶחָד וּנְפָרַד בְּשַׁבְּעִים – אָף יִשְׂרָאֵל
אֶחָד וּנְפָרַד בְּשַׁבְּעִים.

שְׁבָעִים – אָף יִשְׂרָאֵל הֵם שְׁבָעִים. זְהוּ
שְׁכַתוּב כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה
מִצְרֵימָה שְׁבָעִים. וּמִי שִׁשְׁוֹלֵט עַל
יִשְׂרָאֵל, כְּאִילוּ שוֹלֵט עַל כָּל הָעוֹלָם.
רַבִּי אָבָא אָמַר מִכָּאן, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ
וַיִּשְׁרְצוּ וְגו' – הֲרֵי שְׁבָעָה. וְכָל דְּרָגָה (עוֹלָה)
לַעֲשָׂרָה – הֲרֵי שְׁבָעִים. מַה כְּתוּב אַחֲרָיו?
וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (משלי ל') תַּחַת שְׁלֹשׁ רַגְזָה אֶרֶץ
וְגו', תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלֹךְ, דִּתְנִיָּא (דף י"ז ע"א)
לִית לָךְ אוֹמָא מְכִיכָא וּקְלִילָא וְנִבְיִית קָמִי קֳדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, בְּזוּתֵיהּוּ דְמִצְרָאִי, וְיִהִיב לֹון קֳדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא שְׁלֹטְנוּתָא בְּגִינֵייהּוּ דִישְׂרָאֵל. וְשִׁפְחָה כִּי
תִירֶשׁ גְּבִירָתָהּ, דָּא הָגֵר, דְּאוּלִּידַת לִישְׁמַעְאֵל,
שְׁעָשָׂה כַּמָּה רָעוֹת לִישְׂרָאֵל, וְשָׁלַט בָּהֶם, וְעִנָּה
אוֹתָם בְּכָל מִינֵי עֲנוּיִין, וְגִזַּר עֲלֵיהֶם כַּמָּה שְׁמָדוֹת,
וְעַד הַיּוֹם הֵם שׁוֹלְטִים עֲלֵיהֶם, וְאֵינָם מְנִיחִים לָהֶם
לַעֲמֹד בְּדָתָם. וְאֵין לָךְ גָּלוּת קָשָׁה לִישְׂרָאֵל כְּמוֹ
גָּלוּת יִשְׁמַעְאֵל.

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הָהָה סָלִיק לִירוּשָׁלַם, וַהֲוָה אָזִיל
בְּאוֹרְחָא, חָמָא חַד עֲרַבְתָּהּ, דִּהָוָה אָזִיל
בְּאוֹרְחָא, וּבְרִיָּה עָמִיה. פָּגְעוּ בִּיּוֹדָאִי חַד. אָמַר
לְבְרִיָּה, הֵאֵי יוֹדָאִי גָעֵלָא, דְּמָאִים בִּיה מְרִיָּה. נוֹזַל

לשון הקדוש

וְעַנָּה אוֹתָם בְּכָל מִינֵי עֲנוּיִים, וְגִזַּר עֲלֵיהֶם
כַּמָּה שְׁמָדוֹת, וְעַד הַיּוֹם הֵם שׁוֹלְטִים
עֲלֵיהֶם, וְאֵינָם מְנִיחִים לָהֶם לַעֲמֹד בְּדָתָם.
וְאֵין לָךְ גָּלוּת קָשָׁה לִישְׂרָאֵל כְּמוֹ גָּלוּת
יִשְׁמַעְאֵל.

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הָהָה עוֹלָה לִירוּשָׁלַם, וְהָיָה
הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ. רָאָה עֲרָבִי אַחֵר שֶׁהָיָה
הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ וּבָנָה עִמּוֹ. פָּגְעוּ בִּיהוּדִי

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (משלי ל') תַּחַת שְׁלוֹשׁ
רַגְזָה אֶרֶץ וְגו', תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלֹךְ.
שְׁשָׁנִינוּ, אֵין לָךְ אִמָּה שְׁפָלָה וְנִקְלִית
וּבְזוּיָה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ
הַמִּצְרִים, וְנָתַן לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שְׁלִיטָה מְשׁוּם יִשְׂרָאֵל. וְשִׁפְחָה כִּי תִירֶשׁ
גְּבִירָתָהּ – זֶה הָגֵר שֶׁהוֹלִידָה אֶת יִשְׁמַעְאֵל,
שְׁעָשָׂה כַּמָּה רָעוֹת לִישְׂרָאֵל, וְשָׁלַט בָּהֶם,

לִיה, וְרָקִיק לִיה בְּדִיקָנִיה שְׁבַעַה זְמָנִין, דְּאִיהוּ
מְזַרְעָא דְרָאמִין, דְּאֵנָא יִדְעָנָא דְמִשְׁעַבְדֵּן בְּהוּ
שְׁבַעִין עֲמָמִין, אָזִיל בְּרִיה וְאַחִיד בְּדִיקָנִיה. אָמַר
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ רָאמִין רָאמִין, גּוֹזְרָנָא עַל עֲלָאִין,
דִּיחֲתוֹן לְתַתָּא. עַד לָא סִיִּים אֲתַבְּלֵעוּ בְּאַתְרֵיהוֹן.

רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב') עַד שְׁיִפּוֹת הַיּוֹם וְנָסוּ
הַצִּלָּלִים וְגו', עַד שְׁיִפּוֹת הַיּוֹם, הָאִי קָרָא עַל
גְּלוּתָא דִּישְׂרָאֵל אֲתַמַּר, דְּאֵינוֹן יִשְׁתַּעְבְּדוֹן בְּגְלוּתָא,
עַד דִּיִּסְתֵּיִים הָהוּא יּוֹמָא דְשְׁלֹטְנוּתָא דְאֻמִּין.
דִּתְנֹן, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֶלֶף שְׁנִין הוּא שְׁלֹטְנוּתָא
דְּכָל אֻמִּין בַּחֲדָא, עַלֵּיהּ דִּישְׂרָאֵל. וְלִית לָךְ
אוֹמָה דְלֹא יִשְׁתַּעְבֵּד בְּהוֹן. וְיּוֹמָא חֲדָא, הוּא
לְקַבְּלִיה דְּכֶתִיב, (זְכוּרִיה י"ד) וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יוֹדַע
לִי' וְגו'.

לשון הקודש

וְנָסוּ הַצִּלָּלִים וְגו'. עַד שְׁיִפּוֹת הַיּוֹם –
פְּסוּק זֶה נֶאֱמַר עַל גְּלוּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם
יִשְׁתַּעְבְּדוּ בְּגְלוּת עַד שִׁסְתֵּיִם אוֹתוֹ יוֹם
שֶׁל שְׁלֹטוֹן הָאֻמּוֹת. שְׁשָׁנִינוּ, אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, אֶלֶף שָׁנִים הוּא שְׁלֹטוֹן הָאֻמּוֹת
בְּאֶחָד עַל יִשְׂרָאֵל, וְאֵין לָךְ אֻמָּה שְׁלֹא
תִשְׁתַּעְבֵּד בָּהֶם, וְיוֹם אֶחָד הוּא בְּנִגְדּוֹ,
שְׁכַתּוֹב (זְכוּרִיה יד) וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יוֹדַע
לָהּ וְגו'.

אֶחָד, אָמַר לְבָנוּ, הִיְהוּדִי הָזֶה גַּעַל,
שְׁמָאם בּוֹ אֲדוֹנוּ. נוֹל אוֹתוֹ וְתִירַק לוֹ
בְּזִקְנוֹ שְׁבַע פַּעְמִים, שֶׁהוּא מְזַרְעֵ שֶׁל
רְמִים, שְׁאֵנִי יִדְעָתִי שְׁמִשְׁעַבְדִּים בָּהֶם
שְׁבַעִים עֲמָמִים. הִלֵּךְ בָּנוּ וְתַפְסֵ בְּזִקְנוֹ.
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, רְמִים רְמִים, גּוֹזְרָנִי עַל
הַעֲלִיּוֹנִים שִׁירְדוּ לְמַטָּה. עַד שְׁלֹא סִיִּים,
נִבְלָעוּ בְּמִקּוֹמָם.

רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (שִׁיר ב) עַד שְׁיִפּוֹת הַיּוֹם

דָּבָר אַחֵר, עַד שְׁיִפּוּת הַיּוֹם קִדְּם דְּיִפּוּת הַהוּא
 יוֹמָא דְּאוּמִּין. וְנָסוּ הַצִּלָּלִים, אֵינּוֹן שׁוּלְטָנִין
 דְּשִׁלְטוֹ עֲלֵיהּ. אֵלֶךְ לִי אֶל הַר הַמּוֹר, אָמַר
 קִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵלֶךְ לִי, לְנַעֲרָא הָאוּמוֹת
 מִירוּשָׁלַם דְּהוּא הַר הַמּוֹר, בְּמָה דְּכְתִיב, בְּהַר
 הַמּוֹרִיָּה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם. וְאֵל גִּבְעַת הַלְבוּנָה, דָּא
 בִּי מִקְדָּשָׁא דִּי בְּצִיּוֹן, דְּכְתִיב בֵּיה (תהלים מ"ח) יְיָהּ נוֹף
 מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הַר צִיּוֹן וְגו', (אָמַר רַבִּי יְהוּדָה) בְּמָה
 דָּאֲתָּ אָמַר, (אִיּוֹב ל"ח) לְאַחֲזוֹ בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ וַיִּנְעֲרוּ
 רָשָׁעִים מִמֶּנָּה. בְּהָאִי דְּאֲחִיד בְּטִלִּית, לְנַעֲרָא
 טְנוּפָא מִנָּה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עֲתִיד קִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתְּגַלֵּיָא
 בִּירוּשָׁלַם דְּלִתְתָּא, וּלְדַבָּאָה יְתָה מְטַנוּפֵי
 עַמְּמִיָּא, עַד דְּלֹא אֲשַׁתְּלִים הַהוּא יוֹמָא דְּאוּמִּין.
 דָּאָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, לִית שׁוּלְטָנִין לְאוּמִּין עֲלֵיהּ

לשון הקודש

שְׁכָתוּב בּוּ (משלי מח) יְיָהּ נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל
 הָאָרֶץ הַר צִיּוֹן וְגו', (אָמַר רַבִּי יְהוּדָה) כְּמוֹ
 שְׁנָאֲמַר (אִיּוֹב לח) לְאַחֲזוֹ בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ
 וַיִּנְעֲרוּ רָשָׁעִים מִמֶּנָּה. כְּמוֹ זֶה שְׁאֲחֲזוּ
 בְּטִלִּית לְנַעַר מִמֶּנָּה טְנוּפָת.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְהַתְּגַלּוֹת בִּירוּשָׁלַם שְׁלֵמָתָהּ וּלְמַהֲרָה
 אֲתָהּ מִטְנוּפֵי הָעַמִּים, עַד שֶׁלֹּא יִשְׁתַּלֵּם

דָּבָר אַחֵר עַד שְׁיִפּוּת הַיּוֹם - קִדְּם
 שְׁיִפּוּת אוֹתוֹ יוֹם שֶׁל הָאֻמוֹת. וְנָסוּ
 הַצִּלָּלִים - אֵלּוּ שְׁלִטּוֹנִים שְׁשִׁלְטוּ עֲלֵיהֶם.
 אֵלֶךְ לִי אֶל הַר הַמּוֹר - אָמַר הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, אֵלֶךְ לִי לְנַעַר אֶת הָאֻמוֹת
 מִירוּשָׁלַם, שֶׁהוּא הַר הַמּוֹר, בְּכָתוּב בְּהַר
 הַמּוֹרִיָּה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם. וְאֵל גִּבְעַת
 הַלְבוּנָה - זֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁבְּצִיּוֹן,

יִשְׂרָאֵל, אֵלֶּא יוֹמָא חָדָא לְחוּד, דְּהוּא יוֹמוֹ שֶׁל
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא אֵלֶּף שָׁנִים. הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (איכה א') נִתְּנִי שׁוֹמֵמָה כָּל הַיּוֹם דָּוָה. יוֹמָא
חַד לְחוּד, וְלֹא יִתִּיר.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִי יִתִּיר יִשְׁתַּעְבְּדוֹן, לֹא עַל פּוֹם
גְּזֵרַת מַלְכָּא הוּא, אֵלֶּא עַל דְּלֹא בִּעְיִין
לְמִי־חֲדָר לְקַבְּלֶיהָ, וְכְתִיב (דברים ל') וְהָיָה כִּי יָבוֹאוּ
עָלֶיךָ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְגו', וְכְתִיב, (דברים ל') אִם
יְהִיָּה גִדְחָךְ בַּקָּצָה הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם יִקְבְּצֶךָ וְגו'.

וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ הִנֵּה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (שמות א') אָמַר
רַבִּי שְׁמַעוֹן תָּא חַזִּי, דְּהָא עַל כָּל פָּנִים
מַלְאכָא שְׁלִטוֹנָא דְּמִמְנָא עַל מַצְרָאֵי הָוָה, וְהָכִי
הוּא, דְּרוּבָא דְּפִרְשֵׁתָא לֹא אִתְּמַר, אֵלֶּא מְלָךְ
מַצְרַיִם סֵתָם, וְהֵינּוּ מִמְנָא רַבְרָבָא עַל מַצְרָאֵי.

לשון הקודש

רוֹצִים לְחוּר אֱלִיּוֹ, וְכַתוּב (דברים ל') וְהָיָה כִּי
יָבוֹאוּ עָלֶיךָ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְגו',
וְכַתוּב אִם יְהִיָּה גִדְחָךְ בַּקָּצָה הַשָּׁמַיִם
מִשָּׁם יִקְבְּצֶךָ וְגו'.

וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ הִנֵּה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בֹּא רֵאָה, שְׁהִרִי עַל כָּל
פָּנִים הַמְּלָאךְ הַשְּׁלִיט הַמִּמְנָה עַל
הַמַּצְרַיִם הָיָה, וְכֵן הוּא, שְׁבִרְבַּהּ הַפְּרָשָׁה

אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁל הָאֻמוֹת. שְׁאָמַר רַבִּי חֲזִיָּא,
אֵין שְׁלִטוֹן לְאֻמוֹת עַל יִשְׂרָאֵל אֵלֶּא יוֹם
אַחַד בְּלִבְד, שְׁהוּא יוֹמוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְהוּא אֵלֶּף שָׁנִים. וְהוּא שְׁכַתוּב נִתְּנִי
שְׁמֵמָה כָּל הַיּוֹם דָּוָה. יוֹם אַחַד בְּלִבְד,
וְלֹא יוֹתֵר.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִם יִשְׁתַּעְבְּדוּ יוֹתֵר, לֹא
עַל פִּי גְזֵרַת הַמְּלָךְ הוּא, אֵלֶּא עַל שְׁלֹא

פֶּרֶעַה מִלֶּךְ מִצְרַיִם, פֶּרֶעַה מִמֶּשֶׁה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לְפִיכָךְ כָּתִיב וַיֹּאמֶר, כָּלוּמֶר
אֲכָנִים בְּלִבָּהוֹן מִלְּתָא דָּא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר,
(שמואל ב', ט"ז) כִּי יִי אָמַר לוֹ קָלִל אֶת דָּוִד. מִחֲשֻׁבַּת
הַלֵּב בְּלִבֵּד. וְכֵן (אסתר ו') וַיֹּאמֶר הָמֵן בְּלָבוֹ, וְכֵן (בראשית
י"ז) וַיֹּאמֶר בְּלָבוֹ הַלֵּבִן מֵאָה שָׁנָה. אוֹף הָכָא נִמְי,
אֲכָנִים מִחֲשֻׁבַּת בְּלִבָּהוֹן, דְּאָמְרוּ רַב וְעֲצוּם מִמֶּנּוּ.
מָאִי מִמֶּנּוּ. רְצוֹנֵנוּ לִזְמַר מִמֶּנָּה דִּילָהוֹן, אֵינֵנוּ אָמְרוּ
בְּלִבֵּייהוּ, דִּחִילָא וְתוֹקְפָא דִּילָהוֹן, רַבְרָבָא וְתַקִּיפָא
מִמֶּנּוּ, מִשּׁוֹלְטָנָא דִּילָהוֹן.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כָּל אוֹמְיִן דְּעֵלְמָא, (בר וישראל)
מִשְׁכִּין תוֹקְפָא מִשְׁרִיחוֹן, וַיִּשְׂרָאֵל נִגְדִין
חִילִיָּהוֹן מִקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא, וְאֵינֵנוּ אֶתְקִרֹן עִמָּא
דִּי, וְלֹא עִמָּא דְשׁוֹלְטָנָא. ר' יְהוּדָה אָמַר, הָכָא

לשון הקודש

הַכְּנִים מִחֲשֻׁבָּה בְּלָבָם שְׁאָמְרוּ רַב וְעֲצוּם
מִמֶּנּוּ. מַה זֶּה מִמֶּנּוּ? רָצָה לִזְמַר מִמֶּנָּה
שְׁלָהֶם. הֵם אָמְרוּ בְּלָבָם שְׁחִיל וְתַקָּה
שְׁלָהֶם גָּדוֹל וְתַקִּיף מִמֶּנּוּ, מַה־שְּׁלֹמֹן
שְׁלָהֶם.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כָּל אֲמוֹת הָעוֹלָם וְחוּץ
מִיִּשְׂרָאֵל מוֹשְׁכִים בָּחָם מִשְׁרִיחֶם, וַיִּשְׂרָאֵל
מוֹשְׁכִים בָּחָם מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהֵם
נִקְרָאִים עִם ה', וְלֹא עִם שֵׁל הַשְּׁלֹמֹנִים.

לֹא נֹאמַר אֵלָּא מִלֶּךְ מִצְרַיִם סָתָם, וְהֵינּוּ
הַמִּמֶּנָּה הַגָּדוֹל עַל מִצְרַיִם. פֶּרֶעַה מִלֶּךְ
מִצְרַיִם, פֶּרֶעַה מִמֶּשֶׁה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לְפִיכָךְ כָּתוּב וַיֹּאמֶר,
כָּלוּמֶר הַכְּנִים בְּלָבָם דְּכַר זֶה, כְּמוֹ
שְׁנֵי־אֲמַר (שמואל-ב טז) כִּי ה' אָמַר לוֹ קָלִל אֶת
דָּוִד. מִחֲשֻׁבַּת הַלֵּב בְּלִבֵּד. וְכֵן (אסתר ו')
וַיֹּאמֶר הָמֵן בְּלָבוֹ, וְכֵן (בראשית יז) וַיֹּאמֶר
בְּלָבוֹ הַלֵּבִן מֵאָה שָׁנָה. אִף כָּאֵן גַּם,

אֶתְקָרוֹן עָמוֹ, דְּכָתִיב וַיֹּאמֶר אֶל עָמוֹ, וְהָתָם כְּתִיב,
 (שְׁמוֹת ג') רָאָה רְאִיתִי אֶת עָנִי עָמִי, עָמִי מִמָּשׁ
 יִשְׂרָאֵל אֶקְרוֹן עִם יִי, וְשָׂאֵר אוֹמִין אֶקְרוֹן, עָמוֹ
 דְּשׁוֹלְטָנָא דִּילְהוֹן דְּכָתִיב, (מִיכָה ד') כִּי כָל הָעַמִּים
 יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו וַאֲנַחְנוּ נִלְךְ בְּשֵׁם יִי
 אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָאִי פְסוּקָא, הָזָה לִיָּה לְמִימַר
 (הִנֵּה עִם יִשְׂרָאֵל אִו) בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעֲצוּם מִמֶּנּוּ,
 (אֵלָא) מַהוּ עִם בְּנֵי. אֵלָא עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמָּשׁ,
 מִתְּהוּא יִשְׂרָאֵל דְּלַעִילָא, דְּחֻשִּׁיבוּ דְעִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הָיוּ, וְלֹא עִם יִי, וְכָתִיב (שְׁמוֹת א') וַיִּקְרְצוּ מִפְּנֵי בְנֵי
 יִשְׂרָאֵל, וְלֹא כְתִיב מִפְּנֵי (דף י"ז ע"ב) עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
 אֵלָא מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמָּשׁ.

לשון הקודש

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, כָּאֵן נִקְרָאוּ עָמוֹ, שְׁכָתוּב וַיֹּאמֶר אֶל עָמוֹ, וְשֵׁם כְּתוּב (שְׁמוֹת ג') רָאָה רְאִיתִי אֶת עָנִי עָמִי, עָמִי מִמָּשׁ. אֵלָא נִקְרָאוּ עִם ה', וְשָׂאֵר הָאֲמוֹת נִקְרָאוּ עָמוֹ שֶׁל הַשְּׁלִיט שְׁלָהֶם, שְׁכָתוּב (מִיכָה ד') כִּי כָל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו וַאֲנַחְנוּ נִלְךְ בְּשֵׁם ה' אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, פְּסוּקָא הִנֵּה לֹא לֹמַר, (הִנֵּה עִם יִשְׂרָאֵל אִו) בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעֲצוּם מִמֶּנּוּ. [אֵלָא] מַהוּ עִם בְּנֵי? אֵלָא עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמָּשׁ, מֵאוֹתוֹ יִשְׂרָאֵל שְׁלַמְעֵלָה, שְׁחֻשְׁבוּ שְׁעִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ, וְלֹא עִם ה', וְכָתוּב וַיִּקְרְצוּ מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא כְתוּב מִפְּנֵי עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֵלָא מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמָּשׁ.

רַבִּי יוֹחָנָן הָיָה קָאִים קָמִיָּה דִּר' יִצְחָק, אָמַר, מָה
חָמָא בָּלָק לְמִימַר (במדבר כ"ב) הִנֵּה עִם יֵצֵא
מִמִּצְרַיִם, וְלֹא אָמַר הִנֵּה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (אֵלָא) אָמַר
לִיה ר' יִצְחָק, בָּלָק מְבַשֵּׁף גָּדוֹל הָיָה, וְכֵן דֶּרֶךְ
הַמְּבַשְּׁפִים לְקַחַת דִּבְרֵי שְׂאִין בּוֹ חֲשָׁדָא, וְכֵן אִין
מִזְכִּירִין לְעוֹלָם שֵׁם אָבִיו שֶׁל אָדָם, אֵלָא שֵׁם אָמוֹ,
דִּבְרֵי שְׂאִין בּוֹ חֲשָׁדָא.

וְכֵן דֶּרֶךְ הַשְּׂדִים, דְּמַעֲיִינִים בְּהָהוּא מְלָה דְקֹאמְרִי
לְהוּ, אִי אִיהוּ בְּדִיבָא, מוֹדִיעִין לִיה מְלִין
בְּדִיבִין, וְאִי הוּא קָשׁוּט, כָּל מַה דְּאָמְרִין לְזִמְנָא
זַעֲרָא קוֹשְׁטָא הוּא, כָּל שְׂכֵן לְמַעֲבַד עֲבִידָתָא. רַבִּי
אָהֳא אָמַר, בָּלָק אֲזַרְחָא דְקַלָּנָא נָקֻט, הִנֵּה עִם יֵצֵא
מִמִּצְרַיִם, כְּלוּמַר, דִּלִּית אָנָּן יִדְעִין מַמָּאן אֵינּוֹן.

לשון הקודש

שְׂכֵן דֶּרֶךְ הַשְּׂדִים, שְׂמַעֲיָנִים בְּאוֹתוֹ דִּבְרֵי
שְׂאוּמְרִים לָהֶם, אִם הוּא כּוֹזֵב – מוֹדִיעִים
לוֹ דְּבָרִים כּוֹזֵבִים, וְאִם הוּא אֱמֶת – כָּל
מַה שְׂאוּמְרִים לְזִמְן קָצַר אֱמֶת הוּא, כָּל
שְׂכֵן לַעֲשׂוֹת מַעֲשֶׂה. רַבִּי אָהֳא אָמַר, בָּלָק
לְקַח דֶּרֶךְ שֶׁל קְלוּן, הִנֵּה עִם יֵצֵא
מִמִּצְרַיִם, כְּלוּמַר שְׂאִין אָנוּ יוֹדְעִים מַמֵּי
הֶם.

רַבִּי יוֹחָנָן הָיָה עוֹמֵד לִפְנֵי רַבִּי יִצְחָק.
אָמַר, מָה רָאָה בָּלָק לומר (במדבר כב) הִנֵּה
עִם יֵצֵא מִמִּצְרַיִם, וְלֹא אָמַר הִנֵּה עִם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל? [אֵלָא] אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק, בָּלָק
מְבַשֵּׁף גָּדוֹל הָיָה, וְכֵן דֶּרֶךְ הַמְּבַשְּׁפִים
לְקַחַת דִּבְרֵי שְׂאִין בּוֹ חֲשָׁד, וְכֵן אִין
מִזְכִּירִים לְעוֹלָם שֵׁם אָבִיו שֶׁל אָדָם, אֵלָא
שֵׁם אָמוֹ, דִּבְרֵי שְׂאִין בּוֹ חֲשָׁד.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מִפְּנֵי מַה עָמַד דְּרַבְרַבִּין נְטִירִין,
וְעָמַד דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לָא נְטִירִין. אָמַר
רַבִּי יִצְחָק, לָא דְמִי מִסְכָּנָא לַעֲתִירָא. מִסְכָּנָא בָּעִי
לְנִטְרָא דִּילִיָּה, עֲתִירָא לָא נְטִיר דִּילִיָּה, וְכָל שָׁבוֹן
דִּישְׂרָאֵל, אֵינוֹן מִמְלָכָא דְרַחִים קָשׁוּט וְדִינָא. וְדִינָא
קְדָמָא עָבִיד בְּגוּבְרִין דְּבִיתִיָּה, דְּבָעִי דְּאֵינוֹן לְהוֹנוֹן
נְטִירִין מִחֲטָאָה יִתִּיר מִכְּלָחוּ הָדָא הוּא דְכָתִיב, (עמוס
ג') רַק אֶתְכֶם יִדְעֵתִי מִכָּל מִשְׁפָּחוֹת הָאֲדָמָה וְגו'.

רַבִּי יוֹסִי נָפֵק לְאוּרְחָא, וְהָהּ רַבִּי אַחָא בֶּר יַעֲקֹב
אָזִיל עִמֵּיהּ, עַד דַּהּוּ אָזְלִי, שְׁתִּיק רַבִּי יוֹסִי,
וְהִרְהֵר בְּמִלִּי דְּעָלְמָא. וְרַבִּי אַחָא הִרְהֵר בְּמִלִּי
דְּאוּרִיָּתָא. (עַד דַּהּוּ אָזְלִי) תָּמָא רַבִּי יוֹסִי חַד חֲוִיָּא,
דַּהּוּ רַהִיט אֲבִתְרִיָּה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי אַחָא,
חֲזִית חַיִּי חֲוִיָּא דְרַהִיט אֲבִתְרָאִי. אָמַר לִיָּה רַבִּי
אַחָא, אֲנָא לָא חֲמִינָא לִיָּה. רַהִט רַבִּי יוֹסִי וְחֲוִיָּא

לשון הקודש

מִכָּלָם. וְהוּ שְׁכָתוּב (עמוס א') רַק אֶתְכֶם
יִדְעֵתִי מִכָּל מִשְׁפָּחוֹת הָאֲדָמָה וְגו'.

רַבִּי יוֹסִי יָצָא לְדֶרֶךְ, וְהָהּ רַבִּי אַחָא בֶּר
יַעֲקֹב הוֹלֵךְ עִמּוֹ. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, שְׁתִּיק
רַבִּי יוֹסִי וְהִרְהֵר בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם, וְרַבִּי
אַחָא הִרְהֵר בְּדַבְרֵי תוֹרָה. (עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים)
רָאָה רַבִּי יוֹסִי נָחַשׁ אַחֵד שֶׁהָיָה רִץ
אַחֲרָיו. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי אַחָא, רָאִיתִי

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מִפְּנֵי מַה הָעָם שָׁל
הַגְדוֹלִים שְׁמוּרִים, וְעַמּוֹ שָׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֵינָם שְׁמוּרִים? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵין
דוֹמָה עָנִי לְעָשִׁיר. הָעָנִי צְרִיךְ לְשׁוּמַר אֶת
שָׁלוֹ, הָעָשִׁיר לָא שׁוּמַר אֶת שָׁלוֹ. וְכָל
שָׁבוֹן שִׁישְׂרָאֵל הֵם מִמְלָךְ שְׁאוּהֵב אֶמֶת
וְדִין, וְדִין רָאשׁוֹן עוֹשֶׂה בְּאֲנָשֵׁי בֵיתוֹ,
שְׂרוּצָה שֶׁהֵם יִהְיוּ שְׁמוּרִים מִחֲטָא יוֹתֵר

אֲבִתְרוֹי. נָפַל רַבִּי יוֹסִי, וְדָמָא שְׁתַּת וְנָחַת מִחוּטְמוֹי,
שָׁמַע דִּהּוּ אֲמַרִין, רַק אַתְכֶם יַדְעָתִי מִכָּל מִשְׁפָּחוֹת
הָאֲדָמָה וְגו', אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וּמָה עַל שַׁעֲתָא חָדָא
כֵּךְ, מָאן דְּמִתִּיבֵישׁ מִנָּה עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

פִּתְחָה וְאָמַר, (דברים ב') כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ בֵּרַכְךָ בְּכָל
מַעֲשֵׂה יָדְךָ יִדַּע לְכַתֵּךְ וְגו' הַמּוֹלִיכְךָ וְגו',
נָחַשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב וְגו', נָחַשׁ שָׂרָף לָמָּה חָבָא. אֵלֶּא,
לְקַחַת עוֹנָשָׁן מִיִּשְׂרָאֵל, כָּל זְמַן שְׁמִתְפָּרְשִׁין מִן עֵץ
הַחַיִּים. וְכִתְיב, (דברים ל') כִּי הוּא חֵייד וְאוֹרֵךְ יָמֶיךָ.

תָּא חַזִּי, אָמַר רַבִּי חֲזִיָא, כְּתִיב (משלי י"ג) חוֹשֶׁךְ שִׁבְטוֹ
שׁוֹנֵא בְּנוֹ וְגו'. וְכִתְיב (מלאכי א') אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם
אָמַר ה'. וְכִתְיב, (מלאכי א') וְאַתָּה עָשׂוֹ שְׁנֵאתִי. מַהוּ
שְׁנֵאתִי, וְכִתְיב חוֹשֶׁךְ שִׁבְטוֹ שׁוֹנֵא בְּנוֹ. כְּלוֹמַר
שְׁנֵאתִי אוֹתוֹ, וְעַל כֵּן חֲשַׁכְתִּי שִׁבְט מַהֶם, כָּל שִׁבּוֹן

לשון הקודש

בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדְךָ יִדַּע לְכַתֵּךְ וְגו' הַמּוֹלִיכְךָ
וְגו', נָחַשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב וְגו'. נָחַשׁ שָׂרָף
לָמָּה כָּאן? אֵלֶּא לְקַחַת עֲנָשִׁם מִיִּשְׂרָאֵל
כָּל זְמַן שְׁפּוֹרְשִׁים מֵעֵץ הַחַיִּים, שְׁכֵתוֹב
כִּי הוּא חֵייד וְאוֹרֵךְ יָמֶיךָ.

בֵּא רָאָה, אָמַר רַבִּי חֲזִיָא, כְּתוּב (משלי יג)
חוֹשֶׁךְ שִׁבְטוֹ שׁוֹנֵא בְּנוֹ וְגו', וְכִתְוֹב (מלאכי
א) אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אָמַר ה', וְכִתְוֹב וְאַתָּה
עָשׂוֹ שְׁנֵאתִי. מַה זֶה שְׁנֵאתִי? שְׁכֵתוֹב

אֶת הַנָּחַשׁ הַזֶּה שָׂרִץ אַחֲרָי? אָמַר לוֹ רַבִּי
אֲחָא, אֲנִי לֹא רָאִיתִי אוֹתוֹ. רִין רַבִּי יוֹסִי,
וְהַנָּחַשׁ אַחֲרָיו. נָפַל רַבִּי יוֹסִי וְדָם שְׁתַּת
וַיֵּרֶד מִחֻטְמוֹ. שָׁמַע שְׁהִיו אֹמְרִים, רַק
אַתְכֶם יַדְעָתִי מִכָּל מִשְׁפָּחוֹת הָאֲדָמָה
וְגו'. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וּמָה עַל שַׁעֲתָא אַחַת
כֵּךְ – מִי שְׁמִתִּיאֵשׁ מִמָּנָה עַל אַחַת כַּמָּה
וְכַמָּה.

פִּתְחָה וְאָמַר, (דברים ב) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ בֵּרַכְךָ

וְכָל שָׁבֵן תִּלְמִידֵי חֲכָמִים, וְדָלָא בָּעֵי קִדְשָׁא בְּרִיד
הוּא דִּיתְפָּרְשׁוֹן מֵעֵץ חַיִּים אֲפִילוּ רִנָּעָא חָדָא.

וַיֹּאמֶר אֶל עֲמוּ. יִהְיֶה לְהוֹן עֵיטָא, לְמַעַבְדַּ עֲמָהוֹן
בִּישָׁא. אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, יִדְעִין הָווּ מִצְרָאִי
בְּאַצְטִגְנִינֹת דְּלָהוֹן, שְׁסוּפֹן לְמַלְקֵי בְּגִין יִשְׂרָאֵל,
וּלְכֹךְ אֶקְדִּים שׁוּלְטָנָא דְּלָהוֹן, לְמַעַבְדַּ עֲמָהוֹן בִּישָׁא.
רַבִּי יִצְחָק פָּנַע בְּתַהוּא טוֹרָא, וְחָמָא חַד בַּר נָשׁ
דְּהָהָה נָאִים תַּחֲתָא חַד אֵילָן. יְתִיב תַּפְּוֹן,
אֲדַהָהָה יְתִיב, חָמָא אַרְעָא דְּמַתְחַלְחָלָא, וְאַתְבַּר
תַּהוּא אֵילָנָא, וְנָפַל, וְחָמָא בְּקִיעִין גּוֹמִין בְּאַרְעָא,
וְאַרְעָא סְלָקָא וְנִחְתָּא.

אַתְתַּעַר תַּהוּא גִבְרָא, צִוּוּ לְקַבְּלִיהּ דְּרַבִּי יִצְחָק,
וְאָמַר לִיהּ יוֹדָאִי יוֹדָאִי, בְּכִי וְנָהִים,
דְּהֵאִידְנָא מְקִימִין בְּרִקִּיעָא חַד רַבְרָבָא מְמָנָא

לשון הקודש

הַשְׁלִיט שְׁלָהֶם לַעֲשׂוֹת עִמָּם רַע.
רַבִּי יִצְחָק פָּנַשׁ בְּאוֹתוֹ הַר, וְרָאָה אִישׁ
אַחֵד יִשְׁן תַּחַת הָאֵילָן. יָשָׁב שָׁם. עַד
שִׁישֵׁב, רָאָה שְׁהָאֲרִץ מַתְחַלְחֶלֶת, וְנִשְׁבַּר
אוֹתוֹ אֵילָן וְנָפַל, וְרָאָה בְּקִיעִים וְגִמּוֹת
בְּאַרְצָא, וְהָאֲרִץ עוֹלָה וְיוֹרֶדֶת.

תַּתְעוֹרַר אוֹתוֹ הָאִישׁ, וְצִוּוּ בְּנֵי רַבִּי
יִצְחָק וְאָמַר לוֹ: יְהוּדִי יְהוּדִי, תִּבְכֶּה
וְתִנָּהֵם, שְׁעַכְשׁוּ מַעֲמִידִים בְּרִקִּיעַ גָּדוֹל

חוּשְׁדִּי שְׁבִטוּ שׁוּנָא בְּנוּ, בְּלוּמַר שְׁנֵאתִי
אוֹתוֹ, וְעַל כֵּן חֲשַׁבְתִּי שְׁבִט מֵהֶם. כָּל
שָׁבֵן וְכָל שָׁבֵן תִּלְמִידֵי חֲכָמִים שְׁהִקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לֹא רוּצָה שִׁיפְרְשׁוּ מֵעֵץ חַיִּים
אֲפִילוּ רִנָּעָא אַחֵד.

וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוּ, נָתַן לָהֶם עֲצָה לַעֲשׂוֹת
עִמָּהֶם רַע. אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, יוֹדְעִים הָיוּ
הַמִּצְרִים בְּאַצְטִגְנִינֹת שְׁלָהֶם שְׁסוּפֹם
לְלָקוֹת בְּגִלְל יִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן הִקְדִּים

שְׁלֹטְנָא עֲלָאָה, וְהוּא זְמִין לְמַעְבַּד עֲמֻכּוֹן בִּישׁ
סְגִי, וְהָאִי רַגְשָׁא דְאַרְעָא בְּגִינִיכּוֹן הָוָה. דְּכָל
זְמָנָא דְרַגְשָׁא אַרְעָא, כִּד קָם מְמָנָא, דִּיעֲבִיד
עֲמֻכּוֹן בִּישָׁא.

תָּוֹה רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר, וְדָאִי כְּתִיב, (משלי ל')
תַּחַת שָׁלַשׁ רָגְזָה אֶרֶץ, וּכְתִיב תַּחַת
עֶבֶד כִּי יִמְלֹךְ. מְמָנָא דִּיהָוָה (מְמָנָא) תַּחֲזוֹת שְׁלֹטְנָא
אַחֲרָא, וּמְלִיד, וַיַּהֲבִין לִיה שְׁלֹטְנָא, וְכָל שְׁכִין
כִּד שְׁלִיט בְּיִשְׂרָאֵל.

אָמַר רַבִּי חֲמָא בַר גּוֹרִיא, כִּד אָנָּה לְיִשְׂרָאֵל תַּחֲזוֹת
שְׁלֹטְנוּתָא דְאֻמִּין, יְתִיב וְנָעִי וּכְבִּי, הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, (ירמיה י"ג) בְּמִסְתָּרִים תִּבְכֶּה נַפְשִׁי. אָמַר
רַבִּי יוֹסִי, בְּמִסְתָּרִים דְּיוֹקָא.

רַבִּי יְהוּדָה עָאֵל לְגַבִּיָּה דְרַבִּי אֶלְעָזָר, אֲשַׁכְחִיהָ

לשון הקודש

שְׁלֹטְנָא אַחֲרָא וּמְלִיד, וְנָתַנּוּ לוֹ שְׁלֹטְנָא, וְכָל
שְׁכִין בְּשִׁשְׁלֹטְנָא בְּיִשְׂרָאֵל.

אָמַר רַבִּי חֲמָא בַר גּוֹרִיא, כְּשֶׁהֲנִיחַ אֶת
יִשְׂרָאֵל תַּחַת שְׁלֹטְנָא דְאֻמִּין, יֵשֵׁב וְנָעִי
וּכְבִּי. זֶהוּ שְׁכִיבָתוֹב (ירמיה יג) בְּמִסְתָּרִים
תִּבְכֶּה נַפְשִׁי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּמִסְתָּרִים
דְּיוֹקָא.

רַבִּי יְהוּדָה נִכְנַס אֶל רַבִּי אֶלְעָזָר וּמַצָּאוֹ

מְמָנָא אַחֲרָא שְׁלִיט עֲלִיוֹן, וְהוּא עֲתִיד
לַעֲשׂוֹת עִמָּכֶם הַרְבֵּה רַע, וְרַעֲדִית
הָאֲדָמָה הַזֹּאת הֵיטָה בְּגִלְגָּלָכֶם. שְׁכָל פַּעַם
שְׂרוּעֵדֶת הָאֶרֶץ, כְּשֶׁקָם מְמָנָא שְׁיַעֲשֶׂה
עִמָּכֶם רַע.

תָּמָה רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר, וְדָאִי כְּתוּב (משלי)
ל' תַּחַת שְׁלוֹשׁ רָגְזָה אֶרֶץ, וּכְתוּב תַּחַת
עֶבֶד כִּי יִמְלֹךְ. מְמָנָא שְׁהִיָּה (מְמָנָא) תַּחַת

דִּהְיָה יְתִיב, וַיִּדְיָה בְּפִימִיָּה, וַהֲוָה עָצִיב. אָמַר לִיה, בְּמָאִי (דף י"ח ע"א) קָא עָסִיק מַר. אָמַר לִיה דְּכִתִּיב, (משלי ט"ז) בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים. אִי טָרְנָא עָצִיב, וְכָל שָׁבֹן דִּנְגְעֵי וּבְכִי, שְׁמִשְׁוֵי מָאִי עֲבִדִּי, הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (ישעיה ל"ג) הֵן אֶרְאֶלֶם צָעֲקוּ חֲצָה. מָאִי חֲצָה. מְרִיחֹן בְּגוּ, וְאַיִנֹּן לָבַר. מְרִיחֹן בְּבִתִּי גִזָּאִי, וְאַיִנֹּן בְּבִתִּי בְרָאִי. בְּתִי גִזָּאִי מָאִי אִינֹן. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִינֹן מַעֲשָׂרָה כְּתָרֵי מַלְכָּא.

מַלְאָכֵי שְׁלוֹם מַר יִבְכְּיוּן, וְכִי יֵשׁ מַלְאָכִים שְׁאִינֶם שֶׁל שְׁלוֹם. אָמַר לִיה אֵין. תָּא חַזִּי, אִית מְאָרִי דְּדִינָא קְשִׁיָּא, וְאִית מְאָרִי דְּדִינָא דְּלֹא קְשִׁיָּא, וְאִית מְאָרִי דִּינָא (רפ"א) וְרַחֲמָנוּתָא. וְאִית מְאָרִי דְּרַחֲמָנוּתָא דְּלִית בָּהּ דִּינָא כָּלָל. וְאַלִּין אֶתְקִרֹן מַלְאָכֵי שְׁלוֹם. וְעַל אִינֹן דְּלִתְתָּא, בְּתִיב, (ישעיה נ') אֶלְבִּישׁ שָׁמַיִם קַדְרוֹת וְשִׁק אֲשִׁים בְּסוּתָם. וּבְתִיב

לשון הקודש

הַפְּנִימִיִּים? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אוֹתָם מַעֲשָׂרָה כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ.

מַלְאָכֵי שְׁלוֹם מַר יִבְכְּיוּן, וְכִי יֵשׁ מַלְאָכִים שְׁאִינֶם שֶׁל שְׁלוֹם? אָמַר לוֹ, כֵּן. בֹּא רְאֵה, יֵשׁ בְּעָלֵי דִין קִשְׁה, וְיֵשׁ בְּעָלֵי דִין לֹא קִשְׁה, וְיֵשׁ בְּעָלֵי דִין רַחֲמִים, וְיֵשׁ בְּעָלֵי רַחֲמִים שְׁאִין בָּהֶם דִּין כָּלָל, וְאַלְה נִקְרְאוּ מַלְאָכֵי שְׁלוֹם, וְעַל אוֹתָם

שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב וְיָדוּ בְּפִי, וְהָיָה עָצוּב. אָמַר לוֹ, בְּמָה עוֹסֵק מַר? אָמַר לוֹ, שְׁכָתוּב בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים. אִם הָאֲדוֹן עָצוּב, וְכָל שָׁבֹן שְׁגוּעָה וּבּוּכָה – מַה יַּעֲשׂוּ שְׁמִשְׁוֵי? זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה א) הֵן אֶרְאֶלֶם צָעֲקוּ חֲצָה. מַה זֶה חֲצָה? שְׁאֲדוֹנִם בְּפָנִים, וְהֵם בַּחוּץ. אֲדוֹנִם בְּבִתִּים הַפְּנִימִיִּים, וְהֵם בְּבִתִּים הַחִיצוֹנִיִּים. מִי הֵם בְּתִים

(ישעיה ל"ד) וְנִמְקוּ כָּל צָבָא הַשָּׁמַיִם.

אִי הָבִי, כָּל אֵינוֹן שׁוֹלְטָנִין דְּמִמְנָן עַל שְׂאֵר עַמּוּיָן,
בַּד חֲמָאן לְמַרְיָהוֹן עָצִיב, לְמָאִי עֲבָדִין פְּרוּכָא
לְבָנוּהִי. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לָא עֲבָדִי אֶלָּא מָאִי
דְּאִתְפָּקְדוּ, וְרַעוּתָא דְּמַרְיָהוֹן עֲבָדִין.

רַבִּי דּוֹסֶתָאִי אָמַר בְּעֲדָנָא דְּאִתְמַסְרָן בְּנוֹי
דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְשׁוֹלְטָנִי עַמּוּיָן,
מִתְבַּנְּפִין תְּרִיסַר בִּתֵּי דִינִין, וּמִשְׁתַּקְעָן גּוֹ תְּהוּמָא
רַבָּה, גָּעִי טַרְגָּא, גָּעִין, וְרַחֲיִטָן (נ"א תְּרִיסִין) וְנַחֲתִין תִּירִין
דְּמַעִין לְשִׁקְיָעָא דִּימָא רַבָּה, הָדָא הוּא דְּכִתִּיב (תהלים
ל"ו) מִשְׁפָּטֶיךָ תִּהְיוּם רַבָּה. וּמִתְגַּלְגֵּלָן עַלְאִין לְתַתָּא,
אִתְבַּקְעָן תַּתָּאִין, וְנַחֲתִין מֵאֲתָן וְאַרְבַּעִין דְּרָגִין הָדָא
הוּא דְּכִתִּיב, (עמוס ג') אֲרִיָּה שָׂאֵג מִי לֹא יִירָא.

לשון הקודש

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁלְטֵי הָעַמִּים,
מִתְבַּנְּסִים שְׁנִים עָשָׂר בִּתֵּי דִין וְנִשְׁקָעִים
לְתוֹךְ תְּהוּמָה רַבָּה. גּוֹעָה הָאֲדוֹן, גּוֹעִים
וְרָצִים (בְּעַלֵּי מַגִּנִּים), וְיוֹרְדוֹת שְׁתֵּי דְמַעוֹת
לְשִׁקְעָא שֶׁל הַיָּם הַגָּדוֹל, זֶהוּ שְׁכִתּוּב (תהלים
ל"ו) מִשְׁפָּטֶיךָ תִּהְיוּם רַבָּה. וּמִתְגַּלְגֵּלִים
עַלִּיוֹנִים לְמַטָּה, מִתְבַּקְעִים הַתַּתְּחוּנִים,
וְיוֹרְדִים מֵאֲתָן וְאַרְבַּעִים דְּרָגוֹת. זֶהוּ
שְׁכִתּוּב (עמוס ג') אֲרִיָּה שָׂאֵג מִי לֹא יִירָא.

שְׁלִמְטָה כְּתוּב (שם א') אֶלְבִּישׁ שָׁמַיִם
קְדָרוֹת וְשִׁק אֲשִׁים כְּסוּתָם, וְכְתוּב (שם לד')
וְנִמְקוּ כָּל צָבָא הַשָּׁמַיִם.

אִם כֵּן, כָּל אוֹתָם שְׁלִיטִים הַמְּמַנִּים עַל
שְׂאֵר הָעַמִּים, כְּשֶׁרֹּאִים אֶת אֲדוֹנָם
עָצוּב, לָמָּה עוֹבְדִים בְּפֶרֶךְ עִם בְּנוֹי? אָמַר
רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵינָם עוֹשִׂים אֶלָּא מַה
שֶׁהַצִּטּוֹן, וְרָצוֹן אֲדוֹנָם הֵם עוֹשִׂים.

רַבִּי דּוֹסֶתָאִי אָמַר, בְּזִמְנִין שְׁנַמְסָרִים בְּנוֹי

תָּנָא, בְּשַׁעֲתָא דְּמָסַר קֳדָשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְיִשְׂרָאֵל
 לְשָׂרָא דְּמִצְרָאִי, גָּזַר עָלֶיהּ שְׁבַע גְּזָרוֹת,
 שִׁישְׁעֶבְדוּ בְּהוֹן מִצְרָאִי. הָדָא הוּא דְּכִתְיָב, (שמות א')
 וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבוּדָה קָשָׁה בְּחוּמָר וּבְלִבְנִים
 וְגו'. וְלִקְבִּלֵיהוֹן שְׁבַעָה לְטָב, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ,
 וַיִּשְׂרְצוּ, וַיִּרְבוּ, וַיַּעֲצְמוּ, בְּמָאד, מְאֹד, וַתִּמְלֵא
 הָאָרֶץ אוֹתָם.

הָבָה נִתְחַכְמָה לוֹ. (שמות א') רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אֵין הָבָה
 אֵלָא לְשׁוֹן הַזְּמָנָה, לְמַעַבְדַּ דִּינָא. בְּמָה דְּאֵת
 אָמַר, (בראשית י"א) הָבָה גִּרְדָּה. (שמואל א', י"ד) הָבָה תָּמִים.
 אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הָבָה כּוּלָם, לְשׁוֹן הַסְפָּמָה וְהַזְּמָנָה.
 בְּמוֹ (בראשית י"א) הָבָה גִּבְנָה לָנוּ עִיר. (שופטים כ') הָבוּ לָכֶם
 עֲצָה. (תהלים כ"ט) הָבוּ לַה' בְּנֵי אֱלֹהִים.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הָבָה נִתְחַכְמָה לוֹ נִהְיֵי בְּהַסְפָּמַת
 דִּינָא לְגִבְיָהּ. פֶּן יִרְבֶּה, וְרוּחַ הַקֳּדֵשׁ אוֹמֶרֶת

לשון הקודש

הָבָה אֵלָא לְשׁוֹן הַזְּמָנָה לַעֲשׂוֹת דִּין, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית יא) הָבָה גִּרְדָּה. (שמואל א' יד)
 הָבָה תָּמִים. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הָבָה – כָּלָם
 לְשׁוֹן הַסְפָּמָה וְהַזְּמָנָה, כְּמוֹ הָבָה גִּבְנָה
 לָנוּ עִיר. (שופטים כ') הָבוּ לָכֶם עֲצָה. (תהלים כט)
 הָבוּ לַה' בְּנֵי אֱלֹהִים.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הָבָה נִתְחַכְמָה לוֹ נִהְיֵי
 בְּהַסְפָּמַת הַדִּין אֱלֹיו. פֶּן יִרְבֶּה, וְרוּחַ

שְׁנִינּוּ, בְּשַׁעָה שְׁמָסַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אֶת יִשְׂרָאֵל לְשֶׁר מִצְרַיִם, גָּזַר עֲלֵיהֶם
 שְׁבַע גְּזָרוֹת שִׁישְׁעֶבְדוּ בָּהֶם הַמִּצְרַיִם, וְהוּ
 שִׁפְתוֹב וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבוּדָה קָשָׁה
 בְּחֹמֶר וּבְלִבְנִים וְגו'. וּכְנִגְדָם שְׁבַע לְטוֹב
 – וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצְמוּ
 בְּמָאד מְאֹד וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אוֹתָם.

הָבָה נִתְחַכְמָה לוֹ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אֵין

בֶּן יִרְבֵּה, וְבֶן יִפְרוּץ. וּמִלֵּאכֵי הַשָּׂרֵת הָיוּ לָהּ
לְשָׁכִים וְלִצְנִינִים הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיִּקְוְצוּ מִפְּנֵי
בְנֵי יִשְׂרָאֵל. דִּהְיוּ מִתְּעַקְצֵי מִמִּלֵּאכֵי הַשָּׂרֵת, בְּהֵנִי
קוֹצֵי דְמִתְּעַקְצֵי בְּהוּ אֵינְשֵׁי.

**אָמַר רַבִּי יוֹדָאי אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מַה הָיָה
מִחֲשַׁבְתָּהוֹן דְּמִצְרָאִי, דְּמִמְנַע מִיִּשְׂרָאֵל
פְּרִיָּה וְרִבְיָה, וְשִׁלְטָנָא דְּמִמְנַע עֲלֵיהוֹן דְּאָעִיל
בְּלִבְהוֹן בָּךְ. אֵלָּא, אָמַר לָהוֹן, הָיוּ יַדְעִין, דְּזַמִּין
בְּרָא חָדָא לְמִיפֶק מִיִּשְׂרָאֵל, דִּיתְעַבִּיד דִּינָא
בְּאַלְהֵיהוֹן עַל יָדֶיהָ.**

**דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בְּשַׁעָה שְׁאָמַר מֹשֶׁה, (שְׁמוֹת י"ב)
וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים הָלֹךְ
דְּיוֹמָה שָׂרוּ שֶׁל מִצְרַיִם, אַרְבַּע מֵאוֹת פְּרָסָה. אָמַר
לִיה קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, גִּזְרָה נִגְזְרָה לְפָנֵי, דְּכְּתִיב,
(ישעיה כ"ד) יִפְקֹד יי' עַל צָבָא הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם וְגו'.**

לשון הקודש

שְׁהִכְנִים בָּךְ בְּלִבָּם? אֵלָּא אָמַר לָהֶם, הָיוּ
יודעים שְׁעָתִיד בֶּן אַחֵר לְצֵאת מִיִּשְׂרָאֵל
שִׁיעֲשֶׂה דִין בְּאַלְהֵיהֶם עַל יָדוֹ.

**שְׁאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בְּשַׁעָה שְׁאָמַר מֹשֶׁה
וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים, הָלֹךְ
דְּיוֹמָה, שָׂרוּ שֶׁל מִצְרַיִם, אַרְבַּע מֵאוֹת
פְּרָסָה. אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, גִּזְרָה
נִגְזְרָה לְפָנֵי, שְׁכָתוֹב (ישעיה כד) יִפְקֹד ה' עַל**

הַקֹּדֶשׁ אוֹמֶרֶת בֶּן יִרְבֵּה וְבֶן יִפְרוּץ.
וּמִלֵּאכֵי הַשָּׂרֵת הָיוּ לָהֶם לְשָׁכִים
וְלִצְנִינִים. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַיִּקְוְצוּ מִפְּנֵי בְנֵי
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָיוּ נִעְקְרִים מִמִּלֵּאכֵי הַשָּׂרֵת,
כְּמוֹ שְׁאֵנְשִׁים נִעְקָצִים מִהַקּוֹצִים הָלָלוּ.

**אָמַר רַבִּי יוֹדָאי אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מַה
הָיָה מִחֲשַׁבְתָּהוֹן הַמִּצְרַיִם שֶׁתִּמְנַע פְּרִיָּה
וְרִבְיָה מִיִּשְׂרָאֵל וְהַשְׁלִיט הַמְּמַנָּה עֲלֵיהֶם**

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִמְלָה הַשְּׂרָרָה מִמֶּנּוּ, וְנִתְמַנָּה דּוּמָה
שֶׁר שָׁל גִּיהֲנֶם, לִידּוֹן שָׁם נִפְשׁוֹת הָרָשָׁעִים. וְרַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר עַל הַמֵּתִים נִתְמַנָּה.

אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, כְּתִיב (במדבר ל"ג) וּבִאלֹהֵיהֶם עָשָׂה
יְי' שְׁפָטִים. וְכִי בָּאלוֹהַ שֶׁל כֶּסֶף, וְשֶׁל זָהָב,
וְשֶׁל עֵץ, וְשֶׁל אֶבֶן, יֵשׁ שְׁפָטִים. אֵלֶּא אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, שֶׁל כֶּסֶף וְשֶׁל זָהָב הָיוּ נִתְכִּים מֵאֲלֵיהֶם, וְשֶׁל
עֵץ מִתְרַקְבִּין.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֱלֹהֵי שֶׁל מִצְרַיִם שָׁה הָיָה,
וְצִוָּה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת בּוֹ שְׁפָטִים,
לְשַׂרְוֹף אוֹתוֹ בָּאֵשׁ, כְּמָה דָּאֵת אָמַר, (דברים ז') פְּסִילֵי
אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרֹפּוּן בָּאֵשׁ. כִּדִּי שִׁיחָא רִיחוֹ נּוֹדָף.
וְעוֹד, (שמות י"ב) רָאִשׁוּ עַל בְּרָעֵיו וְעַל קִרְבּוֹ. וְעוֹד,
שְׁעִצְמוֹתָיו מוֹשְׁלָכִים בַּשּׁוּק. וְזֹאת הִיִּתָּה לְמִצְרַיִם
קָשָׁה מְבֹלָן, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, שְׁפָטִים.

לשון הקודש

וְשֶׁל זָהָב הָיוּ נִתְכִּים מֵאֲלֵיהֶם, וְשֶׁל עֵץ
מִתְרַקְבִּים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֱלֹהֵי שֶׁל מִצְרַיִם שָׁה
הָיָה, וְצִוָּה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת בּוֹ
שְׁפָטִים, לְשַׂרְוֹף אוֹתוֹ בָּאֵשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(דברים ז') פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרֹפּוּן בָּאֵשׁ,
כִּדִּי שִׁיחָא רִיחוֹ נּוֹדָף. וְעוֹד, (שמות יב) רָאִשׁוּ
עַל בְּרָעֵיו וְעַל קִרְבּוֹ. וְעוֹד, שְׁעִצְמוֹתָיו

אֶבֶן הַמֶּרוֹם בְּמֶרוֹם וְגו'. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה
נִמְלָה הַשְּׂרָרָה מִמֶּנּוּ, וְנִתְמַנָּה דּוּמָה שֶׁר
שֶׁל גִּיהֲנֶם לִדּוֹן שָׁם נִפְשׁוֹת הָרָשָׁעִים.
וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, עַל הַמֵּתִים נִתְמַנָּה.

אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, כְּתוּב (במדבר לג)
וּבִאלֹהֵיהֶם עָשָׂה ה' שְׁפָטִים. וְכִי בָּאלוֹהַ
שֶׁל כֶּסֶף וְשֶׁל זָהָב וְשֶׁל עֵץ וְשֶׁל אֶבֶן יֵשׁ
שְׁפָטִים? אֵלֶּא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שֶׁל כֶּסֶף

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּאַלְהֵיהֶם מִמָּשׁ וְזֶהוּ שֵׁר שְׁלָהֶם,
לְקַיִים, יִפְקֹד ה' עַל צָבָא הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם
וְעַל מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה. וְכָל זֶה הָיוּ יוֹדְעִים
הַחֲכָמִים שָׁבָהֶם, וְכָל שָׁפָן שֵׁר שְׁלָהֶם. עַל כֵּן כְּתִיב,
הִבָּה נִתְחַכְמָה לוֹ.

רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, הִרְבֵּה עֲבוּדָה זָרָה הָיוּ בְּמִצְרַיִם,
וְנִילוּם אֱלֹהֵי (דף י"ח ע"ב) שְׁלָהֶם הָיָה, וּבְכָלֵל
אֱלֹהֵיהֶם הָיָה הוּא, וּבְכוּלָם עָשָׂה ה' שְׁפָטִים. אָמַר
רַבִּי אַבָּא, הָא דַּר' יוֹחָנָן דִּי יִקְא, וּפְשִׁיטָא, מְשֻׁם
דְּאַלְהֵיהֶם נְלָקִים בְּתַחֲלָה, וְאַחַר כֵּךְ הָאֻמָּה, וְכֵן
נִילוּם נְלָקָה בְּתַחֲלָה, וְהָעֲצִים וְהָאֲבָנִים, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת ז') וַיְהִי הָדָם בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם וּבְעֲצִים
וּבְאֲבָנִים, שֶׁהָיוּ לָהֶם אֱלֹהוֹת מִמָּשׁ. וְאָמַר רַבִּי
יִצְחָק, עַל צָבָא הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם כְּתִיב, וְנִילוּם לֹא

לשון הקודש

בְּמִצְרַיִם, וְנִילוּם אֱלֹהֵי שְׁלָהֶם הָיָה,
וּבְכָלֵל אֱלֹהֵיהֶם הָיָה הוּא, וּבְכָלֵם עָשָׂה
ה' שְׁפָטִים. אָמַר רַבִּי אַבָּא, זֶה שֵׁר שֵׁל רַבִּי
יוֹחָנָן מְדִיק וּפְשֻׁט, מְשֻׁם שְׁאַלְהֵיהֶם
נְלָקִים בְּתַחֲלָה וְאַחַר כֵּךְ הָאֻמָּה, וְכֵן
נִילוּם נְלָקָה בְּתַחֲלָה, וְהָעֲצִים וְהָאֲבָנִים.
זֶהוּ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת ז') וַיְהִי הָדָם בְּכָל אֶרֶץ
מִצְרַיִם וּבְעֲצִים וּבְאֲבָנִים, שֶׁהָיוּ לָהֶם
אֱלֹהוֹת מִמָּשׁ. וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, עַל צָבָא

מְשָׁלָכִים בְּשׁוּק. וְזֹאת הָיְתָה לְמִצְרַיִם
קָשָׁה מְכֻלָּן, וְזֶהוּ שְׁכָתוּב שְׁפָטִים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּאַלְהֵיהֶם מִמָּשׁ, וְזֶהוּ
שֵׁר שְׁלָהֶם, לְקַיִם יִפְקֹד ה' עַל צָבָא
הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל
הָאָדָמָה. וְכָל זֶה הָיוּ יוֹדְעִים הַחֲכָמִים
שָׁבָהֶם, וְכָל שָׁפָן שֵׁר שְׁלָהֶם, עַל כֵּן כְּתוּב
הִבָּה נִתְחַכְמָה לוֹ.

רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, הִרְבֵּה עֲבוּדָה זָרָה הָיוּ

הָיָה בַּמָּרוֹם. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, רֹב מִיָּמָיו כְּדוֹגְמָתָן
בַּמָּרוֹם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, שֵׁר שְׁלָחָם נִלְקָה בַּתְּחִלָּה,
וְאַחֵר כִּדְ שָׂאֵר אֱלֹהֵיהֶם.

רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, לִקּוֹת אִמָּה שֶׁל
מִצְרַיִם מִמֶּשׁ, לֹא הָיָה אֱלֹא בָּיִם, דְּכַתִּיב,
לֹא נִשְׂאֵר בָּהֶם עַד אַחֵד. וְקוֹדֵם זֶה, נַעֲשֶׂה
(שְׁמוֹת י"ד) שְׁפָטִים בְּאֱלֹהֵיהֶם. וְעַל דָּא כַּתִּיב, הִבָּה נִתְחַכְמָה
לֹו פֶּן יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי תִקְרָאנָה. וְנִתְנַבְּאוּ עַל הָעֵתִיד,
כְּכִי מָה שְׂאִירַע לָהֶם. וְנוֹסֵף גַּם הוּא עַל שׁוֹנְאֵינוּ,
נִבְּאוּ עַל מַחְנֹות עֲלִיוָנִים, שִׁיְהִיו שְׁרוּיִים בְּתוֹכָם.
וְנִלְחָם בָּנוּ, נִבְּאוּ עַל מָה דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת י"ד) ה' יִלְחָם
לָכֶם וְגו'. וְעַלָּה מִן הָאָרֶץ, כְּמָה דְּאֵתְ אָמַר (שְׁמוֹת י"ד)
וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד רָמָה.

לשון הקודש

זֶה פְּתוּב, הִבָּה נִתְחַכְמָה לֹו פֶּן יִרְבֶּה
וְהָיָה כִּי תִקְרָאנָה. וְנִתְנַבְּאוּ עַל הָעֵתִיד
כְּכִי מָה שְׂאִירַע לָהֶם. וְנוֹסֵף גַּם הוּא עַל
שׁוֹנְאֵינוּ – נִבְּאוּ עַל מַחְנֹות עֲלִיוָנִים שִׁיְהִיו
שְׁרוּיִים בְּתוֹכָם. וְנִלְחָם בָּנוּ – נִבְּאוּ עַל
מָה שְׁכַתוּב ה' יִלְחָם לָכֶם וְגו'. וְעַלָּה מִן
הָאָרֶץ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים
בְּיַד רָמָה.

הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם פְּתוּב, וְנִילּוֹם לֹא הָיָה
בַּמָּרוֹם. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, רֹב מִיָּמָיו
כְּדוֹגְמָתָם בַּמָּרוֹם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, שֵׁר
שְׁלָחָם נִלְקָה בַּתְּחִלָּה, וְאַחֵר כִּדְ שָׂאֵר
אֱלֹהֵיהֶם.

רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, לִקּוֹת אִמָּה
שֶׁל מִצְרַיִם מִמֶּשׁ לֹא הָיָה אֱלֹא בָּיִם,
שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת י"ד) לֹא נִשְׂאֵר בָּהֶם עַד אַחֵד.
וְקוֹדֵם זֶה נַעֲשֶׂה שְׁפָטִים בְּאֱלֹהֵיהֶם. וְעַל

וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לְוִי וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי. (שמות ב') רַבִּי
 אֶלְעָזָר פָּתַח, (שיר השירים א') שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר
 לְשִׁלְמֹה. תֵּנָא, בְּשִׁבְרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
 עוֹלָמוֹ, עָלָה בְּחֶפֶץ לְפָנָיו, וּבָרָא אֶת הַשָּׁמַיִם בְּיָמֵינוּ
 וְהָאָרֶץ בְּשִׁמְאָלוֹ, וְעָלָה בְּחֶפֶץ לְפָנָיו, לְגַהּ הַיּוֹם
 וְהַלֵּילָה. וּבָרָא הַמַּלְאָכִים הַמְּמוֹנִים בְּחֶסֶד, בְּיוֹם.
 (נ"א לומר שִׁירָה בְּיוֹם זְמַן הַחֶסֶד) וּבָרָא הַמַּלְאָכִים הַמְּמוֹנִים
 לומר שִׁירָה בַּלֵּילָה. הָדָא הוּא דְּכֵתִיב, (תהלים מ"ב)
 יוֹמָם יַצֹּה יְי' חֶסֶדוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עָמִי. אֵלֹה מִיָּמִין,
 וְאֵלֹה מִשְּׁמָאל, אֵלֹה מְקַשְׁבִּים שִׁירַת הַיּוֹם, וְאֵלֹה
 מְקַשְׁבִּים שִׁירַת הַלַּיְלָה, שִׁירָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל קְדוּשׁ.
 רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אוֹתָם שְׁאוּמְרִים שִׁירָה בַּלֵּילָה,
 מְקַשְׁבִּים שִׁירָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּיוֹם, הָדָא הוּא
 דְּכֵתִיב, (שיר השירים ח') חֲבֵרִים מְקַשְׁבִּים לְקוּלָּךְ.

לשון הקודש

(תהלים כב) יוֹמָם יַצֹּה ה' חֶסֶדוֹ וּבַלַּיְלָה
 שִׁירָה עָמִי. אֵלֹה מִיָּמִין, וְאֵלֹה מִשְּׁמָאל,
 אֵלֹה מְקַשְׁבִּים שִׁירַת הַיּוֹם, וְאֵלֹה
 מְקַשְׁבִּים שִׁירַת הַלַּיְלָה, שִׁירָתָם שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל קְדוּשׁ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אוֹתָם
 שְׁאוּמְרִים שִׁירָה בַּלֵּילָה, מְקַשְׁבִּים
 שִׁירָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּיוֹם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שיר
 ח) חֲבֵרִים מְקַשְׁבִּים לְקוּלָּךְ.

וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לְוִי וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי.
 רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח, שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר
 לְשִׁלְמֹה. שְׁנִינוּ, בְּשִׁבְרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, עָלָה בְּחֶפֶץ לְפָנָיו, וּבָרָא
 אֶת הַשָּׁמַיִם בְּיָמֵינוּ, וְהָאָרֶץ בְּשִׁמְאָלוֹ,
 וְעָלָה בְּחֶפֶץ לְפָנָיו לְגַהּ הַיּוֹם וְהַלֵּילָה.
 וּבָרָא הַמַּלְאָכִים הַמְּמוֹנִים בְּחֶסֶד בְּיוֹם.
 (לומר שִׁירָה בְּיוֹם, זְמַן הַחֶסֶד) וּבָרָא הַמַּלְאָכִים
 הַמְּמוֹנִים לומר שִׁירָה בַּלֵּילָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כֵּת אַחַת, כְּלוּלָה מִשְׁלֹשׁ כִּתּוּבִים, אוֹמֶרֶת שִׁירָה בְּלִילָה. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (משלי ל"א) וַתָּקֶם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עֲשָׂרָה דְּבָרִים נִבְרָאוּ בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, מִהֶם מִדַּת לַיְלָה, וּמִהֶם מִדַּת יוֹם, וְעַל מִדַּת לַיְלָה כְּתִיב, וַתָּקֶם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (איוב ט"ז) אֲפֹ טָרֶף. וְכְּתִיב, (מיכה ה') וְטָרֶף וְאִין מִצִּיל. וְחָק לְנַעֲרוּתֶיהָ, כְּמָה דְאֵת אָמַר (שמות ט"ו) חָק וּמִשְׁפָּט. (תהלים קמ"ז) חָקֵינוּ וּמִשְׁפָּטֵינוּ. (תהלים פ"א) כִּי חָק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט וְגו'. מִכָּאן שְׁמִדַּת הַדִּין שׁוֹלֶטֶת בְּלִילָה.

וַתִּנָּא, אֵלֹהֵי הָאוֹמְרִים שִׁירָה בְּלִילָה, אֵלֹהֵי הַשָּׁרִים עַל כָּל בַּעֲלֵי שִׁיר. וּכְשִׁפּוֹתֶיהֶן הַחַיִּים שִׁירָה, מוֹסִיפִים הָעֲלִיּוֹנִים כֹּחַ, לְדַעַת

לשון הקודש

(איוב טז) אֲפֹ טָרֶף, וְכְתוּב (מיכה ה) וְטָרֶף וְאִין מִצִּיל. וְחָק לְנַעֲרוּתֶיהָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות טז) חָק וּמִשְׁפָּט. (תהלים קמז) חָקֵינוּ וּמִשְׁפָּטֵינוּ. (שם פא) כִּי חָק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט וְגו'.

מִכָּאן שְׁמִדַּת הַדִּין שׁוֹלֶטֶת בְּלִילָה. וְשֶׁנִּינּוּ, אֵלֹהֵי הָאוֹמְרִים שִׁירָה בְּלִילָה, אֵלֹהֵי הַשָּׁרִים עַל כָּל בַּעֲלֵי שִׁיר. וּכְשִׁפּוֹתֶיהֶן הַחַיִּים שִׁירָה, מוֹסִיפִים

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כֵּת אַחַת, כְּלוּלָה מִשְׁלֹשׁ כִּתּוּבִים, אוֹמֶרֶת שִׁירָה בְּלִילָה. זֶהוּ שְׁכִתּוּב (משלי לא) וַתָּקֶם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עֲשָׂרָה דְּבָרִים נִבְרָאוּ בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, מִהֶם מִדַּת לַיְלָה וּמִהֶם מִדַּת יוֹם, וְעַל מִדַּת לַיְלָה כְּתוּב וַתָּקֶם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר

וּלְהַכִּיר וּלְהַשִּׁיג מַה שֶּׁלֹּא הִשִּׁיגוּ. שָׁמַיִם וָאָרֶץ,
מוֹסִיפִין כַּח בְּהֵאֵי שִׁירָה.

אָמַר רַבִּי נַחֲמִיָּה, אֲשֶׁרִי הַזֹּכֶה לַדַּעַת בָּאוֹתוֹ
שִׁיר, דִּתְנִיָּא הַזֹּכֶה בָּאוֹתוֹ שִׁיר, יֵדַע
בְּעֲנִיָּי הַתּוֹרָה וְהַחֲכָמָה, וַיֵּאָזִין וַיַּחְקֹר וַיּוֹסִיף כַּח
וּגְבוּרָה בְּמָה שֶׁהָיָה, וּבְמָה שֶׁעָתִיד לְהִיּוֹת, וּבְמָה
זָכָה שְׁלֹמֹה לַדַּעַת.

דִּתְנִי רַבִּי שְׁמַעוֹן, דָּוִד עָלָיו הַשָּׁלוֹם, יֵדַע בְּזָה,
וְתַקֵּן שִׁירִים וְתוֹשָׁבְחוֹת הַרְבֵּה, וְרָמַז בָּהֶם
הָעֲתִידוֹת לָבוֹא, וְהוֹסִיף כַּח וּגְבוּרָה בְּרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ.
יֵדַע בְּעֲנִיָּי הַתּוֹרָה וְהַחֲכָמָה, וַאֲזֵן וַחֲקֹר וְהוֹסִיף
כַּח וּגְבוּרָה בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ.

וּשְׁלֹמֹה זָכָה יוֹתֵר בָּאוֹתוֹ הַשִּׁיר, וַיֵּדַע הַחֲכָמָה,
וַאֲזֵן וַחֲקֹר וְתַקֵּן מִשָּׁלִים הַרְבֵּה, וַעֲשֵׂה

לשון הקודש

לדעת.

שְׁשִׁנְיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן, דָּוִד עָלָיו הַשָּׁלוֹם
יֵדַע בְּזָה, וְתַקֵּן שִׁירִים וְתוֹשָׁבְחוֹת הַרְבֵּה,
וְרָמַז בָּהֶם הָעֲתִידוֹת לָבוֹא, וְהוֹסִיף כַּח
וּגְבוּרָה בְּרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ. יֵדַע בְּעֲנִיָּי הַתּוֹרָה
וְהַחֲכָמָה, וַאֲזֵן וַחֲקֹר וְהוֹסִיף כַּח וּגְבוּרָה
בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ.

וּשְׁלֹמֹה זָכָה יוֹתֵר בָּאוֹתוֹ הַשִּׁיר, וַיֵּדַע

הָעֲלִיזִים כַּח לַדַּעַת וּלְהַכִּיר וּלְהַשִּׁיג מַה
שֶּׁלֹּא הִשִּׁיגוּ. שָׁמַיִם וָאָרֶץ מוֹסִיפִים כַּח
בְּשִׁירָה הַזֹּה.

אָמַר רַבִּי נַחֲמִיָּה, אֲשֶׁרִי הַזֹּכֶה לַדַּעַת
בָּאוֹתוֹ שִׁיר. שְׁשִׁנְיָה, הַזֹּכֶה בָּאוֹתוֹ שִׁיר,
יֵדַע בְּעֲנִיָּי הַתּוֹרָה וְהַחֲכָמָה, וַיֵּאָזִין
וַיַּחְקֹר וַיּוֹסִיף כַּח וּגְבוּרָה בְּמָה שֶׁהָיָה
וּבְמָה שֶׁעָתִיד לְהִיּוֹת, וּבְמָה זָכָה שְׁלֹמֹה

סֵפֶר מֵאוֹתוֹ הַשִּׁיר מִמָּוֶשׁ, וְהֵינּוּ דְבָתִּיב, (קהלת ב')
עָשִׂיתִי לִי שָׁרִים וְשָׁרוֹת. כְּלוּמַר, קָנִיתִי לִי לְדַעַת
שִׁיר, מֵאוֹתָן הַשִּׁירִים הָעֲלִיּוֹנִים, וְאֲשֶׁר תַּחְתָּם.
וְהֵינּוּ דְבָתִּיב, שִׁיר הַשִּׁירִים, כְּלוּמַר, שִׁיר, שֶׁל
אוֹתָם שָׁרִים שֶׁל מַעְלָה. שִׁיר, שְׂכוּלָל כָּל עֲנִינֵי
הַתּוֹרָה וְהַחֲכָמָה, וְכֹחַ וְגִבּוּרָה, בְּמַה שֶּׁהָיָה, וְעַתִּיד
לְהִיזוֹת, שִׁיר שֶׁהַשָּׁרִים שֶׁל מַעְלָה מְשׁוֹרְרִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵלּוּ הַשָּׁרִים, עָמְדוּ, עַד שֶׁנּוֹלַד
לִּי, אֲבָל מִשְׁנּוֹלַד לִּי וְאֵילָךְ אָמְרוּ שִׁיר.
בֵּינוֹן שֶׁנּוֹלַד מֹשֶׁה וְנִמְשָׁח אַהֲרֹן, וְנִתְקַדְּשׁוּ הַלְלוּיִם,
נִשְׁלַם הַשִּׁיר, וְעָמְדוּ עַל מִשְׁמְרוֹתָם.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁנּוֹלַד לִּי, פָּתַחוּ
לְמַעְלָה וְאָמְרוּ, (שִׁיר הַשִּׁירִים ה') מִי יִתְנַךְ כָּאֵח
לִי יוֹנֵק שְׂדֵי אִמִּי (דף י"ט ע"א) אֲמַצְאָךְ בַּחוּץ אֶשְׁקֹךְ גַּם

לשון הקודש

מַעְלָה מְשׁוֹרְרִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵלּוּ הַשָּׁרִים עָמְדוּ עַד
שֶׁנּוֹלַד לִי, אֲבָל מִשְׁנּוֹלַד לִי וְאֵילָךְ
אָמְרוּ שִׁיר. בֵּינוֹן שֶׁנּוֹלַד מֹשֶׁה וְנִמְשָׁח
אַהֲרֹן וְנִתְקַדְּשׁוּ הַלְלוּיִם, נִשְׁלַם הַשִּׁיר,
וְעָמְדוּ עַל מִשְׁמְרוֹתָם.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁנּוֹלַד
לִי, פָּתַחוּ לְמַעְלָה וְאָמְרוּ, (שִׁיר ח) מִי יִתְנַךְ
כָּאֵח לִי יוֹנֵק שְׂדֵי אִמִּי אֲמַצְאָךְ בַּחוּץ

הַחֲכָמָה, וְאֵזֶן וְחֶקֶר וְתִקּוֹן מְשָׁלִים הִרְבֵּה,
וְעָשָׂה סֵפֶר מֵאוֹתוֹ הַשִּׁיר מִמָּוֶשׁ, וְהֵינּוּ
שְׂכָתוֹב (קהלת ב) עָשִׂיתִי לִי שָׁרִים וְשָׁרוֹת.
כְּלוּמַר, קָנִיתִי לִי לְדַעַת שִׁיר מֵאוֹתָם
הַשִּׁירִים הָעֲלִיּוֹנִים, וְאֲשֶׁר תַּחְתָּם. וְהֵינּוּ
שְׂכָתוֹב שִׁיר הַשִּׁירִים, כְּלוּמַר, שִׁיר שֶׁל
אוֹתָם שָׁרִים שֶׁל מַעְלָה. שִׁיר שְׂכוּלָל כָּל
עֲנִינֵי הַתּוֹרָה וְהַחֲכָמָה וְכֹחַ וְגִבּוּרָה בְּמַה
שֶׁהָיָה וְעַתִּיד לְהִיזוֹת. שִׁיר שֶׁהַשָּׁרִים שֶׁל

לֹא יָבוּזוּ לִי. בֵּינוֹן שְׂיֵצְאוּ מִשְׁבֵּט לְוֵי הַמְּשֻׁרְרִים שֶׁל
מִטָּה, וְנִתְקַדְּשׁוּ בּוֹלָם, וְעָמְדוּ עַל מִשְׁמְרוֹתָם,
וְנִתְקַדְּשׁוּ אֱלֹה לְנוֹכַח אֱלֹה, חֲבָרִים בְּאַחַד,
וְהָעוֹלָמוֹת אַחַד, וּמִלֵּךְ אַחַד שׁוֹכֵן עֲלֵיהֶם, בָּא
שְׁלֹמֹה, וְעָשָׂה סֵפֶר מֵאוֹתוֹ שִׁיר שֶׁל אוֹתָם שָׂרִים,
וְנִסְתָּם הַחֲכָמָה בּוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לָמָּה נִקְרָאוּ הַשָּׂרִים שֶׁל מִטָּה
לְוִיִּים, עַל שְׁנָלוּיִם וְנִחְבָּרִים לְמַעַלָּה בְּאַחַד.
וְהַשְׁוִימֵעַ, נִלְוָה וְנִדְבָק נִפְשׁוֹ לְמַעַלָּה. וְעַל כֵּן
אָמְרָה לָאָה, (בראשית כ"ט) יִלְוֶה אִישִׁי אֵלַי. רַבִּי תַנְחוּם
אָמַר, שְׁבַבֵּל נִלְוָה זָרַע לְוֵי עַם הַשְּׂכִינָה, בְּמִשָּׁה
וְאַהֲרֹן וּמִרְיָם, וּבְכָל זָרַעוֹ אַחֲרֵיוֹ, וְהֵם הַנְּלוּיִם אֶל
ה' לְשָׂרְתוֹ.

תָּא חַזִּי, בְּשַׁעָה שְׁעָמְדוֹ הַמְּשֻׁרְרִים לְמַעַלָּה, לֹא

לשון הקודש

שֶׁל מִטָּה לְוִיִּים? עַל שְׁנָלוּיִם וְנִחְבָּרִים
לְמַעַלָּה בְּאַחַד, וְהַשְׁוִימֵעַ נִלְוָה וְנִדְבָק
נִפְשׁוֹ לְמַעַלָּה. וְעַל כֵּן אָמְרָה לָאָה (בראשית
כ"ט) יִלְוֶה אִישִׁי אֵלַי. רַבִּי תַנְחוּם אָמַר,
שְׁבַבֵּל נִלְוָה זָרַע לְוֵי עַם הַשְּׂכִינָה, בְּמִשָּׁה
וְאַהֲרֹן וּמִרְיָם, וּבְכָל זָרַעוֹ אַחֲרֵיוֹ, וְהֵם
הַנְּלוּיִם אֶל ה' לְשָׂרְתוֹ.

בֹּא רָאָה, בְּשַׁעָה שְׁעָמְדוֹ הַמְּשֻׁרְרִים

אֲשָׁקֵד גַּם לֹא יָבוּזוּ לִי. בֵּינוֹן שְׂיֵצְאוּ מִשְׁבֵּט
לְוֵי הַמְּשֻׁרְרִים שֶׁל מִטָּה, וְנִתְקַדְּשׁוּ כָלֶם
וְעָמְדוּ עַל מִשְׁמְרוֹתָם, וְנִתְקַדְּשׁוּ אֱלֹה
לְנוֹכַח אֱלֹה, חֲבָרִים בְּאַחַד, וְהָעוֹלָמוֹת
אַחַד, וּמִלֵּךְ אַחַד שׁוֹכֵן עֲלֵיהֶם – בָּא
שְׁלֹמֹה, וְעָשָׂה סֵפֶר מֵאוֹתוֹ שִׁיר שֶׁל
אוֹתָם שָׂרִים, וְנִסְתָּם הַחֲכָמָה בּוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לָמָּה נִקְרָאוּ הַשָּׂרִים

עָמְדוּ עַל מִשְׁמֶרֶתָם, עַד שֶׁנּוֹלְדוּ שְׁלֹשָׁה הָאֲחִים:
 מֹשֶׁה, אֶהֱרֹן, וּמֹרְיָם. תִּינַח מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, מֹרְיָם לָמָּה.
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הֲדָא הוּא דְבִתְיָב, (קהלת ב') וְשָׂרוּת.
 בְּמָה דַּאתְּ אָמַר, (שמות ט"ו) וַתֵּעַן לָהֶם מֹרְיָם.

תַּאֲנֵא, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁנּוֹלַד לָיוּ, נִטְלוּ הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וּבִחְרוּ מִכָּל אֶחָיו וְהוֹשִׁיבוּ
 בְּאַרְצָן, וְהוֹלִיד לְקָהֳת, וְקָהֳת הוֹלִיד לְעֶמְרָם, וְהוּא
 הוֹלִיד לְאַהֲרֹן וּמֹרְיָם. פִּירֵשׁ מֵאֲשֶׁתּוֹ, וְהִחְזִירָהּ,
 בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָיוּ הַמְּשׁוֹרְרִים שֶׁל מַעֲלָה עוֹמְדִים
 וּמְשׁוֹרְרִים, גָּעַר בָּהֶם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִשְׁתַּבַּח
 הַשִּׁיר, עַד שֶׁנָּטָה קוֹ יְמִינוֹ, וְהוֹשִׁיט לְעֶמְרָם.

מָאִי טַעְמָא נִקְרָא עֶמְרָם. שִׁינְא מִמֶּנּוּ עִם רֵם עַל
 כָּל רָמִים, וְלֹא נִזְכַּר שְׁמוֹ. מָאִי טַעְמָא לֹא
 נִזְכַּר שְׁמוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר בְּשֵׁם רַבִּי אֲבָהוּ, מִפְּנֵי

לשון הקודש

וּמֹרְיָם. פִּירֵשׁ מֵאֲשֶׁתּוֹ, וְהִחְזִירָהּ. בְּאוֹתָהּ
 שָׁעָה הָיוּ הַמְּשׁוֹרְרִים שֶׁל מַעֲלָה עוֹמְדִים
 וּמְשׁוֹרְרִים. גָּעַר בָּהֶם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְנִשְׁתַּבַּח הַשִּׁיר, עַד שֶׁנָּטָה קוֹ יְמִינוֹ
 וְהוֹשִׁיט לְעֶמְרָם.

מָה הַטַּעַם נִקְרָא עֶמְרָם? שִׁינְא מִמֶּנּוּ עִם
 רֵם עַל כָּל רָמִים, וְלֹא נִזְכַּר שְׁמוֹ. מָה
 הַטַּעַם לֹא נִזְכַּר שְׁמוֹ? רַבִּי יְהוּדָה אָמַר
 בְּשֵׁם רַבִּי אֲבָהוּ, מִפְּנֵי שֶׁבִצְנָעָה הִלָּךְ,

לַמַּעֲלָה, לֹא עָמְדוּ עַל מִשְׁמֶרֶתָם עַד
 שֶׁנּוֹלְדוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲחִים: מֹשֶׁה, אֶהֱרֹן
 וּמֹרְיָם. מִילָא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, מֹרְיָם לָמָּה?
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֶהוּ שִׁכְתּוֹב וְשָׂרוּת, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (שמות טו) וַתֵּעַן לָהֶם מֹרְיָם.

שִׁנְיָנוּ, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁנּוֹלַד לָיוּ, נִטְלוּ
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבִחְרוּ מִכָּל אֶחָיו
 וְהוֹשִׁיבוּ בְּאַרְצָן, וְהוֹלִיד לְקָהֳת, וְקָהֳת
 הוֹלִיד לְעֶמְרָם, וְהוּא הוֹלִיד לְאַהֲרֹן

שְׁבַצְנָעָא הִלֵּךְ, וּבְצַנְעָא חֲזַר לְאַשְׁתּוֹ, בְּדִי שְׁלֹא
יִבִּירוּ בּוֹ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיֵּלֶךְ אִישׁ, וְלֹא נֶאֱמַר
וַיֵּלֶךְ עִמָּרָם בְּפֶרְהֶסְיָא. וַיִּקַּח אֶת בֵּת לִוִּי, אֵף הִיא
בְּצַנְעָא חֲזָרָה, וְלֹא נִזְכָּר שְׁמָהּ.

וַיֵּלֶךְ אִישׁ. רַבִּי אֲבָהוּ אָמַר, וַיֵּלֶךְ אִישׁ, זֶה
גְּבִרְיָאֵל. דְּכְּתִיב, (דניאל ט') וְהָאִישׁ גְּבִרְיָאֵל.
שֶׁהֵלֶךְ הוּא וְהַחֲזִירָה לְעִמָּרָם. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר,
עִמָּרָם מִמָּשׁ הָיָה, וְלֹא נִזְכָּר שְׁמוֹ, מִפְּנֵי
שֶׁהִלִּיכָה זֹו לֹא הִיָּתָה מִמֶּנּוּ לְהַזְדוּנוֹג לְאַשְׁתּוֹ,
אֶלָּא מִלְמַעְלָה.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בְּאַהֲרֹן וּמִרְיָם לֹא נֶאֱמַר זִיוּנוֹ
יָאֲבָתָם בַּתּוֹרָה, וּבְמִשָּׁה כְּתִיב וַיִּקַּח אֶת בֵּת
לִוִּי, לְהַזְדוּנוֹת, שֶׁהַשְּׂכִינָה נִקְרְאת עַל שֵׁם לִוִּי. וְלֹא
הָיָה עִמָּרָם רְאוּי לְהוֹלִיד לְמִשָּׁה, עַד שֶׁנִּטְלַח חֵלֶק
בַּשְּׂכִינָה, וְהוֹלִיד לְמִשָּׁה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיִּקַּח

לשון הקודש

מִפְּנֵי שֶׁהִלִּיכָה זֹו לֹא הִיָּתָה מִמֶּנּוּ לְהַזְדוּנוֹג
לְאַשְׁתּוֹ, אֶלָּא מִלְמַעְלָה.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בְּאַהֲרֹן וּמִרְיָם לֹא
נֶאֱמַר זִיוּנוֹ אֲבוֹתָם בַּתּוֹרָה, וּבְמִשָּׁה כְּתוּב
וַיִּקַּח אֶת בֵּת לִוִּי, לְהַזְדוּנוֹת שֶׁהַשְּׂכִינָה
נִקְרְאת עַל שֵׁם לִוִּי. וְלֹא הָיָה עִמָּרָם רְאוּי
לְהוֹלִיד לְמִשָּׁה, עַד שֶׁנִּטְלַח חֵלֶק בַּשְּׂכִינָה,
וְהוֹלִיד לְמִשָּׁה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַיִּקַּח אֶת בֵּת

וּבְצַנְעָה חֲזַר לְאַשְׁתּוֹ, בְּדִי שְׁלֹא יִבִּירוּ בּוֹ.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַיֵּלֶךְ אִישׁ, וְלֹא נֶאֱמַר וַיֵּלֶךְ
עִמָּרָם, בְּפֶרְהֶסְיָא. וַיִּקַּח אֶת בֵּת לִוִּי, אֵף
הִיא בְּצַנְעָה חֲזָרָה, וְלֹא נִזְכָּר שְׁמָהּ.

וַיֵּלֶךְ אִישׁ. רַבִּי אֲבָהוּ אָמַר, וַיֵּלֶךְ אִישׁ זֶה
גְּבִרְיָאֵל, שְׁכָתוֹב (דניאל ט') וְהָאִישׁ גְּבִרְיָאֵל.
שֶׁהֵלֶךְ הוּא וְהַחֲזִירָה לְעִמָּרָם. רַבִּי יְהוּדָה
אָמַר, עִמָּרָם מִמָּשׁ הָיָה, וְלֹא נִזְכָּר שְׁמוֹ

אֶת בֵּת לְוִי. וּלְפִיכָךְ כְּתִיב, (שמות ב') וַתֵּרָא אוֹתוֹ בִּי
טוֹב הוּא.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, זָכָה עֲמָרָם שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ בֶן,
שְׂזֻכָּה לְקוֹל גָּדוֹל, דְּכְתִיב, (שמות י"ט) וַהֲאֱלֹהִים
יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל. וְעֲמָרָם זָכָה לְבֵת קוֹל, דְּכְתִיב וַיִּקַּח
אֶת בֵּת לְוִי. כְּלוּמַר, בֵּת קוֹל. וּלְפִיכָךְ כְּתִיב וַיִּלָּךְ.
כְּלוּמַר, שֶׁהָלָךְ לְמִדְרַגָּה זוֹ. תֵּאנָא, כְּשֶׁנּוֹלַד מִשָּׁה,
יִיחַד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמוֹ עָלָיו, דְּכְתִיב וַתֵּרָא
אוֹתוֹ בִּי טוֹב הוּא. וְכְתִיב, (תהלים קמ"ה) טוֹב ה' לְכָל.
וְכְתִיב, (תהלים ל"ד) טַעֲמֻ וּרְאוּ בִּי טוֹב ה'.

וַיְהִי בַּיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם. (שמות ב') רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
דִּסְכָּנִין אָמַר, וַיְהִי בַּיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם,
סוֹף גְּלוּתָם הָיָה, שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְשׁוּעָבְדִים בְּכָל
עֲבוּדָה. בַּיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם, שֶׁהָיוּ רַבִּים לְיִשְׂרָאֵל
בְּמִצְרַיִם, וּבִיּוֹן שְׁנֵשִׁתְלֵם קֶץ גְּלוּתָם, מֶה כְּתִיב,

לשון הקודש

כְּשֶׁנּוֹלַד מִשָּׁה, יִיחַד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שְׁמוֹ עָלָיו, שֶׁכְּתוּב וַתֵּרָא אוֹתוֹ בִּי טוֹב
הוּא, וְכְתוּב (תהלים קמט) טוֹב ה' לְכָל, וְכְתוּב
טַעֲמֻ וּרְאוּ בִּי טוֹב ה'.

וַיְהִי בַּיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
מִסְכָּנִין אָמַר, וַיְהִי בַּיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם –
סוֹף גְּלוּתָם הָיָה, שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְשׁוּעָבְדִים
בְּכָל עֲבוּדָה. בַּיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם – שֶׁהָיוּ

לְוִי. וּלְפִיכָךְ כְּתוּב וַתֵּרָא אוֹתוֹ בִּי טוֹב
הוּא.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, זָכָה עֲמָרָם שֶׁיֵּצֵא
מִמֶּנּוּ בֶן שְׂזֻכָּה לְקוֹל גָּדוֹל, שֶׁכְּתוּב (שמות
י"ט) וַהֲאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל. וְעֲמָרָם זָכָה
לְבֵת קוֹל, שֶׁכְּתוּב וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְוִי,
כְּלוּמַר בֵּת קוֹל. וּלְפִיכָךְ כְּתוּב וַיִּלָּךְ,
כְּלוּמַר, שֶׁהָלָךְ לְמִדְרַגָּה זוֹ. שְׁנִינּוּ,

וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם. מָאי טַעְמָא. שְׁהוֹרֵד שַׁר
מִצְרַיִם מִמַּעַלְתּוֹ, וְנָפַל מִגְּאוֹתּוֹ. וְכִיּוֹן שֶׁנָּפַל מֶלֶךְ
מִצְרַיִם, שֶׁהוּא שַׁר שְׁלֵהֵן, זָכַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְיִשְׂרָאֵל, וְשָׁמַע תְּפִלָּתָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בָּא וּרְאֵה שְׂכָךְ הוּא, שְׂכָל זְמַן
שֶׁהַשַּׁר שְׁלָהֶם נִתְּנָה לוֹ שְׂרָרָה עַל יִשְׂרָאֵל,
לֹא נִשְׁמַע צַעֲקָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּיּוֹן שֶׁנָּפַל הַשַּׁר
שְׁלָהֶם, כְּתִיב וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וּמִיד וַיֵּאָנְחוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבוּדָה וַיִּזְעְקוּ וַתַּעַל שׁוֹעֲתָם אֶל
הָאֱלֹהִים. שָׁעַר אוֹתָהּ שָׁעָה לֹא נִעְנֶה בְּצַעֲקָתָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בָּא וּרְאֵה רַחֲמָנוּתוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, כְּשֶׁהוּא מְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל, כּוֹפֶה
לְמִדַּת הַדִּין, וּמוֹרִידָהּ, וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם. וְהֵינּוּ דִתְנִין,
שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹרִיד שְׁתֵּי דְמַעּוֹת לַיָּם

לשון הקודש

יִשְׂרָאֵל. כִּיּוֹן שֶׁנָּפַל הַשַּׁר שְׁלָהֶם, כְּתוּב
וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וּמִיד – וַיֵּאָנְחוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבוּדָה וַיִּזְעְקוּ וַתַּעַל שׁוֹעֲתָם
אֶל הָאֱלֹהִים. שָׁעַר אוֹתָהּ שָׁעָה לֹא נִעְנֶה
בְּצַעֲקָתָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בָּא וּרְאֵה רַחֲמָנוּתוֹ
שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּשֶׁהוּא מְרַחֵם עַל
יִשְׂרָאֵל, כּוֹפֶה לְמִדַּת הַדִּין וּמוֹרִידָהּ
וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם, וְהֵינּוּ שְׁשִׁנֵּי שֶׁהַקְדוּשׁ

רַבִּים לְיִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם. וְכִיּוֹן שֶׁנִּשְׁתַּלַּם
קִיָּן גְּלוּתָם מַה כְּתוּב? וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם.
מַה הַטַּעַם? שְׁהוֹרֵד שַׁר מִצְרַיִם מִמַּעַלְתּוֹ
וְנָפַל מִגְּאוֹתּוֹ. וְכִיּוֹן שֶׁנָּפַל מֶלֶךְ מִצְרַיִם,
שֶׁהוּא שַׁר שְׁלָהֶם, זָכַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַע תְּפִלָּתָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בָּא וּרְאֵה שְׂכָךְ הוּא,
שְׂכָל זְמַן שֶׁהַשַּׁר שְׁלָהֶם נִתְּנָה לוֹ שְׂרָרָה
עַל יִשְׂרָאֵל, לֹא נִשְׁמַע צַעֲקָתָם שֶׁל

הַגָּדוֹל. מֵאֵן אֵינּוֹן שְׁתֵּי דְמַעוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא (דף י"ט ע"ב) מִלָּא בְּרִירָא הִיא, דִּהָא אָמַר לִיה לְאוּבָא טַמְיָא, דִּהְיֹה כְּדִיב, וּמִלּוּחֵי כְּדִיבָן.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לֹא בְּתַר אוּבָא טַמְיָא אֶזְלִינָן, דְּבְרִירָא דְּמִלָּה הוּא, דִּתְנָן, בַּעֲשָׂרָה כְּתָרֵי מִלָּבָא, אֵית תְּרִין דְּמַעֲיִן לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְהֵן שְׁתֵּי מִדּוֹת דִּין, שְׁהֲדִין בָּא מִשְׁתִּיחָן, כְּמַה דְּאֵת אָמַר, (ישעיה נ"א) שְׁתֵּי הֵנָּה קוֹרְאֵתִיד. וּכְשֶׁהֲקָדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא זוֹכֵר אֶת בְּנָיו, הוּא מוֹרִיד אוֹתָם לַיָּם הַגָּדוֹל, שֶׁהוּא יָם הַחֲכָמָה לְהַמְתִּיקָן, וְהוֹפֵךְ מִדַּת הַדִּין לְמִדַּת רַחֲמִים, וּמְרַחֵם עַלֵּיהֶן. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁתֵּי דְמַעוֹת, שְׁמֵהֶם בָּאִים הַדְּמַעוֹת, מֵהֶם בָּא תְּדִין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה כְּתִיב, (שמות י"ד) וְהֵנָּה מַצְרִים נֹסֵעַ

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

שְׁהֲדִין בָּא מִשְׁתִּיחָן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נא) שְׁתֵּי הֵנָּה קוֹרְאֵתִיד. וּכְשֶׁהֲקָדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא זוֹכֵר אֶת בְּנָיו, הוּא מוֹרִיד אוֹתָם לַיָּם הַגָּדוֹל, שֶׁהוּא יָם הַחֲכָמָה, לְהַמְתִּיקָן, וְהוֹפֵךְ מִדַּת הַדִּין לְמִדַּת הַרַחֲמִים וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁתֵּי דְמַעוֹת, שְׁמֵהֶן בָּאוֹת הַדְּמַעוֹת, מֵהֶן בָּא תְּדִין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתוּב (שמות יד) וְהֵנָּה מַצְרִים נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם. וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֶה

כְּרוּךְ הוּא מוֹרִיד שְׁתֵּי דְמַעוֹת לַיָּם הַגָּדוֹל. מֵהֶם אוֹתָם שְׁתֵּי דְמַעוֹת? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא דְכָר כְּרוּר מַה הֵם, שְׁחָרִי אָמַר לוֹ לְאוּבָא עֲצָמוֹת, שְׁחָרִי מִשְׁקָר וּנְדָבְרִיו שְׁקָרִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לֹא הוֹלֵכִים אַחֲרָא אוּבָא עֲצָמוֹת, שְׁכָרוֹר הַדְּכָר הוּא, שֶׁשְׁנִינּוּ, בַּעֲשָׂרָה כְּתָרֵי הַמִּלָּךְ יֵשׁ שְׁתֵּי דְמַעוֹת לְקָדוּשׁ-כְּרוּךְ-הוּא, וְהֵן שְׁתֵּי מִדּוֹת דִּין,

אֲחֵרֵיהֶם. וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי זֶה שֵׁר שֶׁל מִצְרִים הוּא,
וְאֵת אֲמֶרֶת וַיָּמַת מֶלֶךְ מִצְרַיִם, זֶה שֵׁר שֶׁל מִצְרַיִם.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָאִי מֶלֶךְ קָא מְסִייעַ לְהֵיחֹא
דְּלַעִילָא, כְּתִיב הֶכָּא וְהִנֵּה מִצְרַיִם, וְכְתִיב הָתָם
וַיָּמַת מֶלֶךְ מִצְרַיִם. מְלִמֵּד דְּעִכְשָׁיו לֹא הָיָה מֶלֶךְ,
דְּהוֹרִידוּהוּ מִגְּדוּלָתוֹ. וְלִפְיֵךְ כְּתִיב, וְהִנֵּה מִצְרַיִם,
וְלֹא כְתִיב מֶלֶךְ מִצְרַיִם. וּמָה דְאָמַר וַיָּמַת. כְּמָה
דְּאֵת אָמַר (שְׁמוֹת ד') בִּי מִתּוֹ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמְּבַקְשִׁים
אֶת נַפְשִׁי.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, בֹּא וּרְאֵה, כָּל
מַלְכֵי מִצְרַיִם פְּרַעֲהַ שְׁמָם. וּבְכָאן לֹא נֶאֱמַר
אֱלָא מֶלֶךְ מִצְרַיִם סָתָם. וּבְמִקְוֹמוֹ פְּרַעֲהַ, וְהוּא
פְּרַעֲהַ מִמָּשׁ. תָּא חַוִּי, בְּעוֹד דְּאִית שׁוֹלְטָנוּתָא
דְּלַעִילָא, אִית שׁוֹלְטָנוּתָא בְּעַמָּא דְּלִתְתָּא, אֲתַעְדִּי
שׁוֹלְטָנוּתָא דְּלַעִילָא, אֲתַעְדִּי שׁוֹלְטָנוּתָא דְּלִתְתָּא.

לשון הקודש

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁם ד') בִּי מִתּוֹ כָּל הָאֲנָשִׁים
הַמְּבַקְשִׁים אֶת נַפְשִׁי.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, בֹּא
רְאֵה, כָּל מַלְכֵי מִצְרַיִם פְּרַעֲהַ שְׁמָם,
וּבְכָאן לֹא נֶאֱמַר אֱלָא מֶלֶךְ מִצְרַיִם סָתָם.
וּבְמִקְוֹמוֹ פְּרַעֲהַ, וְהוּא פְּרַעֲהַ מִמָּשׁ. בֹּא
רְאֵה, בְּעוֹד שֵׁישׁ שְׁלִטוֹן שְׁלִמְעֵלָה, יֵשׁ
שְׁלִטוֹן בְּעַם שְׁלִמְעֵלָה. כְּשֶׁהֱעִבֵּר הַשְׁלִטוֹן

שֵׁר שֶׁל מִצְרַיִם הוּא, וְאֵתָּה אֲמֶרֶת וַיָּמַת
מֶלֶךְ מִצְרַיִם זֶה שֵׁר שֶׁל מִצְרַיִם?! אָמַר
רַבִּי יִצְחָק, הִדְבָּר הַזֶּה מְסִיעַ לְאוֹתוֹ
שְׁלִמְעֵלָה. כְּתוּב כָּאן וְהִנֵּה מִצְרַיִם,
וְכְתוּב שֵׁם וַיָּמַת מֶלֶךְ מִצְרַיִם. מְלִמֵּד
שְׁעִכְשׁוֹ לֹא הָיָה מֶלֶךְ, שֶׁהוֹרִידוּהוּ
מִגְּדוּלָתוֹ, וְלִפְיֵךְ כְּתוּב וְהִנֵּה מִצְרַיִם וְלֹא
כְּתוּב מֶלֶךְ מִצְרַיִם. וּמָה שֶׁאָמַר וַיָּמַת,

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב (זכריה י"ד) **הִנֵּה יוֹם בָּא לִיְיָ**
וְגו' וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יִנְדַּע לִיְיָ וְגו'. וְכִי
 שָׂאָר יוֹמִין לֹא אֵינּוֹן דִּילִיָּה. אֱלֹא אָמַר רַבִּי אַבָּא,
 מִלְּמַד, שֶׁשָּׂאָר הַיָּמִים, נִתְּנִים לְשָׂרִים, וְאוֹתוֹ יוֹם,
 אֵינּוּ שֶׁל הַשָּׂרִים, אֱלֹא שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּדִי
 לַעֲשׂוֹת דִּין בְּעוֹבְדֵת בּוֹכְבִּים וּמִזְלוֹת. מִפְּנֵי
 שֶׁבְּאוֹתוֹ יוֹם, יִפְּלוּ כָּל הַשָּׂרִים מִמַּעַלְתָּם. וְעַל דָּא
 כְּתִיב, (ישעיה ב') **וְנִשְׁגַּב ה' לְבַדּוֹ בַּיּוֹם הַהוּא.** שְׂאוֹתוֹ
 יוֹם לֹא יִהְיֶה מַעַלָּה לְשָׂרִים.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּשֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה דִין
בַּשָּׂרִים שֶׁל מַעַלָּה, מֶה כְּתִיב, (ישעיה ל"ד) **כִּי**
רוּתָה בַּשָּׁמַיִם חֲרָבִי. וְכִי חֲרָב אֵית לִיְיָ. אֱלֹא
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק, חֲרָב אֵית לִיָּה, דְּכְתִיב, (ישעיה ל"ד)
 חֲרָב לִיְיָ מִלְּאָה דָם. וְכְתִיב (ישעיה ס"ו) **וּבַחֲרָבוֹ אֵת**
כָּל בָּשָׂר.

לשון הקודש

מִפְּנֵי שֶׁבְּאוֹתוֹ יוֹם יִפְּלוּ כָּל הַשָּׂרִים
 מִמַּעַלְתָּם, וְעַל זֶה כְּתוּב וְנִשְׁגַּב ה' לְבַדּוֹ
 בַּיּוֹם הַהוּא, שְׂאוֹתוֹ יוֹם לֹא יִהְיֶה מַעַלָּה
 לְשָׂרִים.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּשֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
עוֹשֶׂה דִין בַּשָּׂרִים שֶׁל מַעַלָּה, מֶה כְּתוּב?
 (ישעיה לד) **כִּי רוּתָה בַּשָּׁמַיִם חֲרָבִי.** וְכִי חֲרָב
 יֵשׁ לָהּ? אֱלֹא, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, חֲרָב יֵשׁ

שֶׁל מַעַלָּה, מַעַבְרַת הַשְּׁלֵמֹן שְׁלֵמָתָה.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתוּב (זכריה יד) **הִנֵּה יוֹם**
בָּא לָהּ וְגו' וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יִנְדַּע לָהּ
וְגו'. וְכִי שָׂאָר הַיָּמִים אֵינָם שְׁלוֹ? אֱלֹא,
אָמַר רַבִּי אַבָּא, מִלְּמַד שֶׁשָּׂאָר הַיָּמִים
נִתְּנִים לְשָׂרִים, וְאוֹתוֹ יוֹם אֵינּוּ שֶׁל
הַשָּׂרִים, אֱלֹא שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּדִי
לַעֲשׂוֹת דִּין בְּעוֹבְדֵי בּוֹכְבִּים וּמִזְלוֹת,

אָמַר רַבִּי אֲבָא, הַחֶרֶב הַזֶּה הוּא הַדִּין שְׁעוֹשֶׂה, דְּכְתִיב, (דברי הימים א', כ"א) וַיֵּרָא אֶת מַלְאָךְ ה' עוֹמֵד בֵּין הָאָרֶץ וּבֵין הַשָּׁמַיִם וַחֲרָבוֹ שְׁלוּפָה בִּידוֹ. וְכִי חָרַב שְׁלוּפָה הָיְתָה בְּיַד הַמַּלְאָךְ, אֵלָּא, שֶׁהָיְתָה הָרְשׁוּת נְתוּנָה בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת דִּין.

וְהָא אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, אָמַר לִי מַלְאָךְ הַמָּוֶת, אִי לָאו דְּחֵיִסְנָא לִיקָרָא דְּבְרִייתָא, פֶּרַעְנָא לְחוּ בֵּית הַשְּׁחִיטָה, כְּבַהֲמָה. אָמַר רַבִּי אֲבָא, כֹּלָּא מְשׁוּם דְּאִתִּיחִיב רִשׁוּתָא בִּידֵיהּ, לְמַעַבְדַּ גִּמְר דִּינָא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (יהושע ה') וַחֲרָבוֹ שְׁלוּפָה בִּידוֹ, הָרְשׁוּת נְתוּנָה בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת דִּין. אִי הָכִי מָאִי (דברי הימים א', כ"א) וַיָּשֶׁב חֲרָבוֹ אֶל נִדְנָה. אָמַר רַבִּי אֲבָא, שְׁנַחֲזֹר הַדִּין לְבַעַל הַדִּין, וְהָרְשׁוּת לְמִי שֶׁהָרְשׁוּת שְׁלוֹ.

לשון הקודש

מַלְאָךְ הַמָּוֶת, אִם לֹא שְׁאֵנִי חָס עַל כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת, אִפְרַע לָהֶם אֶת בֵּית הַשְּׁחִיטָה כְּבַהֲמָה. אָמַר רַבִּי אֲבָא, הַכֹּל מְשׁוּם שְׁנַתֵּן רִשׁוּת בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת גִּמְר דִּין. וְהוּא שְׁכֵתוֹב (יהושע ה) וַחֲרָבוֹ שְׁלוּפָה בִּידוֹ. הָרְשׁוּת נְתוּנָה בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת דִּין. אִם כֵּן, מָה זֶה וַיָּשֶׁב חֲרָבוֹ אֶל נִדְנָה? אָמַר רַבִּי אֲבָא, שְׁנַחֲזֹר הַדִּין לְבַעַל הַדִּין, וְהָרְשׁוּת לְמִי שֶׁהָרְשׁוּת שְׁלוֹ.

לוֹ, שְׁכֵתוֹב חֶרֶב לְה' מַלְאָךְ דָּם, וְכֵתוֹב וּבְחֲרָבוֹ אֶת כָּל בָּשָׂר.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, הַחֶרֶב הַזֶּה הוּא הַדִּין שְׁעוֹשֶׂה, שְׁכֵתוֹב (דברי הימים-א כא) וַיֵּרָא אֶת מַלְאָךְ ה' עוֹמֵד בֵּין הָאָרֶץ וּבֵין הַשָּׁמַיִם וַחֲרָבוֹ שְׁלוּפָה בִּידוֹ. וְכִי חָרַב שְׁלוּפָה הָיְתָה בְּיַד הַמַּלְאָךְ? אֵלָּא שֶׁהָיְתָה הָרְשׁוּת נְתוּנָה בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת דִּין.

וַחֲרִי אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, אָמַר לִי

וַיֵּאָנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּתְאַנְחוּ לֹא כְּתִיב, אֶלֶּא
וַיֵּאָנְחוּ, בְּלוֹמַר, נִתְאַנְחוּ (ס"א הַאֲנִיחוּ) לוֹ
לְמַעַלָּה (ס"א בְּלוֹמַר נִאָּנְחוּ לְמַטָּה) שֶׁהֵאָנְחָה הָיְתָה
בְּשִׁבְלֵם לְמַעַלָּה.

רַבִּי בְּרַכְיָה אָמַר, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּלַעֲיֵלָא הָווּ, וּמֵאֵן
אֵינֻן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אֵינֻן דְּאִתְקְרוּן בְּנֵי
פּוֹלְחָנָא. בְּלוֹמַר, אוֹתָם שֶׁהֵם מִן הָעֲבוּדָה שֶׁל
מַעַלָּה. וְתַעַל שְׁוַעְתָּם אֶל הָאֱלֹהִים, שְׁעַד אוֹתָהּ
שַׁעָה לֹא עָלְתָה שְׁוַעְתָּם לְפָנָיו.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק בַּד עָבִיד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּינָא
בְּפִמְלִיָּא שֶׁל מַעַלָּה, תְּהוּא דִּינָא מָאִי הָיוּ.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַעֲבֵר לָהּ בְּתֵהוּא נִהַר דִּינִינֹר,
וְאֶעֱבֵר לוֹן מִשּׁוֹלְטָנִיחוֹן, וּמִנִּי שׁוֹלְטָנִין אַחֲרָנִין
דְּשָׂאָר עַמּוּיִן. אָמַר לִיה וְהָא כְּתִיב (תהלים ק"ד) מִשְׁרָתִיו

לשון הקודש

הָאֱלֹהִים, שְׁעַד אוֹתָהּ שַׁעָה לֹא עָלְתָה
שְׁוַעְתָּם לְפָנָיו.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשַׁעוּשָׁה הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ
הוּא דִּין בְּפִמְלִיָּא שֶׁל מַעַלָּה, אוֹתוֹ דִּין
מֵה יְהִיָּה? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַעֲבִיר
אוֹתָם בְּאוֹתוֹ נִהַר דִּינִינֹר, וּמַעֲבִירָם
מִשְׁלֹטוֹנָם, וּמִמְנָה שְׁלִיטִים אַחֲרִים שֶׁל
שָׂאָר עַמּוּיִם. אָמַר לוֹ, וְהָרִי כְּתוּב מִשְׁרָתִיו

וַיֵּאָנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וַיִּתְאַנְחוּ לֹא כְּתוּב,
אֶלֶּא וַיֵּאָנְחוּ, בְּלוֹמַר, נִתְאַנְחוּ (הַאֲנִיחוּ) לוֹ
לְמַעַלָּה, (בְּלוֹמַר נִאָּנְחוּ לְמַטָּה) שֶׁהֵאָנְחָה הָיְתָה
בְּשִׁבְלֵם לְמַעַלָּה.

רַבִּי בְּרַכְיָה אָמַר, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁלְּמַעַלָּה
הָיוּ, וּמִי הֵם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? אוֹתָם שֶׁנִּקְרְאוּ
בְּנֵי הָעֲבוּדָה, בְּלוֹמַר, אוֹתָם שֶׁהֵם מִן
הָעֲבוּדָה שֶׁל מַעַלָּה. וְתַעַל שְׁוַעְתָּם אֶל

אִשׁ לֹהֵט. אָמַר לִיה, אֵית אִשָּׁא קִשְׂיָא מֵאִשָּׁא,
וְאֵית אִשָּׁא דְדַחֲיָא אִשָּׁא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, תִּלְת עֲנִינֵי הָבָא: אֲנָחָה, שְׁוֹעָה,
צַעֲקָה. וְכָל חַד מִתַּפְרָשָׁא מֵאַחֲרָא. אֲנָחָה:
בְּתִיב, וַיֹּאנְחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל. צַעֲקָה: דְּבְתִיב, וַיִּצְעֲקוּ.
שְׁוֹעָה: דְּבְתִיב, וַתַּעַל שְׁוֹעָתָם. וְכָל חַד בְּלַחֲוֹדֵי
מִתַּפְרָשָׁא, וּבְלַחֲו עֲבָדוֹ יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
צַעֲקָה וְשְׁוֹעָה עֲבָדוֹ, אֲנָחָה לָא עֲבָדוֹ, מִשְׁמַע
מִדְּבְתִיב וַיֹּאנְחוּ וּלְמַעַלָּה הִיָּתָה הָאֲנָחָה בְּשִׁבְלָם.

צַעֲקָה וְשְׁוֹעָה בְּמֵאֵי אֶתַּפְרָשׁוֹן, אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
אֵין לָךְ שְׁוֹעָה, אֶלָּא בַתְּפִלָּה. שְׁנַאֲמַר,

(תהלים ל"ט) שְׁמָעָה תְּפִלָּתִי יי' וְשְׁוֹעָתִי הֶאֱזִינָה. (תהלים פ"ח)

אֵלֶיךָ יי' שְׁוֹעָתִי. (תהלים ל') שְׁוֹעָתִי אֵלֶיךָ וַתִּרְפָּאֵנִי.

צַעֲקָה שְׁצוּעַק וַאיִנּוֹ אוֹמַר כְּלוּם. אָמַר רַבִּי
(דף כ' ע"א)

לשון הקודש

יהודה, צַעֲקָה וְשְׁוֹעָה עָשׂוֹ, אֲנָחָה לָא
עָשׂוֹ, מִשְׁמַע מִשְׁכָּתוֹב וַיֹּאנְחוּ, וּלְמַעַלָּה
הִיָּתָה הָאֲנָחָה בְּשִׁבְלָם.

צַעֲקָה וְשְׁוֹעָה בְּמָה הִתַּפְרָשׁוּ? אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, אֵין לָךְ שְׁוֹעָה אֶלָּא בַתְּפִלָּה,
שְׁנַאֲמַר (תהלים לט) שְׁמָעָה תְּפִלָּתִי ה'
וְשְׁוֹעָתִי הֶאֱזִינָה. אֵלֶיךָ ה' שְׁוֹעָתִי. שְׁוֹעָתִי
אֵלֶיךָ וַתִּרְפָּאֵנִי. צַעֲקָה, שְׁצוּעַק וַאיִנּוֹ

אִשׁ לֹהֵט? אָמַר לוֹ, יֵשׁ אִשׁ קִשְׂיָא מֵאִשָּׁא,
וַיֵּשׁ אִשׁ שְׁדוּחָה אִשָּׁא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, שְׁלִשָּׁה עֲנִינִים כָּאן:
אֲנָחָה, שְׁוֹעָה, צַעֲקָה, וְכָל אֶחָד מִתַּפְרָשׁ
מֵאַחֲרָא. אֲנָחָה – שְׁכָתוֹב וַיֹּאנְחוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל. צַעֲקָה – שְׁכָתוֹב וַיִּצְעֲקוּ. שְׁוֹעָה
– שְׁכָתוֹב וַתַּעַל שְׁוֹעָתָם. וְכָל אֶחָד לְבָדוֹ
מִתַּפְרָשׁ, וּבְכָלֵם עָשׂוֹ יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי

יְהוּדָה, הִלְכָּךְ גְּדוּלָּה צַעֲקָה מְבוֹלָן, שְׁצַעֲקָה הִיא בִּלְב. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (איכה ב') צַעֲק לָבָם אֶל יי'. צַעֲקָה וְזַעֲקָה דְּבַר אֶחָד הוּא, וְזֶה קְרוּבָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, יוֹתֵר מִתְּפִלָּה וְאַנְחָה, דְּכְתִיב, (שמות כ"ב) כִּי אִם צַעֲזֹק יִצַּעֲק אֵלֵי שָׁמַע אֲשַׁמַּע צַעֲקָתוֹ.

אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה, בְּשַׁעֲה שְׁאָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁמּוּאֵל, (שמואל א' ט"ו) נִחְמַתִּי כִּי הִמְלַכְתִּי אֶת שָׁאוּל לְמֶלֶךְ. מַה כְּתִיב, וַיַּחֲרָ לְשִׁמּוּאֵל, וַיִּצַּעֲק אֶל יי' כָּל הַלַּיְלָה. הִנִּיחַ הַכֹּל, וְלָקַח צַעֲקָה, מִשּׁוּם דְּהִיא קְרוּבָה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וַתִּיר מִכְּפִלָּהּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וַעֲתָה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלַי.

תָּנּוּ רַבָּנָן, הָאֵי מָאן דְּצִלִּי וּבְכִי וְצַעֲקִי, עַד לָא יָכִיל לְמַרְחֵשׁ בְּשִׁפּוּזֵיהִי, הָאֵי צִלּוּתָא

לשון הקודש

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הִלְכָּךְ גְּדוּלָּה צַעֲקָה מְבוֹלָן, שְׁצַעֲקָה הִיא בִּלְב. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (איכה ב') צַעֲק לָבָם אֶל ה'. צַעֲקָה וְזַעֲקָה דְּבַר אֶחָד הוּא, וְזֶה קְרוּבָה לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִכְּפִלָּה וְאַנְחָה, שְׁכָתוּב (שמות כב) כִּי אִם צַעֲזֹק יִצַּעֲק אֵלֵי שָׁמַע אֲשַׁמַּע צַעֲקָתוֹ.

אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה, בְּשַׁעֲה שְׁאָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁמּוּאֵל (שמואל-א טו) נִחְמַתִּי כִּי הִמְלַכְתִּי אֶת שָׁאוּל לְמֶלֶךְ, מַה כְּתוּב? וַיַּחֲרָ לְשִׁמּוּאֵל, וַיִּצַּעֲק אֶל ה' כָּל הַלַּיְלָה. הִנִּיחַ הַכֹּל וְלָקַח צַעֲקָה, מִשּׁוּם שְׁהִיא קְרוּבָה לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִכְּפִלָּה וְזֶה שְׁכָתוּב וַעֲתָה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלַי.

אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה, בְּשַׁעֲה שְׁאָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁמּוּאֵל (שמואל-א טו) נִחְמַתִּי כִּי הִמְלַכְתִּי אֶת שָׁאוּל לְמֶלֶךְ, מַה כְּתוּב? וַיַּחֲרָ לְשִׁמּוּאֵל, וַיִּצַּעֲק אֶל ה' כָּל הַלַּיְלָה. הִנִּיחַ הַכֹּל וְלָקַח צַעֲקָה, מִשּׁוּם שְׁהִיא קְרוּבָה לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִכְּפִלָּה וְזֶה שְׁכָתוּב וַעֲתָה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלַי.

אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה, בְּשַׁעֲה שְׁאָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁמּוּאֵל (שמואל-א טו) נִחְמַתִּי כִּי הִמְלַכְתִּי אֶת שָׁאוּל לְמֶלֶךְ, מַה כְּתוּב? וַיַּחֲרָ לְשִׁמּוּאֵל, וַיִּצַּעֲק אֶל ה' כָּל הַלַּיְלָה. הִנִּיחַ הַכֹּל וְלָקַח צַעֲקָה, מִשּׁוּם שְׁהִיא קְרוּבָה לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִכְּפִלָּה וְזֶה שְׁכָתוּב וַעֲתָה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלַי.

שְׁלִימָתָא דְהִיא בְּלָבָא, וְלַעוֹלָם לָא הִדְרָא רִיקָנִיָא.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, גְּדוּלָּה צַעֲקָה, שְׁקוֹרַע גִּזְרֵי דִינֵו
שֶׁל אָדָם מִכָּל יָמָיו.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, גְּדוּלָּה צַעֲקָה, שְׁמוּשָׁלַת עַל מִדַּת
הַדִּין שֶׁל מַעֲלָה. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, גְּדוּלָּה
צַעֲקָה, שְׁמוּשָׁלַת בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא. בְּשָׁבִיל
צַעֲקָה נֹחַל הָאָדָם הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא,
דְּכַתִּיב, (תהלים ק"ד) וַיִּצְעֲקוּ אֶל ה' בְּצָר לָהֶם
מִמַּצּוֹקוֹתֵיהֶם יִצִּילֵם.

וּמִשָּׁה הָיָה רוּעָה אֶת צֹאן יִתְרוֹ חֲתָנּוּ בְּהֵן מִדִּין.
(שמות ג') רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח, (שיר השירים ב') דוּדֵי
לִי וְאֲנִי לוֹ הָרוּעָה בְּשׁוֹשָׁנִים. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אוֹי
לָהֶם לְבָרִיּוֹת, שְׂאִינָם מִשְׁגִּיחִים וְאִינָם יוֹדְעִים,
בְּשַׁעָה שְׁעָלָה בְּמַחֲשָׁבָה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,

לשון הקודש

וַיִּצְעֲקוּ אֶל ה' בְּצָר לָהֶם מִמַּצּוֹקוֹתֵיהֶם
יִצִּילֵם.

וּמִשָּׁה הָיָה רָעָה אֶת צֹאן יִתְרוֹ חֲתָנּוּ בְּהֵן
מִדִּין. רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח, (שיר ב) דוּדֵי לִי
וְאֲנִי לוֹ הָרָעָה בְּשׁוֹשָׁנִים. אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן, אוֹי לָהֶם לְבָרִיּוֹת שְׂאִינָם
מִשְׁגִּיחִים וְאִינָם יוֹדְעִים, בְּשַׁעָה שְׁעָלָה
בְּמַחֲשָׁבָה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָרָא

חֲזוֹרַת רִיקָם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, גְּדוּלָּה
צַעֲקָה שְׁקוֹרַעַת גִּזְרֵי דִינֵו שֶׁל אָדָם מִכָּל
יָמָיו.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, גְּדוּלָּה צַעֲקָה שְׁמוּשָׁלַת
עַל מִדַּת הַדִּין שֶׁל מַעֲלָה. רַבִּי יוֹסִי אָמַר,
גְּדוּלָּה צַעֲקָה שְׁמוּשָׁלַת בָּעוֹלָם הַזֶּה
וּבָעוֹלָם הַבָּא. בְּשָׁבִיל צַעֲקָה נֹחַל הָאָדָם
הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, שְׁכָתוּב (תהלים

לְבָרְאוֹ עוֹלָמוֹ, כָּל הָעוֹלָמוֹת עָלוּ בְּמַחֲשָׁבָה אַחַת, וּבְמַחֲשָׁבָה זֹו נִבְרְאוּ כּוֹלָם, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים ק"ד) כָּלָם בְּחִכְמָה עֲשִׂיתָ. וּבְמַחֲשָׁבָה זֹו, שֶׁהִיא הַחִכְמָה, נִבְרָא הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהָעוֹלָם שֶׁל מַעְלָה.

נִטָּה יְמִינוֹ, וּבְרָא הָעוֹלָם שֶׁל מַעְלָה. נִטָּה שְׂמָאלוֹ, וּבְרָא הָעוֹלָם הַזֶּה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה מ"ח) אֵף יְדֵי יִסְדָּה אֶרֶץ וַיְמִינִי טַפְחָהּ שָׁמַיִם. קוֹרָא אֲנִי אֱלִיהֶם יַעֲמְדוּ יַחְדָּו. וְכָלָם בְּרַגַע אַחַת (ובשעיה אַחַת נִבְרְאוּ), וַעֲשֵׂה הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּנֶגֶד הָעוֹלָם שֶׁל מַעְלָה. וְכָל מָה שֶׁיֵּשׁ לְמַעְלָה, בְּדוּגְמָתוֹ לְמַטָּה. וְכָל מָה שֶׁיֵּשׁ לְמַטָּה, בְּדוּגְמָתוֹ בָּיִם. וְהַכֹּל אֶחָד. בָּרָא בְּעֲלִיּוֹנִים הַמְּלָאכִים, בָּרָא בָּעוֹלָם הַזֶּה בְּנֵי אָדָם, בָּרָא בָּיִם לוֹיִתָן, כְּמָה דְאַתָּה אָמַר (שמות ל"ו) לַחֲבֵר אֶת הָאֹהֶל לְהִיּוֹת אֶחָד.

לשון הקודש

טַפְחָהּ שָׁמַיִם קָרָא אֲנִי אֱלִיהֶם יַעֲמְדוּ יַחְדָּו. וְכָלָם בְּרַגַע אַחַת (ובשעיה אַחַת נִבְרְאוּ), וַעֲשֵׂה הָעוֹלָם הַזֶּה כְּנֶגֶד הָעוֹלָם שֶׁל מַעְלָה. וְכָל מָה שֶׁיֵּשׁ לְמַעְלָה, בְּדוּגְמָתוֹ לְמַטָּה. וְכָל מָה שֶׁיֵּשׁ לְמַטָּה, בְּדוּגְמָתוֹ בָּיִם, וְהַכֹּל אֶחָד. בָּרָא בְּעֲלִיּוֹנִים הַמְּלָאכִים – בָּרָא בָּעוֹלָם הַזֶּה בְּנֵי אָדָם, בָּרָא בָּיִם לוֹיִתָן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות לו)

עוֹלָמוֹ, כָּל הָעוֹלָמוֹת עָלוּ בְּמַחֲשָׁבָה אַחַת, וּבְמַחֲשָׁבָה זֹו נִבְרְאוּ כּוֹלָם, זֶהוּ שְׁכִתּוֹב כָּלָם בְּחִכְמָה עֲשִׂיתָ. וּבְמַחֲשָׁבָה זֹו, שֶׁהִיא הַחִכְמָה, נִבְרָא הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם שֶׁל מַעְלָה.

נִטָּה יְמִינוֹ, וּבְרָא הָעוֹלָם שֶׁל מַעְלָה. נִטָּה שְׂמָאלוֹ, וּבְרָא אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה. זֶהוּ שְׁכִתּוֹב (ישעיה מח) אֵף יְדֵי יִסְדָּה אֶרֶץ וַיְמִינִי

כְּתִיב בְּאָדָם, (בראשית ט') כִּי בָצַלְם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת
הָאָדָם. וְכְתִיב, (תהלים ח') וַתַּחֲפֹרְהוּ מֵעַט
מֵאֱלֹהִים. אִי בְּנֵי נֶשֶׁא יִקְרִין בְּעוֹבְדֵייהוּ (נ"א בְּעוֹבְדֵי)
כָּל הָאִי, וְאֵינוֹן מִתְאַבְּדִין (מִמְסָה) מֵעַפָּר דְּבִירָא, בְּמָה
אֲתִיין לְשֹׂאבָא מֵיָהּ. וּבָחַר בְּעֲלִיּוֹנִים, וּבָחַר
בְּיִשְׂרָאֵל, לְעֲלִיּוֹנִים לֹא קָרָא בָּנִים, לְתַחְתּוֹנִים קָרָא
בָּנִים. הָרָא הוּא דְכְּתִיב, (דברים י"ד) בָּנִים אַתֶּם לַה'
אֱלֹהֵיכֶם. הוּא קָרָא לָהֶם בָּנִים, וְהֵם קָרְאוּ לוֹ אָב,
דְּכְתִיב, (ישעיה ס"ג) כִּי אַתָּה אָבִינוּ. וְכְתִיב דּוּדֵי לִי
וְאֲנִי לוֹ. הוּא בָּחַר בִּי, וְאֲנִי בָּחַרְתִּי בּוֹ.

הַרְוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים, הוּא רוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים, אֵף עַל
פִּי שֶׁהַקּוֹצִים סָבִיב לָהֶם, וְאִין אַחֵר יָכוֹל
לְרַעוֹת בְּשׁוֹשְׁנִים בְּמוֹתוֹ. דְּבָר אַחֵר הַרְוּעָה
בְּשׁוֹשְׁנִים, מָה שׁוֹשֵׁן זֶה הוּא אָדָם, וּמִימֵי לְבָנִים,

לשון הקודש

לְחַבֵּר אֶת הָאֱהָל לְהִיּוֹת אַחֵר.
כְּתוּב בְּאָדָם, כִּי בָצַלְם אֱלֹהִים עָשָׂה
אֶת הָאָדָם, וְכְתוּב (תהלים ח) וַתַּחֲפֹרְהוּ מֵעַט
מֵאֱלֹהִים. אִם בְּנֵי אָדָם חֲשׁוּבִים
בְּמַעֲשֵׂיהֶם (במַעֲשֵׂי) כָּל זֶה, וְהֵם אֲבוֹנִידִים
(מִטְפָּה) מֵעַפָּר הַבָּאָר, בְּמָה בָּאִים לְשֹׂאב
מִמֶּנּוּ? וּבָחַר בְּעֲלִיּוֹנִים, וּבָחַר בְּיִשְׂרָאֵל.
לְעֲלִיּוֹנִים לֹא קָרָא בָּנִים. לְתַחְתּוֹנִים קָרָא
בָּנִים. וְהוּ שְׁכְּתוּב (דברים יד) בָּנִים אַתֶּם לַה'

אֱלֹהֵיכֶם. הוּא קָרָא לָהֶם בָּנִים, וְהֵם קָרְאוּ
לוֹ אָב, שְׁכְּתוּב (ישעיה סג) כִּי אַתָּה אָבִינוּ.
וְכְתוּב דּוּדֵי לִי וְאֲנִי לוֹ. הוּא בָּחַר בִּי,
וְאֲנִי בָּחַרְתִּי בּוֹ.

הַרְוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים – הוּא רוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים,
אֵף עַל פִּי שֶׁהַקּוֹצִים סָבִיב לָהֶם, וְאִין
אַחֵר יָכוֹל לְרַעוֹת בְּשׁוֹשְׁנִים בְּמוֹתוֹ. דְּבָר
אַחֵר הַרְוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים – מָה שׁוֹשֵׁן זֶה
הוּא אָדָם וּמִימֵי לְבָנִים, כִּךְ הַקְדוּשׁ

בְּךָ הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִנְהִיג עוֹלָמוֹ, מְמַדֵּת הַדִּין
לְמַדַּת הַרְחָמִים. וּבְתִיב (ישעיה א') אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם
בְּשָׁנִים בִּשְׁלָג יִלְבִּינוּ.

רַבִּי אַבָּא הָוָה אָזִיל בְּאוֹרְחָא, וַהֲוָה עֲמִיה רַבִּי
יִצְחָק. אֲדַחֲוּ אֲזִלִּי, פִּנֵּעַ בְּאִינוּן וְרָדִים, נָטַל
חַד רַבִּי אַבָּא בִידּוּי וַהֲוָה אָזִיל. פִּנֵּעַ בָּהּ רַבִּי יוֹסִי,
אָמַר וְדָאִי שְׂכִינְתָּא חָבָא, וְאַנָּא חֲמִינָא בִידּוּי דְרַבִּי
אַבָּא, לְמִילָף חֲכָמְתָּא סְגִיָּאָה, דִּהָא יַדְעָנָא, דְרַבִּי
אַבָּא לָא נָטַל הָאִי, אֶלָּא לְאַחֲזָאָה חֲכָמְתָּא.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, תִּיב בְּרִי תִיב. יְתִבּוּ. אֲרַח רַבִּי
אַבָּא בְּתַחוּא וְרָדָא, אָמַר, וְדָאִי אֵין
הָעוֹלָם מִתְקַיֵּים אֶלָּא עַל הָרִית. דִּהָא חֲזִינָא
דְלִית נַפְשָׁא מִתְקַיֵּימָא אֶלָּא עַל רִיחָא. וְעַל דָּא,
הָדָם בְּמוֹצָאִי שֶׁבֶת.

לשון הקודש

רַבִּי אַבָּא לְלַמֵּד חֲכָמָה רַבָּה, שְׁהָרִי
יַדְעָתִי שְׂרַבִּי אַבָּא לָא נָטַל אֶת זֶה אֶלָּא
לְהִרְאוֹת חֲכָמָה.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, שֵׁב, בְּנִי, שֵׁב. יִשְׁבּוּ.
הָרִית רַבִּי אַבָּא בְּאוֹתוֹ הַיּוֹרֵד. אָמַר, וְדָאִי
אֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּים אֶלָּא עַל הָרִית, שְׁהָרִי
רְאִיתִי שְׂאִין נַפֶּשׁ מִתְקַיֵּימָת אֶלָּא עַל רִית,
וְלָכֵן הָדָם בְּמוֹצָאִי שֶׁבֶת.

בְּרוּךְ הוּא מִנְהִיג עוֹלָמוֹ מְמַדֵּת הַדִּין
לְמַדַּת הַרְחָמִים, וּבְתוֹב (שם א) אִם יִהְיֶה
חֲטָאִיכֶם בְּשָׁנִים בִּשְׁלָג יִלְבִּינוּ.

רַבִּי אַבָּא הָיָה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ, וַהֲיָה עִמּוֹ
רַבִּי יִצְחָק. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּגַשׁ אֶת
אוֹתָם וְרָדִים. נָטַל אֶחָד רַבִּי אַבָּא בִידּוֹ
וַהֲיָה הוֹלֵךְ. פָּגַשׁ בָּהֶם רַבִּי יוֹסִי, אָמַר,
וְדָאִי שְׂשִׁכְנָה בָּאֵן, וְאַנִּי רְאִיתִי בִידִי

פָּתַח וְאָמַר דּוּדֵי לִי וְאֲנִי לוֹ הִרְעָה בְּשׁוֹשְׁנִים.
 מִי גֵרָם לִי, שְׂאֲנִי לְדוּדֵי וְדוּדֵי לִי, מִפְּנֵי
 שֶׁהוּא מִנְהִיג עוֹלָמוֹ בְּשׁוֹשְׁנִים. מֶה שׁוֹשֵׁן יֵשׁ בּוֹ
 רֵיחַ, וְהוּא אָדָם, מוֹצֵקִין אוֹתוֹ, וְהוּא מִתְּהַפֵּךְ
 לְלִבָּן, וְלִעוֹלָם רֵיחוֹ לֹא זֶה. כֵּךְ תִּקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 מִנְהִיג עוֹלָמוֹ בְּדֶרֶךְ זֶה, שְׂאֵלְמָלָא בֵּן לֹא יִתְקַיֵּם
 תְּעוֹלָם בְּשִׁבִּיל הָאָדָם הַחוּטָא. וְהַחוּטָא נִקְרָא
 אָדָם, בְּמַה דְּאֵתְ אָמַר, אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם בְּשָׁנִים
 בְּשַׁלְגָּ (ד' ק' ע"ב) יִלְבִּינוּ, מִקְרִיב קִרְבָּנוֹ לְאֵשׁ שֶׁהוּא
 אָדָם. זוֹרֵק הַדָּם, סָבִיב לְמוֹזְבַּח שֶׁהוּא אָדָם. מִדַּת
 הַדִּין אָדָם, מוֹצֵקִין אוֹתוֹ, (הַרִיחַ) וְעוֹלָה הָעֵשֶׂן כְּלוֹ
 לָבָן, וְאִזּוֹ הָאָדָם נִהְפֵּךְ לְלִבָּן, נִהְפֵּךְ מִדַּת הַדִּין
 לְמִדַּת הַרַחֲמִים.

וְתָא חַזִּי, כָּל מִדַּת הַדִּין, אֵין צָרִיךְ תְּרִיחַ שְׁלוֹ,
 אֶלָּא מִצַּד אוֹדָם. וְחַיִּינוּ דְּאָמַר רַבִּי יְהוּדָה,

לשון הקודש

נִקְרָא אָדָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אִם יִהְיוּ
 חֲטָאִיכֶם בְּשָׁנִים בְּשַׁלְגָּ יִלְבִּינוּ. מִקְרִיב
 קִרְבָּנוֹ לְאֵשׁ שֶׁהוּא אָדָם. זוֹרֵק הַדָּם סָבִיב
 לְמוֹזְבַּח שֶׁהוּא אָדָם. מִדַּת הַדִּין אָדָם.
 מוֹצֵקִין אוֹתוֹ (הַרִיחַ), וְעוֹלָה הָעֵשֶׂן כְּלוֹ לָבָן,
 וְאִזּוֹ הָאָדָם נִהְפֵּךְ לְלִבָּן, נִהְפֵּךְ מִדַּת הַדִּין
 לְמִדַּת הַרַחֲמִים.

וּבֹא רָאָה, כָּל מִדַּת הַדִּין אֵין צָרִיךְ תְּרִיחַ

פָּתַח וְאָמַר, דּוּדֵי לִי וְאֲנִי לוֹ הִרְעָה
 בְּשׁוֹשְׁנִים. מִי גֵרָם לִי שְׂאֲנִי לְדוּדֵי וְדוּדֵי
 לִי? מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִנְהִיג עוֹלָמוֹ בְּשׁוֹשְׁנִים.
 מֶה שׁוֹשֵׁן יֵשׁ בּוֹ רֵיחַ וְהוּא אָדָם, מוֹצֵקִין
 אוֹתוֹ וְהוּא מִתְּהַפֵּךְ לְלִבָּן, וְלִעוֹלָם רֵיחוֹ
 לֹא זֶה – כֵּךְ תִּקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִנְהִיג
 עוֹלָמוֹ בְּדֶרֶךְ זֶה, שְׂאֵלְמָלָא בֵּן לֹא יִתְקַיֵּם
 תְּעוֹלָם בְּשִׁבִּיל הָאָדָם הַחוּטָא. וְהַחוּטָא

מֵה דְבָתִּיב, (מלכים א', י"ח) וַיִּתְּגֹדְדוּ כַּמִּשְׁפָּטִים וְגו' עַד
שֶׁפָּךְ דָּם עָלֵיהֶם. אֵלֶּא הָיוּ יוֹדְעִים, שֶׁלֹּא יִשְׁיגוּ
מִמֶּדֶת הַדִּין בְּרָצוֹנָם, וּזְלָתִי בָאֻדָּם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְעוֹד, אֻדָּם וְלָבָן נִקְרַב לְעוֹלָם,
וְהָרִית עוֹלָה מִשְׁתִּיתָהּ. מֵה הַשּׁוֹשֵׁן אָדָם
וְלָבָן, כִּד רֵיחַ הַקֶּרְבֵּן. וְהַקֶּרְבֵּן, מֵאָדָם וְלָבָן. בֹּא
וּרְאֵה מֵרִיחַ הַקְטוֹרֶת, שֶׁהַסַּמָּנִים, מֵהֶם אָדָם וְלָבָן,
וּמֵהֶם לְבָנִים, כְּגוֹן הַלְבוּנָה, שֶׁהוּא לָבָן, מִרְדּוֹר
אָדָם, וְהָרִית עוֹלָה מֵאָדָם וְלָבָן. וְעַל כֵּן מִנְהִיג
עוֹלָמוֹ בְּשׁוֹשְׁנִים, שֶׁהוּא אָדָם וְלָבָן. וְכָתִיב (יחזקאל
מ"ד) לְהַקְרִיב לִי חֶלֶב וָדָם.

כְּנִגְדָּה זֶה, אָדָם מִקְרִיב חֶלְבוֹ וְדָמוֹ, וּמִתְכַּפֵּר לוֹ,
זֶה אָדָם, וְזֶה לָבָן. מֵה הַשּׁוֹשֵׁן שֶׁהוּא אָדָם
וְהוּא לָבָן, אֵין מוֹצֵקִין אוֹתוֹ לַחֲזוֹר כִּלּוֹ לָבָן, אֵלֶּא

לשון הקודש

שֶׁלּוֹ אֵלֶּא מִצַּד אָדָם. וְהִינוּ שֶׁאָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, מֵהוּ שִׁכְתוּב (מלכים א' יח) וַיִּתְּגֹדְדוּ
כַּמִּשְׁפָּטִים וְגו' עַד שֶׁפָּךְ דָּם עָלֵיהֶם? אֵלֶּא
הָיוּ יוֹדְעִים שֶׁלֹּא יִשְׁיגוּ מִמֶּדֶת הַדִּין
בְּרָצוֹנָם, וּזְלָתִי בָאֻדָּם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְעוֹד – אָדָם וְלָבָן נִקְרַב
לְעוֹלָם, וְהָרִית עוֹלָה מִשְׁתִּיתָהּ. מֵה הַשּׁוֹשֵׁן
אָדָם וְלָבָן – כִּד רֵיחַ הַקֶּרְבֵּן. וְהַקֶּרְבֵּן
מֵאָדָם וְלָבָן. בֹּא וּרְאֵה מֵרִיחַ הַקְטוֹרֶת,

שֶׁהַסַּמָּנִים, מֵהֶם אָדָם וְלָבָן, כְּגוֹן הַלְבוּנָה שֶׁהוּא לָבָן, מִרְדּוֹר
וְהָרִית עוֹלָה מֵאָדָם וְלָבָן. וְעַל כֵּן מִנְהִיג
עוֹלָמוֹ בְּשׁוֹשְׁנִים, שֶׁהוּא אָדָם וְלָבָן.
וְכָתוּב (יחזקאל מד) לְהַקְרִיב לִי חֶלֶב וָדָם.
כְּנִגְדָּה זֶה אָדָם מִקְרִיב חֶלְבוֹ וְדָמוֹ
וּמִתְכַּפֵּר לוֹ, זֶה אָדָם וְזֶה לָבָן. מֵה הַשּׁוֹשֵׁן
שֶׁהוּא אָדָם וְהוּא לָבָן אֵין מוֹצֵקִין אוֹתוֹ
לַחֲזוֹר כִּלּוֹ לָבָן אֵלֶּא בְּאֵשׁ – כִּד הַקֶּרְבֵּן

בָּאֵשׁ. כִּדְ הַקֶּרֶבֶן אֵין מוֹצְקִין אוֹתוֹ לַחֲזוֹר כְּלוּ לָבָן,
 אֶלֶּא בָּאֵשׁ. עֲכָשְׁיוּ, מִי שְׂיוֹשֵׁב בְּתַעֲנִיתוֹ, וּמִקְרִיב
 חֶלְבוֹ וְדָמוֹ, אֵינוֹ נִצְמָק לַחֲזוֹר כְּלוּ לָבָן, אֶלֶּא בָּאֵשׁ.
 וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִתּוֹךְ תַּעֲנִיתוֹ שֶׁל אָדָם,
 מִחֲלִישֵׁין אִבְרִיו, וְגוֹבֵר עָלָיו הָאֵשׁ, וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה,
 צָרִיךְ לְהַקְרִיב חֶלְבוֹ וְדָמוֹ בְּאוֹתוֹ הָאֵשׁ, וְהוּא
 הַנִּקְרָא מִזְבַּח כַּפָּרָה.

וְהֵינּוּ דְרַבִּי אֶלְעָזָר, כִּדְ הָזֶה יְתִיב בְּתַעֲנִיתָא, הָזֶה
 מִצְלִי וְאָמַר, גָּלוּי וַיְדוּעַ לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי
 וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁהַקֶּרֶבֶתִי לְפָנֶיךָ חֶלְבִי וְדָמִי,
 וְהִרְתַּחֲתִי אוֹתָם בְּחַמִּימוֹת חוֹלֶשֶׁת גּוֹפִי, יְהִי רָצוֹן
 מִלְּפָנֶיךָ, שְׂיֵהֵא הָרִיחַ הָעוֹלָה מִפִּי בְּשָׁעָה זוֹ, כְּרִיחַ
 הָעוֹלָה מִהַקֶּרֶבֶן בָּאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ, וְתִרְצָנִי.

נִמְצָא, שֶׁאָדָם הוּא מִקְרִיב בְּתַעֲנִיתוֹ הַחֶלֶב וְהַדָּם,

לשון הקודש

וְהֵינּוּ שְׂרַבִּי אֶלְעָזָר, כְּשֶׁהִיָּה יוֹשֵׁב
 בְּתַעֲנִית, הֵיָה מִתְפַּלֵּל וְאָמַר: גָּלוּי וַיְדוּעַ
 לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁהַקֶּרֶבֶתִי
 לְפָנֶיךָ חֶלְבִי וְדָמִי, וְהִרְתַּחֲתִי אוֹתָם
 בְּחַמִּימוֹת חֲלָשֶׁת גּוֹפִי, יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ
 שְׂיֵהֵא הָרִיחַ הָעוֹלָה מִפִּי בְּשָׁעָה זוֹ כְּרִיחַ
 הָעוֹלָה מִהַקֶּרֶבֶן בָּאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ, וְתִרְצָנִי.
 נִמְצָא שֶׁאָדָם הוּא מִקְרִיב בְּתַעֲנִיתוֹ

אֵין מוֹצְקִין אוֹתוֹ לַחֲזוֹר כְּלוּ לָבָן אֶלֶּא
 בָּאֵשׁ. עֲכָשְׁיוּ, מִי שְׂיוֹשֵׁב בְּתַעֲנִיתוֹ
 וּמִקְרִיב חֶלְבוֹ וְדָמוֹ, אֵינוֹ נִצְמָק לַחֲזוֹר כְּלוּ
 לָבָן אֶלֶּא בָּאֵשׁ. שֶׁאָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 מִתּוֹךְ תַּעֲנִיתוֹ שֶׁל אָדָם מִחֲלִישֵׁין אִבְרִיו,
 וְגוֹבֵר עָלָיו הָאֵשׁ. וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה צָרִיךְ
 לְהַקְרִיב חֶלְבוֹ וְדָמוֹ בְּאוֹתוֹ הָאֵשׁ, וְהוּא
 הַנִּקְרָא מִזְבַּח כַּפָּרָה.

(וְהָאֵשׁ) וְהָרִיחַ שְׁעוּלָה מִפִּיו, הוּא מִזְבַּח בַּפָּרָה, וּלְפִיכָךְ תִּקְנֵנוּ הַתַּפְלָה בַּמָּקוֹם הַקָּרְבָן, וּבִלְבָד שִׁיתַּבּוּיִן לָמָּה דְאִמְרֵנוּ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִכָּאן וּלְהֵלָאָה כְּתִיב, (במדבר ל"א) כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יָבוֹא בְּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ וְטָהַר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּשֶׁהָיָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּים, אָדָם מִקְרִיב קָרְבָנוֹ בְּעֶנְיָן זֶה, וּמִתְכַּפֵּר לוֹ. עַכְשָׁיו, תַּפְלָתוֹ שֶׁל אָדָם מְכַפֵּר לוֹ בַּמָּקוֹם הַקָּרְבָן, כִּי הֵאֵי גִּוּוֹנָא.

דָּבָר אַחֵר, דּוּדֵי לֵי וְאֲנִי לוֹ הָרוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים. מַה הַשּׁוֹשְׁנִים קוֹצִין מִצּוּיִין בְּתוֹכָם, אֵף הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִנְהִיג עוֹלָמוֹ בְּצַדִּיקִים וְרָשָׁעִים. מַה הַשּׁוֹשְׁנִים, אֶלְמָלָא הַקּוֹצִים, אֵין הַשּׁוֹשְׁנִים מִתְקַיֵּימִין. כִּךְ אֶלְמָלָא הָרָשָׁעִים, אֵין הַצַּדִּיקִים נִיבָרִים. דְּאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּמָה הַצַּדִּיקִים נִיבָרִים,

לשון הקודש

הַקָּרְבָן, כְּמוֹ זֶה. דָּבָר אַחֵר דּוּדֵי לֵי וְאֲנִי לוֹ הָרָעָה בְּשׁוֹשְׁנִים – מַה הַשּׁוֹשְׁנִים קוֹצִים מִצּוּיִים בְּתוֹכָם, אֵף הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִנְהִיג עוֹלָמוֹ בְּצַדִּיקִים וְרָשָׁעִים. מַה הַשּׁוֹשְׁנִים, אֶלְמָלָא הַקּוֹצִים אֵין הַשּׁוֹשְׁנִים מִתְקַיֵּימִים, כִּךְ אֶלְמָלָא הָרָשָׁעִים אֵין הַצַּדִּיקִים נִבָּרִים. שְׂאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּמָה הַצַּדִּיקִים נִבָּרִים? מִתּוֹךְ שֵׁשׁ רָשָׁעִים,

הַחֵלֶב וְהַדָּם, (וְהָאֵשׁ) וְהָרִיחַ שְׁעוּלָה מִפִּיו הוּא מִזְבַּח בַּפָּרָה, וּלְפִיכָךְ תִּקְנֵנוּ הַתַּפְלָה בַּמָּקוֹם הַקָּרְבָן, וּבִלְבָד שִׁיתַּבּוּיִן לָמָּה שְׂאָמְרֵנוּ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִכָּאן וּלְהֵלָאָה כְּתוּב (במדבר לא) כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יָבֹא בְּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ וְטָהַר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּשֶׁהָיָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּים, אָדָם מִקְרִיב קָרְבָנוֹ בְּעֶנְיָן זֶה וּמִתְכַּפֵּר לוֹ. עַכְשָׁיו תַּפְלָתוֹ שֶׁל אָדָם מְכַפֵּר לוֹ בַּמָּקוֹם

מִתּוֹךְ שֵׁשׁ רְשָׁעִים, דְּאֵלְמָלָא רְשָׁעִים אֵין הַצְדִּיקִים
נִיכָרִים. דְּבָר אַחֵר הָרוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים, הַמְנַהִיג
עוֹלָמוֹ בְּשֵׁשׁ שָׁנִים, וְהַשְׁבִּיעִית שַׁבַּת לַה'. דְּבָר אַחֵר
בְּשׁוֹשְׁנִים, בְּאוֹתָם שְׁשׁוֹנִים בַּתּוֹרָה.

וּמִנְשָׁה הָיָה רוּעָה אֶת צֵאן יִתְרוֹ חוֹתְנָו בְּהֵן מִדִּין.
רַבִּי חֵיִיא פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים כ"ג) מִזְמוֹר לְדָוִד
יִי רוּעִי לֹא אֶחָסֵר. כְּלוּמַר, יִי רוּעִי: יִי הָרוּעָה
שְׁלִי. מַה הָרוּעָה מְנַהִיג אֶת הַצֵּאן, וּמוֹלִיכֵם
לְמִרְעָה טוֹב, לְמִרְעָה שָׁמֶן, בְּמִקּוֹם נַחְלֵי מַיִם,
מִי־יֵשֶׁר הִלִּיכְתָּן בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט. אֵף הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ
הוּא, כְּתִיב בְּנֵאוֹת דָּשָׁא יִרְבִּיצֵנִי עַל מֵי מְנַחוֹת
יִנְהַלְנִי נִפְשִׁי יִשׁוּבָב.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דְּרֶךְ הָרוּעָה, לְנַהֲגַת בְּצֶדֶק אֶת
צֵאָנוּ, לְהַרְחִיקֵם מִן הַגּוֹל, לְהַנְהִיגֵם
בְּמִישׁוֹר, וְהַשְׁכֵּט בִּידוֹ שְׁלֹא יִטּוּ יָמִין וּשְׂמֹאל. כִּךְ

לשון הקודש

רעי – ה' הָרוּעָה שְׁלִי. מַה הָרוּעָה מְנַהִיג
אֶת הַצֵּאן וּמוֹלִיכֵם לְמִרְעָה טוֹב, לְמִרְעָה
שָׁמֶן, בְּמִקּוֹם נַחְלֵי מַיִם, מִי־יֵשֶׁר הִלִּיכְתָּן
בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט – אֵף הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא,
כְּתוּב בְּנֵאוֹת דָּשָׁא יִרְבִּיצֵנִי עַל מֵי
מְנַחוֹת יִנְהַלְנִי נִפְשִׁי יִשׁוּבָב.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דְּרֶךְ הָרוּעָה לְנַהֲגַת בְּצֶדֶק
אֶת צֵאָנוּ, לְהַרְחִיקֵם מִן הַגּוֹל, לְהַנְהִיגֵם

שְׂאֵלְמָלָא רְשָׁעִים אֵין הַצְדִּיקִים נִכָּרִים.
דְּבָר אַחֵר הָרוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים – הַמְנַהִיג
עוֹלָמוֹ בְּשֵׁשׁ שָׁנִים, וְהַשְׁבִּיעִית שַׁבַּת לַה'.
דְּבָר אַחֵר בְּשׁוֹשְׁנִים – בְּאוֹתָם שְׁשׁוֹנִים
בַּתּוֹרָה.

וּמִנְשָׁה הָיָה רָעָה אֶת צֵאן יִתְרוֹ חוֹתְנָו בְּהֵן
מִדִּין. רַבִּי חֵיִיא פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים כו)
מִזְמוֹר לְדָוִד ה' רַעִי לֹא אֶחָסֵר. כְּלוּמַר, ה'

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, הוּא רוּעָה אֶת יִשְׂרָאֵל
לְהַנְהִיגָם בְּמִישׁוֹר, וּבְכָל עֵת הַשֹּׁבֵט בְּיָדוֹ שְׁלֹא יִטּוּ
יָמִין וּשְׂמָאל.

דָּבָר אַחֵר וּמִשָּׁה הָיָה רוּעָה, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, תִּדְעַ
לָּךְ, שְׁכָל זְמַן שֶׁהָרוּעָה חָכָם לְנַהֵל אֶת צֵאֲנוּ,
הוּא מוֹכֵן לְקַבֵּל עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם. וְאִם הָרוּעָה
שׁוֹטָה, עָלְיוֹ נִקְרָא (משלי כ"ו) תִּקְוָה לְכַסִּיל מִמֶּנּוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִשָּׁה חָכָם הָיָה, וּבִקִּי לְנַהֲגֵי אֶת
צֵאֲנוּ. בֹּא וּרְאֵה, מִדּוֹד, שְׁנֵאֲמַר (שמואל א', ט"ז)
וְהִנֵּה רוּעָה בְּצֵאֵן. לְלַמֶּדֶךָ שְׁדוּד (דף כ"א ע"א) חָכָם גָּדוֹל
הָיָה, וְהָיָה רוּעָה צֵאֲנוּ בְּדִין וּבִשְׁוֹרָה. לְפִיכָךְ, עָשָׂה
הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מֶלֶךְ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְלָמָּה צֵאֵן
וְלֹא בָקָר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים צֵאֵן.
שְׁנֵאֲמַר, (יתחזקאל ל"ד) וְאַתָּן צֵאֲנִי צֵאֵן מִרְעִיתִי אָדָם

לשון הקודש

נִקְרָא (משלי כו) תִּקְוָה לְכַסִּיל מִמֶּנּוּ.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִשָּׁה חָכָם הָיָה, וּבִקִּי
לְנַהֲגֵי אֶת צֵאֲנוּ. בֹּא וּרְאֵה מִדּוֹד, שְׁנֵאֲמַר
(שמואל א-טז) וְהִנֵּה רוּעָה בְּצֵאֵן. לְלַמֶּדֶךָ שְׁדוּד
חָכָם גָּדוֹל הָיָה, וְהָיָה רוּעָה צֵאֲנוּ בְּדִין
וּבִשְׁוֹרָה, לְפִיכָךְ עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
מֶלֶךְ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְלָמָּה צֵאֵן וְלֹא
בָקָר? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים

בְּמִישׁוֹר, וְהַשֹּׁבֵט בְּיָדוֹ שְׁלֹא יִטּוּ יָמִין
וּשְׂמָאל. כִּךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוּעָה
אֶת יִשְׂרָאֵל לְהַנְהִיגָם בְּמִישׁוֹר, וּבְכָל עֵת
הַשֹּׁבֵט בְּיָדוֹ שְׁלֹא יִטּוּ יָמִין וּשְׂמָאל.
דָּבָר אַחֵר וּמִשָּׁה הָיָה רוּעָה – אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, תִּדְעַ לָּךְ, שְׁכָל זְמַן שֶׁהָרוּעָה חָכָם
לְנַהֵל אֶת צֵאֲנוּ, הוּא מוֹכֵן לְקַבֵּל עַל
מַלְכוּת שָׁמַיִם. אִם הָרוּעָה שׁוֹטָה, עָלְיוֹ

אַתֶּם. וּבְתִיב, (יחזקאל ל"ו) בְּצֵאן קִדְשִׁים בְּצֵאן יְרוּשָׁלַיִם.

מִזֶּה הַצֵּאן, בְּשִׁיקְרָבוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ, בְּשִׁבְלָם זֹכָה
לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. כִּךְ הַמִּנְהִיג לְיִשְׂרָאֵל בְּדִין
וּבְשׁוֹרָה, בְּשִׁבְלָם זֹכָה לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. וְעוֹד,
הָרוּעָה אֶת הַצֵּאן, בְּשֶׁהַצֵּאן יוֹלְדֵת, הָרוּעָה נוֹטֵל
אוֹתָם מְלָאִים בְּחִיקוֹ, כִּדִּי שְׁלֹא יִלְאוּ וַיִּנָּעוּ,
וּמוֹלִיכֵם אַחֲרֵי אֲמוֹתָם, וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם. כִּךְ הַמִּנְהִיג
לְיִשְׂרָאֵל, צָרִיךְ לְהַנְהִילָם בְּרַחֲמִים, וְלֹא בְּאִכְזָרִיוֹת.
וְכֵן אָמַר מֹשֶׁה, (במדבר י"א) כִּי תֹאמַר אֵלַי, שְׂאֵהוּ
בְּחִיקָךְ וְגו'.

מִזֶּה הָרוּעָה אֶת הַצֵּאן, בְּשֶׁהוּא רוּעָה טוֹב, מְצִיל
אֶת הַצֵּאן מִן הַזָּאִבִּים, וּמִן הָאֲרִיֹּת. כִּךְ
הַמִּנְהִיג לְיִשְׂרָאֵל, אִם הוּא טוֹב, מְצִילָן מִן הָעֲבוֹדֹת
בּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת, וּמִדִּין שֶׁל מָטָה, וּמִדִּין שֶׁל מַעֲלָה,

לשון הקודש

וַיִּנָּעוּ, וּמוֹלִיכֵם אַחֲרֵי אֲמוֹתָם וּמְרַחֵם
עֲלֵיהֶם – כִּךְ הַמִּנְהִיג לְיִשְׂרָאֵל צָרִיךְ
לְהַנְהִילָם בְּרַחֲמִים, וְלֹא בְּאִכְזָרִיוֹת. וְכֵן
אָמַר מֹשֶׁה, כִּי תֹאמַר אֵלַי, שְׂאֵהוּ
בְּחִיקָךְ וְגו'.

מִזֶּה הָרוּעָה אֶת הַצֵּאן, בְּשֶׁהוּא רוּעָה
טוֹב, מְצִיל אֶת הַצֵּאן מִן הַזָּאִבִּים וּמִן
הָאֲרִיֹּת – כִּךְ הַמִּנְהִיג לְיִשְׂרָאֵל, אִם הוּא
טוֹב, מְצִילָם מִן הָעֲבוֹדֹת, וּמִדִּין שֶׁל מָטָה,

צֵאן, שְׂנֵאֲמַר (יחזקאל לד) וְאֶתֵּן צֵאֲנִי צֵאן
מִרְעִיתִי אָדָם אַתֶּם. וּבְתוֹב בְּצֵאן קִדְשִׁים
בְּצֵאן יְרוּשָׁלַם.

מִזֶּה הַצֵּאן, בְּשִׁיקְרָבוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ,
בְּשִׁבְלָם זֹכָה לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא – כִּךְ
הַמִּנְהִיג לְיִשְׂרָאֵל בְּדִין וּבְשׁוֹרָה, בְּשִׁבְלָם
זֹכָה לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. וְעוֹד, הָרוּעָה אֶת
הַצֵּאן, בְּשֶׁהַצֵּאן יוֹלְדוֹת, הָרוּעָה נוֹטֵל
אוֹתָם מְלָאִים בְּחִיקוֹ, כִּדִּי שְׁלֹא יִלְאוּ

וּמִדְרִיכֵן לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. בְּךָ מֹשֶׁה, רוּעָה נֶאֱמָן
הָיָה, וְרָאָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂבִדְאֵי הוּא לְרַעוּת
אֶת יִשְׂרָאֵל, בָּאוּתוֹ הַדִּין מִמֶּשֶׁה, שְׁהִיָּה רוּעָה אֶת
הַצֵּאן, לְבָשָׁבִים, בְּפִי הָרְאוּי לָהֶן, וְהִנֵּקְבוֹת בְּפִי
הָרְאוּי לָהֶן.

וּלְפִיכֶךָ בְּתִיב, וּמֹשֶׁה הָיָה רוּעָה אֶת צֵאן יִתְרוֹ
חֹתָנּוֹ, וְלֹא שָׁלוּ, דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְכִי
מִי שֶׁנָּתַן אֶת צִפּוֹרָה בִּתּוֹ לְמֹשֶׁה, לֹא נָתַן לוֹ צֵאן
וּבִקָּר, וְהִלָּא יִתְרוֹ עָשִׂיר הָיָה. אֵלֶּא מֹשֶׁה לֹא הָיָה
רוּעָה אֶת צֵאנּוֹ, בְּדִי שְׁלֹא יֹאמְרוּ בְּשָׁבִיל שְׁהִיָּה
צֵאנּוֹ עִמּוֹ, הָיָה רוּעָה אוֹתָן בְּטוֹב. וְלִכְּן בְּתִיב אֶת
צֵאן יִתְרוֹ חֹתָנּוֹ, וְלֹא אֶת שָׁלוּ. כֹּהֵן מִדֵּין, רַבִּי
תַּנְחוּם אָמַר, אֵף עַל גַּב שְׁהִיָּה עוֹבֵד בּוֹכָבִים
וּמִזְלוֹת, בְּשָׁבִיל שְׁעֲשֵׂה עִמּוֹ חֶסֶד, הָיָה רוּעָה צֵאנּוֹ
בְּדִין וּבְשׁוֹרָה, בְּמַרְעָה טוֹב שָׁמֶן וְדֶשֶׁן.

לשון הקודש

וְכִי מִי שֶׁנָּתַן אֶת צִפּוֹרָה בִּתּוֹ לְמֹשֶׁה, לֹא
נָתַן לוֹ צֵאן וּבִקָּר? וְהִלָּא יִתְרוֹ עָשִׂיר
הָיָה? אֵלֶּא מֹשֶׁה לֹא הָיָה רוּעָה אֶת צֵאנּוֹ,
בְּדִי שְׁלֹא יֹאמְרוּ: בְּשָׁבִיל שְׁהִיָּה צֵאנּוֹ
עִמּוֹ, הָיָה רוּעָה אוֹתָם בְּטוֹב. וְלִכְּן כְּתוּב
אֶת צֵאן יִתְרוֹ חֹתָנּוֹ, וְלֹא אֶת שָׁלוּ. כֹּהֵן
מִדֵּין – רַבִּי תַנְחוּם אָמַר, אֵף עַל גַּב
שְׁהִיָּה עוֹבֵד בּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת, בְּשָׁבִיל

וּמִדֵּין שֶׁל מַעֲלָה, וּמִדְרִיכֵם לְחַיֵּי הָעוֹלָם
הַבָּא. בְּךָ מֹשֶׁה, רוּעָה נֶאֱמָן הָיָה, וְרָאָה
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂבִדְאֵי הוּא לְרַעוּת
אֶת יִשְׂרָאֵל בָּאוּתוֹ הַדִּין מִמֶּשֶׁה, שְׁהִיָּה
רוּעָה אֶת הַצֵּאן לְבָשָׁבִים בְּפִי הָרְאוּי
לָהֶם, וְהִנֵּקְבוֹת בְּפִי הָרְאוּי לָהֶם.

וּלְפִיכֶךָ כְּתוּב וּמֹשֶׁה הָיָה רֹעֵה אֶת צֵאן
יִתְרוֹ חֹתָנּוֹ, וְלֹא שָׁלוּ, שְׁאָמַר רַבִּי יוֹסִי,

וַיִּנְהַג אֶת הַצֵּאן אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר. (שמות ג') רַבִּי יוֹסִי
אָמַר, מִשָּׁה, מִיּוֹם שְׁנוּלָד, לֹא זָזָה מִמֶּנּוּ
רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ. רָאָה בְּרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ, שְׁאוֹתוֹ מִדְבָּר
הָיָה קָדוֹשׁ, וּמוֹכֵן לְקַבֵּל עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם עָלָיו.
מֶה עָשָׂה, הִנְהִיג אֶת הַצֵּאן אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר. רַבִּי
יִצְחָק אָמַר, אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר עַל כָּל פָּנִים, וְלֹא
בַּמִּדְבָּר, שְׁלֹא רָצָה שְׂיִכְנְסוּ בְּתוֹכוֹ, אֶלָּא הִרְחִיקָם
אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר.

וַיָּבֵא אֶל הַר הָאֱלֹהִים תְּרֵבָה, (שמות ג') הוּא לְבָדוּ
כֹּלָא צֵאן. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָאִי אֲבָנָא,
דְּמִקְבְּלָא פְּרִזְלָא, כִּד חָמִי לִיה, (מחטא) מְדַלְגָא עִילָיו.
כִּד מִשָּׁה וְהָר סִינִי, כְּשֶׁנִּרְאוּ זֶה עִם זֶה, דְּלֵג עָלָיו.
הָדָא הוּא דְּכֵתִיב, וַיָּבֵא אֶל הַר הָאֱלֹהִים תְּרֵבָה.
אָמַר רַבִּי אֲבָא, מוֹכְנִים הָיוּ מִשְׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית,

לשון הקודש

שְׁלֹא רָצָה שְׂיִכְנְסוּ בְּתוֹכוֹ, אֶלָּא הִרְחִיקָם
אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר.

וַיָּבֵא אֶת הַר הָאֱלֹהִים תְּרֵבָה, הוּא לְבָדוּ
כֹּלָא הַצֵּאן. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲבָן זֶה
שְׁמִקְבְּלָת בְּרִזְל, כְּשֶׁרֹּאָה אוֹתוֹ, (מחטא)
מְדַלְגָת עָלָיו. כִּד מִשָּׁה וְהָר סִינִי,
כְּשֶׁנִּרְאוּ זֶה עִם זֶה, דְּלֵג עָלָיו. וְהוּ שְׁכָתוּב
וַיָּבֵא אֶל הַר הָאֱלֹהִים תְּרֵבָה.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, מוֹכְנִים הָיוּ מִשְׁשֶׁת יָמֵי

שְׁעָשָׂה עִמּוֹ חֶסֶד הָיָה רוּעָה צֵאנֻ בְּדִין
וּכְשׁוּרָה, בְּמַרְעָה טוֹב שְׁמֵן וְדִשָּׁן.

וַיִּנְהַג אֶת צֵאנֻ אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר. רַבִּי יוֹסִי
אָמַר, מִשָּׁה, מִיּוֹם שְׁנוּלָד, לֹא זָזָה מִמֶּנּוּ
רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ. רָאָה בְּרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ שְׁאוֹתוֹ
מִדְבָּר הָיָה קָדוֹשׁ, וּמוֹכֵן לְקַבֵּל עַל
מַלְכוּת שָׁמַיִם עָלָיו. מֶה עָשָׂה? הִנְהִיג אֶת
הַצֵּאן אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר. רַבִּי יִצְחָק אָמַר,
אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר עַל כָּל פָּנִים, וְלֹא בַּמִּדְבָּר,

זֶה עִם זֶה. וְאוֹתוֹ הַיּוֹם, נִתְּרַגַּשׁ הָהָר לְמוֹל מֹשֶׁה.
וּכְיוֹן שֶׁרָאָהוּ שֶׁנִּכְנָס לְתוֹכוֹ, וְדִלֵּג בּוֹ, עָמַד הָהָר.
מִלְּמַד, שֶׁשְּׂמֵחִים הָיוּ זֶה עִם זֶה.

אָמַר רַבִּי יִנְאִי, (נ"א רַבִּי יוֹסִי) יוֹדֵעַ הָיָה מֹשֶׁה, שְׁאוֹתוֹ
הָר, הָר הָאֱלֹהִים הוּא. דְּכַתִּיב וַיָּבֹא אֶל הָר
הָאֱלֹהִים. דִּתְנִן, מָה רָאָה מֹשֶׁה בְּאוֹתוֹ הָר, רָאָה
עוֹפוֹת שָׁהִיו פּוֹרְחִים, וּפּוֹרְשִׁים בְּנִפְיָהֶם וְלֹא הָיוּ
נִכְנָסִים בּוֹ.

רַבִּי יִצְחָק (נ"א אָמַר ר' יִצְחָק) אוֹמֵר, רָאָה הָעוֹפוֹת
פּוֹרְחִים וְטָסִים מִשָּׁם, וְנוֹפְלִים לְרִגְלָיו שֶׁל
מֹשֶׁה, מִיַּד הִרְגִּישׁ בָּעֲנִין, וְהֶעֱמִיד אֶת הַצֵּאֵן אַחֵר
הַמְּדַבֵּר, וְהוּא נִכְנָס לְבִדּוֹ.

וַיֵּרָא מִלְּאֶךָ ה' אֵלָיו בְּלִבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֶּנֶה.
(שְׁמוֹת ג') **רַבִּי תַנְחוּם אוֹמֵר**, שְׁעַת הַמִּנְחָה

לשון הקודש

וּפּוֹרְשִׁים בְּנִפְיָהֶם, וְלֹא הָיוּ נִכְנָסִים בּוֹ.
רַבִּי יִצְחָק (אָמַר רַבִּי יִצְחָק) אוֹמֵר, רָאָה
הָעוֹפוֹת פּוֹרְחִים וְטָסִים מִשָּׁם, וְנוֹפְלִים
לְרִגְלָיו שֶׁל מֹשֶׁה. מִיַּד הִרְגִּישׁ בָּעֲנִין,
וְהֶעֱמִיד אֶת הַצֵּאֵן אַחֵר הַמְּדַבֵּר, וְהוּא
נִכְנָס לְבִדּוֹ.

וַיֵּרָא מִלְּאֶךָ ה' אֵלָיו בְּלִבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ
הַסֶּנֶה. רַבִּי תַנְחוּם אוֹמֵר, שְׁעַת הַמִּנְחָה

בְּרֹאשִׁית זֶה עִם זֶה, וְאוֹתוֹ הַיּוֹם נִתְּרַגַּשׁ
הָהָר לְמוֹל מֹשֶׁה. וּכְיוֹן שֶׁרָאָהוּ שֶׁנִּכְנָס
לְתוֹכוֹ וְדִלֵּג בּוֹ, עָמַד הָהָר. מִלְּמַד
שֶׁשְּׂמֵחִים הָיוּ זֶה עִם זֶה.

אָמַר רַבִּי יִנְאִי, יוֹדֵעַ הָיָה מֹשֶׁה שְׁאוֹתוֹ
הָר, הָר הָאֱלֹהִים הוּא, שֶׁכְּתוּב וַיָּבֹא אֶל
הָר הָאֱלֹהִים. שֶׁשְּׂנִינּוּ, מָה רָאָה מֹשֶׁה
בְּאוֹתוֹ הָר? רָאָה עוֹפוֹת שָׁהִיו פּוֹרְחִים

הִיְתָה, שְׁמִדַּת הַדִּין שׁוֹלֶטֶת בּוֹ. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, וְהָא בְּתִיב, (תהלים מ"ב) יוֹמָם יִצְוָה יי' תִּסְדּוּ. מִדַּת חֶסֶד קָאמַר, וְלֹא מִדַּת הַדִּין. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִשְׁיּוּצָא הָאוּר, עַד שְׁנוּטָה לָרֶדֶת, נִקְרָא יוֹם, וְהוּא מִדַּת חֶסֶד. מִשְׁנוּטָה לָרֶדֶת, נִקְרָא עֶרֶב, וְהוּא מִדַּת הַדִּין. וְהֵינּוּ דְבְּתִיב, (בראשית א') וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, שְׁעַת הַמִּנְחָה הוּא, מִשְׁשׁ שְׁעוֹת וְלִמְטָה. דִּתְנִיָא ר' יִצְחָק אֹמֵר, מִהוּ דְבְּתִיב, (שמות ט"ז) בֵּין הָעֶרְבִים תֹּאכְלוּ בָשָׂר וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם. בֵּין הָעֶרְבִים, דִּהוּא שְׁעַתָּא (דף כ"א ע"ב) דִּדְיָנָא תֹאכְלוּ בָשָׂר. וּבְתִיב, (במדבר י"א) הַבָּשָׂר עוֹדְנָה בֵּין שְׁנֵיהֶם וְאֵף יי' חָרָה בָּעָם. מִשּׁוּם, דִּבִּין הָעֶרְבִים, דִּינָא דְּמַלְכוּתָא שְׁלִיט. וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם, מִשּׁוּם דְּאִקְרִי חֶסֶד דִּהוּא שְׁעַתָּא, וּבְתִיב, (תהלים נ"ב) חֶסֶד אֵל

לשון הקודש

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, שְׁעַת הַמִּנְחָה הוּא מִשְׁשׁ שְׁעוֹת וְלִמְטָה. שְׁלִמְדְנוּ, רַבִּי יִצְחָק אֹמֵר, מִהוּ שְׁכָתוּב (שמות טז) בֵּין הָעֶרְבִים תֹּאכְלוּ בָשָׂר וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם? בֵּין הָעֶרְבִים, שְׁהִיא שְׁעַת הַדִּין, תֹּאכְלוּ בָשָׂר. וּבְתִיב הַבָּשָׂר עוֹדְנָה בֵּין שְׁנֵיהֶם וְאֵף ה' חָרָה בָּעָם, מִשּׁוּם שֶׁבֵּין הָעֶרְבִים, דִּין הַמַּלְכוּת שׁוֹלֵט. וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם, מִשּׁוּם

הִיְתָה, שְׁמִדַּת הַדִּין שׁוֹלֶטֶת בּוֹ. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, וְהָרִי כְּתוּב (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוָה ה' תִּסְדּוּ. מִדַּת חֶסֶד אָמַר, וְלֹא מִדַּת הַדִּין. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִשְׁיּוּצָא הָאוּר עַד שְׁנוּטָה לָרֶדֶת נִקְרָא יוֹם, וְהוּא מִדַּת חֶסֶד. מִשְׁנוּטָה לָרֶדֶת נִקְרָא עֶרֶב, וְהוּא מִדַּת הַדִּין. וְהֵינּוּ שְׁכָתוּב (בראשית א') וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם.

כָּל הַיּוֹם. וּבְתִיב, (בראשית א') וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם.
דְּאִיחוּ מִצְפָּרָא.

רַבִּי תַנְחוּם אוֹמֵר, דָּא סוּמָק, וְדָא חֲזוֹר. סוּמָק:
בֵּין הָעֲרִבִים. דְּבְתִיב, (שמות ט"ז) בֵּין הָעֲרִבִים
תֹּאכְלוּ בָשָׂר. וְחֲזוֹרָא: בְּצִפְרָא. דְּבְתִיב, וּבִבְקָר
תִּשְׁבְּעוּ לֶחֶם. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כְּתִיב, (שמות י"ב) וְשַׁחֲטוּ
אוֹתוֹ כָּל קָהָל עַדֹּת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעֲרִבִים וְגו'. דְּהוּא
שַׁעֲתָא לְמַעַבְדַּ דִּינָא. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, יִלְפִינָן
מִשְׁנֵי כְּבָשִׂים שְׂבָכָל יוֹם, הָאֶחָד מִתְקָרֵב כְּנֶגֶד מִדַּת
הַחֶסֶד, וְהַשְּׁנֵי כְּנֶגֶד מִדַּת הַדִּין.

וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵהוּ דְּבְתִיב, (במדבר כ"ח) אֶת
הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בִּבְקָר, וְלֹא כְּתִיב
אֶת הַכֶּבֶשׂ הָרִאשׁוֹן, אֲלֵא אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד,
מִיּוֹחָד, כְּנֶגֶד מִדַּת הַחֶסֶד. דְּבָכָל מָקוֹם, שְׁנֵי, לֹא
נֶאמַר בּוּ כִי טוֹב.

לשון הקודש

עַדֹּת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעֲרִבִים וְגו', שְׁהִיא
שְׁעָה לַעֲשׂוֹת דִּין. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר,
לְמַדְנֵנוּ מִשְׁנֵי כְּבָשִׂים שְׂבָכָל יוֹם – הָאֶחָד
מִתְקָרֵב כְּנֶגֶד מִדַּת הַחֶסֶד, וְהַשְּׁנֵי כְּנֶגֶד
מִדַּת הַדִּין.

וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵהוּ שְׂכָתוֹב (שמות כט)
אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בִּבְקָר, וְלֹא
כְּתוֹב אֶת הַכֶּבֶשׂ הָרִאשׁוֹן? אֲלֵא אֶת

שְׁאוֹתָהּ שְׁעָה נִקְרֵאת חֶסֶד, וּכְתוֹב (תהלים
נב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם. וּכְתוֹב (בראשית א)
וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם. שְׁהוּא מִהִבְקָר.
רַבִּי תַנְחוּם אוֹמֵר, זֶה אָדָם וְזֶה לְבָן.
אָדָם – בֵּין הָעֲרִבִים, שְׂכָתוֹב (שמות טז) בֵּין
הָעֲרִבִים תֹּאכְלוּ בָשָׂר. וְלְבָן בִּבְקָר,
שְׂכָתוֹב וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לֶחֶם. רַבִּי יִצְחָק
אָמַר, כְּתוֹב (שם יב) וְשַׁחֲטוּ אוֹתוֹ כָּל קָהָל

רַבִּי תִנְחוּם אָמַר, לְפִיכָךְ, יִצְחָק תִּקַּן תְּפִלַּת
הַמִּנְחָה, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד מִדַּת הַדִּין. אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, מִכָּאן, (ירמיה ו') אוֹי לָנוּ כִּי פָנָה הַיּוֹם כִּי יָנְטוּ
צִלְי עָרֵב. כִּי פָנָה הַיּוֹם: זֶה מִדַּת הַחֶסֶד. כִּי יָנְטוּ
צִלְי עָרֵב: שֶׁכָּכֵר גָּבַר מִדַּת הַדִּין. אֲבָרְהָם תִּקַּן
תְּפִלַּת שְׁחֲרִית, כְּנֶגֶד מִדַּת הַחֶסֶד.

תָּנוּ רַבָּנֵן, בְּהֵיכָא שַׁעְתָּא דְּעָאֵל מִשָּׁה לְטוֹרָא
דְּסִינִי, מָאִי טַעְמָא אֲתִגְלִי לִיה בְּשַׁלְּחוּבֵי
אַשְׁתָּא, דִּהוּא דִּינָא. אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב (נ"א כַּעֲיִן) כְּעֵן
שַׁעְתָּא הָזֶה (שַׁעְתָּא) גָּרִים. ר' יוֹסִי אָמַר, כֹּלָא לְחַד
גִּזְעָא אֲשַׁתְּרִשָּׂא. כְּתִיב, וַיָּבֹא אֶל הַר הָאֱלֹהִים
חֲרָבָה. וְכְתִיב, (דברים ט') וּבַחֲרָב הִקְצַפְתָּם אֶת יי'.
וְכְתִיב, וַיֵּרָא מִלְּאֲךָ יי' אֵלָיו בְּלִבַּת אִשׁ מִתּוֹךְ
הַסֶּנֶה. מִתּוֹךְ שָׁהִם עֲתִידִים לְהִיּוֹת כַּסְּנָה, כֵּהָא

לשון הקודש

הַכָּבֶשׂ הָאֶחָד, מִיָּחָד, כְּנֶגֶד מִדַּת הַחֶסֶד. שֶׁכָּכֵל מְקוֹם, שֶׁנִּי לֹא נֶאֱמַר בּוֹ כִּי טוֹב.
רַבִּי תִנְחוּם אָמַר, לְפִיכָךְ יִצְחָק תִּקַּן תְּפִלַּת
הַמִּנְחָה, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד מִדַּת הַדִּין. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִכָּאן (ירמיה ו') אוֹי לָנוּ כִּי
פָנָה הַיּוֹם כִּי יָנְטוּ צִלְי עָרֵב. כִּי פָנָה
הַיּוֹם – זֶה מִדַּת הַחֶסֶד. כִּי יָנְטוּ צִלְי
עָרֵב – שֶׁכָּכֵר גָּבַר מִדַּת הַדִּין. אֲבָרְהָם
תִּקַּן תְּפִלַּת שְׁחֲרִית כְּנֶגֶד מִדַּת הַחֶסֶד.

שָׁנוּ רַבּוּתֵינוּ, בְּאוֹתָהּ שַׁעָה שַׁעְלָה מִשָּׁה
לְהַר סִינִי, מָה הַטַּעַם הִתְגַּלָּה לוֹ
בְּשַׁלְּחוֹת אִשׁ שְׁהוּא דִּין? אָמַר רַבִּי
יַעֲקֹב, (כַּעֲיִן) כְּעֵת הַשַּׁעָה הִיָּתָה (הַשַּׁעָה)
גּוֹרָמַת. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, הַכֹּל לְגִזְעָה אֶחָד
מִשְׁתַּרְשָׁ. כְּתוּב וַיָּבֹא אֶל הַר הָאֱלֹהִים
חֲרָבָה, וְכְתוּב (דברים ט') וּבַחֲרָב הִקְצַפְתָּם
אֶת ה'. וְכְתוּב וַיֵּרָא מִלְּאֲךָ ה' אֵלָיו בְּלִבַּת
אִשׁ מִתּוֹךְ הַסֶּנֶה. מִתּוֹךְ שָׁהִם עֲתִידִים

דְּכַתִּיב, (ישעיה ל"ג) קוֹצִים בְּסוּחִים בְּאֵשׁ יִצְתּוּ.

אָמַר ר' יְהוּדָה, מִכָּאן לְמִדְנּוּ, רַחֲמָנוּתוֹ שֶׁל מָקוֹם
עַל הָרָשָׁעִים, דְּכַתִּיב, וְהִנֵּה הַסֶּנֶה בּוֹעֵר
בְּאֵשׁ, לַעֲשׂוֹת בָּהֶם דִּין בְּרָשָׁעִים, וְהַסֶּנֶה אֵינָנו
אוֹכֵל, (לַעֲשׂוֹת) אֵין בָּהֶם כְּלִיָּה. בּוֹעֵר בְּאֵשׁ, עַל כָּל
פָּנִים רַמּוֹ, לְאֵשׁ שֶׁל גִּיהֶנָּם. אֲבָל הַסֶּנֶה אֵינָנו אוֹכֵל,
לְהִיּוֹת בָּהֶם כְּלִיָּה.

דְּכָר אַחֵר וַיֵּרָא מִלֵּאד יי' אֵלָיו בְּלִבַּת אֵשׁ. מָאִי
טַעֲמָא לְמִשָּׁה בְּלִבַּת אֵשׁ, וְלִשְׂאָר נְבִיאִים
לֹא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לֹא מִשָּׁה כְּשֶׁאֵר נְבִיאִים.
דִּתְנִן, מָאן דְּקָרִיב לְאַשָּׁא בִּיה אֶתְוֹקַד, וּמִשָּׁה קָרִיב
לְאַשָּׁא וְלֹא אֶתְוֹקַד. דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת כ') וּמִשָּׁה נִגַּשׁ אֶל
הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹהִים. וְכַתִּיב, וַיֵּרָא מִלֵּאד יי'
אֵלָיו בְּלִבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֶּנֶה.

לשון הקודש

דְּכָר אַחֵר וַיֵּרָא מִלֵּאד ה' אֵלָיו בְּלִבַּת
אֵשׁ, מָה הַטַּעַם לְמִשָּׁה בְּלִבַּת אֵשׁ
וְלִשְׂאָר הַנְּבִיאִים לֹא? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
אֵין מִשָּׁה כְּשֶׁאֵר הַנְּבִיאִים. שְׁשֻׁנִּנוּ, מִי
שְׁקָרִב לְאֵשׁ, בְּה נִשְׂרָף, וּמִשָּׁה קָרִיב
לְאֵשׁ וְלֹא נִשְׂרָף, שְׁכַתוֹב (שְׁמוֹת כ') וּמִשָּׁה
נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹהִים,
וְכַתוֹב וַיֵּרָא מִלֵּאד ה' אֵלָיו בְּלִבַּת אֵשׁ
מִתּוֹךְ הַסֶּנֶה.

לְהִיּוֹת כְּסֶנֶה, כְּמוֹ זֶה שְׁכַתוֹב (ישעיה ל'
קוֹצִים בְּסוּחִים בְּאֵשׁ יִצְתּוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִכָּאן לְמִדְנּוּ רַחֲמָנוּתוֹ
שֶׁל מָקוֹם עַל הָרָשָׁעִים, שְׁכַתוֹב וְהִנֵּה
הַסֶּנֶה בּוֹעֵר בְּאֵשׁ - לַעֲשׂוֹת בָּהֶם דִּין
בְּרָשָׁעִים. וְהַסֶּנֶה אֵינָנו אוֹכֵל - (לַעֲשׂוֹת) אֵין
בָּהֶם כְּלִיָּה. בּוֹעֵר בְּאֵשׁ - עַל כָּל פָּנִים,
רַמּוֹ לְאֵשׁ שֶׁל גִּיהֶנָּם. אֲבָל הַסֶּנֶה אֵינָנו
אוֹכֵל - לְהִיּוֹת בָּהֶם כְּלִיָּה.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, הָאִי דְּמֹשֶׁה, אֵיךְ לְאַסְתָּכְלָא בֵּיהּ
בְּחֻכְמָתָא עֲלָאָה, עַל מַה כְּתִיב, כִּי מִן הַמִּים
מְשִׁיתֶהוּ. מָאן דְּאַתְמִשֵּׁךְ מִן מִיָּא, (דִּינָא עֲלָאָה) לֹא
דְּחִיל מִנּוּרָא. דִּתְנִיָּא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵאַתָּר
דְּאַתְגָּזַר מֹשֶׁה, לֹא אֶתְגָּזַר בֵּר נֶשׁ אַחֲרָא. אָמַר רַבִּי
יֹחָנָן, בְּעֶשְׂרֵה דְּרָגִין אֲשֶׁתְּכֻלָּל. דְּכְתִיב, (במדבר י"ב)
בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא. וְלֹא נֶאֱמָן בֵּיתִי. וְכָאֵה
חֻלְקִיָּה דְּבֵר נֶשׁ, דְּמָרִיָּה אֶסְתִּיד כִּדִּין עֲלוּי.

אָמַר רַב דִּימִי, וְהָא כְּתִיב (דברים ל"ד) וְלֹא קָם נָבִיא
עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. וְאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן
לֵוִי, בְּיִשְׂרָאֵל לֹא קָם, אֲבָל בְּאַוּמוֹת הָעוֹלָם קָם,
וּמִנּוּ בְּלָעָם. אָמַר לִיה, וְדָאִי שְׁפִיר קְאָמְרִת,
אֲשֶׁתִּיק. כִּד אָתָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יֹחָנָי, אָתָּו,
שְׁאִילוּ קָמִיָּה הָאִי מֶלֶךְ.

לשון הקודש

חֲלָקוֹן שֶׁל הָאִישׁ שְׁאָדוֹנוֹ מַעֲיֵד עָלָיו כָּךְ.
אָמַר רַב דִּימִי, וְהָרִי כְּתוּב (דברים לד) וְלֹא
קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. וְאָמַר רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, בְּיִשְׂרָאֵל לֹא קָם, אֲבָל
בְּאַוּמוֹת הָעוֹלָם קָם, וּמִיָּהוּ? בְּלָעָם. אָמַר
לוֹ, וְדָאִי יָפָה אָמְרִת. שְׁתַּק. כְּשֶׁבֶא רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן יֹחָנָי, בָּאוּ וְשָׁאֲלוּ לְפָנָיו דְּבֵר
זֶה.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, זֶה שֶׁל מֹשֶׁה, יֵשׁ
לְהַסְתָּבֵל בּוֹ בְּחֻכְמָה עֲלִיוֹנָה עַל מַה
כְּתוּב כִּי מִן הַמִּים מְשִׁיתֶהוּ. מִי שְׁנִמְשֵׁךְ
מִן הַמִּים, וְדִין עֲלִיוֹן לֹא פוֹחַד מֹאֲשׁ.
שְׁשֻׁנִּנוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִמְּקוֹם שְׁנִגְזָר
מֹשֶׁה לֹא נִגְזָר אִישׁ אַחֵר. אָמַר רַבִּי יֹחָנָן,
בְּעֶשְׂרֵה דְּרָגוֹת נִתְקַן, שְׁכְּתוּב (במדבר יב) בְּכָל
בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא. וְלֹא נֶאֱמָן בֵּיתִי. אֲשֶׁרִי

פֶּתַח וְאָמַר, קוֹטִיפָא דְקַרְנָטִי, אֶתְעָרְבָא
 בְּאַפְרָסְמוֹנָא טָבָא חָם וְשָׁלוֹם. אֵלָּא,
 וְדָאִי בְּךָ הוּא, בְּאוֹמוֹת הָעוֹלָם קָם, וּמִנּוּ בִלְעָם.
 מֹשֶׁה עוֹבְדֵי לְעִילָא, וּבִלְעָם לְתַתָּא. מֹשֶׁה,
 אֲשֶׁתַּמֶּשׁ בְּכִתְרָא קַדִּישָׁא דְמַלְכָּא עֲלָאָה לְעִילָא.
 וּבִלְעָם, אֲשֶׁתַּמֶּשׁ בְּכִתְרִין תַּתְּאִין דְּלֹא קַדִּישִׁין
 לְתַתָּא. וּבִהְיוֹתָ גִּיּוֹנָא מִמֶּשׁ כְּתִיב, (יהושע י"ג) וְאֵת
 בִּלְעָם בֶּן בְּעוֹר הַקּוֹסֶם הָרְגוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּחֶרֶב.
 וְאִי סָלְקָא דַּעְתְּךָ יְתִיר, זִיל שְׁאִיל לְאַתְנִיָּה. אָתָּא
 רַבִּי יוֹסִי, וְנָשַׁק יָדָיו, אָמַר, הָא חֲמִידָא (נ"א חֲמָדָא)
 דְּלִבָּאִי נָפַק לְבַר.

דִּהְכָּא מִשְׁמַע, דָּאִית עֲלָאִין וְתַתְּאִין, יְמִינָא
 וּשְׂמָאלָא, רַחְמֵי וְדִינָא, יִשְׂרָאֵל וְעוֹבְדֵי
 בּוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת. יִשְׂרָאֵל, מִשְׁתַּמְּשִׁין בְּכִתְרִין עֲלָאִין
 קַדִּישִׁין. עוֹבְדֵי בּוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת, בְּכִתְרִין תַּתְּאִין

לשון הקודש

בִּלְעָם בֶּן בְּעוֹר הַקּוֹסֶם הָרְגוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 בַּחֶרֶב. וְאֵם עוֹלָה עַל דַּעְתְּךָ יוֹתֵר, לֶךְ
 שְׁאֵל אֶת אֶתוֹנוֹ. בָּא רַבִּי יוֹסִי וְנָשַׁק יָדָיו.
 אָמַר, הֲרִי הַחֲמִידָה (חֲמִידָה) שֶׁבִּלְבִי יֵצֵא
 הַחוּצָה.

שְׁכַךְ מִשְׁמַע, שֵׁישׁ עֲלִיוֹנִים וְתַתְּחוֹנִים,
 יְמִין וּשְׂמָאל, רַחֲמִים וְדִין, יִשְׂרָאֵל וְעוֹבְדֵי
 בּוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת. יִשְׂרָאֵל מִשְׁתַּמְּשִׁים

פֶּתַח וְאָמַר, אֲשַׁכּוּל שֶׁל זָפַת, יִתְעָרֵב
 בְּאַפְרָסְמוֹן טוֹב? חָם וְשָׁלוֹם! אֵלָּא וְדָאִי
 בְּךָ הוּא, בְּאוֹמוֹת הָעוֹלָם קָם, וּמִיָּהוּ?
 בִּלְעָם. מֹשֶׁה מַעֲשִׂיו לְמַעְלָה, וּבִלְעָם
 לְמַטָּה. מֹשֶׁה הַשְׁתַּמֶּשׁ בְּכִתְרֵי הַמַּלְאָךְ
 הָעֲלִיּוֹן שֶׁלְמַעְלָה, וּבִלְעָם הַשְׁתַּמֶּשׁ
 בְּכִתְרֵים תַּתְּחוֹנִים לֹא קְדוּשִׁים לְמַטָּה.
 וּבְאוֹתָהּ צוּרָה מִמֶּשׁ כְּתוּב, (יהושע יג) וְאֵת

דָּלָא קְדִישִׁין. אֱלִין דִּימִינָא, וְאֱלִין דְּשִׁמְאֵלָא, וְעַל
כָּל פָּנִים, מִתְפָּרְשִׁין נְבִיאֵי עֲלָאֵי מְנַבִּיאֵי תַתָּאֵי.
נְבִיאֵי דְקוּדְשָׁא, מְנַבִּיאֵי דְלָאו דְקוּדְשָׁא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּגִוּוֹנָא דְהוּהָ (דף כ"ב ע"א) **מֹשֶׁה,**
פָּרִישׁ מִכָּל נְבִיאֵי, בְּנִבּוּאָה קְדִישָׁא עֲלָאָה.
כַּךְ הָיָה בְּלָעָם, פָּרִישׁ מִשְׁאָר נְבִיאֵי וַחֲרָשֵׁי, בְּנִבּוּאָה
דְּלָאו קְדִישָׁא לְתַתָּא. וְעַל כָּל פָּנִים מֹשֶׁה הָיָה
לְעִילָא, וּבְלָעָם לְתַתָּא, וְכַמָּה דְרָגִין וְדְרָגִין
מִתְפָּרְשִׁין בִּינֵיהוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֹשֶׁה הָיָה
מְתַרְהַר וְאוֹמֵר, שָׂמָא חֵם וְשָׁלוֹם יִשְׂרָאֵל
יָכְלוּ בְּהָאֵי עֲבוּדָה קָשָׁה, הָדָא הוּא דְכִתְיִב, וַיֵּרָא
בְּסִבְלוֹתָם. לְפִיכָךְ, וַיֵּרָא מִלֶּאךְ יי' אֵלָיו בְּלִבַּת אִשׁ
וְגו', וַיֵּרָא וְהִנֵּה חֲפָנָה בּוֹעֵר בְּאֵשׁ וְגו'. כְּלוּמַר,

לשון הקודש

וּמִכְשָׁפִים בְּנִבּוּאָה לֹא קְדוּשָׁה לְמִטָּה.
וְעַל כָּל פָּנִים מֹשֶׁה הָיָה לְמַעְלָה, וּבְלָעָם
לְמִטָּה, וְכַמָּה דְרָגוֹת וְדְרָגוֹת מְפִרְדוֹת
בִּינֵיהֶם.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֹשֶׁה
הָיָה מְתַרְהַר וְאוֹמֵר, שָׂמָא חֵם וְשָׁלוֹם
יִשְׂרָאֵל יָכְלוּ בְּעֲבוּדָה חֲקֻשָּׁה הַזֶּה, וְהוּ
שָׁכְתוּב וַיֵּרָא בְּסִבְלוֹתָם, לְפִיכָךְ – וַיֵּרָא
מִלֶּאךְ ה' אֵלָיו בְּלִבַּת אִשׁ וְגו', וַיֵּרָא וְהִנֵּה

בְּכַתְרִים עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים – עוֹבְדֵי
כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת בְּכַתְרִים תַּחְתּוֹנִים לֹא
קְדוּשִׁים. אֵלָה שֶׁל יָמִין, וְאֵלָה שֶׁל שְׂמָאל.
וְעַל כָּל פָּנִים נִפְרָדִים נְבִיאִים עֲלִיוֹנִים
מְנַבִּיאִים תַּחְתּוֹנִים, נְבִיאֵי קִדְשׁ
מְנַבִּיאִים שְׁלֹא מִקִּדְשׁ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כִּמּוֹ שֶׁהָיָה מֹשֶׁה נִבְדָּל
מִכָּל הַנְּבִיאִים בְּנִבּוּאָה קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה,
כַּךְ הָיָה בְּלָעָם נִבְדָּל מִשְׁאָר הַנְּבִיאִים

מְשׁוּעָבָדִים הֵם בַּעֲבוּדָה קָשָׁה, אָבֵל וְהִסָּנָה אֵינָנו
אָכֵל. וְכַאֲשֶׁן אֵינָנו יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
פָּרִישׁ לֹון מִכָּל עַמּוּן, וְקָרָא לֹון בְּנִין, דְּכִתִּיב (דברים
י"ד) בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם.

פְּרִשְׁת וְאָרָא

וַיִּדְבֹּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יי' (שמות
י') וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב
בְּאֵל שַׁדִּי וְגו'. רַבִּי אַבָּא פָתַח, (ישעיה כ"ו) בְּמַחֲוֵי בִי'
עָדִי עַד כִּי בִּיהַ יִי' צוּר עוֹלָמִים. בְּמַחֲוֵי בִי', כָּל
בְּנֵי עֲלָמָא בַּעֲיִין לְאַתְתָּקְפָא בִּיהַ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, וְלִמְחֵי רַחֲצֵנוּ דְלִהוֹן בִּיהַ.

אִי הָכִי מַחוּ עָדִי עַד. אֶלָּא, בְּנִין דִּיהַ תְּקַפָּא
דְּבַר נֶשׁ, בְּאַתֵּר דִּאִיהוּ קִיּוּמָא וְקִשּׁוּרָא דְכָלָא,
וְאַקְרִי עַד, וְהָא אוּקְמוּהּ, כְּמַח דְּאַתְּ אָמַר, (בראשית

לשון הקודש

ה' וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב
בְּאֵל שַׁדִּי וְגו'. רַבִּי אַבָּא פָתַח, (ישעיה כו)
בְּמַחֲוֵי בַה' עָדִי עַד כִּי בִּיהַ ה' צוּר עוֹלָמִים.
בְּמַחֲוֵי בַה' - כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם צָרִיכִים
לְהַתְחַזֵּק בְּקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלִהְיוֹת
בְּמַחֲוֵי בּוּ.

אִם כֵּן, מַחוּ עָדִי עַד? אֶלָּא בְּשָׁבִיל
שִׁיחִיָּה הַתְּקָף שֶׁל הָאָדָם בְּמָקוֹם שֶׁהוּא

הִסָּנָה בְּעַר בָּאֵשׁ וְגו'. כְּלוּמַר, מְשׁוּעָבָדִים
הֵם בַּעֲבוּדָה קָשָׁה, אָבֵל וְהִסָּנָה אֵינָנו
אָכֵל. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ
הוּא הַבְּדִילָם מִכָּל הָעַמִּים וְקָרָא לָהֶם
בְּנִים, שְׁכָתוּב (דברים יז) בְּנִים אַתֶּם לַה'
אֱלֹהֵיכֶם.

פְּרִשְׁת וְאָרָא

וַיִּדְבֹּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי